

ICDO
CIDD

Rapporten 2002 van de
leden van de
Interdepartementale
Commissie Duurzame
Ontwikkeling

De rapporten van de ICDO-leden voor het jaar 2002

“De vertegenwoordigers van de federale regering zijn gehouden ieder jaar een rapport uit te brengen over het beleid inzake duurzame ontwikkeling en over de uitvoering van het plan in de federale administraties en publieke instellingen die zij vertegenwoordigen”.

(artikel 16 van de wet van 5 mei 1997)

“Alle federale ICDO-leden bezorgen het secretariaat voor 28 februari een rapport 2002 in het Nederlands en het Frans. Dit rapport bevat, naast een inleidende tekst, een tabel waarin voor de verschillende acties van het Plan, de stand van zaken wordt weergegeven (inclusief de realisaties 2000-2001).”

(notulen 43 van de ICDO-vergadering van 25 november 2002)

Tijdens de ICDO-vergadering van 17 december 2002 werd volgende structuur voor de rapporten van de ICDO-leden goedgekeurd:

1. inleiding;
2. oprichting van een intern netwerk;
3. uitvoering van het Plan in 2002:
 - milieubeheer van het departement
 - tabel met acties en verantwoordelijkheden voorzien in het FPDO
4. andere duurzame-ontwikkelingsinitiatieven;
5. perspectieven 2003.

De rapporten van de leden worden tezamen met het jaarlijkse ICDO-rapport gepubliceerd. In tegenstelling tot het ICDO-rapport zijn het geen binnen de ICDO overlegde documenten en vallen zij dan ook telkens onder de verantwoordelijkheid van het betreffende ICDO-lid.

Rapporten van de leden

Inhoudstafel

Rapport van de heer F. SONCK, voorzitter, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling	1
Rapport van mevrouw N. HENRY, ondervoorzitster, vertegenwoordigster van de Minister van (Economie en) Wetenschappelijk Onderzoek, belast met het Grootstedenbeleid	11
Rapport van de heer M. DE WIN, ondervoorzitster, vertegenwoordiger van de Minister voor Volksgezondheid en Leefmilieu	21
Rapport van mevrouw R. VANDEPUTTE, ondervoorzitster, vertegenwoordigster van de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken	35
Rapport van mevrouw F. AUDAG-DECHAMPS, lid, vertegenwoordigster van de Eerste Minister	41
Rapport van mevrouw N. DERY, lid, vertegenwoordigster van de Minister van Werkgelegenheid	43
Rapport van de heer G. SLEEUWAGEN, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken Rapport van de heer E. MARECHAL, lid, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris, toegevoegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken	51
Rapport van de heer O. RIJCKMANS, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Begroting, (Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie)	55

Rapport van de heer M. Roman, lid, vertegenwoordigster van de Minister van Mobiliteit en Vervoer	57
Rapport van de heer J. DE BEENHOUWER, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Binnenlandse Zaken	73
Rapport van mevrouw D. DE BRUCQ, lid, vertegenwoordigster van de Minister van Sociale Zaken en Pensioenen	81
Rapport van de heer P. DROGART, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de Openbare Besturen	97
Rapport van de heer J. THEETAERT, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Defensie	103
Rapport van de heer L. DE LEEBEECK, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Justitie	109
Rapport van de heer J. BAVEYE, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Financiën	115
Rapport van de heer P-P. HERMOYE, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties, belast met de Middenstand	119
Rapport van de heer E. BAUDHUIN, expert, vertegenwoordiger van de Minister van Economie (en Wetenschappelijk Onderzoek, belast met Grootstedenbeleid)	129
Rapport van de heer H. HERNALSTEEN, expert, vertegenwoordiger van de Minister toegevoegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw	145
Rapport van Mevrouw M. SMEETS, experte, Federale Coördinatieceel voor Milieuzorgacties en Contactgroep "Milieubeheer"	147

Rapport van de heer F. SONCK, voorzitter, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling

1. Uitwerking van het Plan in 2002

De omzetting van de Europese richtlijnen, inzake de liberalisering van de markt, werd voortgezet tijdens het jaar 2002. De wet van 29 april 1999 werd aangepast om het operationeel karakter van het nieuw wettelijk en reglementair kader van deze sectoren nog te verbeteren. Twee belangrijke maatregelen die bepalend zijn voor de goede werking van de elektriciteitsmarkten werden genomen, met name de aanstelling van de Netbeheerder van het elektrisch net en het finaal op punt stellen van het technisch reglement, maatregelen die op die manier de toegang tot het transmissienet bevorderen. België heeft aldus de omzetting van de Europese richtlijnen inzake de liberalisering van de sectoren van de elektriciteit en het gas beëindigd.

De petroleumsector genoot een speciale aandacht. De verbeteringen die werden aangebracht aan het programmacontract hebben een betere beheersing van de binnenlandse prijzen gewaarborgd, terwijl België als Voorzitter van de Europese Raad, voortdurend de dialoog tussen de producerende en consumerende landen heeft gedynamiseerd. De discussies werden voortgezet met de sector met het oog op de oprichting van een centraal opslagorgaan, naar het voorbeeld van de structuren die werden ingesteld in de meeste buurlanden.

Een ander actiedomein waarin ons land zich heeft onderscheiden is dat van de problematiek “energie-klimaat”, zowel voor de productie van de “duurzame” energie, als voor de vermindering van de vraag naar “niet-duurzame” energie. De naleving van onze internationale verbintenissen ten voordele van de bescherming van het klimaat, zal meer dan ooit een politieke inzet van het grootste belang zijn. Het is nodig om hier de nodige aandacht op te blijven vestigen.

De voornaamste ontwikkelingen inzake de uitwerking van het federaal plan inzake duurzame ontwikkeling in dit domein zijn:

1.1. DE GROTE ASSEN

1.1.1. Het uitwerken en het opvolgen van het nieuw Nationaal Klimaatplan (de federale gedeelten van het Plan)

Het Nationaal Klimaatplan werd goedgekeurd in het begin van 2002. De maatregelen betreffende energie die in de studiefase zijn, zijn de volgende:

- De reglementering, met inbegrip van de dwingende normen;
- De informatie en de sensibilisering van de economische agenten en de verbruikers. In dit verband werd een website gecreëerd die gewijd is aan

de klimaatveranderingen en hij zal worden geïntegreerd in de site “energie” van het departement;

- de brancheakkoorden (met een eventuele taxatie);
- de economische instrumenten, die gebaseerd zijn op de wetten van de markt. Tussen deze instrumenten figureren hoofdzakelijk: de fiscaliteit en de handel in de rechten/vergunningen van de emissies; deze handel kan gebeuren tussen de Staten of tussen de economische operatoren.

1.1.2. Prijspolitiek die een rationeler gebruik van de energie aanmoedigt

Verscheidene scenario's werden uitgewerkt en besproken inzake de fiscaliteit met een ecologisch objectief, inzonderheid de CO₂-energietafs en de verlaging van de BTW van de respectieve milieuprodukten. Voor wat betreft de CO₂-energietafs worden de relatie met de brancheakkoorden aangesneden, een systeem van sociale correcties alsook de begeleidende vermindering van de sociale lasten.

1.1.3. Prijspolitiek die bijdraagt tot de ontwikkeling van schonere of hernieuwbare energieën

Het accent werd tijdens alle werkzaamheden, die moeten leiden tot de liberalisering van de elektriciteits- en gasmarkt, gelegd op een prijspolitiek die de ontwikkeling van schonere energieën aanmoedigt.

Verscheidene denkpistes werden onderzocht:

- gedifferentieerde taxatie van de brandstoffen in functie van hun koolstofgehalte;
- internationalisering van de externe kosten van de fossiele brandstoffen.

1.1.4. Uitwerking van een geharmoniseerd systeem van groene stroomcertificaten

Een ontwerp van koninklijk besluit inzake de kleinst mogelijke afzet van een minimaal volume van groene elektriciteit op de markt (conform artikel 7 van de Belgische wet inzake de liberalisering van de elektriciteitsmarkt) werd opgesteld. Het is nog niet van kracht maar het stelt een systeem voor van groene stroomcertificaten, met verplichte quota's (op straffe van boete) voor elektriciteit die voortkwam uit hernieuwbare energiebronnen, aan de leveranciers van elektriciteit op het transmissienet. Die quota's variëren tussen 2,5 % voor 2003 tot 6 % voor 2010. Overigens werken de Gewesten en de federale overheid tezamen voor het uitwerken van een software voor de opname en het boeken van de groene stroomcertificaten. Een samenwerkingsakkoord inzake de administratieve coördinatie van de verscheidene overheden wordt nu goedgekeurd.

1.1.5. Analyse van de diverse voorstellen van de Europese Commissie

- Ons land onderscheidde zich, tijdens zijn voorzitterschap door een zeer sterk engagement voor de initiatieven die nu worden onderzocht op het Europees vlak en het resultaat dat werd ge oogst na ons voorzitterschap is veelbetekenend.
- Bevordering van biobrandstoffen: zoals veel andere LS, oordeelde België dat het project niet verdiende om er zich met de grootste energie aan te wijden om reden van de zwakke verhouding kosten/doeltreffendheid van deze maatregel inzake vermindering van CO₂.
- Invoering van een CO₂-energietaak: zelfs indien het dossier niet vorderde
- heeft het Belgisch Voorzitterschap nochtans mogelijk gemaakt om de belangen die op het spel staan te identificeren, zodanig dat de discussies "met open vizier" kunnen plaats vinden.
- Energetische certificatie van de gebouwen: het dossier bevindt zich reeds in een gevorderd stadium (algemene oriëntering van de Raad onder Belgisch Voorzitterschap en eerste lezing van het EP).
- Handel in emissiequota's. De discussies gaan verder op het Europees niveau over essentiële kwesties zoals het al dan niet verplichtend karakter van het systeem, de methode van toekenning van de quota's, de mogelijkheid om te bankieren, enz.

1.1.6. Opstellen van fiscale maatregelen voor de energiebesparende investeringen

De uitvoeringsbesluiten inzake maatregelen van fiscale aftrek werden uitgevaardigd en het dispositief kent een groeiend succes. Het betreft de toepassing van het artikel 33 van de wet houdende de hervorming van de belasting op de natuurlijke personen, artikel dat een maatregel inhoudt over de energiebesparende uitgaven in de woningen. Er wordt eveneens voorzien om de voorwaarden te herzien van fiscale aftrek voor de energiebesparende investeringen in de ondernemingen.

1.1.7. Bevordering van een ruime informatie en verspreiding hiervan inzake energie (tarieven, labels....)

De acties ter bevordering van een ruime informatie van de burger en van de ondernemingen werden resoluut ondernomen. De FOD Economie werkt actief mee aan de progressieve verbetering van de nieuwe site "Energie", die reeds werd verrijkt met de inclusie van de site "Klimaat" zoals hierboven vermeld. Aangezien dat het aan de administraties toekomt om het voorbeeld te geven, werd een coördinatiegroep samengesteld voor het milieubeheer van de administraties van het departement. De eerste resultaten werden bekendgemaakt en ze zijn veelbelovend wat betreft de mogelijkheden van verbetering van de energieprestatie van de federale gebouwen.

Bovendien neemt de Algemene Directie "Energie" deel aan acties voor het grote publiek om te proberen de bevolking op te voeden, te informeren en te sensibiliseren voor de inzetten die nu prioritair zijn geworden, met name de duurzame ontwikkeling van energie en de strijd tegen de gevolgen van de klimaatveranderingen. Deze initiatieven werden bekroond met de deelneming van de Algemene Directie "Energie" aan de beurs "Milieu 2002".

1.1.8. Opzoekingen over de prioritaire aspecten van de energetische politiek:

- Een studie die werd besteld op het federaal vlak heeft gepoogd om te bepalen hoe België zich het best kan voorbereiden op de toepassing van de mechanismen van Kyoto. De resultaten van de studie die werd geleid door ECONOTEC en ECOLA om de respectieve bevoegdheden in dit domein beter te definiëren hebben tevens als basis gediend voor besprekingen met de Gewesten en andere geïmpliceerde actoren. Op basis van de bevoegdheden en in samenwerking met alle actoren, zullen scenario's over de toepassing worden uitgewerkt voor elk mechanisme.
- Beheer van de vraag naar energie. Een studie van 15 maanden die de bevoegdheden van zeven researchteams die verspreid zijn over 5 Europese landen, waaronder België, werd gestart om een operationeel kader te bepalen voor de vermindering van de energievraag in de voornaamste activiteitensectoren.

TABEL MET ACTIES EN VERANTWOORDELIJKHEDEN IN HET FPDO

Acties	Paragraaf van het Plan	Stand van zaken
Beleid ter bevordering van een duurzame ontwikkeling van de energie (380-433)		
Uitwerken van normen in verband met de mogelijke schadelijke gevolgen van elektromagnetische velden	267	Een aanbeveling van de Raad van Europa heeft de toelaatbare waarden bepaald. Krachtens het voorzorgsbeginsel werd deze norm nog niet goedgekeurd in België, maar de toestellen moeten niettemin beantwoorden aan de voorwaarden inzake bescherming
Bijdragen tot de ontwikkeling van schonere of hernieuwbare energieën door een beleid ter normering van de instrumenten voor de productie van hernieuwbare energie (windmolens, zonnepanelen, biobrandstoffen, enz.)	394	<p><i>Biobrandstoffen</i> (Energie): deelneming aan de ad hoc werkzaamheden van de Groep Energie van de Raad van de Europese Unie.</p> <p><i>Normen Hernieuwbare Energieën</i> (Energie): contacten met de experts volgens de technische comités (BIN, BEC), met het doel de conformiteit te verifiëren van de veiligheidsnormen in kwestie met de richtlijn 73/23/EG laagspanning, omgezet door het KB van 23 maart 1977 en de richtlijn 89/336 elektromagnetische compatibiliteit, omgezet door het KB van 18 mei 1994 inzake de schepping of de wijziging van normen, de regelgeving ad hoc voorzien en creëren die deze normen officialiseert, het AREI aanpassen (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties) om er de betreffende instrumenten voor de productie in te sluiten (hun "parallele" invoering in het net), inzonderheid het artikel 235.01, paragrafen C et D van dit reglement. Zodoende heeft de interministeriële werkgroep een gunstig advies uitgebracht over de fotovoltaische cellen.</p> <p><i>Accreditering</i> (Kwaliteit en veiligheid): oprichting van een werkgroep die de Gewesten en de federale Administratie verenigt. Die werkgroep beoogt de procedure inzake accreditering te harmoniseren, die de betrouwbaarheid van de meetinstrumenten waarborgt van de stroom die wordt geproduceerd door productie-eenheden van elektriciteit die hernieuwbare energieën gebruiken</p>

<p>a) (Voorstellen om) een samenwerkingsakkoord te sluiten tussen de bevoegdheidsniveaus om een Belgische doelstelling te bereiken die het aandeel van de hernieuwbare energiedragers in het binnenlands verbruik van primaire energie boven de 2 % wil brengen (en 405)</p> <p>b) Tegen juni 2001, twee nota's opstellen waarop het samenwerkingsakkoord moet steunen (de eerste moet het valoriseerbare technische potentieel aan hernieuwbare energiedragers in België beschrijven en de tweede de aan dit potentieel gekoppelde kosten)</p> <p>c) In juni 2001 moet in het kader van de interministeriële energieconferentie een percentage worden vastgesteld van het aandeel van de hernieuwbare energiedragers in het binnenlands verbruik van primaire energie dat moet worden bereikt tegen 2003 en een percentage voor 2010 dat hoger dan 2 % moet zijn.</p> <p>d) Het samenwerkingsakkoord moet na afloop van die interministeriële conferentie worden gesloten uiterlijk in november 2001 (zie ook 407). In het voorgestelde samenwerkingsakkoord vragen dat een minimumquotum van leveringen door hernieuwbare energieën (van minstens 3 % tegen 2004, geprogrammeerd voor de jaren nadien) zou worden opgelegd (en 432) aan elke elektriciteitsleverancier</p>	395	<p>Een nota die het valoriseerbare technische potentieel van de hernieuwbare energieën herneemt, alsmede de gekoppelde kosten werd opgesteld in juli 2001 door de dienst Duurzame Ontwikkeling van de Algemene Directie "Energie". Deze nota en andere documenten die stammen van de Gewesten hebben gediend om een synthetisch overzicht voor te bereiden als antwoord op een vraag van het Europees Parlement.</p> <p>Er werd geen interministeriële conferentie gehouden, maar een samenwerkingsakkoord betreffende de administratieve coördinatie inzake organisatie van de elektriciteitsmarkt werd goedgekeurd door de contracterende partijen (federale en gewestelijke overheden), en het wordt nu onderzocht door de Raad van State. Deze overeenkomst betreft de bevordering van warmtekrachtkoppeling, de uitwisseling van groenestroomcertificaten tussen de verschillende overheden, de coördinatie van de verschillende regulatoren (CRGE, VREG, CWAPE et IBGE), de uitwisseling van informatie tussen de contracterende partijen en de organisatie van de REG-fondsen.</p> <p>Bovendien werken de Gewesten en de federale overheid samen bij het op punt stellen van een software voor de registratie en het boeken van groenestroomcertificaten en een samenwerkingsakkoord inzake de administratieve coördinatie van de verschillende overheden wordt nu goedgekeurd.</p> <p>Een minimumquotum van levering door hernieuwbare energieën wordt opgelegd aan elke elektriciteitsleverancier op het distributienet (gewestelijke bevoegdheid). Het werd vastgesteld op 3 % tegen 2004 en 5 % tegen 2010 door het Vlaamse Gewest en op 4,1 % tegen september 2004 en 12 % tegen september 2010 in het Waalse Gewest. Een overleg in het kader van ENOVER is voorzien om een gemeenschappelijke nationale doelstelling uit te werken, conform de Europese richtlijn inzake de bevordering van de elektriciteit die wordt geproduceerd vanuit hernieuwbare energiebronnen op de binnenlandse elektriciteitsmarkt.</p>
Een nota opstellen (die midden 2001 zal worden publiek gemaakt) waarin de keuze voor het afstappen van de kernenergie wordt gerechtvaardigd	396	De wet die het afstappen van de kernenergie concretiseert werd afgekondigd en een ontwerp werd voorgelegd in het Parlement, dat beoogt de proviesies te beheren die worden samengesteld voor de financiering van de ontmanteling
Een reeks complementaire indicatoren volgen betreffende het verwezenlijken van deze doelstellingen.	398	Een ICDO-werkgroep waaraan de Administratie actief deelneemt is belast met de identificatie van genoemde indicatoren.
Erover waken dat de liberalisering van de gas- en de elektriciteitsmarkt tot werkelijke prijsdalingen leidt voor iedereen	402	De Administratie volgt de ontwikkelingen in deze materie nauwlettend, die ook ruimschoots van de regulatoren afhangen. Het CCEG heeft programma's van tariefverminderingen aanbevolen voor 2002 en 2003.
De doorzichtigheid en de vergelijkbaarheid van de verkoopprijzen garanderen voor de elektriciteitsmarkt	402	idem
Een prijsbeleid voeren dat een REG-strategie aanmoedigt (er het principe van verdedigen tijdens het Belgisch voorzitterschap van de EU) en bijdragen tot de ontwikkeling van schonere of hernieuwbare energieën (en 404, 405, 406, 507, 614 tot 623, 393)	403	<p>Verwijzing naar de fiscale maatregelen die verder worden geciteerd en de maatregelen die verbonden zijn met de taks op energie/CO₂. Verschillende scenario's zijn uitgewerkt en besproken inzake fiscaliteit met een ecologisch objectief, in het bijzonder m.b.t. tot de taks op energie/CO₂ en de verlaging van de BTW op de milieuvriendelijke producten.</p> <p>Voor wat betreft de taks op energie/CO₂, worden behandeld, de relatie met de sectorakkoorden, een systeem van sociale correcties, alsook de samenlopende vermindering van de sociale lasten. Voor de schonere energieën, werd begonnen met een bemoedigend prijsbeleid op federaal niveau, op verschillende wijzen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gedifferentieerde taxering van de brandstoffen in functie van hun koolstofgehalte; - Fiscale aftrek voor energiebesparende investeringen in het kader van de toepassing van het artikel 33 van de wet houdende hervorming van de Wet op de natuurlijke personen. - Internationalisering van de externe kosten van fossiele brandstoffen.

De investeringen subsidiëren (of de aftrek toestaan voor investeringen) die energiebesparingen tot doel hebben 395, 403)	405	Technische adviezen voor de maatregelen inzake fiscale aftrek werden geformuleerd in de schoot van de groep ENOVER en zijn in onderzoek bij het Ministerie van Financiën voor het opstellen van het koninklijk uitvoeringsbesluit. Het gaat om de toepassing van het artikel 33 van de wet houdende hervorming van de Wet op de natuurlijke personen, artikel dat een maatregel bevat betreffende de energiebesparende uitgaven. Het is tevens voorzien om de maatregelen van fiscale aftrek voor de energiebesparende investeringen in de ondernemingen te herzien. Het K.B. zal moeten worden voorgesteld in 2002.
Een vermindering of een afschaffing van de tariefvoordelen voor de vervuilende energiedragers (en 403)	406	Cfr. 403: verwijzing naar de fiscaliteit als instrument voor de regulering der prijzen.
a) Er zich voor inspannen dat de systemen van groenestroomcertificaten, die beschikbaar zijn voor de producenten van elektriciteit vanuit hernieuwbare elektriciteit werkelijk stimulerend, samenhangend en doorzichtig zijn (en 395) b) De mogelijkheid analyseren om een minimaal leveringsquotum van energieproducten op te leggen (andere dan elektriciteit) die minder milieuschadelijk zijn, zoals de producten van hernieuwbare oorsprong, methanol en waterstof	407	Er bestaat een samenwerkingsakkoord voor de administratieve coördinatie inzake de organisatie van de elektriciteitsmarkt die voorziet in maatregelen voor harmonisering en uitwisseling van groenestroomcertificaten. Volgens de tekst wordt een beroep gedaan op de Belgische regulatoren om zich te verenigen in de schoot van het Forum van de Belgische Regulatoren om een betere uitwisseling van informatie te verzekeren. Anderzijds werkt elke overheid sedert verleden jaar aan de uitwerking van een gemeenschappelijke software voor de registratie en de boeking van groenestroomcertificaten.
Een indicatief plan voor elektriciteitsproductie opstellen (AMPERE-commissie) en het Parlement voorstellen om een diepgaand debat te voeren, waarbij de FRDO wordt betrokken, alvorens dat het indicatieve plan wordt goedgekeurd	408	Concrete voorstellen zijn in voorbereiding bij de Administratie. Zij voorzien in een omwerking van het wettelijk dispositief en de oprichting van een centraal stockeringsorgaan.
De huidige reglementering herzien inzake de strategische aardolievoorraden teneinde er het operationeel karakter van te vergroten	410	Concrete voorstellen werden geformuleerd en voorgesteld aan de Ministerraad om te worden bevestigd in het reglementaire dispositief. Het betreft tevens de oprichting van een centraal stockeringsorgaan in de lijn van de recente voorstellen van de Europese Commissie.
De noodzakelijke maatregelen treffen opdat ons land zijn internationale verplichtingen eerbiedigt inzake strategische opslag van aardolie.	411	Ons land is nog steeds in overtreding wat betreft zijn internationale verplichtingen inzake strategische reserves en in het bijzonder voor de producten van categorie 2 (gemiddelde destillaten). Besprekingen zijn aan de gang met de sector, maar blijken moeilijk te zijn.
Een scenario van crisisbeheersing uitwerken voor de bevoorrading en de verdeling van aardolie.	412	Het arsenaal aan maatregelen voor een crisisperiode, werd geactualiseerd in het licht van de onrustwekkende ontwikkeling van de oliemarkten. Ons land werkt intensief samen met de bevoegde instanties van het IEA en de EU.
Opdrachten voor de openbare dienstverlening bepalen die toelaten om een constante bevoorrading van kwaliteitsenergie te verzekeren (en 199)	414	De koninklijke besluiten inzake openbare dienstverplichtingen, zowel voor het gas als voor de elektriciteit werden afgekondigd.
Ervoor zorgen dat de tarifiering rekening blijft houden met de bijzondere toestand van onze minder bedeelde medeburgers.	415	Cfr. 402

<p>a) Sectorakkoorden afsluiten met bepaalde industriële sectoren</p> <p>b) Een belangrijke inspanning leveren op het vlak van technische normering</p> <p>c) Uitwerken van verkoopsgereguleeringen die uitgewerkte technische normen verplicht maakt</p> <p>d) De bestaande wetgevingen aanpassen (zodat alleen nog apparaten met de energiekeurmerken (A-B-C)</p> <p>e) De controles verhogen om de conformiteit van de normen te verifiëren</p> <p>f) De middelen onderzoeken om de budgetten op te trekken die nu zijn voorzien, de budgetten voor kernonderzoek te richten naar andere onderzoeksterreinen en indien mogelijk alternatieve financieringsstelsels ontwikkelen.</p> <p>g) Het onderzoek naar de hernieuwbare energie en de energie-efficiëntie moet worden bevorderd in samenspraak met de Gewesten.</p>	416	<p>Het nieuwe statuut van het BIN en zijn reorganisatie moeten toelaten om deze doelstelling te verwezenlijken.</p> <p>De bespreking van het wetsvoorstel dat de hervorming beoogt van het BIN is aan de gang in het Parlement.</p> <p>Te onderzoeken in het licht van de Europese regelgeving. Op het werkprogramma geplaatst voor 2003.</p> <p>Aan de gang zijnde controlecampagnes op basis van de beschikbare budgetten.</p> <p>Dit is een constante bezorgdheid zonder evenwel totnogtoe te hebben geleid tot overtuigende resultaten in het kader van de bilaterale budgettaire besprekingen</p> <p>Aan de gang zijnde inspanningen d.m.v een samenwerking met het SCK-CEN, buiten de kernsector.</p>
De knowhow in Centraal- en Oost-Europa valoriseren.	417	Talrijke programma's van bilaterale hulp zijn in uitvoering.
Zich inspireren van het begrotingsfonds dat werd opgericht voor de kwaliteitscontrole van de aardolieproducten om de middelen vrij te maken die noodzakelijk zijn voor het beleid van dit product	418	De oprichting van een financieringsmechanisme, geïnspireerd door het Fapetro, inzake de controle van de markt van de toestellen op elektriciteit en op gas, is in voorbereiding.
De controleactiviteiten van Fapetro bij de brandstofpompen uitbreiden tot de levering van diesel gasoil in bulk	420	Het Fapetroprogramma wordt uitgebreid naar deze brandstoffen vanaf september 2002.
Methodes uitwerken om producten op te sporen die voortvloeien uit het "witwassen" van gekleurde stookolie	421	De Administratie is eng betrokken bij de werkzaamheden die worden uitgevoerd op dit gebied door het Departement van Financiën (fraudebestrijding).
Controlecampagnes voeren bij de verkoopcircuits van gerecycleerde minerale oliën (binnen de federale bevoegdheden)	422	Voorlopig uitgesteld
Het pilootprogramma Subbat steunen en er aan meewerken; dit programma is gericht op de bodemsanering van buiten dienst gestelde tankstations	423	Het project is geslaagd en wordt nu ter goedkeuring voorgelegd aan het Parlement.
Het pilootprogramma Premaz, dat tot doel heeft het voorkomen van de bodemverontreiniging die werd veroorzaakt door lekkende olietanks bij particulieren, te ondersteunen en eraan deelnemen	424	Wordt bestudeerd voor wat de tweede fase betreft van het project Premaz.
Nieuwe reglementeringen voorbereiden inzake verkoop van de uitrustingen	425	Cfr. 416 c.
De controles verscherpen die het Bestuur Energie uitvoert, in samenwerking met de bevoegde diensten van de Economische Inspectie en het Bestuur voor Kwaliteit en Veiligheid	426	De controles worden uitgevoerd in het kader van de bestaande budgetten, op ongeveer 300 elektrische apparaten en 140 gasapparaten.
Het toezicht op de markt voor bepaalde elektrische huishoudapparaten verhogen	427	Idem.
Het verbod op de reclame en de bevordering van elektrische verwarming toepassen	427	Cfr. Koninklijk besluit genomen na advies van de federale Raad voor duurzame Ontwikkeling en de Raad voor het Verbruik.

De inspanningen voortzetten die worden geleverd inzake het beheer van radioactief afval	428	Voor wat betreft de afvalstoffen met een lage radioactiviteit, is een geïntegreerd project ter studie in Mol, Dessel en Fleurus-Farciennes. Voor de afvalstoffen met een middelmatige tot een hoge radioactiviteit, wordt het rapport Saphir 2 onderworpen aan een internationale peer review waarvan de besluiten begin 2003 zullen bekend zijn
Acties ondernemen inzake onderzoek en ontwikkeling inzake het thema van de kernenergie	429	Is aan de gang in het kader van het internationaal samenwerkingsakkoord en meer specifiek de deelneming van België aan het zesde Euratom-kaderprogramma voor de periode 2002-2006.
Een beslissing nemen over wat er gebeurt na de nucleaire cyclus met de brandstof	430	Cfr. 428.
Voortzetting van de financiering van de passiva BP1/BP2 na 31/12/2000 op basis van de conventie van 19/12/1990 tussen de Belgische Staat, Niras, Electrabel et Synatom	431	Dit probleem kent een nieuwe ontwikkeling door de beslissing van de Ministerraad van 20 juni 2002 (Comité belast met het verzekeren van de follow-up). Vanaf 2003, toepassing van de taks op de elektriciteit die wordt verbruikt, m.b.t de beschikkingen die werden genomen door de programawet 2003.
Een ruim informatieaanbod en verspreiding inzake energie bevorderen (tarifiering, keurmerken, vergelijking) (en 115, 121, 395)	432	Bepaalde vorderingen moeten nog worden gemaakt in dit domein, maar een grotere ontwikkeling werd geboekt vanaf begin 2002. Het nieuwe "klimaatprogramma", op gang gebracht door het Kabinet (voir www.climat.be) en de organisatie door het Mineco van een eerste informatiestand inzake de hernieuwbare energieën, de klimaatveranderingen en de duurzame ontwikkeling, betekenen de eerste schreden in deze ontwikkeling. Het is belangrijk om de informatie in een helder algemeen kader te groeperen, dat bereikbaar is en rechtstreeks op de eindverbruikers afgestemd is. Het Mineco werkt actief samen aan de geleidelijke verbetering van de klimaatsite en herstructureert zijn eigen website, inzonderheid met de integratie van de nieuwe materies betreffende het klimaat, de duurzame ontwikkeling, de hernieuwbare energieën, en de vermindering van de energievraag.
	432	Cfr. de koninklijke besluiten betreffende de leveringsfacturen van de elektriciteit en het gas werden bekendgemaakt en de maatregelen zijn in toepassing gebracht
De cel Duurzame Ontwikkeling in de schoot van het federaal Bestuur Energie aanvullen	433	Zes universitaire werden contractueel aangeworven om de cel DO van de Algemene Directie "Energie" aan te vullen, maar spijtig genoeg verliet een aantal van deze medewerkers de dienst in de loop van 2002.
Beleid ter bevordering van een mobiliteit die verenigbaar is met een DO (434-479)		
De Europese richtlijnen uit de programma's "schone lucht" en "auto-oil" omzetten in Belgisch recht	471	De richtlijn 98/70/EG (auto-oil) werd omgezet door de koninklijke besluiten van 18 oktober 2001 (benzine en diesel wegverkeer)
Het gebruik van alternatieve brandstoffen bevorderen	471	Na onderzoek blijkt het dat het beroep op de biobrandstoffen niet gerechtvaardigd is, noch vanuit ecologisch standpunt, noch vanuit economisch standpunt.
Beleid ter bescherming van de atmosfeer (480-537)		
Een nieuw Nationaal Belgische Plan opstellen inzake de klimaatveranderingen tegen medio 2001	496	Het Nationaal Klimaatplan werd begin 2002 goedgekeurd. Het houdt maatregelen in op het niveau van regelgeving, informatie, sensibilisatie en economische instrumenten waaronder de fiscaliteit en de handel in emissierechten /-vergunningen.
Schepping van een klaar juridisch kader ter ondersteuning van het Nationaal Klimaatplan, vervolledigd met een algemeen organisatorisch kader voor de coördinatie, de uitvoering en de opvolging van de klimaatpolitiek.	497	Aan de gang zijnde werken betreffende de oprichting van een Nationale Klimaatcommissie + resultaten van de lopende studie ECONOTEC & ECOLAS (cfr. 535). De resultaten van de studie hebben het mogelijk gemaakt om de respectieve bevoegdheden te bepalen, alsook de uitwerking van de scenario's voor elk mechanisme.

De Europese richtlijnen inzake uitstoot door transport omzetten (richtlijn 94/63/EG, richtlijnen die voortkomen uit het Europese programma Auto-Oil, richtlijn 98/69/EG, richtlijn 98/70/EG, richtlijnen inzake de uitstoot van vrachtwagens (in voorbereiding) en over de technische inspectie (in voorbereiding)	501	Cfr. 471
De richtlijn 99/32/EG omzetten inzake vermindering van SO ₂ -uitstoot die voortkomt uit het gebruik van bepaalde vloeibare brandstoffen	502	De richtlijn 99/32/EG werd omgezet door drie koninklijke besluiten van 7 mei 2001 (huisbrandolie, dieselolie voor maritiem gebruik, zware residuele brandstoffen)
Toezien op de vermindering van NO _x -emissies (verwarmingsinstallaties)	508	Cfr. Project van koninklijk besluit betreffende stookketels met een groot prestatievermogen, opgesteld door de federale Administratie voor Leefmilieu.
Een kenniscentrum oprichten waarvan de taak er in zou bestaan adviezen te formuleren met het oog op het ondersteunen van de klimaat- en energiepolitiek en het uitvoeren van toegepast onderzoek	517	Cfr. Discussies en verslagen met SCK-CEN
Onderzoek uitvoeren naar de rol die de nieuwe mechanismen voor internationale samenwerking kunnen spelen in het kader van het Belgisch beleid inzake klimaatverandering (en 527, 529)	526	Het Bestuur Energie volgt de aan de gang zijnde werkzaamheden op het internationaal niveau met de meeste aandacht.
Het onderzoek voortzetten inzake de inzet van bestaande beleidsinstrumenten: te integreren in 516	526	Idem
Op nationale (federale) schaal een institutioneel en federaal kader creëren om de nieuwe internationale mechanismen inzake klimaatverandering te kunnen inzetten en overlegmechanismen te voorzien	530	Dit is een van de grote bezorgdheden van onze actie op het internationale vlak.
Acties voorzien betreffende opbouw van kennis inzake de mechanismen van internationale samenwerking op het gebied van klimaatverandering	530	Cfr. 517, 537
Pilootprojecten opstarten inzake de mechanismen van internationale samenwerking op het gebied van klimaatverandering	530	Cf. 517, 537
Methodes op punt stellen die de deelneming van de privésector stimuleren aan de modelprojecten inzake gemeenschappelijke uitvoering en mechanisme voor schone ontwikkeling	531	Bijdrage dank zij de resultaten van de studie ECONOTEC & ECOLAS (cfr. 535)
De informatie verstrekken aan de verschillende doelgroepen, inzonderheid via het onderwijs, (oorzaken en gevolgen van de klimaatveranderingen, preventieve acties)	534	Bezieling van een stand op het Milieusalon 2002 en nieuwe structuur van de website Energie die een bijzonder belang hecht aan de problematiek "klimaat" en "duurzame ontwikkeling".
Tegen eind 2001 een samenwerkingsakkoord afsluiten met de Gewesten over een juridisch kader voor de nationale convenanten inzake energie-efficiëntie	535	Een studie over een periode van vijftien maanden, die de bevoegdheden samenbundelt van zeven onderzoeksteams, verspreid over vijf Europese landen waaronder België, is in januari 2002 begonnen met het bepalen van een operationeel kader van vermindering van de vraag naar energie van de voornaamste activiteitssectoren. Deze studie houdt rekening met het advies van de Gewesten via het Begeleidingscomité.

Tegen juni 2001 voorstellen voor een algemeen operationeel kader uitwerken inzake het atmosferische beleid dat procedures en structuren vastlegt voor de voorbereiding, coördinatie, uitvoering, opvolging en bijsturing van de maatregelen van de verschillende plannen	537	Een studie werd overwogen die beoogt de beste scenario's te bepalen betreffende de uitvoering van de mechanismen inzake flexibiliteit, met als doel de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, tegen de gunstigste prijs en onder de beste voorwaarden. De resultaten ervan moeten bijdragen tot het uitwerken van het operationeel politiek en pragmatisch kader voor de uitvoering van de mechanismen van Kyoto.
--	-----	--

Rapport van mevrouw N. HENRY, ondervoorzitster, vertegenwoordigster van de Minister van (Economie en) Wetenschappelijk Onderzoek, belast met het Grootstedenbeleid

1. Inleiding

Zowel de verklaring van Rio, Agenda 21 en de daarop volgende overeenkomsten (klimaat, biodiversiteit...), als de conclusies van de Europese Raad van Göteborg van 2001, leggen de nadruk op de rol van wetenschap en onderzoek.

De verwerving van kennis en het opheffen van onzekerheden betreffende de mechanismen van natuurlijke verschijnselen en de maatschappelijke problemen zijn drijfveren voor de ontwikkeling, maar ook een ondersteuning voor de besluitvorming en een aanwijzing voor de beleidsstrategieën.

Met de door onderzoek verkregen kennis en het begrip van systemen, kunnen de nodige instrumenten ontwikkeld worden voor de evaluatie van de incidentie van de getroffen maatregelen en de risico's die ze met zich kunnen meebrengen.

De efficiëntie en de ongewenste effecten van het gevoerde beleid hebben niet altijd voldoende aandacht gekregen, en de toepassing van het voorzorgsprincipe lijken een rem op de ontwikkeling en de vooruitgang.

Anderzijds leggen uiteenlopende specialisten en instellingen (waaronder de Europese Raad in Göteborg) ook de nadruk op bepaalde criteria die gerespecteerd moeten worden bij de programmering van het onderzoek en ter ondersteuning van de besluitvorming en in het bijzonder op gebied van duurzame ontwikkeling. De belangrijkste hieronder zijn:

- Een multidisciplinaire aanpak die beter tegemoet moet komen aan de intersectoriële politieke besluitname en een enge sectoriële aanpak moet overstijgen. Op gebied van onderzoek mag een grondige kennis van de sectoren daarom niet verwaarloosd worden.
- Een continuïteit van het onderzoek op lange termijn is een betere oriëntatie voor de besluitvorming, die zelf vaak beïnvloed wordt door de gebeurtenissen op korte termijn.
- De onafhankelijkheid van het onderzoek is nodig voor de transparantie van het besluitvormingsproces. Deze onafhankelijkheid is onontbeerlijk om de mogelijkheden en risico's van nieuwe technieken en nieuwe producten te kunnen inschatten. Om een duurzame ontwikkeling te verzekeren, komen immers het beheer en de meting van risico's neer op het inschatten van sociale, economische en ecologische gevolgen van innovaties.

Zowel het eerste Plan voor wetenschappelijke ondersteuning van een beleid gericht op duurzame ontwikkeling (PODO I) als het tweede (PODO II) hebben geanticipeerd op de toepassing van deze criteria, welke sleutels zijn voor een ondersteuning van het onderzoek van besluitvorming.

2. Opzetten van een intern netwerk

Sinds 1996 zijn een aantal instellingen van de DWTC belast met het beheer van plannen ter wetenschappelijke ondersteuning van een duurzaam ontwikkelingsbeleid (PODO I 1996-2002; PODO II 2000-2006), met de opvolging van activiteiten op nationaal, Europees en internationaal niveau, alsook de aanvoer van informatie over het onderzoek in het kader van rapportering.

In het kader van de duurzame ontwikkeling, wordt het spectrum van de te behandelen thema's alsook de betreffende informatie, uitgebreid door interacties met andere programma's : bv. armoede, veroudering, gezondheid op het werk...

3. Toepassing van het Plan 2002

Milieubeheer van het departement

Op 1 augustus 2002 hebben de DWTC en de daarmee verbonden FWI via hun Secretaris-Generaal vrijwillig gekozen om zich in te zetten voor het federale Handvest om de komende jaren een beleid te voeren dat hun milieuprestaties moet verbeteren en dat de doelstellingen van het Federale Plan inzake Duurzame Ontwikkeling (FPDO 2000-2004) moet nastreven.

De eerste elementen van dit beleid werden reeds verwezenlijkt toen er op 2 april 2002 een milieucoördinator aangesteld werd voor de DWTC en daarvan afhankende FWI en door de verwezenlijking van enkele ad hoc acties inzake milieubeheer.

De heer Benaïou MEMBE, Milieucoördinator (02/238.35.03 of memd@belspo.be).

Een verslag met een samenvatting van de grote lijnen van de acties gevoerd in 2002 werd voorgelegd aan mevrouw Marielle Smeets.

Tabel van acties en verantwoordelijkheden voorzien in het FPDO

Gegeven de ondersteunende rol aan het onderzoek in een commissie zoals de IC-DO, hebben wij de mogelijkheid een geheel van resultaten te presenteren (welke niet uitputtend is) en dit op de volgende manier:

DEEL 2.3 VAN HET FPDO

Met het oog op een wetenschappelijke ondersteuning van overwogen beleidsmaatregelen in het kader van de actie "Landbouw - mariene milieu - biodiversiteit"

PARAGRAAF 2.3.1

Ter ondersteuning van een beleid voor een duurzame ontwikkeling van de landbouw

Punt 280 van het FPDO

Teneinde de druk te verminderen op het aquatische milieu als gevolg van de landbouwproductie:

- "Geïntegreerd stikstofbeheer in de landbouw en nitrietnormen", M. Frankinet, CRA

Het doel van dit project is na te gaan of een bemestingsadvies, op grond van een raming van wat de gewassen nodig hebben en van hetgeen aan de bodem werd toegevoegd, een optimaal rendement oplevert en de hoeveelheid minerale stikstof die na de oogst in het bodemprofiel aanwezig is zo klein mogelijk houdt, en waarvoor op dit ogenblik normen uitgewerkt worden.

Punt 289 van het FPDO

Om de praktijken in de veeteelt te herzien, alsook rekening te houden met het dierenwelzijn in de veeteelt:

- "Normalisatie van de residu-analyse van hormonen en veterinaire geneesmiddelen in levensmiddelen van dierlijke oorsprong", M. Cornelis - IVK/IEV, G. Maghuin-Rogister - ULg, C. Van Peteghem - RUG

Dit onderzoek had als doel een overzicht op te stellen van de methoden die na validatie genormaliseerd zouden kunnen worden voor de analyse van specifieke groepen groeifactoren zoals geslachtshormonen, B-agonisten, glucocorticoïden en diergeneeskundige geneesmiddelen (antibiotica). Dit overzicht krijgt de vorm van een gegevensbank, beschikbaar op een telematisch netwerk.

PARAGRAAF 2.3.2

Ter ondersteuning van een beleid ter bescherming en beheer van het mariene milieu

Punt 330 van het FPDO

Ter concretisering van de internationale verbintenissen inzake bescherming en duurzaam beheer van het marien milieu en meer bepaald inzake eutrofiëring:

- "IZEUT: Identificatie van mariene zones getroffen door eutrofiëring", C. Lancelot - ULB

Het project beoogt om, vertrekkend van de "Gemeenschappelijke procedure voor de bepaling van de eutrofiëringstoestand van de maritieme zone" van de OSPAR conventie te komen tot het vastleggen en gebruiken van eutrofiëringscriteria voor de geografische verdeling van de Belgische kustwateren in 'probleemzones, potentiële probleemzones en probleemvrije zones'.

Punt 331 van het FPDO

Ter ondersteuning van de voorbereiding van operationele plannen tegen accidentele vervuiling en om meer rekening te houden met de weerslag van alle beleidsmaatregelen op de toestand van het mariene milieu:

- "MARE-DASM: Beoordeling van de mariene degradatie in de Noordzee en voorstellen voor een duurzaam beheer", H. Bocken - RUG, C. Janssen - RUG, F. Maes - RUG, G. Pichot - IRSNB
Een van de doelstellingen van het project betreft de beoordeling van de kostprijs van de degradatie van het mariene milieu, zowel in accidentele gevallen als op een permanente wijze, vergeleken met aan de economische en sociale baten van het gebruik van het Belgisch deel van de Noordzee door de huidige generatie, teneinde te komen tot voorstellen van beleidsmaatregelen die de overheid moet nemen om een meer geïntegreerd beheer en duurzaam gebruik van de Noordzee te garanderen voor de toekomstige generaties.

Punt 339 van het FPDO

In het kader van de oprichting van beschermde mariene zones:

- "HABITAT: Intensieve opvolging van de evolutie van een beschermd bentisch habitat", P. Jacobs - RUG, M. Vincx - RUG
De algemene doelstelling van dit onderzoek omvat het verstrekken van de gegevens, strategieën en methodes die noodzakelijk zijn om de evolutie van het marien natuurgebied en meer specifiek het bentisch habitat op een wetenschappelijke gefundeerde manier te kunnen evalueren naar aanleiding van de toepassing van een beheersplan door de overheid.

PARAGRAAF 2.3.3

Ter ondersteuning van een beleid voor het behoud van de biologische diversiteit

Punt 365 van het FPDO

Teneinde de strategie op te zetten voor het behoud van de biodiversiteit in landbouw, bossen en vochtige gebieden:

- "Soortendiversiteit: Belang voor duurzaamheid van ecosystemen en impact van klimaatsverandering", I. Impens - UIA, I. Nijs - UIA, D. Reheul, RUG
Studie van de invloed van beheerspraktijken (afmaaiingsregime, bemesting, ...) en van de klimaatsveranderingen (droogte extremen) op de werking, de stabiliteit, de weerstand en de veerkracht (resilience) van grasachtige ecosystemen (gematigde koude weides) verbonden aan de evolutie van de biologische diversiteit waaruit ze samengesteld zijn.
- "Biochemische cycli van bosecosystemen in relatie tot Global Change en Duurzame Ontwikkeling", P. André - UCL, R. Ceulemans - UIA, L. François - ULg, J.-C. Gérard - ULg, E. Laitat - FSAGx, R. Lemeur - RUG, J. Van Rensbergen - VITO, J. Van Slijken - IBW, F. Veroustraete - VITO
Studie van de impact van de toename aan CO₂ en temperatuur op de koolstofcycli, de nutriënten en water in de zes meest representatieve Belgische bosecosystemen om aanbevelingen te geven voor een bosbeleid verenigbaar met een duurzame ontwikkeling.

DEEL 2.4 VAN HET FPDO

Met het oog op een wetenschappelijke ondersteuning van overwogen beleidsmaatregelen in het kader van de actie "Energie - vervoer - ozon en klimaatwijziging"

PARAGRAAF 2.4.1

Ter ondersteuning van een beleid ter bevordering van een duurzame ontwikkeling van de energie

Punt 407 van het FPDO

Ter ondersteuning van een beleid ter bevordering van een duurzame ontwikkeling van de energie teneinde het aandeel aan hernieuwbare energie in de energieproductie op te schroeven:

- Het project "Woodsustain- Aandeel van hout-energie aan duurzame ontwikkeling in België" (GEB-UCL, CRA, CEE-UCL, UIA, LEGC-UCL) heeft de onzekerheden vermindert inzake hernieuwbare energiebronnen in België door gegevens te verzamelen omtrent hulpbronnen en vraag van hout-energie en ook omtrent de beschikbare hout-energie technologieën in België. Dit onderzoek heeft de milieu- en de socio-economische impacten geëvalueerd van de toekomstige ontwikkeling van hout-energie.

Paragraaf 2.4.2 van het FPDO

Ter ondersteuning van een beleid ter bevordering van een mobiliteit die met een duurzame ontwikkeling verenigbaar is

Punt 439 van het FPDO

Verplaatsingsgedrag van huishoudens

- "Studie van de activiteiten van de gezinnen via de nationale huishoudens-enquête over mobiliteit", D. Goetghebuer - Insitut Wallon, M. Mouchart - UCL, P. Toint - FUNDP/GRT, P. Vansevenant - Langzaam Verkeer
Demonstratie van de bestaande verbanden tussen verplaatsingen, keuze van vervoerswijzen en activiteiten. (site permettant l'accès aux résultats de l'enquête nationale sur la mobilité des ménages).

Punt 454 van het FPDO

Externe kosten van de file - tarifiering

- "Integratie van een economisch model en een verkeersmodel voor de analyse van de tarifiering van de mobiliteit", S. Proost - KULeuven/CES, P. Toint - FUNDP/GRT
Een economische analyse van de tarifiering tegen externe marginale kostprijs van de file. Empirische analyse door combinatie van de modellen TRENEN II-URBAN en ATES. Vergelijking van de effecten van verschillende tarifeeringsmodaliteiten. Gecombineerd model ITEM met inbegrip van de lijnen voor openbaar vervoer, toegepast op de stad Namen.

Punt 468 van het FPDO

Verkeersveiligheid

- "Naar een draagvlak voor een voertuigtechnische snelheidsbeheersing binnen een intrinsiek veilige verkeersomgeving", R. Doom - RUG/CDO, C. Cuijpers - BIVV/IBSR
Een analyse van de houding van bestuurders en bevolking inzake snelheidscontroles toont aan dat professionelen weigerachtig staan tegenover deze controles, tenzij ze worden opgelegd aan alle voertuigen, terwijl de bevolking er voorstander van is.

Punt 471 van het FPDO

Milieukwaliteit

- "Evaluatie van de toxische risico's afkomstig van vervuiling door auto's: een benadering op basis van moleculaire epidemiologie", A. Bernard - UCL, P. Falmagne - UMH
De analyse van groepen blootgestelde individuen (politieagenten, fietsers...) heeft het mogelijk gemaakt twee eiwitten (CC16 et AOP2) te identificeren waarvan een verhoogde aanwezigheid een indicator kan zijn. Deze resultaten werden bevestigd door een proteomische analyse, toegepast op twee stammen muizen.

PARAGRAAF 2.4.3

Ter ondersteuning van een beleid ter bescherming van de atmosfeer

Punt 482 van het FPDO

Om de bijdrage van de verschillende gassen in de vorming van troposferisch ozon in te schatten:

- "De ontwikkeling van een interpolatiemethode specifiek voor de luchtverontreiniging zoals die gemeten wordt in de telemetrische meetnetten" (SMOGSTOP), J. Hanton en C. Passelecq - FPMS in samenwerking met de intergewestelijke cel voor leefmilieu (IRCEL).
Het voorspellen van de luchtkwaliteit en episodes van vervuiling is complex, dit model kan het uitvoeren voor troposferisch ozon. Dit project bestaat erin om het hulpmiddel te verbeteren om een continue realiteit te verkrijgen en niet enkel deze van de referentiepunten (interpolatiemethode).
- "Implementatie en uitbreiding van het EUROS-model (EUROpean Operational Smog) voor beleidsondersteuning in België ". Cl. Mensik - VITO in samenwerking met het KMI, FPMS en IRCEL.
Dit model is een evaluatiehulpmiddel voor mogelijke scenario's voor emissiereducties. Het integreert verschillende atmosferische processen zoals meteorologie, chemie, transport en dispersie van pollutanten in het model en is geïnstalleerd bij IRCEL.

Punt 491 van het FPDO

Teneinde de verstoringen vast te stellen bij kwetsbare ecosystemen als gevolg van opwarming en extreme weersgesteldheden:

- "Geïntegreerde modellering van de hydrologische cyclus in de context van klimaatveranderingen", A. Dassargues - KULeuven, S. Dautrebande - FSAGx, J. Feyen - KULeuven, D. Gellens - KMI/IRM, A. Monjoie - ULg, J. Smits - ULg
Het effect voorspellen van klimaatsverandering (extreme regen, droogte, stijging van de gemiddelde T°) op de hydrologische cyclus en van de evolutie van de watervoorraden op sub-stroombekken- en stroombekkenniveau.

Punt 493 en 495 van het FPDO

Twee onderzoeken hebben rechtsreeks bijgedragen tot het uitwerken van de derde nationale communicatie:

- "MARKAL, een model ter ondersteuning van het broeikasgasreductiebeleid", S. Proost - KULeuven, G. Wouters - VITO
Het doel van dit project is het MARKAL-model voor België ter beschikking stellen van de ondersteuning van het beleid inzake klimaatsverandering. MARKAL is een generiek model dat de werking van alle energievraag- en -aanbodactiviteiten en -technologieën kan voorstellen voor een land en dit voor een horizon tot 40 jaar.
- "Analyse van de opties inzake beperking van de uitstoot van gassen met broeikas effect en van precursoren van troposfeerozon", P. Constant - ECONOTEC
Een doelstelling is de ontwikkeling van het multipolluentenmodel EPM (Emissions Projection Model), door ECONOTEC gebouwd in het kader van eerdere studies, voort te zetten, en dit model toe te passen voor het bouwen van emissiescenario's voor de toekomst.

Punten 401, 496 en 497 van het FPDO

In rechtstreeks verband met bovengenoemde punten met betrekking tot het Nationale Belgische Klimaatplan:

De koppeling van het EPM model ontwikkeld door ECONOTEC in het kader van het DWTC project "Analyse van de opties inzake beperking van de uitstoot van gassen met broeikas effect en van precursoren van troposfeerozon" met het HERMES model van het Planbureau heeft gediend om de projecties (scenario BAU en CO₂ taks scenario en niet-fiscale maatregelen) van broeikasgasemissies gebruikt in het Nationale Klimaatplan te maken.

DEEL 3.2 VAN HET FPDO

Middelen ter implementatie - Wetenschapsbeleid

Punt 592 van het FPDO

Eén van de taken van de wetenschap bestaat erin om informatie te verstrekken. Hierdoor worden beter onderbouwde beleidskeuzes mogelijk en kan duurzame

ontwikkeling doelmatiger in het ganse besluitvormingsproces geïntegreerd worden:

- "Besluitvorming inzake milieu: methoden en instrumenten", L. Goorden, M. Craye - UA/UFSIA/STEM
Het onderzoek had als doel de methoden, instrumenten en ervaringen in ingewikkelde besluitvorming te bestuderen en te ontwikkelen met betrekking tot publieke deelname van groepen met verschillende opinies en belangen.
- "Beleidsinstrumenten van duurzame ontwikkeling en de rol van de bevolking", M. Mormont - FUL, E. Zaccà - ULB
Dit onderzoek handelt over de deelnemingsvormen verbonden met duurzame ontwikkeling zowel in het geformaliseerd als in het niet-geformaliseerd (individuele acties bvb.) deelnemingsproces.
- "Modellering en ondersteuning van de besluitvorming ten behoeve van een duurzame ontwikkeling: onderzoekspistes", P.-M. Boulanger en T. Bréchet - IDD
Het project evalueert de capaciteit van de verschillende wetenschappelijke benaderingen die aan de basis liggen van beleidsondersteunende modellen om de specificiteit van de problematiek van duurzame ontwikkeling mee in rekening te houden.
- "De participatie van het publiek aan besluitvormingsprocessen", A. Eraly - ULB, L. Goorden - UA/UFSIA/STEM
Het project bestudeert een zeker aantal publieke raadplegingen en enquêtes recent georganiseerd in België en, meer bepaald, de impact van de deelname van het publiek op de beleidsneming alsook de impact van de deelname als element van een democratisering van de maatschappij.

Punt 592 van het FPDO

Met als doel de verbetering van de communicatie tussen wetenschappers, administraties, beleidsmakers en maatschappij:

- "De wetenschappelijke communicatie inzake duurzame ontwikkeling", I. Loots - UA, M. Mormont - FUL, E. Zaccà - ULB
Dit onderzoek had als doel het analyseren van de communicatie tussen wetenschappers, hun afgevaardigden en de mogelijke gebruikers. Twee thema's werden hoofdzakelijk onderzocht: de indicatoren voor duurzame ontwikkeling en voeding.

Een syntheserapport:

- "Les modes de production et de consommation: conceptualisation et concrétisation de la durabilité - L'apport des travaux soutenus par les Services Fédéraux des Affaires scientifiques, techniques et culturelles (SSTC)", P. Defeyt et P.-M. Boulanger, Institut pour un Développement Durable, 2001.

Een compendium:

- "De ontwikkeling van wetenschappelijk onderbouwde milieu-informatie voor België", Ph. Bourdeau - ULB/IGEAT, A. Verbruggen - UA/UFSIA/STEM
Het project verhoogt de zichtbaarheid voor het publiek van een belangrijk

deel van de milieustatistieken. Documentatiefiches laten toe definities, staalname- en rekenmethodes tussen de drie regio's te vergelijken, en lacunes en onbestendigheden te identificeren.

Punt 596 van het FPDO

Teneinde het sensibiliseren van de publieke opinie voor de problematiek van duurzame ontwikkeling en het maatschappelijk debat dat ermee gepaard gaat:

- Het opstellen door de ULg (B. Mérenne) en de KULeuven (E. Van Hecke) van 2 brochures bedoeld voor het onderwijs: "Duurzame ontwikkeling: je eerste stappen"; "Duurzame ontwikkeling: eerst begrijpen, dan handelen". De publicatie van deze brochures laat toe om de onderzoeksresultaten van de onderzoeksprogramma's met betrekking tot duurzame ontwikkeling te verspreiden onder ge vulgariseerde vorm en richt zich naar de leraars en studenten van het secundair (algemeen, technisch en professioneel). Via de verschillende bestudeerde domeinen is het een manier om de jongeren te sensibiliseren voor de problematieken van duurzame ontwikkeling.

4. Andere initiatieven

In 2002 werd in het kader van de activiteiten van de dienst "onderzoeksprogramma's" de nadruk speciaal gelegd op de communicatie tussen de vorsers en gebruikers-besluitvormers waarbij de structurele beheersmaatregelen verfijnd en versterkt werden.

De thematische platforms

- Het platform "indicatoren voor duurzame ontwikkeling" (<http://www.belspo.be/platoformisd>):
 - Heeft in de loop van 2002 4 studiedagen georganiseerd om de betrokken actoren de mogelijkheid te bieden hun behoeften en verwachtingen te identificeren.
 - Heeft een on-line "discussieforum" opgezet waar elke belangstellende over dit onderwerp van gedachte kan wisselen.
 - Heeft de bevoorrechte contacten onderhouden met de ICDO en de "Task Force".
- Het platform biodiversiteit (<http://www.biodiversity.be>):
 - Heeft 3 thematische forums opgezet over biodiversiteit met betrekking tot bossen, invasieve soorten en zoetwater. Deze drie onderwerpen zijn van cruciaal belang voor duurzame ontwikkeling op wereldniveau. Deze thematische forums maken een uitwisseling mogelijk tussen wetenschappers, mensen op het terrein en besluitvormers met het oog op de bevordering van een duurzaam beheer en het behoud van de biodiversiteit. Deze forums die geanimeerd werden door het platform groepeerde leden van universiteiten, onderzoeksinstituten en ONG's en werken samen met het nationale focuspunt voor het verdrag inzake biodiversiteit (VBD).

Behalve de publicatie van de eindrapporten, hebben de DWTC tevens de publicatie op zich genomen van de syntheserapporten, zodat de onderzoeksresultaten beter toegankelijk zijn voor een breder publiek.

Deze rapporten zijn beschikbaar op de website van de DWTC <http://www.belspo.be> in de rubriek "nieuw" of "Fedra".

De DWTC hebben in 2002 alleen of in samenwerking drie evenementen opgezet waar communicatie en dialoog de centrale thema's zullen zijn.

Deze drie evenementen zullen respectievelijk plaatsvinden op:

- 25 maart 2003: Participatie en beleid duurzame ontwikkeling: "Hoe publieke consultaties doeltreffender maken?" Deze dag wordt georganiseerd in samenwerking met de FRDO, de ICDO en de POD DO.
- 28 maart 2003: "Simulatiemodellen ter ondersteuning van het Belgische klimaatbeleid" deze workshop heeft als doelstelling de verbetering van de communicatie met de besluitvormers, maar ook tussen vorsers.
- 9 mei 2003: workshop "Climate science to education interface", deze workshop zal volgen op een colloquium van drie dagen over de toepassing van artikel 6 van het klimaatverdrag over onderwijs, vorming, participatie.

Behalve eindrapporten, heeft de DWTC ook synopsissen gepubliceerd...

5. Vooruitzichten voor 2003

De POD wetenschapsbeleid plannen:

- De publicatie van een verslag ter afronding van het eerste plan ter wetenschappelijke ondersteuning van een duurzaam ontwikkelingsbeleid PODO I.
- De afwerking van de verwezenlijking van PODO II en de publicatie van de eerste resultaten van de projecten.
- De voorzetting van de opstelling van beheersinstrumenten die de multidisciplinariteit en de communicatie tussen de betrokken actoren moeten verbeteren. Het werk van de platforms alsook de aanpak in "clusters" van projecten blijft behouden en wordt versterkt.
- Een begin te maken met het overleg over de aanpak van thema's als gezondheid, armoede, enz... met name in verband met de productiemethoden en consumptiepatronen, het leefmilieu, enz...

Rapport van de heer M. DE WIN, ondervoorzitter, vertegenwoordiger van de Minister voor Volksgezondheid en Leefmilieu

1. Wijziging van consumptiepatronen en productiewijzen

Actie 96 - Maatregelen om in 2004 ten minste 10 producten, geïmporteerd of van Belgische makelij, op de Belgische markt te hebben die de Europees milieukeur dragen.

Actie 116 - Bij de consumenten, de producenten en de distributeurs de keurmerken bevorderen die de duurzame aard van de op de markt gebrachte producten aanduiden, onder andere de Europese milieukeur.

Het is onbekend hoeveel producten met een Europees milieukeur op de markt zijn. Immers, niet altijd wordt hierover door importeurs gerapporteerd (dit moet ook niet). Niettemin kan worden aangegeven dat twee van de drie Belgische bedrijven die een Europees milieukeur hebben in België op de markt zijn: bodemverbeteraars, verf. Daarenboven werd vastgesteld dat volgende producten met een Europees milieukeur in België worden verdeeld: tissue paper, verf, textiel. Hierna wordt aangegeven welke acties worden ondernomen in uitvoering van actie 116.

- Voortzetting van het project betreffende de bevordering van de Europese milieukeur in de scholen:

Het Nederlandse Buro Kloeg werd ermee belast twee pedagogische koffers te ontwikkelen: één voor de twee laatste jaren van het basisonderwijs die is toegespitst op de productgroep "papier" en een andere voor de twee laatste jaren van het secundair onderwijs over de productgroep "textiel". Elke koffer zal, enerzijds, de levenscyclus van de productgroep beschrijven en de bestaande milieuproblemen aangeven en, anderzijds, het verband bepalen met de toekenning van het Europees milieukeurmerk.

- Toekenning van het Europees milieukeurmerk:

Op 22 februari werd het Europees milieukeurmerk toegekend aan Bekaert Decoration Textiles afdeling Cyr Cambier voor 5 kwaliteitsgroepen dralonweefsels. Aan deze toekenning werd een persconferentie gekoppeld. Dit product is echter bestemd voor de Deense markt.

- Contacten met potentiële aanvragers:

Naast een aantal meer algemene vragen om informatie vanwege mogelijke aanvragers van een milieukeur waren er meer intensieve contacten met 4 producenten van textielproducten en met een producent van detergents.

Tijdens een bezoek aan Ifest (International trade fair for environmental & safety technologies - oktober 2002, Gent) werden contacten gelegd met 2 producenten van bodemverbeteraars.

-
- Aanwerving van twee experts marketing en communication:

De afdeling productbeleid heeft twee experts aangeworven wier missie erin zal bestaan een strategie en actieplan op te stellen voor de mededeling van een geïntegreerd productbeleid enerzijds, en de ontwikkeling van het Europees milieukeurmerk in België anderzijds. De missie zal gericht zijn op de bewustmaking van de stakeholders (media, ngo's, academische wereld, verbruikers (groot publiek), overheidsdiensten, de industrie, ...) op duurzame productie- en consumptiepatronen.

- Bewustmaking van de producten, invoerders en verdelers van Ecolas / LinkInc:

De Europese commissie heeft een samenwerkingscontact afgesloten met de firma Ecolas / Link Ink voor de ontwikkeling en de uitvoering van de marketing voor de Milieukeur in België. Dit contract heeft een looptijd van 18 maanden. Het is gestart in oktober 2001 en zal aflopen in april 2003. In de loop van 2002 werd heel wat informatie uitgewisseld tussen de projectleiders en de afdeling productbeleid van het DG Leefmilieu van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Zo kon de expert marketing die voor de bevordering van de Milieukeur werd aangeworven, in december reeds nut halen uit de contacten die werden gelegd met de distributeur Leroy & Merlin om rechtstreeks met hem te onderhandelen over een mogelijke verkoopactie of over de educatie van de kopers. Het samenwerkingsproject met Leroy & Merlin loopt verder.

Actie 133 - Stuurgroep Duurzame Productie- en Consumptiepatronen, belast met de opvolging van de vorderingen van het Federaal plan inzake Duurzame Ontwikkeling.

De stuurgroep heeft op 25/06/2001 een opdracht gekregen van de ICDO voor de ten uitvoerlegging van de in het Federaal plan voor duurzame ontwikkeling vastgestelde acties betreffende de productie- en consumptiepatronen, meer bepaald die welke verband houden met het productbeleid. Van twee zijden (CCIM-ICDO) werd beslist automatische het secretariaat van de ICDO in te schakelen voor de goede opvolging van die missie. De stuurgroep heeft verschillende keren vergaderd in 2001. Zo werd de groep herhaaldelijk geraadpleegd voor de opstelling van het document "Ontwerp van Richtplan Productbeleid en Milieu", dat is opgesteld door het DG Leefmilieu.

Actie 108 - Indicatoren voor geïntegreerd productbeleid én voor 'eco-product development'.

Actie 109 - Indicatoren die de link leggen tussen het totaal van alle niet-hernieuwbare bronnen van het ecosysteem en de menselijke consumptie ervan.

Het opstellen van een set van sleutelindicatoren voor geïntegreerd productbeleid gebeurt in het kader van een DWTC onderzoeksproject. Het Centrum voor Duurzame Ontwikkeling (Universiteit Gent) zal tegen eind 2003 deze set ontwikkelen evenals een set sleutelindicatoren voor duurzame productie- en consumptiepatronen. De Federale Diensten voor het Leefmilieu maken deel uit van het gebruikerscomité. De tussentijdse resultaten van dit project werden gepresenteerd op de Informal European IPP Network Meeting. Daar werd vastgesteld dat België voorop loopt in Europa. Er werd nog niet gewerkt aan een set indicatoren voor 'eco-product development'.

Betreffende indicatoren die de link leggen tussen het totaal van alle niet-hernieuwbare bronnen van het ecosysteem en de menselijke consumptie ervan kan worden aangegeven dat als lector werd opgetreden bij de opmaak van het Hoofdstuk 'Grondstoffen' in MIRA-T 2002, waar de link werd gelegd met de consumptie. Op basis van die kennis kon trouwens een bijdrage worden geschreven voor het richtplan én worden deelgenomen aan vergadering op het niveau van de Europese Unie met betrekking tot de 'Natural Resource Strategy'.

Actie 137 - De uitwerking van een Richtplan Productbeleid en Milieu.

Sedert voorjaar van 2001 is gestart met de voorbereiding van dit richtplan. Een eerste stap bij de uitwerking van het plan was de realisatie van het "federaal Richtplan in hoofdlijnen voor Productbeleid en Milieu (01/03/2002)". Dit eerste document ging nog niet in op concrete maatregelen maar gaf wel al aan welke elementen bij beleidsondersteuning, -voorbereiding, -uitvoering en -evaluatie aanleiding zullen moeten geven tot concrete maatregelen. Aangezien het beleid vrij nieuw is, bood die tweefaseaanpak een bijkomende mogelijkheid voor overleg met beleidsverantwoordelijken en maatschappelijke actoren over de belangrijkste begrippen en strategische keuzes van het beleid in voorbereiding. Dit eerste document werd ook door de Minister ter advies voorgelegd aan de adviesraden (Federale raad voor Duurzame Ontwikkeling, Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, Raad voor het Verbruik en de Hoge Gezondheidsraad), aan de uitgebreide ICL en de ICDO in het voorjaar van 2002.

De opmaak van het voorontwerp van het federaal Richtplan voor Productbeleid en Milieu betekende een tweede stap bij de opstelling van het Richtplan. Om rekening te houden met de Europese context van het geïntegreerd productbeleid, was de inhoud van dit voorontwerp breder dan de gevraagde zes delen in het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling. Dit document werd door de Minister ter advies worden voorgelegd aan de adviesraden, aan de uitgebreide ICL en aan de ICDO in het najaar van 2002. Tijdens deze adviesfase is er ook een debat georganiseerd met de maatschappelijke actoren om op basis van wetenschappelijke gegevens en door inspraak de nieuwe productcategorieën te bepalen die met voorrang moeten worden behandeld in het productbeleid.

Actie 138 - Meer actief deelnemen aan de definitie van die normen op Europees en wereldniveau (vrije interpretatie: integratie van leefmilieuaspecten in de werkzaamheden van de Europese en mondiale normalisatie-instituten).

Normalisatie is een vrijwillig initiatief dat ontstaan is om economische redenen. In de praktijk blijken de huidige deelnemers van de normalisatiewerkzaamheden voornamelijk uit de industrie te komen. De actie wil integratie van leefmilieuaspecten in de normalisatiewerkzaamheden stimuleren door de actieve participatie van de milieu-NGO's en de overheid, i.c. de DG Leefmilieu. Hieruit volgt dat het de bedoeling is de DG Leefmilieu een subsidie voorziet voor milieu-NGO's om actief te kunnen participeren aan de 'mirroorgroepen' binnen het Belgisch Instituut voor Normalisatie (BIN) én dat de DG Leefmilieu zelf deelneemt aan de vergaderingen van CEN/TC 261/SC4 (Packaging and the Environment).

Deze actie is in 2002 niet structureel geïmplementeerd. In opdracht van de Minister heeft BBL in 2002 wel 897 euro ontvangen voor de werkzaamheden in het kader van het BIN. Indien in de volgende legislatuur de volgende Minister niet overtuigd is van de zin van deze subsidie, komt deze subsidie te vervallen. Het lijkt echter nodig deze actie structureel te implementeren (cf. subsidie NGO-plat-

form). De DG Leefmilieu heeft aan 1 van de 2-jaarlijkse vergaderingen deelgenomen (Parijs, december 2002).

Actie 140 - Creatie van een door het publiek consulteerbare gegevensbank.

In 2002 is een lijst van toegelaten biociden op de webstek <http://www.environment.fgov.be> ter beschikking gesteld van het publiek. In die lijst verschijnen de namen van de toegelaten biociden, de werkzame stoffen die ze bevatten, de indeling van de producten, hun vorm en de datum waarop hun geldigheid eindigt. Deze lijst zal om de drie maanden worden bijgewerkt.

Actie 142 - Verbetering en versterking van de controlesystemen.

In 2001 werd een nieuw organogram uitgetekend voor de Federale Diensten voor het Leefmilieu. Hierbij stapte men af, om begrijpelijke redenen, van de bestaande situatie waarbij vergunningsbeleid en inspectie in één hand verenigd waren. Anderzijds wenste men ook meer zichtbaarheid en meer slagkracht verlenen aan een belangrijke opdracht die erin bestaat toe te zien op de naleving van de federale milieuwetgeving. In 2002 werd gewerkt aan de uitbouw van deze nieuwe afdeling. In die context werd een verkennende studie opgemaakt m.b.t. de inspectietaken die onder de bevoegdheid vallen van de federale diensten voor het leefmilieu.

Belangrijk in dat verband is ook de de aanpassing van het statuut van de inspecteurs en de douaniers.

De afdeling droeg bij tot de redactie (in samenwerking met het kabinet van de heer Tavernier) van een prioriteitenlijst m.b.t. het vervolgingsbeleid inzake milieucriminaliteit (142). Op het vlak van HRM werd gestart met een geëigende opleiding voor de personeelsleden van de afdeling.

Een nieuwe, op maat geschreven software werd verder ontwikkeld en ter beschikking gesteld van de medewerkers

2. Acties inzake energie - vervoer - ozon en klimaatwijziging

Actie 266 - Maatregelen treffen in de transport- en energiesectoren er bevordering van de reductie van de verkeershinder meer bepaald (x het nationaal mobiliteitsplan 445-477). Verbeteren van de technische keuring (zie 474).

In het raam van de opstelling van het federaal richtplan productbeleid, worden acties in verband met de uitrusting en de opvatting van nieuwe voertuigen uitgewerkt om hun invloed op het milieu te beperken.

In verband met de "captive fleet" zal een studie worden gewijd aan de analyse van de schone technologieën die hierop kunnen worden toegepast. Er zal overigens een analyse worden gemaakt van de in te voeren middelen om het gebruik ervan te veralgemenen.

De producten die bij het gebruik van de voertuigen worden verbruikt (smeermiddelen, remblokken...) zullen worden geïnventariseerd en geclassificeerd overeenkomstig hun invloed op het milieu. Een analoog systeem voor de techni-

sche keuring voor voertuigen moet worden ontwikkeld voor twee- en driewielers.

Actie 471 - Omzetten van de Europese richtlijnen die volgen uit het programma "Schone lucht voor Europa" en "Auto oil II".

De in 2002 gepubliceerde richtlijnen worden of werden in het Belgische recht omgezet.

Actie 473 - Bevorderen van het gebruik van voertuigen die minder CO₂ uitstoten.

Het DG Leefmilieu heeft een brandstofverbruikgids uitgegeven die gegevens bevat over het officieel brandstofverbruik en over de officiële specifieke CO₂-uitstoot voor elk model dat op de markt van nieuwe wagens beschikbaar is. Er zal overigens een interactieve gegevensbank worden ontwikkeld, die toegankelijk zal zijn via internet en de gegevens van die gids zal verstrekken.

Actie 477 - Onderzoek verrichten om pertinent culturele modellen te kunnen stimuleren die het gemeenschappelijk vervoer en het zacht vervoer opwaarderen .

Het DG Leefmilieu zal zijn steun verlenen aan het verlenen van keurmerken voor de minst vervuilende voertuigen en aan objectieve milieu-informatie. Die steun blijkt uit de publicatie van de voormelde gids in de actie 473 en uit onze aanwezigheid op het autosalon in januari 2002.

Actie 503 - Ondersteunen van het ontwerp van richtlijn COM(99)125 over de concentraties van troposferische ozon.

De jaarlijkse stand van zaken over de toepassing van de maatregelen van het Plan ter bestrijding van de ozon en de verzuring (2000-2003) werd in de lente van 2002 aan de Ministerraad en aan de ICDO voorgelegd.

Overigens heeft het DG Leefmilieu op het einde van 2001 de onderhandelingen met de Belgische federatie van producenten en invoerders van verven alsook met de Belgische federatie van distributeurs afgerond met het oog op de voorbereiding van twee ontwerpen van koninklijke besluiten of reglementering van het VOS-gehalte in decoratieve verven en vernissen en in carrosserieverven.

Momenteel is de Belgische regering er evenwel toe verplicht de aanneming van die beide ontwerpen van koninklijk besluit uit te stellen tot 8 mei 2003, overeenkomstig de beslissing van de Commissie in het raam van de kennisgevingprocedure (Richtlijn 98/34/EG). De Commissie heeft artikel 9 paragraaf 3 van de Richtlijn 98/34/EG ingeroepen. Het gaat inderdaad om een materie waarover een ontwerp van voorstel van richtlijn van het Europees parlement en van de Raad bestaat.

3. Gezondheid en Leefmilieu

Acties 250-251

Het ontwerp voor een Nationaal Actieplan Leefmilieu-Gezondheid (NEHAP-National Environment and Health Action Plan) werd sinds 1999 in overleg met de diverse actoren opgesteld. In 2002 werd het plan goedgekeurd door de Inter-

ministeriële Conferentie van de ministers van Leefmilieu, uitgebreid tot de ministers van Volksgezondheid. Het plan bestaat uit drie delen die in feite elk een opdracht bevatten tot:

- het opmaken van een inventaris van de bestaande situatie;
- het trekken van conclusies;
- het formuleren van een aantal aanbevelingen.

De aanbevelingen scheppen een gemeenschappelijk overeengekomen referentiekader dat iedereen de mogelijkheid biedt om, op zijn eigen bevoegdheidsdomein gezamenlijke acties te voeren.

Acties 275-276

Het ontwerp-NEHAP werd ter consultatie voorgelegd op federaal, gewestelijk en gemeenschapsniveau tussen november 2002 en februari 2003. De aanpassingen aan de tekst worden ter goedkeuring voorgelegd aan de ministers op 3 april 2003. De ministers zullen zich dan ook uitspreken over de creatie van een gemeenschappelijke website.

Het NEHAP geldt voor 5 jaar

De uitvoering van het NEHAP zal op federaal vlak gebeuren binnen het kader van de acties rond milieu en gezondheid opgenomen in het FPDO. Een samenwerkingsaccord zal toelaten om vanaf 2004 met alle betrokken overheden gezamenlijke acties op te zetten.

Het ontwerp van samenwerkingsaccord zal in de loop van april 2003 worden goedgekeurd en zal van kracht worden in 2004.

Het samenwerkingsaccord betreft "het overleg tussen de federale Overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen met betrekking tot een gecoördoneerd beleid inzake leefmilieu en gezondheid". Bedoeling is "erover te waken, wanneer de bevoegdheden verspreid liggen over de ondertekenende Partijen, dat Het NEHAP op een gecoördineerde wijze wordt uitgevoerd in de mate dat de geviseerde acties een intersectorale, interterritoriale en transdisciplinaire dimensie vertonen en een gemeenschappelijke financiering vereisen".

In eerste instantie zal de aandacht uitgaan naar de drie eerste aanbevelingen van het NEHAP (samenwerking, bestanden en wetenschappelijk onderzoek) waarbij de band gelegd wordt met de lopende projecten op Europees en internationale vlak.

4. Duurzame ontwikkeling en landbouw

Actie 304 - De wetgeving op de productnormen uitbreiden tot landbouwproducten zoals bepaald in de Regeringsverklaring.

In november 2002 is daartoe een ontwerp van wet bij de Kamer van volksvertegenwoordigers ingediend dat bestemd is om de wet van 28 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en con-

sumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu en de volksgezondheid te wijzigen.

Actie 310 - Een plan ter vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen zal worden voorbereid.

Het hierboven vermelde ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 28 december 1998 voorziet ook de modaliteiten voor het opstellen van het gebruik van pesticiden. In het tweede semester van 2002 is een werkgroep begonnen met het bijeenbrengen van de relevante elementen voor het voorbereiden van een reductieplan.

5. Bescherming en beheer van het mariene milieu

Actie 316

De activiteiten van de Federale Milieu-inspectie strekken zich ook uit tot de bewaking van de "Paardenmarkt", d.i. een munitiestortplaats uit WO I, gelegen voor onze kust. Dit jaar werden lastenboeken opgemaakt en opdrachten gegund voor het monitoren van deze mariene "brownfield".

Hierin begrepen zijn staalnames en analyses van zeewater en slib.

6. Uitvoering acties klimaatwijziging

6.1. JURIDISCH EN ORGANISATORISCH KADER VOOR HET KLIMAATBELEID

FPDO - Paragraaf 497 bepaalt dat de regering een nationaal juridisch kader zal tot stand brengen ter ondersteuning van het Nationaal Klimaatplan, via een samenwerkingsakkoord. Verder bepaalt deze paragraaf dat een algemeen organisatorisch kader moet worden ingesteld voor de voorbereiding, coördinatie, uitvoering, opvolging en periodieke bijsturing van het klimaatbeleid. Paragraaf 537 heeft het over de uitwerking van een algemeen operationeel kader voor het atmosferisch beleid.

- Samenwerkingsakkoord/Nationale Klimaatcommissie:

Het samenwerkingsakkoord werd na een 2de lezing door de aangestelde interkabinettenwerkgroep goedgekeurd en na advies van de Raad van State op 20.01.2003 voorgelegd aan het federale parlement. Verwacht wordt dat het samenwerkingsakkoord begin 2003 ook aan de gewestparlementen zal worden voorgelegd.

De Klimaatcommissie zal met name verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van de rapportageverplichtingen, opgelegd door de EU Beschikking in zake het zgn. Monitoring Mechanism (1999/296/EG), UNFCCC en het Protocol van Kyoto, het evalueren van het beleid en de maatregelen genomen op basis van het Nationale Klimaatplan en het suggereren van eventuele bijstellingen van dat plan.

-
- Nationale lastenverdeling:

Eén van de taken van de nationale klimaatcommissie betreft het formuleren van een voorstel voor de interne verdeling van de Belgische reductiedoelstelling, waartoe de uitgebreide ICL op 24 juli 2001 had beslist.

In voorbereiding hierop heeft het kabinet van de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling het initiatief genomen tot een studie waarin een aantal scenario's voor een mogelijke lastenverdeling worden uitgewerkt. Vertegenwoordigers van de DG Leefmilieu waren betrokken bij de begeleiding van deze studie, die op 18 december 2002 officieel werd voorgesteld. Er vond in 2002 evenwel nog geen overleg plaats over de nadere invulling van de lastenverdeling.

- Nieuwe organisatiestructuur FOD VVVL/DG Leefmilieu:

Minister Tavernier kondigde in zijn beleidsnota 2003 aan dat de capaciteiten inzake het klimaatbeleid van de Federale Diensten voor het Leefmilieu, inmiddels in Copernicus-verband omgevormd tot het Directoraat-Generaal Bescherming van de Volksgezondheid: Leefmilieu (verder DG Leefmilieu), dienden te worden versterkt door het optillen van het hiërarchische niveau van de huidige 'eenheid klimaat' tot dat van een afzonderlijke afdeling klimaatverandering en een aanzienlijke personeelsuitbreiding.

De nieuwe afdeling krijgt taken inzake de opvolging en uitvoering van het internationale beleid (Akkoorden van Marrakesj) en het EU-beleid (ECCP), inzake de oprichting van de Nationale Klimaatcommissie en de uitvoering van het Nationale Klimaatplan, met bijzonder aandacht voor emissiehandel en de Kyoto-mechanismen en voor het productgericht klimaatbeleid.

De Eenheid Klimaatverandering bereidt momenteel de ontwikkeling voor van een operationeel plan en personeelsplan voor de nieuwe Afdeling.

Kyotofonds - In de Programmawet 2003 wordt een organiek begrotingsfonds opgericht bij de FOD VVVL, genaamd Fonds bestemd voor de financiering van het federale beleid ter reductie van de emissies van broeikasgassen. Dit zgn. Kyotofonds zal onder meer instaan voor de budgettaire ondersteuning van de capaciteitsverhoging bij de DG Leefmilieu à rato van 2,3 MEUR/jaar. De budgetten zullen volgens de voor goedkeuring voorliggende uitvoeringsbesluiten beschikbaar zijn tegen eind april. Over de aanwending van de resterende middelen in het Fonds werden nog geen concrete beslissingen genomen.

6.2. NATIONAAL KLIMAATPLAN

FPDO - Paragrafen 401 en 496-497 van het FPDO leggen de opmaak van een Nationaal Klimaatplan op. Deze verplichtingen kadert ook in richtsnoer 9 - strategische planning (§ 784), dat voorziet dat de regeringsleden hun beleid bundelen in thematische kaderplannen.

De uitgebreide ICL heeft het Nationale Klimaatplan goedgekeurd op 6.03.2002. De Eenheid Klimaatverandering van de DG Leefmilieu is in samenwerking met externe consulents gestart met de ontwikkeling van een methodologie voor de jaarlijkse evaluatie van de beleidsmaatregelen die door de Nationale Klimaatcommissie zal moeten worden uitgevoerd. Verder zijn ook 2 studies lopende

voor het voorbereiden van de uitvoering van de bepalingen die het plan bevat inzake productbeleid. Deze studies zullen tegen het einde van 2003 tot resultaten moeten leiden.

De Eenheid heeft de redactie op zich genomen van het hoofdstuk klimaatverandering van het ontwerp van Richtplan Productbeleid.

6.3. KYOTO-MECHANISMEN EN EMISSIEHANDEL

FPDO - Het FPDO bevat verschillende acties inzake de zgn. flexibiliteitsmechanismen van het Protocol van Kyoto. Paragraaf 526 bepaalt dat meer onderzoek moet gebeuren over de rol van de Kyoto-mechanismen in het klimaatbeleid (zie ook § 527). In paragraaf 530 wordt bepaald dat een institutioneel en juridisch kader moet worden opgezet voor de implementatie van deze mechanismen, dat er aan kennisopbouw moet worden gedaan door de administraties en in de privé-sector en dat er pilootprojecten moeten worden opgestart. Paragraaf 531 roept op tot het stimuleren van de privé-sector om deel te nemen aan pilootprojecten inzake JI en CDM. Paragraaf 532 van het FPDO bepaalt dat België een voortrekkersrol moet spelen in de internationale onderhandelingen over de regels die het functioneren van de Kyoto-mechanismen bepalen.

- Onderzoek naar de rol van de Kyoto-mechanismen (actie 526):

Geen verdere initiatieven werden ondernomen.

- Institutioneel en juridisch kader (actie 530):

Het samenwerkingsakkoord 'klimaat', dat voorziet in het mogelijk opmaken van een afzonderlijk samwerkingsakkoord over de flexibiliteitsmechanismen werd goedgekeurd (zie hoger actie 49701/02) maar is nog niet van kracht.

Een eerste ontwerp van beslissing van de MR vanwege het kabinet Energie en Duurzame Ontwikkeling om een beleidskader te creëren voor de toepassing van de flexibiliteitsmechanismen heeft niet geleid tot een consensus.

- Kennisopbouw (actie 530):

Vertegenwoordigers van MASSPE/Cel Klimaat namen actief deel aan de voorbereiding van een Belgische simulatie-oefening inzake emissiehandel, voorzien in de loop van 2003.

- Pilootprojecten (actie 530):

Idem als 2001, voortgezette opvolging van het project.

- Internationale onderhandelingen (actie 532):

De EU- en multilaterale onderhandelingen over de uitvoering van het Protocol van Kyoto werden verder opgevolgd in de context van de Coördinatiegroep Broeikaseffect.

Een specifieke ad hoc werkgroep werd opgericht voor de begeleiding van de onderhandelingen over het voorstel van Richtlijn Emissiehandel. De werkzaamheden ter zake werden van nabij opgevolgd door een lid van de eenheid Klimaatverandering van de DG.

6.4. BELEIDSONDERSTEUNEND ONDERZOEK, KENNISOPBOUW EN -OVERDRACHT

FPDO - Paragraaf 512 van het FPDO bepaalt dat de structuren voor internationale coördinatie moeten kunnen rekenen op voldoende wetenschappelijke ondersteuning om geïnformeerde beslissingen te kunnen nemen. Paragraaf 516 voorziet de mogelijke aanpassing van het PODO II, o.m. in functie van een bundeling van beleidsondersteunend onderzoek. Paragraaf 526 voorziet dat ook onderzoek moet worden gedaan naar de inzet van bestaande beleidsinstrumenten (d.w.z. andere dan de Kyoto-mechanismen) Paragraaf 517 kondigt de oprichting aan van een kenniscentrum zoals NOVEM (NL) of ADEME (FR) en paragraaf 518 voorziet in de instelling van een interface die onderzoeksresultaten naar beleidsmakers moet vertalen en richtlijnen moet opstellen voor het onderzoek. Paragraaf 507 voorziet in het onderzoeken van de relatie tussen klimaat- en productbeleid in de energiesector.

Wetenschappelijke ondersteuning onderhandelingen (actie 512): er werden ter zake geen eigen initiatieven ondernomen.

Wél werd bij consultaties over oproepen tot of selectie van beleidsondersteunende onderzoeksprojecten in bijv. het PODO-kader getracht de besluitvorming te beïnvloeden teneinde een groter gewicht te geven aan de beleidsrelevantie van onderzoeksprojecten en de programma's in functie van actuele beleidsprioriteiten.

- Kenniscentrum/interface onderzoek-beleid (acties 517 & 518):

Er werden op initiatief van het kabinet van de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling gesprekken gevoerd tussen enerzijds het SCK en anderzijds het Federaal Planbureau, het MEZ-Bestuur Energie, de DWTC en de DG Leefmilieu met het oog op het afsluiten van een conventie tussen deze Partijen onder meer met het oog op het vervullen van de in het FPDO bedoelde functie van 'kenniscentrum' inzake het klimaatbeleid. Deze beslissing hield eveneens in dat de statuten van het SCK dienden te worden gewijzigd, doch over dit laatste element kon geen consensus worden bereikt, zodat deze actie voorlopig zonder resultaat is gebleven.

- Onderzoek over bestaand beleid (actie 526):

Opvolging van verschillende PODO-II-projecten in dit verband en van een project inzake de selectie van prioritaire producten voor een geïntegreerd milieubeleid gefinancierd door de Afdeling Productbeleid van de DG Leefmilieu. Start van eigen onderzoeksprojecten over: methodologie voor evaluatie van de impact van beleidsmaatregelen, projecties van verwachte emissies van gefluoreerde BKG onder verschillende beleidsscenario's en een verdere prioritisering van producten in functie van hun klimaatimpact.

6.5. MONITORING VAN HET KLIMAATBELEID

FPDO - paragraaf 495, die de vertaling vormt van richtsnoer 8 - indicatoren (§ 783) bepaalt dat de afstand tot de doelstellingen van het Protocol van Kyoto moet worden getoetst door middel van indicatoren zoals de uitstoot van broeikasgasen. Paragraaf 524 voorziet in het institutionaliseren van de rapportering van emissieprojecties.

- Nationale mededeling:

Zowel emissie-inventarissen als -projecties zijn onderdelen van de derde Nationale Mededeling van België aan de Conferentie van de Partijen van het Klimaatverdrag. Deze Mededeling, waarvan de redactie werd gecoördineerd door de Eenheid Klimaatverandering werd begin 2002 ingediend bij het UNFCCC-secretariaat. In november coördineerde de Eenheid een bezoek van VN-experten voor een doorlichting (in-depth review - IDR) van dit rapport. Het rapport van deze IDR zal beschikbaar zijn in 2003.

Tijdens de IDR bleek inzake het bewaken van het beleid onder meer dat meer aandacht diende te worden besteed aan de sleutelfactoren ('key drivers') voor de emissietrends en aan de inschatting van de impact van individuele maatregelen.

- Indicatoren voor broeikasgasemissies (actie 495):

Net als in 2001 werd actief bijgedragen tot de totstandkoming van de jaarlijkse emissie-inventaris. Als gevolg van een vrij kritische doorlichting van de Belgische emissie-inventarissen door de VN, besliste de ICL op 6 maart 2002 op basis van een initieel voorstel van de Eenheid Klimaatverandering dat de Gewesten hun inventarisatieprocedures aan een audit zouden onderwerpen. De audits zullen worden afgerond in 2003.

De eenheid speelde gaf eveneens de impuls tot de opmaak van het National Inventory Report, een verplicht onderdeel van de emissie-inventaris, dat echter voorheen nooit door België werd gerapporteerd.

De ICL besliste op 6.03.2002 eveneens dat België tegen 1 januari 2004 een volwaardig National System voor emissie-inventarisatie - zoals voorzien in het Protocol van Kyoto - moet hebben.

Een parallel initiatief, in EUROSTAT-context, betreft de verbetering van de kwaliteit en de vergelijkbaarheid van de gewestelijke en nationale energiebalansen (die als basis voor de berekening van CO₂-emissies worden gebruikt), waarin de eenheid eveneens actief participeerde. Dit initiatief, dat in de schoot van EN-OVER wordt gevolgd, loopt door in 2003.

- Emissieprojecties (actie 524):

De projecties gemaakt in de schoot van de ICDO-werkgroep 'broeikasgasscenario's' vormden de basis voor het desbetreffende hoofdstuk van de derde Nationale Mededeling onder UNFCCC, die in april werd afgerond en overgemaakt aan de VN. Het ontwerp van samenwerkingsakkoord, dat inmiddels werd goedgekeurd en vermoedelijk in 2003 van kracht wordt (zie juridisch en organisationeel kader), voorziet in het opstellen van een gemeenschappelijke methodologie voor nationale prognoses van broeikasgasemissies. De ICDO-werkgroep 'broeikasgasscenario's' werd op non-actief gezet na de voltooiing van de nationale mededeling.

6.6. RATIFICATIE VAN HET PROTOCOL VAN KYOTO

FPDO - Paragraaf 536 van het FPDO bepaalt dat de procedure voor ratificatie van het Protocol van Kyoto zo snel mogelijk moet starten.

België heeft het Protocol samen met de andere EU-Lidstaten en de Gemeenschap in haar geheel geratificeerd op 31 mei 2002.

6.7. COMMUNICATIE EN SENSIBILISERING

FPDO - Paragraaf 534 van het FPDO bepaalt dat de overheid informatie moet verstrekken aan de doelgroepen over de oorzaken en gevolgen van klimaatwijziging de mogelijke preventieve acties, in het bijzonder via het onderwijs.

Volgens paragraaf 477 moet het nationale mobiliteitsplan keurmerken voor de minst vervuulende voertuigen steunen en informeren over duurzaam mobiliteitsgedrag. In paragraaf 473 verbindt de regering zich ertoe het gebruik van voertuigen met lagere CO₂-uitstoot te stimuleren

- Informatieverspreiding algemeen (actie 534):

Vertegenwoordigers van MASSPE/Cel Klimaat namen als spreker deel aan diverse studiedagen e.d. De Cel beantwoordt vragen van pers en publiek over het klimaatproblematiek en -beleid resp. functioneert als doorgeefluik naar andere bronnen van informatie.

In tegenstelling tot wat oorspronkelijk was gepland, werd geen nieuwe brochure uitgegeven.

Actualisering van de website werd uitgesteld in afwachting van de opmaak van een algemene communicatiestrategie annex portaalsite in het kader van de Copernicushervorming van het MASSPE tot de FOD VVVL. In functie van de invulling van de portaalsite werden inhoudelijke fiches voorbereid.

De derde nationale mededeling werd aantrekkelijk vormgegeven en is gratis beschikbaar.

De Cel Klimaat heeft eveneens twee fiches opgesteld die bestemd zijn voor opname in het "Memento van de Burger", een initiatief van de Kanselarij van de Eerste Minister.

- Informatie transport (acties 477, 473):

Het door de EU-richtlijn 1999/94/EG verplichte CO₂ label werd voorbereid door MASSPE/Productbeleid en ingevoerd op 12.01.2002. De conform Beschikking 1753/2000/EG in de loop van 2001 door MASSPE/Productbeleid in samenwerking met Verkeer voorbereide en begin 2002 gepubliceerde verbruiksgids voor nieuwe voertuigen bevat aanbevelingen voor zuinig rijgedrag.

Tijdens het Autosalon 2002 werd een campagne gevoerd om de gids bekendheid te geven. Ook voor 2003 werd in de loop van 2002 een nieuwe versie van de gids voorbereid.

6.8. AFVALBELEID

- FPDO - Paragraaf 509 van het FPDO:

Einde 2002 werd een studie aanbesteed waarbij in het verlengde van een algemene studie over prioritaire producten voor het federale beleid inzake producten en milieu onderzocht wordt welke producten vanuit een levenscyclusanalyse van de impact op de emissies van broeikasgassen als prioritair kunnen worden aangemerkt voor het federale productbeleid. Bij de gehanteerde methodologie wordt eveneens de impact tijdens de afvalfase in rekening gebracht. Verwacht einde van de studie: december 2003. (zie ook hoger)

6.9. VOORBEELDFUNCTIE OVERHEID

FPDO - Paragraaf 532 van het FPDO legt de overheid o.m. op om bij de aankoop van voertuigen rekening te houden met milieucriteria.

De personeelsleden van de FDL kunnen gebruik maken van drie dienstfietsen.

Rapport van mevrouw R. VANDEPUTTE, ondervoorzitster, vertegenwoordigster van de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamen- werking, toegevoegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken

1. Inleiding

De bekendheid met het begrip "duurzame ontwikkeling" binnen DGOS is sterk toegenomen en de reflex projecten "duurzame ontwikkeling" zijn milieuprojecten vermindert stilaan. Het feit dat de Wereldtop Duurzame Ontwikkeling heeft plaats gehad in 2002 heeft hier zeker toe bijgedragen.

2. Oprichting van een intern netwerk

De transversale werkgroep milieu, bestaande uit vertegenwoordigers van de verschillende directies van DGOS, een vertegenwoordiger van de Dienst Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling (P 62) en BTC zette in 2002 haar werkzaamheden voort.

Behandelde onderwerpen tijdens de vergaderingen:

- 17 januari: Uiteenzetting en discussie rond het voorgestelde stramien voor de transversale strategienota's milieu en gender en onderzoek naar de praktische uitvoeringsmodaliteiten op de verschillende beslissings-niveaus en naargelang de verschillende uitvoeringsmodaliteiten.
- 1 februari: Afspraken werden gemaakt inzake de interne procedures en de manier van verspreiden van de uitgewisselde informatie binnen DGOS en naar de attachés, toegevoegd aan de Belgische ambassades. De mogelijkheid andere leden (bv. vertegenwoordigers van de verschillende Belgische actoren of andere departementen) toe te voegen aan de werkgroep werd eveneens onderzocht. Er werd geoordeeld dat het nodig was de werking van de transversale werkgroep eerst binnen DGOS te consolideren en slechts andere leden uit te nodigen op een "ad hoc" basis.
- 4 maart: De werkgroep nodigde Mevr. N. GOUZÉE uit om een uiteenzetting te geven over het concept duurzame ontwikkeling en de verschillende fases en uitdagingen ter voorbereiding van de Wereldtop Duurzame Ontwikkeling. Na het informatieve gedeelte volgde een geanimeerd debat over nssd versus PRSP.
- 8 april: Taakverdeling tussen verschillende leden voor het opvolgen van de vergaderingen ter voorbereiding van WSSD op Belgisch en Europees niveau en het niveau van de Verenigde Naties.
- 29 april: Onderzoek van de verschillende projectvoorstellen ingediend door UNEP ter voorbereiding van de jaarlijkse bilaterale onderhandelingen tussen DGOS en UNEP.

-
- 28 juni: Voorbereiding van het seminarie " Het milieu in de internationale samenwerking van België".
 - 30 september: Seminarie "Het milieu in de internationale samenwerking van België".
 - 8 november: Uitwerken van voorstellen voor het uitvoeren van het WSSD - Plan of Impementation binnen DGIS en de voorbereiding van de deelname van DGOS bij het opmaken van het tweede Federaal Plan voor duurzame Ontwikkeling.

P 62 is verantwoordelijk voor de algemene coördinatie binnen de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking en tussen de andere betrokken departementen en de gewesten en de gemeenschappen (voor meer details zie het verslag van Buitenlandse Zaken).

3. Uitvoering van het Plan in 2002

De basis voor het nemen van beslissingen binnen DGOS is de wet van 25 mei 1999 betreffende de Belgische Internationale samenwerking, de wet van 9 februari 1999 tot oprichting van het Overlevingsfonds en de wet van 3 november 2001 tot oprichting van de Belgische investeringsmaatschappij (BIO NV). Af en toe heeft het Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling een invloed gehad bij het nemen van beslissingen. De aandacht die binnen DGOS werd gegeven aan de voorbereiding van de Wereldtop inzake Duurzame Ontwikkeling heeft tegelijkertijd bijgedragen tot een beter bekend maken van het Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling

De wet van 25 mei stelt als hoofddoel van de Belgische Internationale samenwerking: "de duurzame menselijke ontwikkeling te realiseren door middel van armoedebestrijding op basis van het concept partnerschap". De wet van 9 februari 1999 tot oprichting van het Overlevingsfonds stelt als hoofddoel: "de verbetering van de voedselzekerheid van de meest kwetsbare bevolkingsgroepen in de armste partnerlanden".

Beide wetteksten bevatten een definitie met wat verstaan wordt onder duurzame ontwikkeling.

Desondanks blijft de dominante factor bij het voorleggen van programma's en projecten voor financiering, de korte termijn visie, gericht op armoedebestrijding, in het bijzonder de PRSP's, zoals geconcipieerd door de WB. PRSP (of armoedebestrijdingstrategieën in landen die niet voldoen of zich niet wensen in te schrijven in het HIPIC-initiatief) vormt het kader waarbinnen onderhandeld wordt, zelfs al beschikt het land over een nssd.

Deze situatie verhindert DGOS om in te gaan op vragen tot steun bij het uitwerken van een nssd.

Als criteria voor de interventie van BIO NV. stelt de wet dat deze direct of indirect moeten leiden tot duurzame productieve werkgelegenheid, rekening houdend met de fundamentele sociale rechten zoals gedefinieerd in de basisconventies van de Internationale Arbeidsorganisatie. Het concept "duurzame ontwikkeling" is

dus niet de onderliggende basis van deze wet. Alleen de economische en sociale aspecten moeten in rekening gebracht worden.

3.1. MILIEUBEHEER VAN HET DEPARTEMENT

Zie verslag Federale Overheidsdienst Buitenlandse zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

TABEL MET ACTIES EN VERANTWOORDELIJKHEDEN VOORZIEN IN HET FPDO		
Acties	Para-graaf van het Plan	Stand van zaken
Productbeleid: Het ondersteunen van initiatieven inzake eerlijke handel	145	2001: Studie: "Inschatting van de vraag naar fair trade en sociaal label producten bij de Belgische consumenten" (UG/RUCA: 2.436.200, BEF)
Behoud van de biologische diversiteit:		
Het opmaken van een inventaris van de Belgische stimulerende maatregelen om de technische en institutionele capaciteit in de OL te bevorderen	373	2001: herziening van het DGOS-code-boek
Het opmaken van een inventaris en een evaluatie van de impact van ODA op de biodiversiteit	373	2001: herziening van het DGOS-code-boek 2002: gemiddeld 3,9 % van de bilaterale hulp (bron: OESO).
De uitwerking van een rapportagesysteem over de effecten op het milieu en de biodiversiteit voor de OL en voor de overheidssteun aan Belgische investeringen in het buitenland	373	
Het nemen van acties ten gunste van plaatselijke en inheemse volkeren	373	2002: bijdrage sociaal kapitaal Fondo Indigena (1,25 mio EUR).
Het aanmoedigen van het partnerschap met derde landen (invoering clearing house mechanismen, teledetectie, toegang tot de Belgische collecties)	373	Via het Koninklijk Belgisch Instituut Natuurwetenschappen (KBIN): een biodiversiteit clearing house in volgende landen: - Burkina Faso, RDC, Mauritanië, Niger en Tsjaad in 2000 - Benin, RFA; Ivoorkust, Djibouti, Guinée en Cameroun in 2001 (3.000.000 BEF) - Rwanda, Burundi, Gabon, Madagaskar en Republique Congo in 2002 (125.000 EUR). Via het Koninklijk Museum voor Afrika: "African Biodiversity Information Center" (74.336 EUR in 2001 en 2002).
Het ondersteunen van de strategieën van de inheemse volkeren voor het behoud van hun traditioneel territorium en het herstel van hun controle op het beheer van hun natuurlijk patrimonium	374	België is, als derde niet Latijns-Amerikaans land dat het verdrag ter oprichting van het Fondo Indigena ratificeerde (1996), volwaardig lid (met stemrecht) van de Raad van Bestuur en Uitvoerend Directiecomité van het Fondo Indigena
Bescherming van de atmosfeer:		
Overdracht van wetenschappelijke kennis voor formuleren klimaatbeleid en milieuvriendelijke technologieën en uitbouw van adequate institutionele en menselijke capaciteiten en bijhorende infrastructuren	520	Hoofdzakelijk via de bijdragen aan GEF en het Protocol van Montreal

Screening van ontwikkelings-projecten op hun effecten op de uitstoot van broeikasgassen	521	
Financiële ondersteuning van projecten ter vermindering van de uitstoot van broeikasgassen via multilaterale ontwikkelingsfondsen (GEF)	522	2000: GEF: 312.100.000 BEF Protocol van Montreal: 70,24 mio BEF 2001: GEF: 7.736.075 EUR Protocol van Montreal: 70,24 mio BEF
Onderzoek naar mogelijke rol CDM in de Belgische ontwikkelings-samenwerking	523	
Onderzoek naar de mogelijke rol van nieuwe mechanismen voor ontwikkelingssamenwerking in het Belgisch klimaatbeleid	526	
Opstarten pilootprojecten voor de toepassing van de internationale mechanismen inzake klimaat-verandering	530	
Uitwerken van methoden om de deelname van de privé-sector bij het gebruik van CDM en JI in pilootprojecten te stimuleren	531	
Internationale handel		
Verlenen van technische bijstand aan OL op het gebied van keurmerken en etikettering voor duurzame ontwikkeling	567	In de begroting werd een bedrag opgenomen voor het oprichten en financieren van een Fair Trade Initiative garantiefonds. Het beheer wordt toevertrouwd aan BTC. Dit fonds is nog niet operationeel
Internationale samenwerking		
Gebruik van evenwichtige criteria en indicatoren die beantwoorden aan een duurzame ontwikkeling voor het ter beschikking stellen van giften en concessionele kredieten	575	
Optrekken van de bestedingen voor ontwikkelingssamenwerking naar 0,7 % BNP	576	2000: 889.440;441 EUR (0,36 % BNP) 2001: 968.429.658 EUR (0,37 % BNP)
Afwerken van de hervorming van de Belgische samenwerking	579	Wet van 3 november 2001 tot oprichting van de Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelings-samenwerking en tot wijziging van de wet van 21 december 1998 tot oprichting van de "Belgische technische Coöperatie" in de vorm van een vennootschap van publiek recht
Waken over de effecten van het Belgisch beleid op de ontwikkelings-landen en formuleren van voorstellen voor gecoördineerde acties ten gunste van de OL (IWOS)	579	2000: geïnstalleerd op 9 november 2001: 3 vergaderingen 2002: geen enkele vergadering
Realiseren van een jaarlijkse substantiële verhoging van de federale ODA om uiteindelijk de 0,7 % BNP te bereiken	580	Onder Belgisch voorzitterschap werd in de Raad Ontwikkelings-samenwerking van 8 november 2001 een resolutie aangenomen waarbij de lidstaten zich engageerden een tijds kader vast te leggen waarbinnen ze de 0,7 % zouden realiseren. In de programmawet van 24 december 2002 wordt het engagement van de Belgische regering opgenomen (uiterlijk vanaf 2010 ten minste 0,7 % van het BNP)
Een gedeelte van aangekondigde extra middelen aanwenden voor multilaterale initiatieven inzake schuldkwijtschelding (HIPIC) en voor projecten binnen het kader van globale milieufondsen	580	2001: + 366 mio UNEP voor 3 jaar 2002: HIPIC-Tanzania (24.296.031 EUR)
Het begrip ecologische schuld en de praktische toepasbaarheid ervan in het beleid onderzoeken	582	2001: oproep tot kandidaten 2002: Uitwerken van concept ecologische schuld (UG/CDO: 225.720 EUR)

Introduceren van DOEB binnen de Belgische ontwikkelingssamenwerking en gelijkaardige initiatieven in partnerlanden ondersteunen	582	2002: eerste ontwerpvoorstel indicatoren opgemaakt
Het beginsel van ongebonden hulp bepleiten en samen met andere donoren die het beginsel onderschrijven, initiatieven nemen om dit in praktijk om te zetten	583	Samen met enkele andere landen heeft België gepleit voor ongebonden hulp en op 14 mei 2001 aanvaardde het comité DAC/OESO de aanbeveling betreffende ongebonden hulp in de minst ontwikkelde landen. De tekst van de Monterrey- conferentie (2002) bevat een oproep om de OESO aanbeveling toe te passen. Dit principe wordt toegepast in de Belgische bilaterale samenwerking (internationale concurrentie) en deels bij de selectie van internationale experts (niet meer uitsluitend de Belgische nationaliteit)
Opstarten dialoog met Belgisch bedrijfsleven teneinde de bedrijven te identificeren die een specifieke inbreng kunnen leveren omwille van o.a. het onderschrijven van een duurzaam en ethisch ondernemerschap, de bereidheid tot technologieoverdracht, het verzorgen van vorming, opleiding en technische bijstand	584	
Actief bijdragen voor de schuldverlichting voor de arme landen met zware schuldenlast	585	Via Nationale Delcrederedienst 2001: 3.634.000 EUR (Bolivia, Ethiopia, Guinée Conakry, Cameroun, Tanzania) 2002: 3.634.000 EUR (Sierra Leone, Togo, Guinée-Bissau, Tanzania, Cameroun)
Pleiten voor een versterking van de middelen van de internationale fondsen voor milieufinanciering en de Belgische bijdrage verhogen (GEF, Protocol van Montreal)	586	Bij de onderhandelingen inzake de 3° wedsamenstelling van de middelen van GEF (2002-2006) verdedigde België een verhoging met 50 %. Dit voorstel haalde het niet. De jaarlijkse Belgische bijdrage is verhoogd tot 10.497.000 EUR (+/- 36 % verhoging)
Informereren en sensibiliseren van de Belgische bevolking inzake de centrale rol van het internationale beleid vinnen de duurzame ontwikkelingsstrategie	590	2002: - campagne over eerlijke handel in de geschreven pers en in de grootwarenhuizen - opstarten internet site voor slecht-zienenden en blinden - met RTBF en VRT: reportagereeks Dunia
Blijvend betrekken van de grote maatschappelijke groepen bij de voorbereiding van internationale conferenties en onderhandelings-ronden en de ingenomen posities binnen internationale fora toelichten	590	
Ondersteunen van educatieve acties voor jongeren op het vlak van de ontwikkelingssamenwerking	739	Kleur bekennen (lagere en middelbare scholen): Thema 2001: Migraties anders bekijken Thema 2002: Milieuzorg op school (ecologische voetdruk)
Vreemdelingen en vluchtelingen		
Maatregelen nemen om de situatie in de landen van herkomst te verbeteren	758	2002: Studie "De rol van migrantenorganisaties bij DO van het thuisland" (UG: 57.628 EUR) Studie "Migrantengemeenschappen, partners in het ontwikkelingsbeleid? Een onderzoek naar de mogelijke complementariteit naar de mogelijke complementariteit van transfers van migranten en de officiële samenwerking" (HIVA/KUL: 87.926 EUR)

4. Perspectieven 2003

- De aangevangen oefening inzake indicatoren zal verder gezet worden.
- Het verder uitklaren van het debat RPSP - nssd.

-
- Het herdefiniëren van de prioriteiten van de transversale werkgroep Milieu om uiteindelijk te komen tot een transversale werkgroep Duurzame Ontwikkeling.
 - Via de werking van de transversale werkgroep de verschillende directies van DGOS betrekken bij het opmaken van het tweede Federaal plan voor Duurzame Ontwikkeling.

Rapport van mevrouw F. AUDAG-DECHAMPS, lid, vertegenwoordigster van de Eerste Minister

1. Inleiding

Dit verslag handelt in hoofdzaak over de uitvoering van de acties voorzien in het federaal plan die hoofdzakelijk behoren tot de bevoegdheden van de Eerste Minister, namelijk het inlassen van sociale en milieuclausules in overheidsopdrachten. In 2002 heeft de Dienst Overheidsopdrachten een actieve rol gespeeld bij de werkzaamheden in dit verband op Europees niveau.

2. Oprichting van een intern netwerk

Het interne netwerk dat werd opgericht na de ondertekening van het Federale Milieucharter op 28 september 2001 heeft in 2002 zijn activiteiten voortgezet. Dit netwerk bestaat uit de milieucoördinator, de vertegenwoordigster van de Eerste Minister bij de ICDO en de milieuvadviseurs.

3. Uitvoering van het Plan in 2002 (referentie: Plan § 159 en 189)

Milieubeheer van het departement

Eind 2002 heeft het interne netwerk de implementatie van het Federale Milieucharter en van het actieplan 2002 geëvalueerd en de prioriteiten bepaald die moeten worden opgenomen in het actieplan 2003. Een groot aantal doelstellingen inzake de verbetering van het milieubeheer van het departement werden reeds bereikt. Naast de vereiste jaarlijkse evaluaties zien de leden van het interne netwerk toe op een permanente monitoring op het verwezenlijken van de doelstellingen.

TABEL MET ACTIES EN VERANTWOORDELIJKHEDEN VOORZIEN IN HET FPDO

Artikels - thema's	Nummer van de actie	Pilootadministratie Stand van zaken
Onderzoek van de wettelijke mogelijkheden om sociale clausules in overheidsopdrachten op te nemen en uitwerking van een voorstel ter zake	159 189	2000: Samenwerkingsakkoord van 4 juli 2000 tussen de federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de sociale economie (dat werd goedgekeurd door de wet van 26 juni 2001). 2001: Beslissing van de Ministerraad van 9 november 2001 over het principe van de inlassing, via een omzendbrief, van sociale clausules in de federale overheidsopdrachten voor aanneming van werken die door de Regie der Gebouwen worden afgesloten. 2002: zie hieronder stand van zaken betreffende actie 159.

<p>Studie van de middelen om de vervuiling tijdens de uitvoering van de werken te beperken door in het lastenboek milieuclausules op te nemen</p>	<p>159</p>	<p>De problematiek van het invoeren van voorwaarden en criteria betreffende de sociale en milieuaspecten heeft de besprekingen rond de voorstellen voor een richtlijn betreffende overheidsopdrachten verder gekenmerkt. In de Europese Raad heeft de Belgische delegatie, in samenwerking met andere delegaties, een actieve rol gespeeld bij de evolutie van de teksten. Jammer genoeg kon de behandeling in tweede lezing van deze voorstellen niet worden afgerond in 2002. De verworven kennis vormt echter het uitgangspunt voor de toekomstige omzetting, die aanleiding zal geven tot een hervorming van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, en de uitvoeringsbesluiten ervan.</p>
---	------------	--

4. Vooruitzichten 2003

Het werk rond de voorbereiding en de toekomstige omzetting van nieuwe Europese richtlijnen die in 2003 zouden moeten worden aangenomen, zal worden verder gezet. In afwachting zal de Dienst Overheidsopdrachten haar expertise aanwenden bij het onderzoek van de verduidelijkingen die reeds in de wetgeving zouden kunnen worden aangebracht. Dit met het oog op het vertalen van de laatste ontwikkelingen van het gemeenschapsrecht inzake de inachtneming van maatschappelijke en milieu overwegingen in het kader van overheidsopdrachten. Hierbij zal ook rekening worden gehouden met de resolutie betreffende de inachtneming van sociale, ethische en milieucriteria bij overheidsopdrachten, aangenomen op 5 december 2002 door de Kamer van Volksvertegenwoordigers (Doc 50 1798/006).

Rapport van mevrouw N. DERY, lid, vertegenwoordigster van de Minister van Werkgelegenheid

1. Inleiding

Dit rapport heeft eensdeels betrekking op het beheer van het departement als organisatie, de consumptie ervan, de geproduceerde afval enz... en anderdeels op de invloed op de maatschappij van het departement als federale overheidsdienst belast met een aantal materies die kunnen bijdragen tot een duurzame ontwikkeling.

Een aantal van die materies zijn:

- de gelijke kansen van mannen en vrouwen, geïntegreerd in de programma's van diverse administraties;
- de strijd tegen de discriminatie;
- de bescherming van de gezondheid op het werk in de zin van de WGO (gezondheid - veiligheid);
- de strijd tegen de armoede (werkgelegenheid);
- de vergrijzing van de bevolking en de gevolgen daarvan voor de toekomstige generaties incalculeren.

2. Oprichting van een intern netwerk

De oprichting van een intern netwerk heeft geleid tot een dubbele actie:

2.1. DE OPRICHTING VAN EEN TRANSVERSALE/HORIZONTALE EN MULTIDISCIPLINAIRE WERKGROEP WAARVAN DE DOELSTELLINGEN DE VOLGENDE ZIJN:

- het federale plan voor duurzame ontwikkeling vertalen in concrete actieprogramma's.
- indicatoren uitwerken die kunnen gebruikt worden voor het meten van de doeltreffendheid van de actieprogramma's.
- inschatten van de budgettaire implicaties van de actieprogramma's.
- deelnemen aan het opstellen van het jaarverslag betreffende het beleid voor duurzame ontwikkeling en betreffende de implementatie van de programma's in de administraties.

In de werkgroep zijn de volgende administraties, afdelingen of directies vertegenwoordigd bevoegd voor de implementatie van een beleid gericht op duurzame ontwikkeling in het departement:

- Administratie van de individuele arbeidsbetrekkingen
- Administratie van de inspectie van de sociale wetten

-
- Kabinet
 - Administratie van de studiën, de documentatie en de geschillen
 - Afdeling van de humanisering en de bevordering van de arbeid
 - Directie van de huishoudelijke dienst
 - Administratie van de werkgelegenheid
 - Afdeling van de internationale zaken
 - Directie van de gelijke kansen
 - Administratie van de arbeidshygiëne en -geneeskunde
 - Administratie van de arbeidsveiligheid

2.2. DE OPRICHTING VAN EEN WERKGROEP MET ALS DOEL HET DEPARTEMENT TE LATEN DEELNEMEN AAN EEN INSPANNING VOOR DUURZAME ONTWIKKELING DOOR TE ONDERZOEKEN HOE MEN BETER DE GEPRODUCEERDE AFVAL EN DE CONSUMPTIE KAN BEHEREN.

3. Tenuitvoerlegging van het plan in 2002

3.1. MILIEUBEHEER

Het activiteitenverslag "greening" is geïntegreerd in het algemeen rapport van Mevrouw Smeets.

3.2. VERWEZENLIJKING VAN DE ALGEMENE DIRECTIES VERGELEKEN MET DE ACTIES DIE GEPLAND WAREN IN HET FEDERAAL PLAN VOOR DUURZAME ONTWIKKELING.

De transversale werkgroep "Duurzame Ontwikkeling" heeft het "Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling" onderzocht en heeft de acties vastgesteld waar ons departement aan mocht meewerken. Van die acties zijn steekkaarten gemaakt en de bijgaande tabel geeft een idee van de graad van tenuitvoerlegging van de toegestane acties.

SAMENVATTENDE TABEL VAN DE IN 2001 EN 2002 GEVOERDE ACTIES		
Acties	Para-graaf van het Plan	Stand van zaken
Europese verordeningen en richtlijnen binnen de toegestane tijdslimieten omzetten	138.03	<ul style="list-style-type: none"> - omzetting van richtlijn 96/82/EG van de Raad van 09/12/96 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken - een specifieke reglementering voor de chemische, kankerverwekkende, mutagene en biologische agentia is aangenomen en staat in de Codex op het Welzijn
Actiever deelnemen aan de bepaling van de normen op Europees en mondiaal niveau	138.06	<p>Het departement heeft deelgenomen aan discussies over de volgende onderwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Landbouw IAO - Grenswaarden i.v.m. blootstelling - Europese Unie - Chemische agentia
Het realiseren van een studie om na te gaan in welke mate de lage arbeids- en vervangingsinkomens voldoende hoog zijn om situaties van armoede of bestaansonzekerheid te voorkomen en hierover voorstellen formuleren	184.03	Er werden concrete voorstellen geformuleerd ter voorkoming van armoede en kwetsbaarheid in de laagste inkomenscategorieën. Zo werden twee koninklijke besluiten getroffen: het koninklijk besluit tot wijziging van de artikelen 82, 84, 111, 114, 115, 124, 127 en 130 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering en het koninklijk besluit van 27 april 2001 tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering in het kader van de begrotingsbeslissingen voor het jaar 2001.
Maatregelen voorstellen inzake arbeidsherverdeling en maatregelen die de combinatie gezin-arbied en vrijetijd vergemakkelijken	187.00	Arbeidsduurvermindering, uitwerken van een tijdskredietregeling, loopbaanverkorting, terugdringing van de halftijdse arbeidsprestaties, verlenging van het ouderschapsverlof.
Alle banenplannen evalueren met als doel de integratie te bevorderen van langdurig werklozen, van bestaansminimumtrekkers en gelijkgestelden en van diegenen die risico lopen onder deze groepen te vallen	188.04	Hoewel het jaarverslag m.b.t. de werkgelegenheid ten gevolge van de Copernicus-hervorming is afgeschaft, is de evaluatie van de Europese Werkgelegenheidsstrategie voldoende algemeen om er alle grote luiken van het werkgelegenheidsplan in op te nemen vanuit de invalshoek van de inschakeling van de langdurig werklozen, de bestaansminimumtrekkers of van al wie het risico loopt in één van die categorieën verzeild te geraken. Er zijn echter andere evaluaties geschied. Inzonderheid in het Nationaal Actieplan of nog bij de specifieke evaluatie van de het beleid inzake de startbaanovereenkomsten.
De PWA's laten evolueren naar een systeem voor de (her)inschakeling van langdurig werklozen, van bestaansminimumtrekkers en gelijkgestelden en van diegenen die risico lopen onder deze groepen te vallen (sociale economie)	189.01	Het opzetten van plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen in de gemeenten of groepen van gemeenten is erop gericht in de eerste plaats een aantal in het reguliere arbeidscircuit niet aangeboden activiteiten in te vullen, zonder in concurrentie te treden met dat reguliere arbeidscircuit (privé, VZW en overige niet commerciële instellingen) en bovendien ook tegemoet te komen aan de vraag naar een baan vanwege de langdurig uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, de bestaansminimumtrekkers of van sommige bijstandstrekkers die op de arbeidsmarkt moeilijk aan de bak komen. Sedert de samenwerkingsovereenkomsten een feit zijn en er een maatschappij is aangewezen om de cheques uit te geven, is de dienstencheque-regeling operationeel en vormt zij een aanvulling op het PWA-systeem.
Onderzoeken van de wettelijke mogelijkheid om sociale clausules in overheidsaanbestedingen in te voeren	189.02	Slechts ten dele voor de MTA-bevoegdheden.

<p>Erop toezien dat sancties en schorsingen (voorzien in de werkloosheidsreglementering) niet contraproductief werken</p>	<p>190.00</p>	<p>Op de steekkaart werd gesteld dat er moest worden op toegezien dat de in het vooruitzicht gestelde straffen niet contraproductief werkten. Na afloop van het nodige onderzoek, kwam het erop aan die resultaten in concrete wetgevende bepalingen te gieten. Het door het Centrum voor Sociaal Beleid van de UFSIA in samenwerking met het CREPP van de Ulg (Exclusion de l'Assurance-Chômage et réinsertion sur le marché du travail, 2000) op verzoek van de RVA en de DWTC gerealiseerd onderzoek heeft genuanceerd uitgewezen dat een schorsing ongetwijfeld een uitstroom naar de arbeid zou veroorzaken, maar de resultaten maken het niet mogelijk loepzuiver uit te maken of de schorsing ook een invloed heeft op het zoeken naar en het vinden van werk. Bovendien verdwijnen een groot aantal van de geschorsten uit de rechthebbenden op werkloosheid, waardoor zij nog kwetsbaarder worden. Het koninklijk besluit van 29 juni 2000 tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering in het kader van de hervorming van de administratieve sancties is dan ook een aanvulling van de reeds eerder genomen maatregelen. De schorsingstijd kan ermee worden ingekort en - gelet op de eventueel contraproductieve gevolgen - kan de directeur beslissen een zaak te seponeren, een verwittigen te geven aan de betrokkene of hem of haar tijdelijk of definitief, met of zonder opschorting, uit te sluiten. De Interministeriële Werkgelegenheidsconferentie heeft op de agenda een punt dat verband houdt met een aangepaste begeleiding van de betrokkenen.</p>
<p>Aan personen die gewoonlijk in het zwartwerkcircuit gebeuren of betaald worden met nieuwe dienstencheques of voor diensten aan huis (x 20200)</p>	<p>193.02</p>	<p>Het systeem van de dienstencheques is thans operationeel. Het is de bedoeling de ontwikkeling van de buurtdiensten te bevorderen en meteen ook de schepping aan te moedigen van de daartoe onontbeerlijke banen.</p>
<p>Versterking van de evaluatie- en beheersingspolitiek voor de risico's van arbeidsongevallen, beroepsziekten en andere aandoeningen als gevolg van het werk (inclusief psychisch) rekening houdend met verschillen tussen specifieke risicogroepen (x 26504/05)</p>	<p>261.01</p>	<ul style="list-style-type: none"> - campagne van de medische inspectie in de strijd tegen spier- en skeletaandoeningen (repetitive strain injuries) en voorlichtingsdagen in dat verband - tenuitvoerlegging van een wetgeving rond geweld op het werk en rond pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (wet van 14/06/02 - KB van 11/07/02) - voorlichtings- en sensibiliseringscampagne rond dat thema bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> • een algemene bewustmakingsdag op 17/09/02 (1300 deelnemers) • infovergaderingen ten behoeve van de juristen; • een opleiding voor de leden van de medische inspectie die belast zijn met het toezicht; • voorbereiding van gerichte acties voor andere doelgroepen (psychosociale preventieadviseurs, vertrouwenspersonen, personen voor slachtofferbejegening, Comités PBW, politie: acties geprogrammeerd in 2003) • uitgave van een juridisch commentaar, een vulgarisatiebrochure, een folder voor de slachtoffers, een lijst van te contacteren instellingen voor slachtofferbejegening - onderzoek en acties inzake stress (vb. landbouw) - acties in het kader van rugklachtenvoorkoming - uitwerking van een algemene methode voor de evaluatie van rugklachten en tenuitvoerlegging van maatregelen (Sobane - ESF-project) - tenuitvoerlegging van een beleid inzake risico's die verband houden met asbest: <ul style="list-style-type: none"> • omzetting van het ARAB naar de codex • reglementering voor de erkenning van de "asbestverwijderaars" - tenuitvoerlegging van de kwaliteitsprocedures bij de medische inspectie voor: <ul style="list-style-type: none"> • de behandeling van klachten i.v.m. geweld • de evaluatie van het dynamisch risicobeheersingssysteem • de onderzoeken voorafgaand aan de erkenning als "asbestverwijderaar"

	261.01	<ul style="list-style-type: none"> - gemeenschappelijke acties samen met het Fonds voor Arbeidsongevallen om de arbeidsvoorwaarden te onderzoeken in de schoonmaaksector en proactieve maatregelen uit te werken (met brochure) - verdere concretisering van de nieuwe procedure van de technische inspectie op grond van een index berekend in functie van de jaarverlagen van de ondernemingen, de cijfers van de sector en controles - onderzoek van de evolutie van de arbeidsongevallen in de bouwsector
Bestrijding van alle beroepsongevallen en -ziekten voor de arbeiders die in contact komen met gevaarlijke producten (x 26101/02) Beperking en wegwerking van solventen	265.04	<p>zie 138.03</p> <ul style="list-style-type: none"> - bijstelling van een participatief pedagogisch instrument voor risicoanalyse van gevaarlijke producten ten behoeve van de preventieadviseurs en de werknemers (Toxtrainer ESF-project)
Beperking en verbieden van schadelijkste producten	265.05	zie 138.03
Beperken van het gebruik van bestrijdingsmiddelen en beheersing van de risico's die ontstaan door het gebruik ervan. (x 30000, 31001/02 en 33102)	272.03	<ul style="list-style-type: none"> - project voor de voorlichting en de opleiding van de landbouwwereld inzake arbeidsongevallen- en beroepsziektenpreventie (Preventagri ESF-project)
Nog diepgaand onderzoeken: het telewerk	444.01	Onderzoek door de "Facultés Notre-Dame de la Paix" Opzetten van een ESF-project
De ononderbroken rijtijden voor vrachtwagenbestuurders beperken	456.02	Toezicht op de rijtijden van de vrachtwagenbestuurders in loondienst door de Inspectie Sociale Wetten
Spoedig initiatieven nemen die de promotie van op een sociaal verantwoorde wijze geproduceerde goederen tot doel hebben (x 11601-08, 13800, 15801/02, 15901/02)	569.02	Slechts ten dele binnen het bevoegdheidsdomein van META
Indicatoren: de uitvoering van de voorgestelde doelstellingen opvolgen met indicatoren over de vertegenwoordiging van de maatschappelijke groep vrouwen in de federale adviesraden en overlegaden; deelname van de vrouwen aan het politiek en economisch leven, de vertegenwoordiging van vrouwen in de federale ministeries, herziening van de functieclassificatie, de zichtbaarheid van vrouwen in statistieken, een indicator over vrouwen en armoede, ongewenst seksueel gedrag (701-708)	701.00	België heeft actief deelgenomen aan de tenuitvoerlegging van de indicatoren rond partnergeweld uitgewerkt onder het Spaans en Deens voorzitterschap van de EU. Het Gender Statistics-project is afgelopen. Het doel ervan was tot een naar geslacht opgesplitste analyse te komen van de bestaande statistische gegevens en de in dat vlak bestaande leemten inzake werkgelegenheid, demografie, inkomen en besluitvorming naar buiten te brengen. De resultaten van het project zijn officieel voorgesteld tijdens een colloquium op 6 mei 2002.
Mainstreaming: verschillende instrumenten, nieuwe of bestaande, zullen ontwikkeld worden om het gelijkemansbeleid te integreren in elk federaal departement, in de politieke besluitvorming en in adviesraden	709.01	Het mainstreamingproject rond de opvolging van de strategische doelstellingen van de Regering inzake de gelijke kansen van mannen en vrouwen is in 2002 voortgezet. Een rapport over de in de loop van dit jaar door elke minister gestelde doelstellingen is voorgesteld aan de Minister-raad.
Aan capaciteitsopbouw werken door het organiseren bij prioriteit van gendertraining voor politici en hoge ambtenaren	709.02	Er is een actieve bewustmaking geschied ten behoeve van het personeel van kabinetten en administraties in het kader van de opvolging van het mainstreamingproject (zie 709.01). Bovendien zijn er diverse opleidingen georganiseerd inzonderheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ten behoeve van de gemeentelijke verkozenen. Op federaal vlak is een specifieke module "gelijke kansen van mannen en vrouwen" uitgewerkt in het kader van de opleiding voor de interne HRM- consultants binnen P&O.
Investeren in de publicatie van statistieken die opgedeeld zijn naar geslacht om het gelijkemansbeleid te ondersteunen	709.04	zie 701.00
Instrumenten ontwikkelen om genderneutrale teksten te maken	709.05	Opstellen van aanbevelingen voor de Ministers en de administraties
De modaliteiten onderzoeken voor een vorderingsrecht voor organisaties die de belangen van de vrouw verdedigen	710.01	Werkzaamheden ter voorbereiding van de oprichting van het Instituut voor gelijkheid van en vrouwen.

Een onderzoek naar instrumenten en methodes om de instroom en doorstroom van vrouwelijke ambtenaren te verbeteren binnen de openbare diensten.	711.01	Sensibiliseringsacties in het kader van het mainstreaming-project (zie 709.01). Werkzaamheden ter voorbereiding van de oprichting van een cel "gelijkheid mannen-vrouwen binnen Personeel en Organisatie.
Evaluatie van de wetgeving en de procedures voor aanwerving van ambtenaren bestuderen op genderneutraliteit	711.03	idem 711.01
De functie van de positieve-actieambtenaar moet structureel verbeteren (x 71400)	711.05	Voortzetting van de activiteiten van het netwerk van de positieve acties-ambtenaren
Herziening van functieclassificatie door het aanstellen van voldoende logistiek ondersteunend personeel en het geven van financiële stimulans aan de sectoren die meewerken	712.00	Het project inzake functieclassificatie dat in 2001 is opgestart, wordt voortgezet. De sensibiliseringsprojecten rond de gelijke toegang voor vrouwen tot de nieuwe technologieën, rond de combinatie privé- en beroepsleven en rond het vrouwelijk ondernemerschap zijn ook aan de gang. Bovendien zijn ook meerdere lokale projecten op provinciaal en gemeentelijk niveau in uitvoering.
Een statuut van de meewerkende echtgenote tijdens de planperiode uitwerken	713.00	Het statuut van de meewerkende echtgenoot is ingevoerd bij de programawet van 24 december 2002 (B.S. 31/12/2002).
Onderzoek uitvoeren naar de statuutgebonden problemen waarmee de vertrouwenspersoon geconfronteerd wordt.(x 71105)	714.00	Het probleem zal worden behandeld met de deelnemers aan de sessies georganiseerd voor de vertrouwenspersonen in het kader van de informatiecampagne rond "mobbing".
Het onderzoek verderzetten naar geweld in het gezin. In de planperiode zal het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid een plan uitwerken met de bevoegde federale diensten en met de gemeenschappen en gewesten	715.00	Het nationaal actieplan inzake geweldbestrijding (van kracht sedert 11 mei 2001) is een eerste maal geëvalueerd. Op 4 juni 2002 werd een evaluatierapport gepubliceerd. Het plan zal op een aantal punten worden gewijzigd.
Maatregelen inzake de indeling van de werktijd overwegen in de relatie gezinssituatie en arbeidssituatie	716.00	zie 187.00
Zorgen voor een wetgeving die de pariteit in de regering nastreeft	717.01	Wetten van 17 en 18 juni 2002 tot waarborging van een gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten voor de verkiezingen
Een sensibilisatiecampagne voeren over pariteit naar aanleiding van verkiezingen	717.03	Website in voorbereiding in de context van de parlementsverkiezingen van 2003.
Een actief jeugdwerkgelegenheidsbeleid voeren volgens de richtsnoeren voor jeugdwerkgelegenheid van de EU	736.01	Het Nationaal Actieplan geeft elk jaar de ten uitvoer gelegde richtsnoeren die zijn afgesproken in het kader van de Europese Werkgelegenheidsstrategie. Vele van de in België genomen maatregelen zijn aldus een onderdeel van die strategie. Zo ondermeer de maatregelen m.b.t. de oudere werklozen, de maatregelen voor het milderen van de belasting op arbeid, inzonderheid voor de lagere inkomens, de maatregelen i.v.m. de aanpassing van de arbeidsduur, het activa-plan en de startbaanovereenkomsten.
Het jaarlijks actieplan voor de werkgelegenheid uitvoeren en toepassen	736.02	- zie 736.01 - zie ook punt IV oudere werknemers
De wet van 24 december 1999 ter bevordering van de werkgelegenheid uitvoeren	736.03	Toepassing van de wet van 24 december 1999 ter bevordering van de werkgelegenheid houdende de structurele lastenverlaging, de sociale Maribel, de arbeidsduurvermindering, de plus één, plus twee, plus drie plannen, de stages voor jongeren, de startbaanovereenkomsten. Gelet op de gelijkheid qua uitwerking en toepassing met het jaarlijks actieplan voor de werkgelegenheid, zij hier verwezen naar steekkaart 736.01.

Integratieprogramma's voor personen die in België zullen blijven voortzetten (x 75901-06 et 76301-06)	758.04	In een aantal sectoren die worden geconfronteerd met het fenomeen mensenhandel, zijn op gestructureerde en gecoördineerde wijze systematische onderzoeken verricht op gebied van arbeidswetgeving en sociale zekerheid. Het ging hierbij om volgende sectoren: exotische restaurants, prostitutie, land- en tuinbouw, onderhouds- en ontsmettingsbedrijven, kledingateliers (Inspectie van de sociale wetten in samenwerking met de Sociale Inspectie en de diensten van de federale en lokale politie).
Een ontwerp van algemene antidiscriminatiewet goedkeuren die iedere discriminatie op grond van leeftijd, geslacht, seksuele voorkeur, handicap of ziekte bestraft	763.05	Ontwerp van algemene antidiscriminatiewet die iedere vorm van discriminatie op grond van leeftijd, geslacht, seksuele voorkeur, handicap of ziekte bestraft.

4. Andere initiatieven

- Uitbouw van een beleid dat erop gericht is 45-plussers aan het werk te houden. Een aantal maatregelen zijn daartoe gepland:
 - vermindering van de arbeidsprestaties in het kader van het tijdskrediet;
 - activering van de uitkeringen en verlaging van de werkgeversbijdragen voor sociale zekerheid (activa-plan);
 - halftijds brugpensioen;
 - recht op outplacement voor de werknemers ouder dan 45;
 - oprichting van de TEW-cel;
 - vergoeding voor wedertewerkstelling;
 - fonds voor de bevordering van de kwaliteit van de arbeidsomstandigheden (55+);
 - nieuwe maatregelen inzake conventioneel brugpensioen;
 - maatregelen betreffende de oudere werklozen (50+).
- Op 16 december 2002 werd de wet tot oprichting van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen goedgekeurd. Dit Instituut is een orgaan van algemeen belang met als taak toe te zien op de naleving van het beginsel van de gelijkheid van vrouwen en mannen.

5. Vooruitzichten 2003

Het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid (sinds begin 2003 de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg) zal blijven ijveren voor duurzame ontwikkeling door zijn actie toe te spitsen op drie van de zes thema's van de Europese strategie voor duurzame ontwikkeling van Göteborg, namelijk:

5.1. BESTRIJDEN VAN DE ARMOEDE EN DE SOCIALE UITSLUITING

- door een werkgelegenheidsbeleid dat erop gericht is aan alle burgers een kwaliteitsbaan te bieden met een bijzondere aandacht voor de meest kwetsbare bevolkingsgroepen;
- door een gelijke-kansenbeleid voor vrouwen en mannen;

-
- door de strijd tegen de discriminaties van allerlei aard;

5.2. OPVANGEN VAN DE GEVOLGEN VAN DE VERGRIJZING VAN DE BEVOLKING DOOR HET STIMULEREN VAN HET AAN HET WERK HOUDEN VAN DE WERKNEMERS OUDER DAN 50

- door de uitwerking van maatregelen die de werkgevers ertoe aanzetten om de mensen uit die leeftijdsgroep aan het werk te houden of opnieuw aan het werk te zetten (bijvoorbeeld: verlaging van de sociale lasten);
- door de werknemers ouder dan 50 aan te moedigen om te blijven werken via kwaliteitsvolle arbeidsomstandigheden waardoor hun competenties worden gevaloriseerd (bijvoorbeeld: tutoraat).

5.3. BESTRIJDEN VAN DE GEVAREN VOOR DE VOLKSGEZONDHEID DOOR DE WEGWERKING VAN DE GEZONDHEIDSRISICO'S OP DE WERKPLEK (GEZONDHEID WORDT HIER OPGEVAT IN DE ZIN VAN DE WGO EN HEEFT ZOWEL BETREKKING OP DE ARBEIDSONGEVALLEN ALS DE BEROEPSZIEKTEN, ONGEACHT OF ZE EEN IMPACT HEBBEN OP DE FYSIEKE OF MENTALE GEZONDHEID).

**Rapport van de heer G. SLEEUWAGEN, lid,
vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken**

**Rapport van de heer E. MARECHAL, lid,
vertegenwoordiger van de Staatssecretaris,
toegevoegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken**

De voornaamste activiteit van Buitenlandse Zaken inzake de uitvoering van het Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling bestond erin om opvolging te verlenen aan paragraaf 555 met name een coördinerende rol vervullen om de nationale doorstroming te verzekeren van wat internationaal op de agenda staat maar ook om internationaal te vertolken wat nationaal leeft. Dit wordt aangevuld met paragraaf 551 die benadrukt dat geijverd moet worden voor de doorstroming van het concept Duurzame Ontwikkeling naar andere VN conferenties en internationale instellingen.

In het kader van de voorbereiding van Rio + 10, de World Summit on Sustainable Development (Johannesburg 25/8 - 4/09/2002) werd deelgenomen aan de voorbereidende vergaderingen in New York (januari en maart 2002) en Bali (mei 2002). P60 zat de Belgische coordinaties terzake voor en Buitenlandse Zaken voorzag tevens in de intensieve logistieke voorbereiding en ondersteuning van de Belgische delegaties ter plaatse.

De opvolging van Johannesburg gaf aanleiding tot het opstellen van diverse EU Raadsconclusies. De voornaamste hiervan werden door P60 samen met P11 op Belgisch niveau gecoördineerd en onderhandeld binnen de EU.

Buitenlandse Zaken nam de verantwoordelijkheid in de voorbereiding van de Europese Raad van Barcelona en bracht volgend standpunt:

Gelijk gewicht en geïntegreerde benadering van de 3 dimensies van duurzame ontwikkeling, coordinatie en integratie van bestaande processen. Meer specifiek heeft België de nadruk gelegd op het milieu-aspect, net zoals voor de sociaal-economische aspecten van de strategie van Lissabon, op de adoptie van duurzame en concrete maatregelen in cruciale sectoren zoals energie, transport en volksgezondheid en op het nastreven van de ontwikkeling van milieu - indicatoren.

België gaat er eveneens van uit dat Duurzame Ontwikkeling een deelname impliceert van de burgers en de bedrijven door de integratie van sociale en milieu gerichte bezorgdheden in al hun activiteiten.

De Belgische positie houdt tevens in dat de integratie van duurzame mobiliteit in het Lissabon proces moet aangemoedigd worden via efficiëntere en meer milieubewuste vervoersvormen.

In de opvolging van het ongeval met de 'Prestige' heeft België er naar gestreefd, binnen de Raad Transport en Leefmilieu en in de Europese Raad van Kopenha-

gen, om ambitieuze conclusies te verkrijgen opdat het maritiem vervoer zou versterkt worden op een versnelde manier.

P60 vertegenwoordigde België op de Ministeriële conferentie ASEM (EU - Aziatische landen in Bejing (januari 2002) waarbij vooral de nadruk gelegd werd op het inschrijven van de behandeling van het milieu binnen het kader van Duurzame Ontwikkeling.

Binnen de verschillende conferenties die in 2002 plaatsvonden (Klimaat, Biodiversiteit, desertificatie, bioveiligheid) legde België steeds de nadruk op de uitvoering van de aangegeven verbintenissen en op het gebruik van de mogelijke synergiën tussen de bestaande mechanismen binnen het kader van Duurzame Ontwikkeling. Buitenlandse Zaken streefde ernaar om dit aspect ten volle aanbod te laten komen in de relevante Belgische en Europese coordinatiemechanismen.

Dezelfde houding lag ook ten grondslag aan de benadering van Buitenlandse Zaken in de hervorming van de milieu-instellingen binnen de VN (het dossier International Environmental Governance) dat een onderdeel vormt van de Sustainable Development Governance en behandeld werd binnen WSSD. Het gaat er om deze structuur meer coherent te maken, politiek duidelijker gestuurd, goed gecoördineerd met het beleid van de talrijke mondiale milieuverdragen die over autonomie beschikken, op een stabiele wijze gefinancierd, en met een grotere aandacht voor vraagstukken van implementatie. Deze kwestie verdient toch een aparte vermelding gezien de lange termijn invloed op de internationale besluitvorming en het verderzetten van deze discussie binnen de structuren van UNEP en de Commissie voor Duurzame Ontwikkeling..

Eveneens dient een speciale vermelding gemaakt te worden van de diverse ambassades in het buitenland die door hun werkzaamheden in hun rechtsgebied er toe bijdroegen dat deze boodschappen vertaald werden naar de lokale autoriteiten. Vooral de permanente vertegenwoordigingen in New York, Genève en Nairobi konden bijdragen tot de verspreiding van het concept Duurzame Ontwikkeling, onder andere via de verspreiding van het Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling.

Buitenlandse Zaken verzorgt eveneens de dossiers voor ratificatie van internationale verdragen.

De Doha-verklaring van WTO is doorspekt met verwijzingen naar duurzame ontwikkeling. Deze verwijzingen zijn er vooral gekomen op voorstel van de Europese Unie, daartoe aangespoord door België. Vrijwel in elk onderdeel van het Doha-mandaat, dat onderhandelingen lanceert over multilaterale handel, wordt specifiek verzocht rekening te houden met de speciale noden van de ontwikkelingslanden en met duurzame ontwikkeling.

Een belangrijk domein waar de Europese Unie zeer actief is, is het Comité voor handel en ontwikkeling van de WTO. De Doha-verklaring heeft wat handel en milieu betreft, bevestigd dat multilaterale milieuakkoorden en WTO-regels wederzijds ondersteunend zijn, en heeft terzelfdertijd dit Comité opgedragen relatie tussen beide stelsels van regels te verduidelijken. Doel ervan is eventuele tegenstrijdigheden tussen beide te verzoenen, onder meer vanuit het perspectief van duurzame ontwikkeling. Andere belangrijke thema's zijn ecolabelling en het

daarmee verbonden item van de reductie van tarifaire en niet-tarifaire barrières voor milieugoederen en -diensten.

De Europese Unie doet grote inspanningen om het debat over deze materies te stimuleren met het oog op een akkoord op het einde van de rit (eind 2004). Het dient evenwel gezegd dat vele ontwikkelingslanden deze pogingen argwanend ontvangen, omdat zij hierachter een "groen protectionisme" zien. Om deze argwaan weg te werken en om meer begrip over de verhouding milieu-handel te creëren, stuurt de Europese Unie aan op enerzijds het toekennen van het waarnemerschap aan internationale organisaties en aan secretariaten van belangrijke internationale milieuakkoorden en anderzijds het installeren van een gestructureerde dialoog tussen deze organisaties en het Comité voor Handel en Ontwikkeling.

Een belangrijk ijkpunt in dit kader zal de Vde Ministeriële Conferentie van Cancun zijn, waar zal moeten worden beslist of al dan niet onderhandelingen zullen worden gelanceerd.

Inzake twee andere belangrijke ontwikkelingsthema's heeft de Europese Unie een voortrekkersrol gespeeld, met name toegang tot medicijnen en speciale en gedifferentieerde behandeling voor ontwikkelingslanden. Voor beide was de deadline van eind 2002, maar voor geen van beide kon deze worden gehaald. De EU heeft voor het eerstgenoemde thema, waarin België een actieve rol heeft gespeeld, sterk rekening gehouden met de humanitaire aspecten en de belangen van de ontwikkelingslanden. Haar voorstel diende als basis voor het uiteindelijke compromistekst, maar deze werd afgewezen door de Verenigde Staten.

Ook voor speciale en gedifferentieerde behandeling voor ontwikkelingslanden bleef een succes uit. Veel voorstellen werden gelanceerd, ook vanwege de Europese Unie, maar onenigheid over de te volgen procedure en methode maakten enige vooruitgang onmogelijk.

**Rapport van de heer O. RIJCKMANS, lid,
vertegenwoordiger van de Minister van Begroting, (Maatschappelijke
Integratie en Sociale Economie)**

Rapport van de heer M. ROMAN, lid, vertegenwoordigster van de Minister van Mobiliteit en Vervoer

1. Inleiding

Het nieuwe mobiliteitsbeleid van de regering baseert zich op een recht op mobiliteit voor allen, op een afname van de onveiligheid, op een verbetering van het milieu overeenkomstig de Kyoto-akkoorden, op de bescherming van de gezondheid en het comfort van de buurtbewoners van communicatie-infrastructuur. Om dit te realiseren, werd er een geïntegreerd beleid opgestart, dat de verschillen tussen het weg-, lucht-, spoor- en watertransport wenst te overbruggen.

In het kader van het federaal plan inzake duurzame ontwikkeling gedurende de periode 2000-2004, had het Ministerie van Verkeer - Infrastructuur, thans de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer genaamd, de opdracht gekregen een nationaal mobiliteitsplan uit te werken.

Dit plan beoogt een verkeers- en transportsysteem op te stellen waarin veiligheid, duurzaamheid en functionaliteit een doorslaggevende rol spelen. Het voorbereidend document dat in 2002 werd uitgewerkt, zal met het oog op overleg met de gemeenschappen en de gewesten, worden voltooid in 2003. Na consultatie van de bevolking en aanvaarding van het nationale mobiliteitsplan, zullen de aanbevelingen van het plan in praktijk worden omgezet.

2. Het opstarten van een intern netwerk

Gebruikmakend van de veranderingen in de FOD Mobiliteit en Vervoer ten gevolge van de Copernicushervormingen, heeft de Voorzitter van het Directiecomité het project 'Mobilit' opgestart. Een van de doelstellingen is onder andere 'een sterk netwerk opbouwen om zo de strategie te ondersteunen' via het ontwikkelen van drie soorten netwerken: intra-FOD, extra-FOD met de Europese instellingen, de gewesten, maar ook met de privésector en een expertennetwerk in samenwerking met universiteiten, onderzoekscentra, enz.

De realisatie van elk van die netwerken komt neer op een definiëring van de doelstellingen, de middelen om deze doelstellingen te bereiken en het opstellen van evaluatiecriteria. Om dit te bereiken, ontwikkelt de FOD de communicatie en informatie door volgende acties aan te bevelen:

- overdracht van informatie en kennis tussen generaties;
- ontwikkelen van een bedrijfscultuur en een cultuur van dialoog en communicatie;
- een "dienst" oprichten - hetzij een groep of een netwerk van personen - die op de hoogte is van alle lopende dossiers. Deze "dienst" zal functioneren als contactpunt om de deskundigen in de verschillende directoraten-generaal te vinden. Met het oog hierop werd de oude cel 'duurzame mobiliteit' vervangen door de 'Directie Mobiliteit' die in de schoot van het Directo-

raat-Generaal 'Mobiliteit en Verkeersveiligheid' belast is met een transversale opdracht en kan functioneren als een verbinding tussen alle netwerken. Ze zal contacten onderhouden met de in elk directoraat-generaal aangewezen contactpersonen.

3. De implementatie van het Plan 2002

Zie punt 1.

Het document opgesteld in 2002 zit in de eindfase met het oog op overleg met de gemeenschappen en de gewesten. De vooropgestelde doelen worden ondersteund door een pakket concrete maatregelen waarover het publiek wordt geraadpleegd alvorens de goedkeuring en de omzetting van de verschillende aanbevelingen.

Het milieubeleid van het departement

Dit wordt ondersteund met de aanduiding in ieder directoraat-generaal van een persoon die de milieuvraagstukken opvolgt.

TABEL VAN ACTIES EN VOORZIENE VERANTWOORDELIJKHEDEN IN HET FPD0		
Acties	Paragraaf van het Plan	Stand van zaken
aanzetten tot de uitwerking van een vervoersplan voor ministeries, overheidsinstellingen en autonome publieke ondernemingen (x 45502)	155	Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid, Directie Mobiliteit Het wetsontwerp inzake verzameling van gegevens over de verplaatsingen van werknemers tussen hun woonplaats en de plaats van tewerkstelling is opgenomen in het ontwerp van de laatste programmawet van deze legislatuur. De discussies hieromtrent zullen weldra van start gaan. Bedrijven en openbare diensten met meer dan 100 werknemers dienen om de drie jaar een stand van zaken op te stellen van het woon-werkverkeer van hun werknemers. Dit verslag is een eerste stap om bedrijven en openbare diensten te stimuleren mobiliteitsbeheersplannen uit te werken, door in samenspraak met hun personeel oplossingen te bedenken die het gebruik van duurzame vervoersmodi bevorderen. Er zal een databank gecreëerd en beheerd worden die een veelvoud aan informatie zal bevatten aangaande de mobiliteit in de ondernemingen en openbare instellingen.
Maatregelen nemen in de transport- en energiesector om zo de verkeersshinder te verminderen(x het nationaal mobiliteitsplan 44500-47700) door de technische controle te verbeteren (zie 47400)	266	Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid Een reeks, vooral fiscale, maatregelen werden genomen om het transportaanbod in een meer milieuvriendelijke richting te duwen. Het betreft o.m.: <ul style="list-style-type: none"> - premies van 508 EUR (20.500 BEF) toegekend sinds 1 januari 2001 voor de plaatsing van een LPG-tank in voertuigen die reeds in omloop waren en reden op benzine. Voor 2001 en 2002 werd er een totaalbudget van 7.436.800 EUR (300 miljoen BEF) voorzien, wat neerkomt op 15.000 LPG-installaties per jaar; - sinds 1 januari 2002 is er een belastingsvermindering van kracht voor de reeds in circulatie zijnde wagens "EUR04" en LPG; - een belastingsverhoging voor de inschrijving van tweedehandswagens ouder dan 5 jaar; Deze maatregelen komen bovenop diegene die de regering reeds had genomen op 26 juni 2000 inzake belastingsvoordelen (0,016 EUR of 0,65 BEF per liter) voor brandstoffen met een laag zwavelgehalte. Het doel is om de concentratie zwavel in benzine en in diesel te verminderen respectievelijk met 1/3 en met 1/7

<ul style="list-style-type: none"> - Opvoeren van de strijd tegen <ul style="list-style-type: none"> · verkeersongevallen · lawaai · en files (deels geïnspireerd door het nationaal mobiliteitsplan o.a. actie 46801-04) 	<p>266²</p>	<p>Pilootadministratie : Alle Directoraten-generaal</p> <ul style="list-style-type: none"> - De wet van 23 januari 2002 inzake de publiciteit voor motorvoertuigen voorziet dat er elke publiciteit voor deze voertuigen een verwittiging bevat die de chauffeur wijst op zijn verantwoordelijkheid voor de gevolgen van zijn gedrag in het verkeer. - Om de vooropgezette doelstelling van een daling van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers met 33 % in 2006 en met 50 % in 2010 te ondersteunen, zijn er ten gevolge van de Staten-Generaal van de verkeersveiligheid zeven maatregelen verschenen in het Belgisch Staatsblad van 31 mei 2002 voor de bescherming van de zwakke weggebruiker. Ze hebben achtereenvolgens betrekking op: <ul style="list-style-type: none"> · het verhogen van de veiligheid in de nabijheid van scholen door het invoeren van zones 30; · de mogelijkheid om fietsers toelating te geven om gebruik te maken van rijstroken die voorbehouden zijn voor lijndiensten van openbaar vervoer; · fietsers mogen - wanneer het fietspad eindigt - verder op de rijbaan fietsen; · de verplichting van het dragen van een helm voor iedere bromfietser, ook die van klasse A; · bromfietsen klasse B worden verboden het fietspad te gebruiken in de bebouwde kom; · het parkeerverbod binnen een afstand van 5 meter aan weerskanten van het begin of einde van een fietspad; · de verplichting voor de beheerder van het wegennet om een afstand van 1,5 meter vrij te laten aan de buitenzijde van het wegennet wanneer het gedeeltelijk parkeren op het voetpad voor voertuigen is toegelaten. - Tengevolge van de beslissing van de regering van 26 oktober 2001, werd de wegcode aangepast om zo de reglementaire voorschriften te integreren die de "straatcode" vormen. Deze straatcode beoogt een plaats te garanderen voor de zwakste weggebruikers door te streven naar een nieuw evenwicht tussen de rechten, de plichten en de verantwoordelijkheden van de verschillende gebruikers van de openbare ruimte. - Het koninklijk besluit van 20/12/2002 reglementeert de invoering van de dodehoekspiegel vanaf 1 januari 2003: nieuwe en reeds in omloop zijnde vrachtwagens moeten bij de aanmelding bij technische controle uitgerust zijn met een systeem om de dode hoek te verminderen. - Hoewel er geen enkele Europese verplichting bestaat, zal vanaf 31 maart 2003 een veiligheidsgordel verplicht worden voor iedere zitplaats in nieuwe autocars. - Om het autosolisme tegen te gaan, hebben de beheerders van het wegennet voortaan de mogelijkheid om een rijweg of rijstrook ter beschikking te stellen voor voertuigen met minstens twee of drie personen. Deze voorbehouden rijstroken zullen natuurlijk ook toegankelijk zijn voor autobussen en autocars om zo het carpoolen te stimuleren en de vlotte doorstroming van het verkeer te bevorderen.
--	------------------------	---

<p>- Maatregelen nemen ten gunste van niet vervuulende verkeersmiddelen die een fysieke activiteit veronderstellen (geïnspireerd door het nationaal plan duurzame ontwikkeling)</p>	<p>266</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Verkeersveiligheid</p> <p>Om het fietsen aantrekkelijker te maken, werd het fietsen in een eenrichtingsstraat in beide richtingen veralgemeend indien de snelheid beperkt is tot 50km/uur en indien de breedte van de weg het toelaat. De beheerder zal van deze veralgemening kunnen afwijken indien er zich veiligheidsproblemen zouden stellen. Bovendien zullen de aanhangwagentjes van fietsen in de toekomst één meter breed mogen zijn in plaats van de huidige 75 cm; een maatregel die het vervoer van kinderen zal vergemakkelijken. Deze twee maatregelen komen bovenop diegene die reeds opgenomen zijn in de hervorming omtrent de personenbelasting betreffende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de wettelijke vrijstelling van de werkgeverstussenkomst in de kosten van het woon-werkverkeer (eertijds vastgesteld op 54 % van het abonnement) werd uitgebreid wanneer die verplaatsingen via het openbaar vervoer gebeuren; - de vrijstelling van werkgeversbelasting wanneer het gaat om collectief transport georganiseerd door de werkgever of door een groep werkgevers; idem voor carpooling; - een verhoging van de belastingsvermindering in reële termen voor de belastingplichtigen die hun reële kosten inbrengen, van 0,05 EUR/km naar 0.15 EUR/km voor de woon-werkverplaatsingen via het openbaar transport, carpoolen, fietsen... met een maximum van 50 km per traject; - een verhoging van de fiscale aftrek van 100 % naar 120 % van de gemaakte kosten (voor de werkgever of een groep werkgevers) voor het organiseren van collectief vervoer voor hun personeelsleden.
<p>- De uitstoot van benzine- en dieselmotoren beperken door technische maatregelen te nemen (onderzoek ondersteunen om de bestaande motoren te verfijnen of ze te vervangen door milieuvriendelijkere motoren (x 46900)</p>	<p>266</p>	<p>Pilootadministratie: alle</p> <p>Het koninklijk besluit van 15/03/1968 inzake de algemene reglementering van technische eisen waaraan auto's, hun aanhangwagens, hun losse stukken en hun accessoires moeten voldoen, zal aangepast worden teneinde de verkeersveiligheid en het respect voor het milieu nog te verhogen door rekening te houden met de technologische evolutie en door verschillende Europese richtlijnen en reglementeringen in Belgische wetgeving om te zetten. Deze aanpassingen bevatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de verplichting om vanaf 1 januari 2006 nieuwe motorvoertuigen uit te rusten met euro drie en euro vier motoren; - strenge regels voor de technische controles, de remtesten voor geladen utilitaire voertuigen en de maatregelen tegen fraude met de kilometer teller; - de verplichting om ABS-remsystemen te installeren in alle voertuigen, behalve in wagens. <p>Het is ook van belang om de regelgeving omtrent LPG aan te passen om zowel de automobielconstructeurs als de technische scholen als LPG-installateurs te kunnen erkennen; en vooral om deze voertuigen uitgerust volgens de nieuwe normen toe te laten tot ondergrondse parkings.</p>
<p>- De uitstoot van benzine- en dieselmotoren beperken door technische maatregelen te nemen (ontmoedigen van het gebruik van oude types van motoren) (x 44200)</p>	<p>266</p>	<p>Pilootadministratie : Directoraten-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid en Vervoer te Land:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zie ook actie 26601 inzake de verhoging van de inschrijvingstaks voor tweedehandswagens ouder dan 5 jaar. - Versterking van de technische controles door het gebruik van de lambda sonde. - De trein is tegenwoordig het transportmiddel dat de grootste energetische efficiëntie heeft en tezelfdertijd het minst vervuult. <p>In de loop van de laatste twintig jaar is het dieseltreinpark langzaam gedaald naarmate de elektrificatie van het net zich uitbreidde. Vandaag de dag vertegenwoordigen de dieseltreinen nog slechts 4,4 % van het reizigersverkeer en 28 % van het goederenverkeer.</p> <p>De dieseltreinen die nog altijd in circulatie zijn, zijn hoofdzakelijk bestemd voor het lokaal verkeer of voor rangeren van materiaal.</p> <p>Binnen tien jaar zullen ze geleidelijk aan vervangen zijn door nieuwe dieseltreinen die beantwoorden aan de nieuwe normen inzake luchtvervuiling en energie-efficiëntie. De dieselbrandstof zelf evolueert snel en men kan zich in de loop van de komende jaren ook verwachten aan een substantiële vermindering van de uitstoot. Nieuwe normen werden eveneens vastgelegd voor het moderne elektrische materieel.</p>

<p>- De uitstoot van benzine- en dieselmotoren beperken door organisatorische maatregelen te nemen (de verkeershinder beperken, overtredingen streng beboeten, alternatieve transportmiddelen bevorderen) (geïnspireerd door het nationaal mobiliteitsplan)</p>	<p>266</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid en Vervoer te Land Zie ook de maatregelen: inzake de verhoging van de controles, inzake de nieuwe technische normen, inzake de aanpassing van het regime van inbreuken op de wegcode...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bovendien bepalen de koninklijke besluiten van 18 december 2002 - gepubliceerd respectievelijk op 21 en 25 december 2002 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer - de plaatsing en de gebruiksomstandigheden van vaste automatische apparaten alsook de gepleegde inbreuken. De vaststelling gebaseerd op materiële bewijzen geleverd door automatische apparaten in afwezigheid van een gekwalificeerde agent, is bewijskrachtig tot het tegendeel bewezen is. - Voor de alternatieve transporten, is het aangeraden om het gebruik van de personenwagens te combineren met gemeenschappelijke transportmiddelen. De NMBS heeft voorzien om dubbeldeksrijtuigen te bestellen om zo een groter aantal reizigers te kunnen vervoeren.
<p>- De ontwikkeling van een boordnavigatiesysteem</p>	<p>444</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid Voor deze actie zijn geen concrete maatregelen genomen. Evenwel is het Europese project Gallileo inzake satellietnavigatie nog steeds in onderzoek</p>
<p>- Het in vraag stellen van "precies-op-tijd" of het "lean-production"-beleid</p>	<p>444</p>	<p>Pilootadministraties: Vervoer te Land, Mobiliteit en Verkeersveiligheid De maatregelen omtrent deze actie vallen ook onder de bevoegdheid van andere federale overheidsdiensten: Economie, Werkgelegenheid.</p>
<p>- Het opstellen, in partnerschap met de gewesten en rekeninghoudend met de Europese en multinationale dimensie, van een nationaal mobiliteitsplan dat zich baseert op de maatregelen en opties van het federale plan inzake duurzame ontwikkeling (dit project moet beëindigd worden en onderworpen worden aan talrijke consultaties) (x 26601) (+ 479)</p>	<p>445</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid In 2002 werd er een voorontwerp van het nationale plan inzake duurzame mobiliteit uitgewerkt. Dit plan zal opgesteld zijn in 2003 met het oog op overleg met de gewesten. Na openbare consultatie en aanvaarding, zal men verder kunnen gaan met de praktische omzetting van de aanbevelingen van het plan.</p>
<p>- Het volgen van indicatoren van vervoer (x 64001/02, 64200)</p>	<p>452</p>	<p>Pilootadministraties: alle Directoraten-generaal Inzake de verkeersveiligheid werden er twee instanties opgericht om een monitoring en een permanente evaluatie van de vooropgestelde doelstellingen te maken. De federale Commissie (van deskundigen) en het interministeriële Comité (de federale en gewestelijke ministers) zullen de indicatoren omtrent verkeersveiligheid volgen (indicatoren inzake de attitudes en het gedrag van de reizigers en indicatoren inzake de activiteiten van diegenen die ingrijpen in verkeersveiligheid: politiediensten, politierechtbanken,...) en ook de jaarlijkse statistieken omtrent sterftecijfers. Meer nog, de Commissie heeft een adviserende rol m.b.t. de maatregelen inzake verkeersveiligheid. Het interministeriële Comité moet bovendien de sensibiliseringsmaatregelen, de controles en de vervolgingen coördineren. De Bobcampagne eind 2002 is een illustratie van dit principe dat ook moet kunnen gepland worden in andere periodes van het jaar en voor andere problematieken.</p>

<p>- Opleidingen organiseren om bestuurders zuiniger te leren rijden.</p>	<p>455</p>	<p>Pilootadministraties: Directoraten-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid en Vervoer te Land</p> <p>De vooropgestelde doelstelling is er eerder op gericht om het rijgedrag te verbeteren via verschillende maatregelen: defensieve en meer veilige rijmethodes, maatregelen om de rijopleiding te versterken, de controle op de afgifte van rijbewijzen... Deze maatregelen betreffen o.m.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het verbod op het gebruik van een draagbare telefoon aan het stuur indien er geen handenvrije kits zijn; - de wijzigingen van de medische normen waaraan de kandidaten voor het rijbewijs moeten aan beantwoorden; - de verplichting voor de artsen om de effecten van elke behandeling of geneesmiddel op het rijgedrag te controleren en de patiënten te informeren over de te respecteren voorwaarden en beperkingen; - de introductie, in twee fases, van een specifiek rijbewijs voor het besturen van landbouwtractoren. De bestuurders van landbouwtractoren en hun aanhangwagens, alsook van landbouwmaterieel, motorploegen en maaimachines zijn verplicht om houder en drager te zijn van een getuigschrift van het slagen in een theoretisch examen wanneer ze zich begeven van de boerderij naar de velden en vice versa (koninklijk besluit van 5 september 2002). - een wetsontwerp inzake de erkenning van opleidingscentra voor een andere opleiding na het behalen van het rijbewijs beveelt aanvullende opleidingen aan, vanaf 2005, voor bestuurders die, tijdens de eerste twee jaar na het behalen van hun rijbewijs, een ongeval veroorzaakt hebben met dodelijke afloop of met lichamelijke ongeschiktheid. Deze bestuurders, die hun recht op rijden ontnomen zijn, zullen een nieuw examen moeten afleggen. - conform de doelstelling die tijdens de Europese Top in Barcelona vooropgesteld werd, zal de omzetting van de richtlijn 98/76 inzake de toegang tot het beroep van ondernemer van personenvervoer over de weg moeten gerealiseerd zijn voor het einde van het eerste trimester van 2003. Bijgevolg zullen alle professionele chauffeurs verplicht zijn, bovenop de rijopleiding, een basisopleiding en een bijscholing te volgen om zo de verkeersveiligheid te verhogen.
<p>- Autodelen aanmoedigen (x 45901/02)</p>	<p>455</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid</p> <p>Om deze formule aan te moedigen, onderzoekt men de mogelijkheid om parkeerplaatsen te reserveren voor voertuigen die in dit kader gebruikt worden.</p>
<p>- Het bevorderen van de eventuele invoering van het rijbewijs met punten</p>	<p>455</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid</p> <p>Voor deze actie werden geen maatregelen genomen.</p>
<p>- Uitwerken van een onderdeel "goederenvervoer" in de vervoersplannen per onderneming (in te voegen bij 45501-11 en 15501/02)</p>	<p>456</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraten-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid, Vervoer ter land en Maritiem Vervoer</p> <p>Momenteel is er geen enkele verplichte maatregel, maar deze actie zal moeten aangemoedigd worden.</p>
<p>- Het goederenvervoer over de weg tijdens het weekend en de spitsuren verbieden</p>	<p>456</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraten-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid en Vervoer te Land</p> <p>Thans is nog geen enkele maatregel verplicht, maar elke maatregel omtrent deze actie dient geanalyseerd te worden.</p>

<p>- Een striktere controle verzekeren van de reglementeringen</p>	<p>456</p>	<p>Pilootadministratie: alle, maar vooral de Directoraten-generaal Luchtvaart, Vervoer te Land en Maritiem Vervoer De controles inzake vervoer beogen het respect voor de concurrentieregels, veiligheid en de milieureglementering. In dit kader heeft het Directoraat-generaal Luchtvaart de controles op het vervoer van gevaarlijke goederen verscherpt, net zoals de controles inzake het respect van de operationele beperkingen omtrent de meest luidruchtige vliegtuigen 's nachts (geluidsquota's) op de luchthaven Brussel-Nationaal. Wat het wegvervoer betreft, hebben de controles ook betrekking op het vervoer van gevaarlijke goederen en op de sociale voorwaarden eigen aan het uitoefenen van het beroep van chauffeur. Om hun prestaties nog te verbeteren, zullen de controleurs van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer vanaf 1 januari 2003 opgeleid worden om alle uitvoeringsvoorschriften van de wet van 3 mei 1999 betreffende het vervoer van zaken over de weg beter te kunnen toepassen. Wat het maritiem vervoer betreft, vinden de controles met name plaats in het kader van Port State Control en de conventie MAR POL.</p>
<p>- Verbeteren van de vervoerslogistiek</p>	<p>456</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraten-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid en Vervoer ter Land De maatregelen omtrent deze actie zouden ertoe moeten bijdragen om de groepage van het goederentransport te stimuleren en het transport van lege voertuigen te vermijden. De intermodale dimensie vormt een permanent aandachtspunt in het vervoersbeleid.</p>
<p>- Vervoermiddelen die voor afstanden korter dan 600 kilometer beter met duurzame ontwikkeling verenigbaar zijn (openbaar vervoer, trein, schip, fiets) competitiever maken ten opzichte van de personenwagen, de vrachtwagen of het vliegtuig. (dit is niet echt een actie, maar een "algemene filosofie" die verweven zit in het federaal plan inzake duurzame ontwikkeling). - De vervoermiddelen die beter met duurzame ontwikkeling verenigbaar zijn, veiliger, betrouwbaarder en comfortabeler maken.</p>	<p>457</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid, Vervoer te Land - De gerealiseerde investeringen voor de hogesnelheidstrein (HST) zetten aan tot een vermindering, zelfs een schrapping van vliegtuigreizen van en naar Brussel, Parijs, Amsterdam en weldra Keulen. - Wat het goederentransport betreft, worden de mogelijkheden van vervoer van ondeelbare goederen via binnenvaart nog onderzocht.</p>
<p>- Herstructureren van het openbaar vervoersaanbod buiten de stad (bediende oppervlakte, de frequentie, onderlinge aansluitingen, gecombineerd vervoer</p>	<p>460</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid en Vervoer te Land Met uitzondering van de NMBS zijn dit zijn regionale bevoegdheden.</p>
<p>- Aanleggen van ontradringsparkings en fietsenstallingen</p>	<p>461</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid, Vervoer te Land Deze bevoegdheden vallen onder de voogdij van de gewesten, de steden en de gemeenten. In het samenwerkingsakkoord tussen het federale niveau en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zijn er in Brussel investeringen gerealiseerd om het openbaar vervoer te combineren met andere modi: fiets, wagens, zonder de voetgangers te vergeten.</p>
<p>- Bevorderen van een snelheidsvermindering op de weg</p>	<p>461</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid, Introductie van de straatcode van de zone 30 in de bebouwde kom en een beperking van de maximale snelheid in de bebouwde kom van 30/50/70 km/uur en van 70/90 km/uur buiten de bebouwde kom.</p>

<p>- Een beter comfort, een grotere gebruiksvriendelijkheid en een verbetering van de veiligheid voor de gebruikers van het openbaar vervoer</p>	<p>462</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid en Vervoer te Land</p> <p>Sinds 1 februari 2003 geven vier soorten vervoersbewijzen zonder onderscheid toegang tot alle rijkvoertuigen van het netwerk binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ongeacht de maatschappij die het vervoersbewijs uitgegeven heeft. Alle stations in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn uitgerust met compatibele afstempelmachines. Dit eerste experiment zal later uitgebreid worden tot een ruimer gebied van 30 kilometer rond Brussel.</p> <p>Er werden maatregelen genomen om de beveiliging bij het reizen per trein te verhogen, door een belangrijke versterking van de interne bewakingsdienst, door brigades die in het bijzonder zullen toezien op de beveiliging van stations en treinen. Het centrum voor noodoproepen en de elektronische bewakingssystemen werden vernieuwd.</p> <p>Meer nog, de begeleiders hebben de mogelijkheid gekregen om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de toepassing van de geldende normen en regels na te gaan om zo de veiligheid van het treinverkeer en van de reizigers te verzekeren; - processen-verbaal op te stellen, indien ze dit nodig achten.
<p>- Verbeteren van het comfort voor de buurtbewoners via specifieke acties (beperking van de geluidshinder door treinen en vliegtuigen)</p>	<p>463</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid en Directoraat-Generaal Luchtvaart</p> <p>Maatregelen omtrent het spoor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Minder luidruchtig materieel: <ul style="list-style-type: none"> - schijfremmen op de passagierstreinen vervangen de remzolen in gietijzer; - het concept van de treinen is meer gestroomlijnd. 2. Verbetering van de technische infrastructuur: <ul style="list-style-type: none"> - de gesoldeerde lange sporen doen het schokkende geluid verdwijnen en het regelmatige onderhoud vermindert de imperfecties; - het vernieuwen van de ballasten en de sporen gebeurt regelmatig; - metalen bruggen zijn vervangen door bruggen die minder geluidshinder veroorzaken; - geluidsmuren en -heuvels zijn aangelegd. <p>De NMBS heeft in 2001 een milieuakkoord bereikt met het Brusselse Gewest inzake de geluidshinder en de trillingen veroorzaakt door de spoorwegen. Deze conventie bevat een definitie van kwaliteitsdoelstellingen, de realisatie van een geluidskadaster, voorlopige maatregelen inzake de gebiedsinrichting, de realisatie van voorafgaande effectstudies, een programma inzake akoestiekbeheer van het spoorverkeer in Brussel, het gebruik van aangepaste technologieën, voorafgaande en transparante informatie naar de buurtbewoners toe in geval van nachtelijke werken, financiële engagements, een evaluatie van de reeds gerealiseerde inspanningen, de oprichting van een begeleidingscomité, enz.</p> <p>"De week van de mobiliteit" en meer bepaald de "autoloze zondag" van 22 september 2002 in Brussel en in de Vlaamse en Waalse steden bewees de interesse van de bevolking voor alternatieve verplaatsingsmiddelen.</p> <p>Maatregelen omtrent luchtvervoer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de invoering van de strengst mogelijke geluidsnormen voor vliegtuigen, vooral tijdens de nacht voor Brussel-Nationaal (zie acties 47500); - de implementatie van geoptimaliseerde operationele procedures tijdens de nacht overeenkomstig de aanbevelingen van de werkgroep PROBRU; - de invoering van een isoleringprogramma waarvan de implementatie voorzien is ten laatste in 2004.
<p>- Goed werkende overslagplaatsen voor verschillende vervoermiddelen ontwikkelen</p>	<p>465</p>	<p>De maatregelen die tot op de dag van vandaag genomen zijn, vallen onder de bevoegdheid van de Gewesten uitgezonderd bepaalde investeringen en acties ondernomen door de NMBS.</p>

<p>- De vervoersinfrastructuur voor de trein (NMBS) ontwikkelen door bij de inrichting van de infrastructuur rekening te houden met milieuaspecten</p>	<p>466</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Vervoer ter Land Zie actie 463 voor de maatregelen tegen geluidshinder: De investeringen van 2002 worden onder andere gekenmerkt door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de vernieuwing en modernisering van de bestaande infrastructuur en installaties; - de verbetering van het onthaal van de reizigers in de stations; - de studies in het kader van projecten omtrent de uitbreidingscapaciteiten van de infrastructuur (eind 2002, stedelijke toelatingsverzoekschriften voor de realisatie van een tweede toegang tot de haven van Antwerpen, de opsplitsing van de lijn 50 tussen Gent en Brugge en de lijnen 124 tot in Nijvel en 161 tot in Ottignies). <p>Het milieuaspect speelt mee bij de recyclage van gerecupereerde ballast bij onderhoudswerken of vernieuwing van de sporen. Deze ballast bevat speciale chemische en technische eigenschappen. De eerste, concreet gerealiseerde stappen voor de inwerkingtreding van de GEN zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de beslissing om (in het kader van het meerjarenplan inzake investeringen van de NMBS) de capaciteit van de spoorinfrastructuur rond de ontsluitingswegen voor Brussel te verhogen en meer bepaald de indiening van stedenbouwkundige vergunningen bij de regio's; - de opvatting en de toepassing van geharmoniseerde vervoersbiljetten in het gebied Brussel-Hoofdstad (toepassing ervan is voorzien voor februari 2003); - onderzoek naar de karakteristieken van de stations en het rollend materiaal dat noodzakelijk is voor dit aanbod; - de ontwikkeling van een beleidsmodel vertrekkende van de gegevens inzake de noden en het aanbod omtrent mobiliteit in de betrokken zone. <p>Gelijklopend daarmee hebben de gewesten beslissingen genomen om het vervoersaanbod te verhogen (bijvoorbeeld de Confortobus tussen Waver en Brussel).</p>
<p>- Aanmoedigen van de standaardisering van intermodale vrachteenheden (IVE) Bevorderen van een geïnformatiseerd beheer van de containers om zo het aantal lege trajecten te beperken</p>	<p>467</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Vervoer ter Land, Mobiliteit en Verkeersveiligheid, NMBS De overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer heeft geen maatregelen genomen voor deze actie, die deels onder de bevoegdheid van de Federale Overheidsdienst Economie valt conform de aanbevelingen van de E.U. Bovendien valt het beheer van IVE onder de bevoegdheid van de operatoren.</p>
<p>- Het duidelijk tot uiting komen in de overeenkomstige begrotingen van de doelstellingen voor een prijsvermindering voor het vervoer van bepaalde doelgroepen (x 45509/10)</p>	<p>468</p>	<p>Pilootadministratie: NMBS en Regio's De NMBS vervoert kinderen onder de twaalf jaar gratis en heeft een enig tarief van 2.50 EUR. voorzien voor treinreizen door bejaarden (65 jaar en ouder)</p>
<p>- De aanpak van verkeersveiligheid voortzetten (onder andere door zich te richten op de strijd tegen alcohol-en druggebruik door bestuurders, door de toename van het aantal controles en door meer gepaste sancties zoals het reeds eerder vermelde puntenrijbewijs)</p>	<p>468</p>	<p>Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - De vergadering van de Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid begin 2002 heeft de volgende doelstellingen vooropgesteld: een vermindering met 50 % van het aantal verkeersdoden tegen 2010 en meer rekening houden met de zwakke weggebruikers, de levenskwaliteit en een duurzame veiligheid. - Het wetsontwerp omtrent de verkeerspolitie introduceert een nieuwe categorisering van inbreuken die toelaat de meest gevaarlijkste gedragingen zichtbaar te maken en ze zeer krachtig te beteugelen. - Er werd een gerichte sensibiliseringscampagne opgezet in 2002 om de bestuurders te wijzen op de gevaren van rijden onder invloed van verboden producten. Het beleid van toenemende controles zal moeten worden aangepast aan deze problematiek. Vanaf 2003 zal men sneller overgaan tot de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs en tot de ontzetting uit het recht tot rijden.
<p>- Ondersteunen van onderzoek en ontwikkeling omtrent zuinigere aandrijvingsvormen voor voertuigen, alternatieve brandstoffen, technische verbetering van fietsen, verbetering van de prestaties van het openbaar vervoer (x 26605)</p>	<p>469</p>	<p>Pilootadministratie: In het Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid werden geen maatregelen genomen. Maar de DWTC ondersteunen de onderzoeken in het mobiliteitsdomein.</p>

- Omzetting van de Europese richtlijnen uit de programma's "Schone lucht" "Auto Oil" in Belgisch recht	471	Pilootadministraties: alle De richtlijn 99/96/EU inzake het Europese "Auto-Oil" programma is omgezet geworden door het koninklijk besluit van 5/12/2000.
- Reductie van de uitstoot van dieselmotoren (bijvoorbeeld door het plaatsen van stoffilters en katalysatoren voor dieselmotoren)	472	Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid In 2002 werden geen specifieke maatregelen genomen.
- Het gebruik van LPG stimuleren door maatregelen te nemen op vlak van reglementering (een oplossing vinden voor het ondergronds parkeren)	473	Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid Zie actie 266 omtrent een premie van 508 EUR voor de plaatsing van een LPG-tank in voertuigen die reeds in omloop zijn en op benzine rijden. De maatregelen van reglementaire aard omtrent het gebruik van ondergrondse parkings door LPG-voertuigen vallen vooral onder de bevoegdheid van de FOD Binnenlandse Zaken terwijl de promotie van LPG van fiscale aard is en onder de bevoegdheid van de FOD Financiën valt.
- Versterking en verbetering van de technische controle van voertuigen (x 26601/02)	474	Pilootadministratie: Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid - de ozoncampagne van 2000 werd in oktober en november 2001 herhaald en bestond erin de uitlaatgassen van voertuigen 's avonds gratis te controleren in alle automobielinspectiecentra; - sinds 2001 wordt de werking van de catalysator van benzine- en dieselveertuigen gecontroleerd door middel van de lambda sonde wanneer men zich aanbiedt bij de automobielinspectie.
- Verbeteren van de milieukwaliteit van vliegtuigen (verscherping van de technische normen)	475	Pilootadministratie: Directoraat-generaal Luchtvaart De vliegtuigen, opgesomd in hoofdstuk 2 van de ICAO, werden verboden op alle Belgische luchthavens sinds 1 april 2002. Een systeem van geluidsquota's dat geleidelijk aan de nachtelijke exploitatie van de meest luidruchtige vliegtuigen volgens hoofdstuk 3 van de ICAO beperkt, werd ingevoerd op Brussel Nationaal. Het koninklijk besluit van 14 april 2002 houdende verbod op nachtvluchten voor sommige burgerlijke subsonische straalvliegtuigen zal de exploitatie van vliegtuigen uitgerust met hushkits 's nachts verbieden vanaf 1 juli 2003.
- Het nemen van specifieke maatregelen om de geluidshinder veroorzaakt door alle soorten vervoermiddelen drastisch te beperken - Het voorstellen van een samenwerkingsakkoord met de luchthaven Brussel-Nationaal om de geluidshinder te verminderen	476	Pilootadministraties: alle De federale regering en de regeringen van het Vlaams en Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben in 2002 een principeakkoord afgesloten betreffende een coherent beleid inzake nachtelijke geluidshinder op de luchthaven Brussel-Nationaal. Dit akkoord beoogt de procedures te optimaliseren en een isoleringprogramma in werking te stellen (zie actie 46301).
- Het ontwikkelen tegen juni 2001 van voorstellen voor de oprichting van een algemeen operationeel kader inzake atmosferische problemen dat procedures en structuren voor de voorbereiding, de coördinatie, uitvoering, opvolging en de bijsturing van de verschillende beleidsplannen vastlegt. (x, 49702, 51201)	537	Pilootadministraties: alle De huidige actie valt onder de bevoegdheid van meerdere federale administraties.

4. Andere initiatieven

4.1. VERVOER TE LAND

Op het niveau van het spoorwegtransport

- In de loop van de maand december 2002, werden de hogesnelheidslijnen tussen Leuven en Luik en de goederenas "Athus-Maas" in dienst genomen.
- Bij de NMBS ligt een derde beheerscontract op de onderhandelingstafel dat volgende drie doelstellingen bevat: stiptheid, kwaliteit en veiligheid. Het beoogt volgende zaken in te voeren: een systeem van schadevergoeding voor het cliënteel, tarieven om de cliënten te binden en om nieuwe cliënten aan te trekken, een mechanisme van financiële bewustmaking van het bedrijf.
- De toepassing van het meerjareninvesteringsplan 2001-2012, tot stand gekomen via een samenwerkingsakkoord op 11 oktober 2001 tussen de Federale staat en de regio's, heeft een concrete vorm aangenomen door de installatie van een Executief Comité van de ministers van Mobiliteit.
- De investeringen in het kader van de realisatie van een hogesnelheidsnetwerk zouden moeten worden verder gezet. Ze betreffen volgende lijnen:
 - Lijn 3: Chênée-Walhorn. Deze lijn van 27 kilometer zal toelaten om uit te komen op de Duitse grens eenmaal de tunnel van Soumagne zal afgewerkt zijn. (2006)
 - Lijn 4: Antwerpen-Nederlandse grens. De werken zijn volop bezig en zouden moeten beëindigd zijn in 2006.
 - Lijn Gosselies/Charleroi-Rhisnes-Ottignies. Deze nieuwe lijn, die een snelheid van 200 km/uur toelaat, is erop gericht om de tijdstraject tussen Charleroi Namen en Brussel te verbeteren. De studies hieromtrent zijn nog bezig.
- De realisatie van het Gewestelijk Express Net (GEN) vereist een modernisering rond Brussel om door middel van volgende werken de capaciteit te verhogen door middel van:
 - Het op vier sporen brengen van de lijn 36 Brussel-Leuven. Deze werken zijn bezig en zouden moeten beëindigd zijn tegen 2006.
 - Het op vier sporen brengen van de lijn 161 Brussel-Ottignies en de lijn 124 Brussel-Nijvel. De studies hieromtrent zijn nog bezig. De werken zouden moeten beginnen in 2004 en eindigen in 2011.
 - Het op vier sporen brengen van de lijn 50A Brussel-Denderleeuw: de aangevatte werken zullen duren tot 2012.
 - De constructie van de Schuman-Josaphat tunnel en de uitbreidingswerken aan het Schuman-station waar de tunnel moet op uitkomen.
 - De diablo van Brussel-Nationaal zal toelaten om directe verbindingen te creëren tussen de luchthaven en Leuven (lijn 36) enerzijds en tussen de luchthaven en Mechelen (lijn 27) anderzijds. De inwerkingtreding van de dienst is voorzien respectievelijk voor 2008 en 2012.

-
- De modernisering van het passagiersnetwerk is verbonden met de volgende realisaties:
 - De elektrificatie sinds 28 mei 2000 van de lijn 42 Luik- Luxemburg .
 - Modernisering van de as Brussel-Antwerpen (deze zal voltooid zijn in 2006), Brussel-Luxemburg(einde van de werken 2012), van de lijn 130 Charleroi-Namen (einde van de werken 2011).
 - Oprichting van een verbindingpunt Noord-Zuid in Antwerpen: momenteel is men bezig met de constructie van een tunnel onder de stad Antwerpen om zo het station Antwerpen-Centraal te kunnen verbinden met het noorden van de stad (einde van de werken 2006).
 - De modernisering zal volgende stations betreffen:
 - voorrang voor investeringen in Brussel-Zuid, Antwerpen-Centraal, Luik-Guillemins, Brussel-Centraal, Brussel-Luxemburg, Brussel-Noord, Ottignies, Leuven, Gent-Sint-Pieters, Namen en Brugge;
 - voor 2003 voorziet de NMBS werken om het onthaal in de stations te verbeteren.

Organiseren van mobiele wegcontroles

De Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer zal mobiele wegcontroles organiseren conform de richtlijn 2000/30/EU omgezet door het koninklijk besluit van 10/8/2001. De vooropgestelde doelstelling van deze richtlijn is een verbetering van de gelijkvormigheid omtrent de technische normen van utilitaire voertuigen die in de gemeenschap rijden. Maar de mobiele wegcontroles zullen zich ook richten op uitlaatgassen.

4.2. LUCHTVAART

Er werd door de ICAO (hoofdstuk 4) een strengere geluidsnorm gedefinieerd voor nieuwe vliegtuigen. Deze standaard zal in werking treden op 1 januari 2006. Om een betere coördinatie op het gebied van milieu te verzekeren, werd er een specifieke verantwoordelijke aangesteld.

4.3. MOBILITEIT EN VERKEERSVEILIGHEID

Verbetering van de inschrijving van voertuigen

Het gegevensbestand omtrent ieder voertuig en zijn eigenaar werd aangepast opdat ook milieugegevens (EURO-norm) erin zouden opgenomen worden.

Het voortzetten van de strijd tegen rijden onder invloed

Er zullen vanaf 2003 sensibiliseringscampagnes en -maatregelen ontwikkeld worden die de gezamenlijke problematiek inzake van rijden onder invloed van alcohol, van medicatie of andere substanties die het rijden kunnen beïnvloeden, integreren. Er wordt met name voorzien om een etiket aan te brengen op de verpakking van medicatie die een vermoedelijke invloed hebben op het rijgedrag.

De federale politie zal jaarlijks geleidelijk het aantal controles betreffende het rijden onder invloed van verboden substanties opdrijven.

4.4. MARITIEM VERVOER EN BINNENSCHIEPVAART

Veiligheid en bescherming van het milieu

De drie maatregelen van de Europese Commissie die het samen het pakket ERIKA-I vormen, zijn in werking getreden en omgezet in Belgisch recht:

- de controle van de havens zal versterkt worden vanaf midden 2003;
- de controle op de werking van de classificatiemaatschappijen die opdrachten uitvoeren in naam van de staat zal strenger worden vanaf 2003;
- de toegang tot de Europese havens zal verboden worden voor olietankers met slechts één wand volgens een tijdschema dat zal starten vanaf 2003 en zal eindigen in 2015.

Inspectie van de schepen die onder Belgische vlag varen

De organisatie van een uitzonderlijke inspectiecampagne voor schepen die onder Belgische vlag varen zal van start gaan in 2003 waarbij men de vereiste documenten inzake scheepsveiligheid en milieubescherming zal moeten kunnen voorleggen.

5. Perspectieven voor 2003

5.1. MOBILITEIT EN VERKEERSVEILIGHEID

De regering zal bij de Europese instanties een nul-BTW-tarief verdedigen voor alle soorten van collectief personenvervoer alsook een vermindering van de BTW omtrent uitrustingen of uitgaven inzake verkeersveiligheid.

De Dienst voor Inschrijving van de Voertuigen (DIV) zal zijn relaties met de andere openbare instellingen die een inschrijvingsbewijs gebruiken in het kader van hun opdrachten (politie, financiën, de gewesten) enerzijds en met de professionele sectoren actief in de automobielsector (constructeurs, garagehouders, verzekeringen, technische controle, vervoerders) anderzijds onderhouden en zelfs verstevigen. Deze samenwerking heeft namelijk tot doel:

- de concrete toepassing van de technische controle te controleren;
- het aantal reële gereden kilometers te controleren.

Hoewel er geen enkele verplichting bestaat vanuit Europees niveau, zullen alle nieuwe autocars vanaf 31 maart 2003 moeten uitgerust zijn met veiligheidsgordels voor alle zitplaatsen. Bovendien zal de regelgeving die het vervoeren van meer kinderen dan er zitplaatsen voorzien waren in een voertuig toeliet, herroepen worden. De Europese Raad is tot een politiek akkoord gekomen over een uitbreiding van de verplichting inzake het dragen van de veiligheidsgordel voor alle autovoertuigen, waaronder ook vrachtwagens, bussen en autocars begrepen zijn, indien ze ermee uitgerust zijn. De Raad introduceert ook de verplichting om kinderen te vervoeren in kinderzitjes. Er wordt gewerkt aan de snelle omzetting van deze richtlijn.

In 2005 zullen de jaarlijkse alcoholcontroles betrekking hebben op ten minste één op tien personen die in het bezit zijn van een rijbewijs, hetzij 625.000 ademtesten. De federale politie zal, overeenstemmend met haar bevoegdheden en in functie van de vrijgekomen middelen, haar wegcontroles opvoeren. De lokale politie zal overgaan tot een gelijkaardige verhoging van haar controles in het kader van de zonale veiligheidsplannen.

5.2. VERVOER TE LAND

5.2.1. Modal shift naar spoor en schip

In het verlengde van de beleidsverklaring van de Regering van 17 oktober 2000, heeft de Ministerraad van 30 maart 2001 de modal shift als een prioritaire doelstelling aangewezen. Hij heeft zich ertoe geëngageerd om het marktaandeel van het vervoer per spoor en per schip tegen 2010 met 15 % te doen stijgen, wat neerkomt op 50 % meer reizigers en goederen.

- Er wordt onderhandeld over een derde beheerscontract voor de NMBS waarin drie doelstellingen naar voor geschoven worden : stiptheid, kwaliteit en veiligheid. Men beoogt een systeem in te voegen waarin volgende elementen vervat zijn: een schadevergoeding voor het cliënteel, tarieven om de klanten te binden en nieuwe klanten aan te trekken (modal shift naar milieuvriendelijke vervoermiddelen), een financiële bewustwording van het bedrijf.
- Men zal overgaan tot de aankoop van nieuwe dubbeldekswagons die een optimale energie efficiëntie hebben, gezien het hoge aantal beschikbare plaatsen.
- De afslanking van het dieseltreinpark naarmate dat het geëlektrificeerde net zal uitbreiden. De trekkracht van de dieseltreinen, die slechts 4,4 % van het reizigerstransport en 28 % van het goederentransport vertegenwoordigt, is bestemd voor lokale bediening of voor het rangeren van materiaal.
- Het geheel van stookoliebevoorradingsinstallaties zal gemoderniseerd worden om elk risico op vervuiling uit te sluiten.
- De NMBS zal zoveel mogelijk zijn onderzoek en inspanningen inzake een economisch energie- en grondstoffengebruik opdrijven.
- De maatregelen die erop gericht zijn om de ecologische rol van de spoorwegen te bevorderen, zullen de volgende zijn:
 - De oprichting in 1995 binnen de NMBS van een eenheid die verantwoordelijk is voor milieuaspecten. Ze waakt over het respecteren van de regelgeving en coördineert milieuprojecten in een plan omtrent milieubeleid 2000-2003.
 - Het rigoureuus opvolgen van milieuvergunningen voor gecategoriseerde installaties en voor technische milieueenheden die onderworpen zijn aan een milieuvergunning.

5.2.2. Sociale harmonisatie.

De digitale tachograaf, die erop gericht is om wegvervoerders te controleren omtrent rij-en rusttijden, zal een feit zijn midden 2004.

5.2.3. Fiscaliteit (Eurovignet)

Krachtens de laatste institutionele akkoorden is de verkeersbelasting een regionale aangelegenheid geworden. Een geheel van voorstellen aangaande de tarifiering van het gebruik van de verkeersinfrastructuren zal bijzondere aandacht moeten krijgen om tot een rechtvaardige en bilijke tarifiering te komen volgens de principes dat de gebruiker en de vervuiler betalen.

5.2.4. Beveiliging van de stations en van het netwerk

De vanaf 2001 ingevoerde maatregelen werden in de loop van 2002 verder ontwikkeld en zullen ook in 2003 voortgezet worden met name door een belangrijke versterking van de interne bewakingsdienst, die o.m. afdelingen zal bevatten specifiek gericht op de beveiliging van de stations en de treinen.

5.3. LUCHTVAART

Naar analogie met het probleem omtrent nachtelijke geluidshinder op de luchthaven Brussel-Nationaal, zal de implementatie van een geïntegreerd beleid inzake het beheer van en de controle op geluidshinder overdag nagestreefd worden. Concreet betekent dit onder meer de toepassing van de conclusies van de werkgroep PROBRU, zowel voor de grond als voor de lucht, en de uitvoering van een kosten-batenanalyse voor de verschillende scenario's omtrent tijdsverschuiving bedoeld voor de meest luidruchtige vliegtuigen die overdag de luchthaven aandoen.

De Europese Unie is er onder het Belgische voorzitterschap in geslaagd een eerbaar compromis te bereiken in de strijd tegen geluidshinder. De omzetting in Belgisch recht van de richtlijn 2002/30/EU omtrent de exploitatiebeperkingen inzake geluid is aan de gang.

De controle door de luchtvaartinspectie van het vervoer van gevaarlijke goederen via de lucht zal in belangrijke mate versterkt worden.

5.4. MARITIEM VERVOER

Uitvoering van het STCW-verdrag (Standards for Training, Certification and Watchkeeping)

In het kader van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) legt het in 1995 ondertekende verdrag inzake de opleidings-, certificerings- en de bewakingsdienst, kwalificaties op voor de bevelsfuncties aan boord van verschillende types schepen. Daarenboven werd een internationale standaard voor de opleiding van zeevarenden gedefinieerd. Dit nieuwe concept beoogt een verbetering van de scheepsveiligheid en het behoud van het maritieme milieu. Het omvat essentieel

de multilaterale controle van de minimale opleidingsnormen gecombineerd met een kwaliteitscontrolesysteem met sanctiemechanismen.

Het afleveren van de certificaten zal pas mogelijk zijn na het volgen van een opleiding in een instituut dat voorafgaand erkend werd door de staat. De Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer zal deze certificaten leveren conform de richtlijn van de Europese Commissie inzake de toepassing van een kwaliteitscontrolesysteem. Daarvoor is het verwerven van een ISO 9001 certificaat voorzien voor 2003.

Rapport van de heer J. DE BEENHOUWER, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Binnenlandse Zaken

1. Inleiding

Uit het onderstaande blijkt dat de hierna opgesomde acties die aan de FOD Binnenlandse Zaken werden toevertrouwd, in grote mate werden gerealiseerd.

2. Oprichting van een intern netwerk

Het intranet bestaat reeds vier jaar.

3. Uitvoering van het Plan in 2002

3.1. ALLE RELEVANTE DOCUMENTEN VOOR DE BETROKKENEN VAN DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP IN HET DUIJS VERTALEN.

Inzake de vertaling van de wetgeving is de arrondissementscommissaris bevoegd voor het Duitse taalgebied belast met het opstellen en verspreiden van de officiële vertaling in het Duits van de wetten, decreten, ordonnanties, besluiten en verordeningen (art. 76, §1, 1°, van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap).

Inzake het taalgebruik van de plaatselijke diensten van het Duitse taalgebied is er geen probleem.

Inzake het taalgebruik van de centrale diensten dient opgemerkt dat zij de taal van de particulier moeten gebruiken (art. 41, §1, van de gecoördineerde wetten). Zij dienen de akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen in de taal van de particulier te stellen (art. 42 van de gecoördineerde wetten).

Wat evenwel de vertaling van ambtswege in het Duits door de centrale diensten van alle relevante documenten voor de betrokkenen van de Duitstalige Gemeenschap betreft - zonder dat zij dit nog hoeven te vragen - dit vergt een wijziging van de gecoördineerde taalwetten. Uit de regeringsverklaring van 7 juli 1999 blijkt niet dat er terzake een wetgevend initiatief zal genomen worden.

3.2. AANWEZIGHEID VAN PERSONEN VAN VERSCHILLEND GESLACHT IN UITVOERENDE ORGANEN, WAARONDER DE REGERING.

Door de Senaat werd op 8 maart 2001 een ontwerp tot wijziging van de Grondwet goedgekeurd waardoor de aanwezigheid van minstens één vrouw in elke regering, elke deputatie, elk schepencollege en andere "uitvoerende machten" verankerd wordt. Hierdoor zal in de Grondwet worden geregeld, wat sinds 1974

feitelijk verworven is op het niveau van de federale Regering. Concreet wordt een artikel 10bis in de Grondwet ingevoegd dat bepaalt dat de Regering niet uit personen van hetzelfde geslacht mag bestaan.

De aanwezigheid van mannen en vrouwen in de Ministerraad en de Gemeenschapsregeringen is rechtstreeks gewaarborgd door artikel 11 bis van de Grondwet. Voor lagere uitvoerende organen (bestendige deputaties, colleges van burgemeester en schepenen, OCMW-raden...) organiseert de wet, het decreet of de ordonnantie de aanwezigheid van personen van verschillend geslacht.

De gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten voor de diverse verkiezingen is door drie wetten gewaarborgd:

- de wet van 17 juni 2002 voor de verkiezingen van het Europees parlement;
- de wet van 18 juni 2002 voor de verkiezing van de federale Wetgevende Kamers en van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap;
- de bijzondere wet van 2002 voor de verkiezingen van de Waalse Gewestraad, de Vlaamse Raad en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

3.3. GEMEENTERADEN VAN KINDEREN OPRICHTEN EN STEUNEN, REGELMATIGER ORGANISEREN EN HET FUNCTIONEREN ERVAN VERBETEREN.

De bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen draagt de bevoegdheid voor de organisatie en de werking van de gemeentelijke instellingen, de gemeenteraden inclus, met ingang van 1 januari 2002 over aan de gewesten.

3.3.1. IMMIGRATIE

De tekst van het regeerakkoord van de regering Verhofstadt I benadert de immigratieproblematiek vanuit drie aspecten:

- 1° het statuut van de ontheemden wegens oorlogssituatie;
- 2° de asielprocedure;
- 3° de regularisatie van illegaal verblijvende personen.

Het regeerakkoord bepaalt dat "De Regering de Conventie van Genève onverkort zal toepassen en bovendien voor de oorlogsontheemden een coherent statuut zal uitwerken. Het dient te gaan om een statuut dat tijdelijk en hernieuwbaar is en daadwerkelijk de terugkeer inhoudt, zodra de oorlogssituatie in het land van herkomst ophoudt te bestaan en dit voor zover hun terugkeer daadwerkelijk mogelijk is.

Wat de asielzoekers in het kader van de Conventie van Genève betreft, zullen de procedures ingekort, verbeterd en vereenvoudigd worden, met behoud van alle rechten van de verdediging.

Wat de in ons land verblijvende illegalen betreft, zal een onafhankelijke instantie met de procedure die de rechten van de verdediging eerbiedigt en die voldoende bestaft is, zich geval per geval uitspreken over een mogelijke regularisatie en dit

op basis van voorafgaandelijk geformuleerde strikte criteria waarbij de aanvraag binnen een korte periode na de inwerkingtreding moet worden ingediend.

Overeenkomstig deze criteria zullen in aanmerking komen:

- 1° uitgeprocedeerde asielzoekers die binnen een termijn van vier jaar geen uitvoerbare beslissing hebben ontvangen (drie jaar voor families met schoolgaande kinderen) en geen gevaar betekenen voor de openbare orde of manifeste fraude bij het indienen van de aanvraag of in de asielprocedure hebben gepleegd;
- 2° de personen die om redenen onafhankelijk van hun wil onmogelijk kunnen terugkeren;
- 3° ernstig zieke personen;
- 4° personen die welbepaalde problematische omstandigheden kunnen doen gelden en die hier duurzame sociale contacten hebben ontwikkeld.

3.3.1.1. *Uitwerking van een geïntegreerd humaan asielbeleid*

De projecten met betrekking tot de asielprocedure zijn tweeledig.

Enerzijds wenst men binnen het juridisch kader van de bestaande asielprocedure, als bepaald in de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen de toestroom van de oneigenlijke asielzoekers tegen te gaan door de financiële hulp te vervangen door materiële hulp en de behandeling van de asielaanvragen te versnellen.

Anderzijds wenst men een nieuwe asielprocedure uit te werken, teneinde te komen tot een geïntegreerd humaan asielbeleid.

Een nieuwe asielprocedure zal rekening moeten houden met enerzijds de bestaande internationale en Europese juridische bepalingen, ik denk hierbij aan het Internationaal Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchteling en de Resolutie van de Europese Raad van 20 juni 1995 over minimumwaarborgen voor asielprocedures en anderzijds met de procedurele en praktische problemen die de asielinstanties op dit moment kennen of in het verleden hebben gekend.

Met betrekking tot de globale hervorming van het asielbeleid in België werd een hervormingsontwerp goedgekeurd in Ministerraad van december 2000. Ondertussen werd echter een gevoelige daling vastgesteld van het aantal asielaanvragen in 2001 en 2002; ook werd de kwalitatieve werking van de asielinstanties erg verbeterd en is er een vooruitgang van de debatten binnen de Raad van de Europese Unie om tussen de vijftien lidstaten tot een harmonisering te komen van de huidige asielprocedures. Derhalve lijkt de globale hervorming die door de Ministerraad werd goedgekeurd thans minder noodzakelijk of niet dringend.

Er werden niettemin twee ontwerpen van koninklijk besluit uitgewerkt om de procedure voor de asielzoekers bij het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en de Dienst Vreemdelingenzaken te verduidelijken, met bijzondere aandacht voor de rechten en de plichten van de betrokken personen en instanties (dit kan ook vermeld worden onder punt 4).

De politieke discussiepunten hieromtrent zijn afgerond. De Ministerraad heeft op 17 januari 2003 deze ontwerpen aanvaard. De Raad van State zal nu om een advies worden gevraagd.

3.3.1.2. *Een specifiek statuut voor oorlogsvluchtelingen uitwerken en de mogelijkheid onderzoeken van een tijdelijk beschermingsstatuut voor personen of groepen die ontheemd worden door oorlogssituaties*

In de nationale wetgeving dient in concreto een coherent statuut uitgewerkt te worden voor het verlenen van een tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden die niet naar hun land van oorsprong kunnen terugkeren.

De nationale wetgeving zal in dit kader moeten rekening houden met de richtlijn 2001/55/EG van de Raad van de Europese Unie van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen.

Deze richtlijn kadert in de doelstelling van de Europese Unie om geleidelijk een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid tot stand te brengen, die openstaat voor diegenen die onder druk van de omstandigheden op wettige wijze bescherming in de Unie trachten te verkrijgen.

De richtlijn wenst tevens een solidariteitsmechanisme in te stellen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanningen van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang in geval van massale toestroom.

Er werd een wetsontwerp uitgewerkt om de Richtlijn 2001/55/EG van de Raad van de Europese Unie van 20 juli 2001, betreffende de minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen, om te zetten in nationaal recht.

Het wetsontwerp maakt momenteel het voorwerp uit van besprekingen in de bevoegde parlementscommissie, die op dit moment nog niet zijn afgerond.

3.3.1.3. *Regularisatie van illegale personen volgens een bepaalde procedure*

In overeenstemming met het regeerakkoord, werd een wet uitgewerkt die het juridische kader diende te vormen van de regularisatiecampagne voor bepaalde categorieën van vreemdelingen.

Het betreft hier de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk.

Daarnaast werd er een Commissie voor regularisatie in het leven geroepen, die bestaat uit enerzijds Nederlandstalige en Franstalige kamers, die elk zijn samengesteld uit een magistraat, een gewezen magistraat of een lid of een gewezen lid

van een administratief rechtsorgaan, een advocaat en een afgevaardigde van een erkende niet-gouvernementele organisatie actief in het domein van de mensenrechten en anderzijds een secretariaat.

De Commissie voor regularisatie verstrekt een advies aan de minister, bevoegd voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, met betrekking toe de toepassing van deze wet.

De Dienst Vreemdelingenzaken, als gemachtigde van de genoemde minister, stond in dit kader in voor analyse van het dossier in het licht van artikel 5 en 6 van de regularisatiewet van 22 december 1999, meer bepaald 'gevaar voor openbare orde of nationale veiligheid' en 'kennelijk bedrog in kader van asielpcedure'.

Deze regularisatiewet beoogde een verblijfsstatuut toe te kennen aan duidelijk bepaalde categorieën van vreemdelingen, veelal illegalen. Het ging meer bepaald over asielzoekers die abnormaal lang op een beslissing in hun asioldossier moeten wachten, niet verwijderbare illegale vreemdelingen, ernstig zieke illegale vreemdelingen en illegale vreemdelingen die humanitaire redenen kunnen laten gelden en duurzame bindingen in ons land hebben ontwikkeld.

Op 17 juli 2002 werden er 35.753 dossiers definitief afgehandeld. Er waren toen nog 1320 dossiers niet afgerond, waarvan 945 geblokkeerd werden door een beslag van het parket.

Momenteel is de regularisatieprocedure nog niet volledig beëindigd omwille van deze ge-blokkeerde dossiers en de hangende beroepen bij de Raad van State.

3.3.1.4. De verbetering van de asielpcedure, met onder andere, een snellere behandeling van de nieuwe asielaanvragen

De projecten met betrekking tot de asielpcedure zijn tweeledig.

Enerzijds wenst men binnen het juridisch kader van de bestaande asielpcedure, als bepaald in de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen de toestroom van de oneigenlijke asielzoekers tegen te gaan door de financiële hulp te vervangen door materiële hulp en de behandeling van de asielaanvragen te versnellen.

Anderzijds wenst men een nieuwe asielpcedure uit te werken, teneinde te komen tot een geïntegreerd humaan asielbeleid (zie punt 1).

Om de behandeling van de asielaanvragen te versnellen, heeft de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en staatlozen de organisatie en de werking van zijn diensten die de asielaanvragen behandelen (interview van de asielzoeker en beslissing in het dossier), evenals de on-dersteunende diensten (bijvoorbeeld documentatiedienst,...) geoptimaliseerd.

Hij heeft daarbij het LIFO-systeem ingevoerd, waarbij de nieuwe asielaanvragen steeds bij voorrang worden behandeld en de achterstand bij de oude dossiers in tweede instantie wordt weggewerkt.

Om de financiële steun aan de asielzoekers te vervangen door steun in natura, heeft de minister van maatschappelijke integratie het initiatief genomen om via de wet van 2/1/2001 houdende sociale, budgettaire en andere bepalingen de nodige juridische aanpassingen te doen aan de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Om de nodige plaatsen te vinden om de factor de opvang van asielzoekers in open centra mogelijk te maken, werden bijkomende gebouwen gezocht en ingericht en werd tevens de mogelijkheid gelaten aan privé-initiatieven om projecten in te dienen.

Deze actie is afgerond. De zoektocht naar opvangplaatsen voor asielzoekers zal evenwel een permanente opdracht blijven.

3.3.2. BESTRIJDING VAN MENSENHANDEL

3.3.2.1. Raadpleging van alle betrokken doelgroepen in het raam van het beleid inzake mensenhandel

De mensenhandel is een zeer complex crimineel fenomeen geworden.

Bij de bestrijding ervan zijn verschillende instanties betrokken, onder andere de politiediensten met de gespecialiseerde Centrale Cel Mensenhandel, de Dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen, de parketten, de sociale inspectie,...

Het is belangrijk dat de initiatieven die genomen worden om het fenomeen te bestrijden in samenspraak met alle betrokken actoren geschieden. Er dient met andere woorden een geïntegreerde en multidisciplinaire aanpak nagestreefd te worden.

In deze optiek voorziet het project de uitbouw van een gespecialiseerde cel bij elke betrokken instantie, die enerzijds zal instaan voor de gegevensverwerking betreffende het fenomeen mensenhandel binnen de respectievelijke bevoegdheidsdomeinen en anderzijds de doorstroming van deze gegevens naar de andere betrokken actoren.

Wat de Dienst Vreemdelingenzaken betreft zijn er twee bureaus belast met de strijd tegen de mensenhandel, enerzijds het Bureau Opsporing, dat politiediensten en parketten ondersteunt met nuttige informatie uit de administratieve dossiers van vreemdelingen die mogelijk betrokken zijn bij mensenhandel en anderzijds de Gerechtelijke Sectie, die politiediensten en sociale inspectie op het terrein zullen bijstaan in hun strijd tegen mensenhandel.

3.3.2.2. Opstarten van informatiecampagnes over mensenhandel

Het fenomeen mensenhandel kan op twee manieren bestreden worden. Enerzijds is er de repressieve methode waarbij men op zoek gaat naar mensenhandelaars en slachtoffers die zich in België bevinden en probeert netwerken van mensenhandel op te rollen.

Anderzijds is er de preventieve methode die potentiële slachtoffers wenst te informeren over de wanpraktijken en de gevaren van mensenhandel en de gevolgen van een illegaal bestaan in België.

Dit project wenst een informatiecampagne uit te werken om enerzijds de potentiële slachtoffers in probleemlanden te informeren over de werkwijze van mensenhandelaars en de realiteit van een illegaal bestaan in België en anderzijds de slachtoffers in België te informeren over het systeem van bescherming die de Belgische wetgeving voorziet.

De informatiecampagne in de probleemlanden zal uitgewerkt worden door de immigratieambtenaren van de Dienst Vreemdelingenzaken, in samenwerking met de Belgische diplomatieke vertegenwoordiging, de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM), de lokale overheden en eventueel niet gouvernementele organisaties.

Er zal daarbij vooral gebruik gemaakt worden van de lokale pers om informatie zo breed mogelijk te verspreiden onder de bevolking.

In 2002 werden tientallen missies uitgevoerd in allerlei verre landen.

Er worden nog steeds ambtenaren, weliswaar om veiligheidsredenen enkel tijdelijk, uitgestuurd naar landen vanwaar "abnormale" migratiestromen worden vastgesteld.

TABEL VAN ACTIES EN VERANTWOORDELIJKEN VOORZIEN IN HET FPDO		
Acties	Paragraaf van het Plan	Stand van zaken
Vertaling van alle relevante documenten in het Duits	203	Deze actie is in de mate van het mogelijke uitgevoerd.
Aanwezigheid van personen van verschillend geslacht in uitvoerende organen, waaronder de regering	717	Is uitgevoerd.
Sensibiliseringscampagne i.v.m. aanwezigheid van personen van verschillend geslacht n.a.v. verkiezingen	717	Is niet meer actueel door de uitvoering van bovenstaande actie.
Gemeenteraden van kinderen oprichten en steunen, regelmatig organiseren en het functioneren ervan verbeteren	740	Is door de recente Staatshervorming de bevoegdheid geworden van de Gewesten.
De aanpak van mensenhandel	759 760 761	Terzake werden vele activiteiten ontplooid om deze vorm van slavernij in te dijken.
Immigratie	757 758	De uitwerking een geïntegreerd humaan asielbeleid is ver opgeschoten. Een wetsontwerp is klaar om in een statuut te voorzien voor oorlogsvluchtelingen. De Regularisatie van illegale personen is zo goed als afgerond. Ook de verbetering van de asielpprocedure inclusief een snellere afhandeling is afgerond.

Rapport van mevrouw D. DE BRUCQ, lid, vertegenwoordigster van de Minister van Sociale Zaken en Pensioenen

1. Inleiding

Het eerste Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling (FPDO) werd goedgekeurd door de Ministerraad van 20 juli 2000.

Het verdelen van de acties van het sociaal bestanddeel van Duurzame Ontwikkeling behoort tot de bevoegdheid van verscheidene federale overheidsdiensten (Financiën, Werkgelegenheid, Justitie, Economische zaken, Sociale zaken),... en van diverse gefedereerde entiteiten). 27 van deze acties werden hoofdzakelijk toevertrouwd aan Sociale zaken, als proefdepartement. De acties waarvoor tijdens de periode 2000-2003 van uitwerking van het eerste FPDO reeds belangrijke aanpassingen hebben plaatsgevonden, worden opgegeven in een overzichtstabel aan het einde van de tekst.

Het verslag werd opgesteld op basis van informatie die is ontvangen van de diverse betrokken diensten van de FOD Sociale zekerheid en de POD Maatschappelijke integratie¹.

Het begrip Duurzame Ontwikkeling zelf is binnen de diensten geëvolueerd, dit ingevolge de informatie die is verspreid en de vereiste coördinatie. Een hoger aantal collega's werden er voor gesensibiliseerd en er bij betrokken. De notie Duurzame Ontwikkeling zelf, die tot vóór enkele jaren onbekend was, is vandaag primordiaal geworden bij de modernisering van onze systemen van sociale bescherming.

Het systeem van sociale bescherming: de sociale zekerheid, en sociale insluiting, vormt één van de belangrijke pijlers van het Belgisch sociaal model, dat gericht is op de totstandbrenging van meer sociale rechtvaardigheid. De snelheid op het vlak van de huidige technologische, demografische en economische veranderingen vereist nochtans dat het stelsel van sociale zekerheid wordt verstevigd, om aldus de prestaties, voornamelijk de tegemoetkomingen toegekend aan zieken en gepensioneerden, op een redelijk niveau te houden, en de toegang tot kwaliteitszorg voor allen te waarborgen. Eveneens wordt, ingevolge deze wijzigingen, de behoefte aangewakkerd tot verbetering van het systeem van bescherming van sociale bijstand, om zodoende de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting te intensiveren. De financiële impact van de sociale bescherming is enorm². De sociale prestaties dragen bij tot een aanzienlijke daling van het aandeel van de met armoede bedreigde personen.

1. Bij de diensthooften en hun medewerkers werd reeds in 2001 intern advies ingewonnen (plenaire vergadering van 17 januari 2001), hetgeen werd voortgezet in 2002 (met name voor het opsporen van sociale indicatoren van Duurzame Ontwikkeling).

2. Zie de verslagen 1 en 2.

Binnen de Europese Unie wordt 28,5 % van het bruto binnenlands product er voor uitgetrokken (iets meer in België), waarvan 63 % naar pensioenen en geneeskundige verzorging gaat.

In percentage van de totale Belgische bevolking wordt 27 % van de personen bedreigd met het risico van armoede, vóór sociale transfers, pensioenen inbegrepen, en 16 % na transfers.

In landen met hoge inkomens komen echter nog steeds toestanden voor van sociale ongelijkheid¹. De invoering van maatregelen waardoor armoede wordt geweerd en de sociale en mensenrechten worden geëerbiedigd, blijft in België, net als in de landen van de Europese Unie, bijgevolg, noodzakelijk. Ook is de coördinatie van het sociaal, economisch en milieubeleid dus fundamenteel bij de uitwerking van een werkelijk duurzame ontwikkeling.

In dit vierde verslag worden, zoals gewoonlijk, de voornaamste acties in hun geheel weergegeven die op sociaal vlak tijdens het jaar 2002 zijn gevoerd².

2002 is echter een jaar geweest van grote structurele veranderingen binnen de Belgische overheidsadministratie met, enerzijds, de Copernicus-hervorming en, anderzijds, op medisch-sociaal vlak, de defusie van het Ministerie van Sociale zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu in twee aparte entiteiten, in twee federale overheidsdiensten (FOD).

Op datum van 15 september 2002 werd het Ministerie afgeschaft, en werden twee voorlopige cellen opgericht bij de FOD Sociale zekerheid en de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu³.

Op 28 november 2002 werd het federaal Agentschap voor de opvang van vluchtelingen opgericht, en op 12 december 2002⁴ werd de federale Programmatorische Overheidsdienst (POD) Maatschappelijke integratie, Armoedebestrijding en Sociale economie in het leven geroepen, die voorlopig blijft werken binnen de structuur van de sociale zekerheid.

Deze POD heeft als voornaamste opdracht het voorbereiden, uitwerken en coördineren van het beleid inzake bestrijding van armoede, sociale economie en het beleid inzake steden en maatschappelijke integratie. Deze heeft bevoegdheid inzake armoedebestrijding, zowel binnen het Belgisch als het Europees beleid. Deze heeft nog twee andere belangrijke opdrachten : deze inzake de voogdij van het federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers, alsook deze inzake opvolging van het Europees sociaal Fonds.

De FOD Sociale zekerheid heeft als voornaamste opdracht het voorbereiden, ondersteunen en coördineren van het algemeen beleid inzake sociale zekerheid der werknemers, zelfstandigen en rijksambtenaren, waaronder de sector van de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, het toezicht op de naleving van de reglementering inzake sociale zekerheid, alsmede de begeleiding van, en controle op de instellingen van openbaar nut van sociale zekerheid en de overheidsinstellingen van sociale zekerheid.

1. Zie verslagen 1, 2 en 3.

2. Voor het milieubeleid van het departement, zie het speciaal verslag van Marielle Smeets, coördinatrice leefmilieu, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, federale cel voor coördinatie van de acties inzake milieubeleid, en het verslag van Christophe Bastien, coördinator leefmilieu van de FOD Sociale zekerheid.

3. K.B. van 7.11.2000, gewijzigd bij het K.B. van 19.07.2001.

4. B.S. van 28.12.2002.

2. Uitwerking van het Plan 2002

Bij de uitwerking van het begrip Duurzame Ontwikkeling moeten acties worden teweeggebracht die tot minder ongelijkheden moeten leiden, die beantwoorden aan de huidige en toekomstige behoeften en waarbij de sociale en burgerlijke rechten worden geëerbiedigd.

In de strijd voor een beter sociaal bestaan en tegen armoede moet de solidariteit van binnenuit en tussen generaties onderling worden uitgebreid. Dit impliceert dus een doeltreffend systeem van sociale bescherming. Doch, bij sociale bescherming heeft men twee luiken, die wel degelijk van elkaar verschillen. Men heeft het luik van de sociale zekerheid, waarbij sociale verzekering een absoluut recht is. De verzekering is solidair, en de arbeid is de basis van de solidariteit. Hierbij levert elkeen zijn bijdrage, naar gelang het inkomen. Een uitzondering hier is de verzekering tegen beroepsrisico's, die forfaitair, dus gedeeltelijk, schade vergoedt, geleden door werknemers wegens hinder binnen de werkomgeving. Het andere luik, dat van de sociale bijstand, wordt gevormd door een verschillend systeem van sociale bescherming. Het betreft een systeem van bijstand waarbij enkel de minst bedeelden worden geholpen, en dat volledig door de federale Staat wordt gefinancierd.

Sociale zekerheid en sociale insluiting : dit zijn twee types van acties. Deze bieden de mogelijkheid van een betere levenskwaliteit, door rekening te houden met een meer rechtvaardige verdeling naar de behoeften van personen toe.

2.1. HET CONSOLIDEREN VAN HET STELSEL VAN SOCIALE ZEKERHEID

2.1.1. Beschermden personen

Het sociaal statuut van de kunstenaars (FPDO nr. 209)

De algemene doelstelling is het uitwerken van een sociaal en fiscaal statuut voor de kunstenaars, waarbij rekening wordt gehouden met de sociaal-economische realiteit zoals deze zich voor hen aandient. Momenteel worden alle kunstenaars op sociaal vlak beschouwd als werknemers, hetgeen problemen stelt, met name daar waar de werkgever (en de er aan verbonden verplichtingen) en de effectieve sociale bescherming moeten worden bepaald (in de praktijk zijn heel wat kunstenaars niet gedekt, want ze bereiken niet het vereiste minimumaantal dagen van activiteit gedurende een referentieperiode). De actie, die de eerste tijd beperkt blijft tot de schouwspelartiesten zou, na een positieve evaluatie, kunnen worden toegepast op de andere categorieën van kunstenaars, alsook op de andere vormen van atypische arbeid.

De goedgekeurde maatregel zal slechts in voege treden op 1 juli 2003, zodat de huidige toestand blijft bestaan tot 30 juni 2003. Dit wil zeggen dat enkel de toestand van de schouwspelartiesten wordt geregeld door het onweerlegbaar vermoeden van statuut als werknemer dat hen wordt toegekend.

Vanaf 1 juli 2003 zal de goedgekeurde maatregel betrekking hebben op de gezamenlijke kunstenaars (en niet enkel meer op de schouwspelartiesten). Vanaf deze datum zal de kunstenaar als werknemer worden beschouwd, behalve in bijzondere gevallen.

2.1.2. De pensioensector

Verhoging van de bescheiden pensioenen (FPDO nr. 191)

De minimumbedragen werden verhoogd, om aldus op een objectieve manier de bescheiden pensioenen te verhogen. Het bedrag van het gewaarborgd minimumrust- en overlevingspensioen voor werknemers en zelfstandigen (sociale zekerheid) en het bedrag van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden (sociale bijstand) waren met ingang van 1 juli 2000 verhoogd. De verhoging bedroeg 27,79 EUR (1000 BEF) per maand voor een alleenstaande, en 33,04 EUR (1333 BEF) per maand voor een gezin, behalve voor het pensioen aan gezinstarief van een werknemer (1250 Belgische frank per maand). Voor het jaar 2001 bedroeg de financiering van deze actie 142,8 miljoen EUR.

Er dient te worden opgemerkt dat gebleken is dat het aantal gepensioneerden dat bij deze maatregel betrokken is, geringer is dan oorspronkelijk was vooropgesteld.

Op 1 april 2003 zullen deze minimumbedragen opnieuw worden verhoogd met 30 EUR (doch, met 37 à 39 EUR voor pensioenen aan het gezinstarief). De kostprijs van deze maatregel, gecombineerd met andere maatregelen, zoals de versoepeling van de voorwaarden voor toegang tot het minimumpensioen voor personen met een gemengde loopbaan, kan voor 2003 in totaal op 84,5 miljoen EUR worden geraamd (werknemers en zelfstandigen).

Het publiek wordt over deze maatregelen met name geïnformeerd via een perscommuniqué en via de mededeling van afzonderlijke informatie.

Vervanging van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden door de inkomensgarantie voor ouderen

Sedert 1 juni 2001 werd het gewaarborgd inkomen voor bejaarden vervangen door de inkomensgarantie voor ouderen (IGO). Vanuit het oogpunt van het niveau van de prestatie, betekent dit een reële verhoging van 6,4 %. Daarnaast wordt met de nieuwe regeling reeds dadelijk de gelijke behandeling ingevoerd van mannen en vrouwen enerzijds, en gehuwde en samenwonende koppels anderzijds. De minimumleeftijd van toekenning voor mannen en vrouwen is immers op uniforme wijze vastgesteld op 62 jaar in 2002 (63 jaar vanaf 2003, 64 jaar vanaf 2006 en 65 jaar vanaf 2009). Tenslotte genieten twee samenwonende personen voortaan elk dezelfde basisprestatie, ongeacht of ze al dan niet gehuwd zijn.

Voor het jaar 2001 worden de middelen die voor deze actie zijn vrijgemaakt, geraamd op 10,1 miljoen EUR. In de praktijk werd vastgesteld dat minder gepensioneerden dan vooropgesteld, zijn overgegaan van de oude regeling naar de nieuwe, daar de regeling van gewaarborgd inkomen in een aantal gevallen voordeliger blijft.

De informatie werd onder de bevolking verspreid via de media (persconferentie, perscommuniqué), en via brochures en aparte informatie.

Welvaartsaanpassing

Op 1 januari 2002 werden de pensioenen die vóór 1993 zijn ingegaan, met 1 % verhoogd. De middelen die in 2002 voor deze eerste fase zijn vrijgemaakt, worden geraamd op 80,4 miljoen. Een tweede fase was reeds in het vooruitzicht gesteld voor 2003.

De pensioenen in kwestie zullen op 1 januari 2003 opnieuw met 1 % worden verhoogd. Deze verhoging werd uitgebreid tot de gepensioneerden die in 1994 en 1995 met pensioen zijn gegaan. Hiervoor zal dit jaar bijgevolg een herwaardering plaatsvinden van 2 %.

Bij deze verhoging zouden dientengevolge meer dan 1,6 miljoen gepensioneerden betrokken zijn. De kost op de begroting kan in totaal op 28,469 miljoen EUR worden geraamd.

De grondslag voor deze maatregel is de vaststelling volgens dewelke bij de oudste pensioenen de laagste bedragen terug te vinden zijn. De geïndexeerde pensioenen volgen de inflatie, doch niet de evolutie van de reële lonen.

Het publiek wordt over deze maatregelen geïnformeerd via perscommuniqué en via aparte informatie.

Oprichting van een Zilverfonds

In september 2001 werd een Zilverfonds opgericht. Dit fonds heeft tot doel reserves aan te leggen, die de financiering moeten mogelijk maken van de bijkomende uitgaven van de diverse wettelijke pensioenregelingen ingevolge de vergrijzing voor de periode tussen 2001 en 2010.

De sociale partners en de organisaties die de gepensioneerden vertegenwoordigen (via het Raadgevend Comité voor de pensioensector) werden betrokken bij de uitwerking en de realisatie van deze actie.

Er werd bij de oprichting van het Fonds een belangrijke informatiecampagne georganiseerd (communiqué, persconferentie, informatie in de geschreven pers, uitgezonden via radio en T.V.). Eveneens werden er brochures uitgedeeld met algemene informatie.

De middelen die in 2001 voor deze actie werden vrijgemaakt, bedroegen 619,7 miljoen EUR.

2.1.3. DE SECTOR VAN DE GENEESKUNDIGE VERZORGING

Toegang tot de geneeskundige verzorging (FPDO nr. 195)

a. Globaal medisch dossier

De vermindering met 30 % van de persoonlijke tussenkomst voor chronisch zieken (en bejaarden ouder dan 75) is dezelfde gebleven: Deze geldt niet enkel voor de bezoeken aan de dokter in zijn kabinet, doch ook voor de huisbezoeken.

Sedert 1 mei 2002 bekomt elkeen de vermindering met 30 % van de persoonlijke tussenkomst, voor de bezoeken in het kabinet van de dokter die een globaal medisch dossier bijhoudt.

b. Palliatieve zorgen

Huisbezoeken voor palliatieve patiënten: wijzigen van de nomenclatuur van de prestaties van geneeskundige verzorging, creëren van een speciaal nummer bij de nomenclatuur voor huisbezoeken aan palliatieve patiënten, berekenen van het aantal dagen bewaking vanaf de eerste dag van de ziekenhuisopname in een dienst voor palliatieve geneeskundige verzorging en uitbreiding van het aantal dagen van 21 tot 28 dagen; afschaffen van de eigen bijdrage voor huisbezoeken aan palliatieve patiënten. Deze afschaffing ligt in de lijn van het federaal plan waarin het beleid wordt uiteengezet dat inzake palliatieve zorgen moet worden gevolgd, alsmede een afschaffing van de eigen bijdrage van de palliatieve patiënt voor bezoeken aan het ziekenhuis door een huisarts.

c. Maximumfactuur (Maf)

De eerste fase van deze maatregel is in werking getreden vanaf 1 januari 2001. Deze maatregel houdt in hoofdzaak een beperking, per gezin, in van de eigen bijdragen voor noodzakelijke, prestaties die worden terugbetaald, en waarbij wordt gesteund op een absoluut maximum naar gelang het gezinsinkomen. In deze prestaties zijn met name begrepen: de honoraria, de technische prestaties, bepaalde geneesmiddelen, de hospitalisaties vanaf 2002, waarmee de definitie in 2002 en 2003 wordt uitgebreid, en op lange termijn ook de kosten voor materiaal. Bovendien biedt de maatregel de mogelijkheid van snelle terugbetaling voor gezinnen met een bescheiden inkomen van de eigen bijdragen die zijn betaald boven dit maximum en een bijkomende bescherming van ieder kind met een individueel maximumplafond van 650 EUR.

d. Maatregelen ten gunste van chronisch zieken

Procedure van terugbetaling van geneesmiddelen: Hervorming van de procedure voor terugbetaling van geneesmiddelen, die de terugbetaling van nieuwe geneesmiddelen op veel kortere termijn zal mogelijk maken. Sedert 1 januari 2002 wordt over de terugbetaling van nieuwe geneesmiddelen beslist binnen 180 dagen. Na het verstrijken van deze tijd, en indien er geen enkele beslissing is genomen, worden de voorwaarden van terugbetaling de voorwaarden waarom wordt verzocht door de aanbieder van het geneesmiddel.

Specifieke en noodzakelijke kosten: Uitgaande van de ervaring die werd opgedaan bij het bijzonder Solidariteitsfonds, zal de uitwerking van de speciale procedures waarbij de specifieke, noodzakelijke kosten globaal ten laste worden genomen, worden uitgebreid. Het gaat om kosten verbonden aan de aard zelf van de ziekte, bijvoorbeeld omdat de behandeling in kwestie zo snel evolueert, dat het normaal verloop van de procedure van goedkeuring of terugbetaling niet kan worden afgewacht om de zieke de geneesmiddelen of het nodige materiaal ter beschikking te stellen, of omdat voor de ziekte prestaties vereist zijn die niet in een algemene nomenclatuur kunnen worden opgenomen. Wat de zeldzame ziekten of aandoeningen betreft, werd het bijzonder Solidariteitsfonds sterk vereenvoudigd. Dientengevolge zijn de termijnen van terugbetaling duidelijk korter, en

werd de mogelijkheid gecreëerd om te werken volgens het systeem van de derde betaler. Met deze maatregel, die op 1 maart 2001 in werking is getreden, wordt een einde gemaakt aan het zich opstapelen van facturen in afwachting van een terugbetaling. Voortaan kunnen deze facturen zelfs worden vermeden. Nu heeft men een studie aangevat van een aanvullend luik, gericht op een methode van snelle en soepele globale overname van de noodzakelijke verzorging waaraan de chronisch zieke behoefte heeft, die niet kan worden geïntegreerd in het pakket met prestaties die door het RIZIV worden terugbetaald. Voor zover deze overname de eigen bijdragen zal inhouden, zullen deze bij de maximumfactuur worden meegerekend.

Forfaitair bedrag chronisch zieken: De voorwaarden voor het bekomen van het forfaitair bedrag voor hoge kosten van geneeskundige verzorging ten gunste van chronisch zieken werden lichtjes gewijzigd.

Beheersing van de medische uitgaven (FPDO n° 196)

a. Antibiotica-campagne

Eind 2000 werd door de FOD Volksgezondheid, met de steun van de Franse en Duitstalige Gemeenschap, een campagne op grote schaal begonnen, met als slogan "Antibiotica: minder vaak en beter te gebruiken". In november 2001 werd deze campagne opnieuw geopend, en deze werd heropend eind 2002 en begin 2003. De bedoeling ervan is het vestigen van de aandacht op het feit dat wij al te vaak antibiotica gebruiken, zelfs wanneer deze niet zinvol of nodig zijn, en dat deze antibiotica zodoende weldra geen effect meer zullen hebben.

b. Nieuwe geneesmiddelen

Dankzij het nieuw systeem van terugbetaling van geneesmiddelen, heeft het RIZIV in 2001 42,05 miljoen EUR minder uitgaven. Dit maakt het mogelijk om een hele reeks nieuwe geneesmiddelen terug te betalen (cf. nieuwe geneesmiddelen tegen reumatische artritis (Enbrel, Remicade en Avara) en Alzheimer (Reminyl, Exelon en Aricept)).

c. Eigen bijdrage

Sedert 1 april 2002 zijn de apothekers verplicht de eigen bijdrage voor geneesmiddelen integraal te innen. Deze verplichting maakt deel uit van de begrotingsmaatregelen 2002 in de sector van de geneesmiddelen. De door het RIZIV aan de apothekers toegekende terugbetaling is in 2002 eveneens vermindert met 10,15 %. Vanaf 2003 zal deze vermindering 7,7 % bedragen.

d. Kinesithérapie

Op het vlak van kinesithérapie werden maatregelen genomen om zodoende de steeds toenemende kosten te drukken. Er is met name op 1 mei 2002 een nieuwe nomenclatuur van de prestaties voor kinesithérapie in voege getreden, en de verdeling van de pathologieën in courante pathologieën, pathologieën met functionele beperkingen (lijst F) en zware pathologieën (lijst E) werd aangepast. Met deze nieuwe nomenclatuur kunnen er twee zaken worden gerealiseerd: enerzijds het vermijden van toediening van behandelingen met kinesithérapie

die niet nodig zijn, en anderzijds, garanderen dat behandelingen met kinesithérapie die op medisch vlak gerechtvaardigd zijn, voor elkeen toegankelijk blijven.

e. Generische geneesmiddelen

Op 1 juni 2001 moesten de generische geneesmiddelen ten minste 16 % minder duur zijn om in aanmerking te komen voor een eventuele terugbetaling. Sedert 1 juli 2002 bedraagt het verschil 26 % in plaats van 20 %.

2.1.4. SECTOR ARBEIDSONGEVALLEN EN BEROEPSZIEKTEN (FPDO nr. 261)

Gezondheid op het werk is een fundamenteel thema van duurzame ontwikkeling. Twee overheden, zijn hierbij betrokken : werkgelegenheid en sociale zekerheid. Er moeten inderdaad maatregelen worden genomen met het oog op, enerzijds, preventie van risico's, en anderzijds, vergoeding van schade berokkend aan slachtoffers. Uit de arbeidsvoorwaarden, de veranderingen in de werkorganisatie, de onzekerheid van arbeidsbetrekking volgt dat, terwijl het werk nog steeds traditionele risico's inhoudt, er zich nieuwe kwalen manifesteren, die voortvloeien uit risico's die zich nu voordoen. De meeste risico's waaraan werknemers vandaag blootgesteld zijn, zijn evenwel gekend: stress, steeds terugkerend werk, spier- en skeletaandoeningen, pesterijen, asbest, lawaai, chemische stoffen ¹.

De evaluatie van de risico's op het vlak van gezondheid op het werk, de strategieën en het beleid inzake preventie met het oog op het verkleinen van de risico's waaraan de werknemers blootgesteld zijn, ressorteren onder werkgelegenheid, en bijgevolg is de overheid die het experiment moet verrichten de FOD Werkgelegenheid (zie verslag).

De schade berokkend aan de gezondheid van werknemers ingevolge een ziekte veroorzaakt door hinder in de werkomgeving valt, daarentegen, onder de bevoegdheid van de FOD Sociale zekerheid. Bij de forfaitaire vergoeding van deze schade wordt voornamelijk een beroep gedaan op een beperkende lijst waarin de erkende, dit wil zeggen vergoedbare, voor schadevergoeding in aanmerking komende ziekten worden opgenoemd.

De Belgische lijst met beroepsziekten, die bekendgemaakt is in 1969, en die in het verleden zowat twee- tot driemaal per decennium is uitgebreid, onderging zojuist een uitbreiding met verschillende ziekten, waaronder larynx-kanker, te wijten aan asbest, het psycho-organisch syndroom, veroorzaakt door oplosmiddelen, en een reeks andere, minder frequente aandoeningen, waaronder evenwel twee ernstige, doch zeldzame ziekten.

Bij de Belgische lijst met beroepsziekten wordt uitgegaan van de Europese lijst met beroepsziekten, die is voortgekomen uit een aanbeveling van de Europese Commissie.

Het zetten van larynx-kanker op de lijst met beroepsziekten betekent een belangrijke stap voorwaarts op het vlak van sociale bescherming van werknemers die

1. Zie verslagen en enquêtes (1, 2 en 3) van de Dublin Foundation.

werden blootgesteld aan asbest. Keelkanker te wijten aan asbest komt tot op heden niet veel voor. Sommige ziektegevallen zijn evenwel reeds erkend. Eerder reeds werden asbestose, mesotheliom en longkanker veroorzaakt door asbest opgenomen in de lijst met erkende ziekten.

De meest ernstige beroepsziekten zijn momenteel de ziekten veroorzaakt door asbest¹.

Anderzijds werden op Europees niveau (Eurostat en Eurogip), met de hulp van de landen, met name wat betreft de schade veroorzaakt aan de gezondheid van de getroffen en door arbeid, een reeks indicatoren uitgewerkt.

2.1.5. ADMINISTRatieve EN DOELTREFFENDE VEREENVOUDIGING BIJ DE OVERHEIDSINSTELLINGEN VAN SOCIALE ZEKERHEID (FPDO NR. 203)

De bestuursovereenkomsten tussen 8 overheidsinstellingen² van sociale zekerheid en het Ministerie van Sociale zaken, goedgekeurd door de Ministerraad van 21 december 2001, zijn in voege getreden op 1 februari 2002. Concreet worden in de bestuursovereenkomst de opdrachten omschreven van het organisme en worden de doelstellingen inzake administratieve doeltreffendheid vastgelegd, alsook het budget om deze doelstellingen te verwezenlijken. De controle wordt uitgeoefend via de tussenkomst van de beide regeringscommissarissen, van Sociale zaken en Begroting.

Voor deze overeenkomsten werd een samenwerkingsprotocol opgemaakt, ondertekend door de administrateurs-generaal van de instellingen en de regeringscommissarissen, over de jaarlijkse opvolging van de realisatie van de beoogde doelstellingen³.

2.2. INTENSIVERING VAN DE MIDDELEN VOOR SOCIALE INSLUITING

2.2.1. DE SECTOR VAN DE PERSONEN MET EEN HANDICAP

De baremabedragen van de tegemoetkoming ter vervanging van inkomsten, werden op 1 juli 2001 en op 1 januari 2002 met 2 % verhoogd

De integratietegemoetkoming werd reeds aangepast, vanaf 1 juli 2001, met de zogenaamde "prijs van de liefde"⁴. Deze werd vervolgens aangevuld, vanaf 1 juli 2002, met de "prijs van de arbeid".

1. Sedert enkele jaren neemt de burgerlijke maatschappij deel aan het maatschappijdebat. Hetzelfde geldt op het gebied van de bescherming van werknemers die er hun gezondheid hebben bij ingeschoten op het werk - ABEVA (?) is opgekomen voor de werknemers die zijn getroffen door asbest, een heeft besloten een plan voor te leggen om hun situatie te verbeteren.
2. Het betreft het Fonds voor arbeidsongevallen, de Kruispuntbank van de sociale zekerheid, de R.J.V., de R.K.W., de R.V.P., de R.S.Z., de R.S.Z.-P.P.O. en het R.I.Z.I.V.
3. De verslagen als opvolging van het jaar 2002 worden onderzocht, heden, begin 2003.
4. Zie hiervoor het 3de verslag. Het in aanmerking nemen van de inkomsten van de echtgenoot of de persoon met wie de gehandicapte een gezin heeft, vormde een rem op het huwelijk of het stichten van een gezin, een belangrijk element voor de maatschappelijke integratie van personen met een handicap. De belastingaftrek voor deze inkomsten werd dus aanzienlijk verhoogd: op 1 juli 2001 werd deze verhoogd van 60.000 BEF tot 700.000 BEF voor de zwaarst gehandicapten die aanspraak maken op een integratietegemoetkoming.

Bovendien wordt de integratietegemoetkoming, sedert 1 juli 2002, niet meer verminderd in de mate dat dit vroeger gebeurde. De zogenaamde "arbeidsprijs" biedt voortaan de mogelijkheid rekening te houden met een belastingaftrek van 17.355 EUR per jaar van de beroepsinkomsten van de persoon met een handicap. De overige inkomsten waarmee dit plafond wordt overschreden, wordt slechts voor de helft in aanmerking genomen.

Deze plafonds van inkomsten voor hulp aan bejaarden werden verhoogd, om zo-doende overeen te stemmen met de bedragen van de gewaarborgde minimumpensioenen van de regeling voor rustpensioenen. Er is in het pensioenstelsel geen verschil meer tussen het plafond voor een alleenstaande rechthebbende en het plafond voor een samenwonende rechthebbende. Er zijn slechts twee categorieën van rechthebbenden: binnen een gezin en alleenstaanden.

Het plafond voor de inkomsten is op 1 januari 2003 verhoogd met het bedrag van het gewaarborgd minimumpensioen. Er is geen verschil meer tussen het bedrag voor alleenstaanden en samenwonenden.

Vanaf 1 januari 2003 wordt de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden integraal betaald, zelfs indien de persoon verblijft in een instelling die geheel of gedeeltelijk ten laste is van het OCMW of de sociale zekerheid.

2.2.2. DE MAATSCHAPPELIJKE BIJSTAND (FPDO NRS. 184 - 186 - 188 - 204)

Zoals in 2000 en 2001 werd, eens te meer, prioritair, de werkgelegenheid bevorderd als manier om te ontsnappen aan de maatschappelijke bijstand. De mogelijkheden van activering, geboden door het Lenteprogramma, werden uitgebreid (zie hiervoor het hoofdstuk sociale economie en verslag FOD Werkgelegenheid), en de verhouding rechthebbenden betrokken bij deze activering is nog toegenomen. Zoals vooropgesteld, werd het bestaansminimum op 1 januari 2002 met 4 % verhoogd, om nadien te verdwijnen en plaats te maken, op 1 oktober, voor het "recht op maatschappelijke integratie", ingevoerd door de wet van 26 mei 2002. Door voor elkeen een recht op persoonlijke emancipatie te waarborgen, wil men met deze wet de sociale kloof verminderen, via een dynamisch beleid, gericht naar sociale insluiting en verantwoordelijke solidariteit.

Deze wijziging sluit aan op een actieve visie van het "recht op integratie": de tegemoetkoming vormt de compensatie voor de belofte van de persoon om te werken. Het recht op maatschappelijke integratie neemt een concrete vorm aan: enerzijds, de tewerkstelling, anderzijds, de toekenning van de tegemoetkoming die eventueel verbonden is aan een geïndividualiseerd project maatschappelijke integratie. Het beoogde doel is voornamelijk de tewerkstelling van jongeren. Er worden maatregelen voor opleiding en professionele begeleiding in het vooruitzicht gesteld voor personen in moeilijkheden.

Het recht op integratie is geïndividualiseerd. De situatie van de echtgenoten of partners die samenwonen, doet er weinig toe.

Daarnaast werd het recht op de tegemoetkoming, door de wet van 26 mei 2002, uitgebreid met twee nieuwe categorieën van alleenstaande rechthebbenden (de

rechthebbenden die alleen de kosten voor onderhoud van de kinderen dragen, en diegenen die deze dragen bij co-ouderschap).

Het recht op maatschappelijke integratie werd uitgebreid tot de vreemdelingen die zijn ingeschreven in het bevolkingsregister. De OCMW hebben meer financiële middelen gekregen om hun opdrachten uit te voeren. Op 1 januari 2002 werd een tussenkomst in de personeelskost per behandeld dossier verleend.

Wat het recht betreft op schuldbemiddeling waarvan sprake was in het verslag 2001. Dit wordt vertaald in een wet "die erop gericht is de OCMW de opdracht toe te vertrouwen van begeleiding en financiële sociale bijstand in het kader van het verstrekken van energie aan de meest behoeftige personen", met als doel het verhogen van de middelen van de OCMW, teneinde hen de mogelijkheid te bieden van intensivering van hun opdracht van sociale begeleiding ten overstaan van personen die worden geconfronteerd met een toestand van schulden, indien het recht op een minimum aan energie er door wordt bedreigd.

Overeenkomstig de actie 204/00, werden er overigens maatregelen genomen om de OCMW in verbinding te stellen met de Kruispuntbank van de sociale zekerheid. Hieraan zal in 2003 bijzondere aandacht worden besteed.

2.2.3. DE ARMOEDEBESTRIJDING (FPDO NRS. 177 - 179 - 180 - 181 - 184 - 186 - 188 - 196 - 199 - 200 - 203)

Het beleid inzake armoedebestrijding sluit aan op een prioriteit van de Minister. De voortdurende opvolging en evaluatie van de wetgeving zijn in overeenstemming met acties van het plan Insluiting, waaronder speciaal de bescheiden verhoging van de bestaansmiddelen.

Het Nationaal Actieplan "Sociale Insluiting 2001-2003"¹ wordt opgevolgd door twee werkgroepen, samengesteld uit vertegenwoordigers van alle betrokken federale en gefedereerde besturen, alsmede uit de diverse betrokken partijen ("stakeholders"). De groep "acties" zet zich in voor de opvolging van de maatregelen die in het Plan vervat zijn, terwijl de groep "indicatoren" toeziet op het meten van de vooruitgang die is gerealiseerd op basis van de 18 indicatoren² die zijn weerhouden door de Europese Ministerraad van 3 december 2001.

Het verslag van de opvolging voor het jaar 2001 werd evenwel nog niet officieel voorgesteld, en het is nog te vroeg om hier willekeurige conclusies te ontvouwen.

De studies aanbevolen bij de acties nr. 184 en nr. 186 werden op het niveau van het bestuur maatschappelijk welzijn niet gerealiseerd, doch er zijn niettemin vorderingen gemaakt op deze twee gebieden, respectievelijk via de verhoging van het bestaansminimum (+4 % op 1 januari 2002) en via de invoering van het recht op maatschappelijke integratie. In dit verband worden de beide leden van een

-
1. Zie 3de verslag (beh. 2001). Dit is een federaal plan waarbij de gewesten en gemeenschappen nauw betrokken zijn.
 2. De methodologie en identificatie van de indicatoren moeten het mogelijk maken dat de uitwerking van de actieplannen "Sociale Insluiting" wordt gevolgd, en moeten het verzamelen van de gegevens in de hand werken, om er aldus de tendensen uit af te leiden die tijdens de periode 2001-2003 worden waargenomen.

paar voortaan afzonderlijk bekeken, waarbij ieder van hen recht heeft op een eigen inkomen.

De maatregelen gericht op een verhoging van de laagste inkomens (actie nr. 188) langs fiscale en niet-fiscale weg ressorteren hoofdzakelijk onder het departement van financiën. Deze werden niettemin uitgewerkt door middel van maatregelen op het vlak van inschakeling op de arbeidsmarkt, die specifiek afgestemd zijn op personen die worden bijgestaan door de OCMW. Deze worden bovendien her-nomen in het Nationaal Actieplan Insluiting.

Het probleem van de gezondheid (gratis actie nr. 196) vormt één van de voor-naamste prioriteiten van de Minister van Sociale zaken, en heeft met name, op 14 december 2002, geleid tot de organisatie van een Forum "Gezondheid en Armoede", gezamenlijk georganiseerd door de Dienst Bestrijding van Armoede, Onzekerheid en Sociale uitsluiting, het Collectief van de Partnerorganisaties van het algemeen Verslag over de armoede, de Koning Boudewijnstichting, het vroeger federaal Ministerie van Sociale zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, alsook de Gentse Universiteit.

Anderzijds werd, op initiatief van de Minister van Maatschappelijke Integratie, een verslag over het bestaan van eventuele hinderpalen voor de toegang tot de OCMW (actie nr. 203) en de uitoefening van rechten opgemaakt, onder de vorm van een studie over de rechtspraak van de beroepen tegen beslissingen van de OCMW inzake sociale bijstand.

2.2.4. DE SOCIALE ECONOMIE (FPDO NRS. 189 - 200)

Bij de sociale economie geldt een verbintenis van de regio's wat betreft het Actieplan "Insluiting". Eveneens is deze opgenomen in een samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gewesten en de Duitstalige Gemeenschap.

De ondertekenende partijen van het samenwerkingsakkoord inzake sociale economie verbinden zich ertoe de ontwikkeling van de sociale economie in België te steunen en voort te zetten door gezamenlijke inspanningen.

De sociale economie als federale bevoegdheid is in het begin van deze zittingsperiode van het parlement in het leven geroepen, evenals de cel sociale economie, binnen het bestuur.

De activiteiten in 2001 en 2002 betroffen voornamelijk de oprichting van een 'observatorium' voor sociale economie, fiscaliteit en sociale economie, de sociale clausules bij openbare aanbestedingen, de ethisch-financiële middelen, de sociale labels en het statuut van de coöperatieve verenigingen.

De voornaamste, in 2000 en 2002 uitgewerkte initiatieven zijn, onder andere:

- het Lenteprogramma (2000) en het Zomerplan (2002) met als doelstelling het activeren en sociale insluiting van rechthebbenden op het integratie-inkomen, door tewerkstelling bij werkgevers uit de private of openbare sector, of in de sector van de sociale economie; meer bepaald wordt, in dit laatste geval, een volledige loonsubsidie geboden, waarmee men 1.400 rechthebbenden op het integratie-inkomen wil

bereiken, die binnen de erkende sociale economie worden tewerkgesteld, of binnen proefprojecten van sociale economie;

- de vermindering van het BTW-tarief tot 6 % voor sommige erkende ondernemingen van actieve sociale economie binnen de domeinen van recyclage en hergebruik;
- de oprichting van een werkgroep "sociaal label", die heeft geleid tot de goedkeuring door het Parlement, op 27 februari 2002, van de wet voor een sociaal verantwoorde productie;
- het aanmoedigen van Initiatieven op het vlak van sociale insluiting; vanaf 2004, de versoepeling in het kader van het proces van harmonisering van de plannen voor aanwerving;
- het verzamelen van statistische informatie over de sociale economie van insluiting en de Diensten in de nabijheid in het kader van het 'Observatorium' voor sociale economie.

In 2002 werden nog twee transversale projecten uitgewerkt. Het eerste heeft betrekking op de invoering van het begrip kwaliteitszorg in de sector van de sociale economie. Bij het tweede wordt gezocht naar verbanden tussen ondernemingen uit de klassieke private sector en ondernemingen voor sociale economie.

De jaren 2001 en 2002 hebben eveneens geleid tot regelmatige ontmoetingen met de sector van de sociale economie. Deze zullen in de toekomst worden voortgezet en gestructureerd, door de oprichting van een federale Raad voor sociale Economie.

2.2.5. HET ONTHAAL VAN DE VLUCHTELINGEN (FPDO nrs. 758, 759 - 763 - 766)

In september 2002 werd in de zone Antwerpen het Centrum BROECKEN (87 plaatsen) opgericht. Er wordt een uitbreiding, in de loop van 2003, tot 250 plaatsen in het vooruitzicht gesteld.

De sector van het onthaal van de vluchtelingen beheert momenteel 41 onthaalcentra, verdeeld over zes Belgische zones, namelijk Liège/Luxembourg (1.539 plaatsen), Hainaut/Namur (1.250 plaatsen), Antwerpen (1.262 plaatsen), Brussel/Waals Brabant (1.064 plaatsen), Oost- en West-Vlaanderen (1.035 plaatsen), Limburg/Vlaams Brabant (952 plaatsen). In totaal beschikt men over 7.109 plaatsen, waaraan 7.574 plaatsen moeten worden toegevoegd, die beschikbaar zijn binnen lokale initiatieven op het vlak van onthaal, bij niet-gouvernementele organisaties en het Rode Kruis.

Zoals in het verleden, wordt bijzondere aandacht besteed aan het onthaal en de integratie van de vluchtelingen. De inspanningen worden voortgezet, om aldus aan de bevolking, in het algemeen, de noodzaak voor te houden van een positief beeld van andere culturen en volkeren.

Nochtans ontvangen de nieuwe asielzoekers, sedert de programmawet van 3 januari 2001, enkel nog sociale bijstand in natura.

Het meest zorgwekkend probleem van de vluchtelingen (en van de vluchtelingen met een onwettige situatie) blijft dus de toegang tot medische verzorging. Welnu, sommige migranten beproeven hun geluk door aan te kloppen bij Europa, juist om medische redenen (Afrika, maar ook Oekraïne, Roemenië, Georgië, waar de gezondheidsinfrastructuur in verval is)^{1 2}.

UITWERKING VAN DE SOCIALE ACTIES VAN HET EERSTE FPDO (SOCIALE BEVOEGDHEID)		
Acties	Para-graaf van het Plan	Stand van zaken
netwerk van uitsluiting	170	zie 177 en volgende
garantie van middelen van sociale zekerheid, zelfs in geval er nieuwe sociale behoeften ontstaan	177	Bestuur Sociale zekerheid zie Zilverfonds - nr. 191 zie Geneeskundige verzorging - nr. 195
armoedebestrijding te realiseren studies, in samenwerking met de verenigingen voor behoeftigen, binnen de 3 jaar, opdat men aldus de doeltreffendheid zou kunnen nagaan van de maatregelen voor armoedebestrijding	179	Bestuur Maatschappelijke Integratie 2 werkgroepen: acties - indicatoren - zie Nationaal Actieplan Sociale Insluiting (NAP Insl) 3de verslag
evaluatie van de doelstellingen van acties aan de hand van kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren betreffende alle domeinen van armoede, alsmede het onderzoek naar de resultaten	180 181	Bestuur Maatschappelijk welzijn opvolging op basis van 18 indicatoren, weerhouden door de Europese Raad van Ministers van 3 december 2001
studie over de doeltreffendheid van de systemen van sociale bescherming, om zodoende situaties van armoede en onzekerheid te voorkomen	184	Bestuur Maatschappelijk welzijn niet gerealiseerd, doch verhoging op 1 januari 2002 met 4 % van het bestaansminimum
studie over de mogelijkheden van individualisering van alle tegemoetkomingen	186	Bestuur Maatschappelijk welzijn studie niet gerealiseerd, doch invoering, op 1 januari 2002, "van een recht op integratie" voor de persoon die apart wordt bekeken
verhoging van de laagste inkomens langs fiscale weg ?	188	Bestuur Maatschappelijk welzijn proefbevoegdheid van Financiën, maar specifieke maatregelen in het kader van het Nationaal Plan Insluiting voor personen die worden geholpen door het OCMW

1. Zie het verslag - persknipsels van Artsen zonder Grenzen 2002, waar men voor de vluchtelingen drie medische consultaties organiseert (5(?) /jaar voor de meest behoeftigen) - p. 15 uittreksel uit Le Journal du Médecin van 23.08.2002
2. Zie supra sociale bijstand.

verhoging van de bescheiden pensioenen	191	<p>Bestuur Sociale zekerheid</p> <p>2001 - financiering 142,8 miljoen EUR</p> <p>2003 - verhoging met 30 EUR van de minima van het pensioen, op 1 april 2003 in het vooruitzicht gesteld - raming: 84,5 miljoen EUR</p> <p>2001 - verhoging met 6,4 % van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB) - vrijgemaakte middelen: 10,1 miljoen EUR</p> <p>2002 - op 1 januari - verhoging met 1 % van de pensioenen van vóór 1993 - middelen: 80,4 miljoen EUR</p> <p>2003 - op 1 januari - nieuwe verhoging met 1 %, bovendien uitgebreid tot de pensioenen van de jaren 1994 en 1995 - dus een verhoging met 2 % voor deze categorie - betreft: 1,6 miljoen gepensioneerden - kostprijs: 28,469 miljoen EUR</p> <p>2001 - oprichting van het Zilverfonds</p> <p>2001 tot 2010 - aanleggen van reserves</p> <p>2001 - vrijgemaakte middelen: 619,7 miljoen EUR</p>
gehandicapten	191	<p>Bestuur: Prestaties aan personen met een handicap</p> <p>2001 - prijs van de liefde</p> <p>2002 - prijs van de arbeid</p> <p>2003 - verhoging van de plafondsom deze terug op het niveau te brengen van de gewaarborgde minimumpensioenen van de regeling voor rustpensioenen</p>
toegankelijkheid van de geneeskundige verzorging voor allen, en in het bijzonder voor chronisch zieken	195	<p>Bestuur Sociale zekerheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - vermindering met 30 % van de persoonlijke tussenkomst bij zieken voor onderzoek in het kabinet van de arts die een globaal medisch dossier bijhoudt - koninklijk besluit van 14 mei 2002 - inwerkingtreding op 1 mei 2002 - diverse maatregelen ten gunste van de palliatieve zorgen - koninklijk besluit van 1 juni 2002 - raming begroting: 72 miljoen EUR - maximumfactuur wet van 5 juni 2002 - K.B. 15 juli 2002 - K.B. van 16 juli 2002 - stapsgewijze inwerkingtreding sedert 1 januari 2001 <p>2001: uitbreiding van het vroeger systeem van sociale bescherming bij de sociale en fiscale vrijstelling</p> <p>2002: belangrijke uitbreiding van het systeem versnelde terugbetaling voor gezinnen met een gering inkomen voor individuele bescherming van de kinderen</p> <p>2003: uitbreiding van de bescherming en optimalisering van de werkingsmechanismen, om aldus een snellere terugbetaling te waarborgen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - procedure van terugbetaling van nieuwe geneesmiddelen - K.B. van 21.12.2001 - inwerkingtreding op 1 januari 2002 - specifieke en noodzakelijke kosten, verbonden aan de aard van de ziekte - uitbreiding - inwerkingtreding op 1 maart 2001 - forfaitair bedrag chronische ziekten - K.B. van 3 juni 2002 - inwerkingtreding op 1 januari 2001
gebruik van generische geneesmiddelen	196	<p>Bestuur Sociale zekerheid- antibiotica-campagne, geopend door de FOD Volksgezondheid, met de steun van de Franse en de Duitstalige Gemeenschap, begonnen in 2000, herbegonnen in 2001, heropend einde 2002 en 2003</p> <p>Bestuur Sociale zekerheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieuwe geneesmiddelen - algemene besparing van 42 miljoen EUR in 2001, die het mogelijk heeft gemaakt tussen te komen in de kostprijs van Alzheimer (16,1 miljoen EUR) en reumatische artritis (13,7 miljoen EUR) - eigen bijdrage - vermindering van de terugbetalingen aan de apothekers, met 1 à 5 % in 2002, met 7,7 % in 2003 - vermindering van de kosten voor behandeling met kinesitherapie - K.B. van 18 mei 2002 - nieuwe nomenclatuur + besparing van 44,6 miljoen EUR op jaarbasis - stimuleren van het gebruik van generische geneesmiddelen - K.B. van 28 mei 2002 - inwerkingtreding op 1 juni 2001 - besparing van 42,05 miljoen EUR in 2001
gratis geneeskundige verzorging voor bepaalde categorieën van personen		<p>Bestuur Maatschappelijk welzijn</p> <p>Organisatie, op 14 november 2002, van het Forum Gezondheid-Armoede</p>

onafhankelijkheidsverzekering	197	zie 3de verslag
toegankelijkheid voor personen met een handicap en bejaarden van openbare gelegenheden	199	Bestuur Sociale zekerheid Hier geldt een verbintenis van de gewesten op het niveau van het Actieplan Insluiting. 2002 - speciale vermelding in de bestuursovereenkomsten van, de OISZ (zie 203)
bevordering van de sociale economie, waaronder de sociale clausules en renovatie van de gebouwen beheerd door de OCMW	189 en 200	Bestuur Maatschappelijk welzijn samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de gewesten en de Duitstalige Gemeenschap 2000 -> 2002 activering sociale inschakeling van de rechthebbenden op het integratie-inkomen 2002 - werkgroep Sociaal label
administratieve vereenvoudiging	203	Bestuur Sociale zekerheid 2002 - Bestuursovereenkomst tussen 8 OISZ en de federale Staat Bestuur Maatschappelijk welzijn 2002 - studie over rechtspraak n.a.v. beslissingen van OCMW
verbinding OCMW - Kruispuntbank	204	Bestuur Sociale zekerheid gerealiseerd
sociaal statuut van de kunstenaars	209	Bestuur Sociale zekerheidgerealiseerd - programmawet - art. 170 tot 180 van de programmawet van 24 december 2002 - inwerkingtreding op 1 juli 2003 - uitvoeringsmaatregelen nog te nemen
lijsten kanker om met name beter te kunnen vaststellen welk verband er is met het werk	258	Instituut voor Epidemiologie in samenwerking met het Bestuur Sociale zekerheid. 2002-2003: studie voor het uitwerken van een lijst over mesothelioom
indicatoren van de gezondheid van het milieu	260	Bestuur Sociale zekerheid zie verslag van het Preventiecomité van het Fonds voor Arbeidsongevallen en nr. 261
evaluatie en beheer van de risico's op het vlak van arbeidsongevallen, beroepsziekten en andere aandoeningen, waaronder de psychische, die samenhangen met het werk	261 en 265	Bestuur Sociale zekerheid 2002: uitbreiding van de lijst van erkende beroepsziekten met enkele ziekten, waaronder larynx-kanker, te wijten aan asbest, en het psycho-organisch syndroom, veroorzaakt door oplosmiddelen 2003: nog steeds aan de gang zijnde studie voor uitbreiding van de lijst met lumbago-pathologie, met name bij lastdragers
adequaat gebruik van antibiotica	273	zie actie nr. 196
opvang en integratie van vluchtelingen in het kader van de strijd tegen racisme en intolerantie	758 759 en 763	Bestuur Maatschappelijk welzijn zie 3de verslag : activiteiten voortgezet.
oprichting van het centrum voor opvang van vluchtelingen	766	2002 - opening van een nieuw centrum te Broechem (88 plaatsen) dat in 2003 zal worden uitgebreid tot 250 plaatsenoprichting van het Agentschap voor vluchtelingen

Rapport van de heer P. DROGART, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de Openbare Besturen

1. Uitvoering van het federaal Plan inzake duurzame ontwikkeling 2002

1.1. MILIEUBEHEER VAN HET DEPARTEMENT (§154 VAN HET FPDO)

Er werd een nieuwe milieucoördinator aangewezen door de Voorzitter van de FOD P&O op 24 oktober 2002.

Naast de deelneming aan de contactgroep van de coördinatoren en het verstrekken van inlichtingen aan de coördinatriceel, heeft deze een interne werkgroep opgericht die geregeld dient bijeen te komen.

Deze zal toezien op de uitvoering van de preventieve acties inzake afval (met name verpakkingen) en de opvolging van de aankoop van producten (onderhoud, kantine, enz....)in overleg met de coördinator.

Bovendien moet de coördinator erop toezien op korte termijn het energieverbruik in het pilootgebouw (Wetstraat 51) te optimaliseren in overleg met de eigenaar van het gebouw.

1.2. BELEID INZAKE DE AANKOOP VAN PRODUCTEN (§ 158 VAN HET FPDO)

Op het vlak van de overheidsopdrachten werden binnen de nieuwe structuur van de FOD P&O twee nieuwe cellen opgericht ter vervanging van het Federaal Aankoopbureau. Het betreft de volgende cellen:

- Entiteit Aankoopbeleid en Advies (ABA);
- Entiteit FOD-Overschrijdende Raamcontracten (FOR).

Vanaf het begin hebben de ABA- en FOR-cellen het beleid van duurzame ontwikkeling op de volgende wijze geïntegreerd:

1.2.1.

telkens wanneer dit mogelijk en nuttig is, worden er ecologische elementen opgenomen in de lastenboeken. Naast de referenties naar Europese ecologische normen, die in het verleden reeds werden aangewend in de lastenboeken, worden nieuwe ecologische vereisten vastgesteld, opdat de leveranciers producten zouden aanbieden die beantwoorden aan sommige milieuvriendelijke eigenschappen.

Om die doelstelling te bereiken, worden elementen overgenomen van de ecologische fiches die werden uitgewerkt in het raam van het regeringsbeleid inzake duurzame ontwikkeling.

Die ecologische fiches worden aangepast om te kunnen worden aangewend in een lastenboek, zonder daarbij de noodzakelijke mededinging van de opdrachten schade te berokkenen.

1.2.2.

Qua informatie wordt door P&O een specifieke inspanning gedaan die gericht is op de problematiek van de ecologische producten in de overheidsopdrachten. Op initiatief van de ABA- en FOR-cellen wordt een informatie verstrekt sinds begin 2003 ten behoeve van alle FOD's, binnen een overlegnetwerk dat de vertegenwoordigers omvat van de logistieke en huishoudelijke diensten van alle FOD's. Die informatie kan in de toekomst worden herhaald en uitgediept. Via haar functie van informatie en uitwerking van een aankoopbeleid, draagt ABA via haar professionele contacten ertoe bij andere diensten de methodes te doen kennen die werden aangewend om dergelijke criteria op efficiënte wijze in de opdrachten op te nemen.

1.2.3.

De entiteit FOR neemt sedert het opstarten van haar activiteiten in sommige lastenboeken ethische en sociale criteria op. De vereisten op dat vlak zijn verbonden aan de inschrijvers zelf. De invoering van het sociaal label moet in de toekomst de mogelijkheid bieden die vereisten aan de producten te koppelen. De entiteit FOR zal de evolutie van de regelgeving ter zake van nabij volgen om zo vlug mogelijk te kunnen evolueren in de richting van ethische, realistische en efficiënte opdrachten.

1.3. OPLEIDINGEN INZAKE DUURZAME ONTWIKKELING (§ 655 VAN HET FPDO)

Het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid (OFO) heeft in 2002 een opleidingsessie georganiseerd inzake duurzame ontwikkeling ten behoeve van de federale ambtenaren.

Bovendien heeft OFO in 2002 een opleidingscyclus opgestart ten behoeve van de milieucoördinatoren van de federale FOD's en hun adjuncten.

Het eerste thema betrof dat van de communicatie inzake milieubeheer. In 2003 zal deze cyclus worden voortgezet over thema's die op milieubeheer zijn gericht (voorbeelden: energie, afval, water, enz. ...)

1.4. GENDERPROBLEMATIEK EN OPLEIDING (§ 709 VAN HET FPDO)

Het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid (OFO) heeft in 2002 de organisatie van de volgende opleidingen behouden :

- "leiding geven als vrouw" (3 sessies);

- “werk en gezin beter combineren” (9 sessies).

Die opleidingen zullen opnieuw voorkomen in de brochure met de opleidingsaanbiedingen van OFO in 2003. Bovendien krijgen de federale ambtenaren in 2003 de volgende opleidingen aangeboden :

- “mijn loopbaan in de weegschaal”;
- “gender op de werkplek”;
- “de vertrouwenspersoon”.

1.5. BEVORDERING VAN DE GELIJKHEID TUSSEN MANNEN EN VROUWEN INZAKE WERVING (§ 711 VAN HET FPDO)

SELOR koestert, als speler op de rekruteringsmarkt, belangstelling voor het vraagstuk van de genderdifferentiatie bij de selecties.

Binnen de nieuwe structuur van SELOR, die voortvloeit uit de Copernicusplan, zal vooral de directie PIM (Productinnovatie, Informatie en Monitoring) erover waken dat mannen en vrouwen gelijke kansen krijgen en dat de procedures neutraal verlopen. Het bureau krijgt daarbij hulp van de Wetenschappelijke Raad. PIM maakt er werk van de overheid als een neutrale werkgever te presenteren.

In dit verband kan de "Campus Recruitment" bijvoorbeeld een belangrijke rol spelen.

Ook is SELOR momenteel betrokken bij een onderzoek van de Vlaamse Gemeenschap dat onder meer de genderneutraliteit van enkele belangrijke selectietests evalueert.

TABEL MET ACTIES EN VERANTWOORDELIJKHEDEN VOORZIEN IN HET FPDO

Acties	Paragraaf van het Plan	Stand van zaken
<p>Om de aankoop van producten aan te moedigen die milieuvriendelijker en in menswaardige omstandigheden werden geproduceerd (kantoorbenodigdheden, onderhoudsproducten, voedingsmiddelen en dranken), zal de minister die bevoegd is voor duurzame ontwikkeling, in overleg met de andere betrokken regeringsleden een omzendbrief opstellen. Een samenwerking met de diensten van de Eerste Minister wordt vooropgesteld. In de omzendbrief moeten richtlijnen staan over de aan te kopen producten, waarbij rekening gehouden wordt met hun weerslag op mens en milieu. Het Federaal Aankoopbureau zal een model van lastenboek opstellen. Alle overheidsadministraties zullen hierover kunnen beschikken zodat er geen enkel probleem kan ontstaan op het vlak van de conformiteit met de wetgeving op de overheidsopdrachten. Hiervoor zal samengewerkt worden met de Diensten van de Eerste Minister. Alle nieuwe onderhoudscontracten voor de gebouwen die de administratie aangaan (overheidsopdrachten voor diensten) moeten clausules bevatten voor het gebruik van producten die overeenstemmen met de richtlijnen van de omzendbrief. De omzendbrief wordt opgesteld op wetenschappelijke basis door vergelijking van de effecten op de mens en op het milieu van deze producten met deze van substitutieproducten, rekening houdend met hun volledige levenscyclus. Deskundigen van de betrokken sectoren worden daarbij geraadpleegd.</p>	158	Geleidelijke integratie van milieuelementen en ethische en sociale elementen in de overheidsopdrachten (cellen ABA en FOR van de FOD P&O)
<p>De regering wil dat in de administratie aan capaciteitsopbouw gedaan wordt voor duurzame ontwikkeling en voor DOEB. Dat moet voorafgegaan worden door besprekingen en training binnen de administraties om vertrouwd te geraken met duurzame ontwikkeling en evaluaties ex ante.</p>	655	Organisatie van opleidingen in DO (OFO)
<p>“Mainstreaming”: verschillende instrumenten, nieuwe of bestaande, zullen ontwikkeld worden om het gelijkheidsbeleid te integreren in elk federaal departement, in de politieke besluitvorming en in adviesraden en om het te vertalen in concrete resultaten. Er zal aan capaciteitsopbouw gewerkt worden door het organiseren bij prioriteit van gendertraining voor politici en hoge ambtenaren omdat zij overtuigd moeten zijn van het nut ervan vooraleer zij hun ambtenaren zullen steunen om dit ook te doen.</p>	709	Organisatie van opleidingen inzake genderproblematiek (OFO)

<p>Streven naar een evenredige vertegenwoordiging in de federale administratie. De regering wil een onderzoek naar instrumenten en methodes om de instroom en doorstroom van vrouwelijke ambtenaren te verbeteren, de evaluatie van de wetgeving en de procedures voor aanwerving van ambtenaren moeten bestudeerd worden op genderneutraliteit (o.a. bij de keuze van testen). De functie van de positieve-actie-ambtenaar moet structureel verbeteren. Wijzigingen moeten voorgesteld worden waar de genderneutraliteit in het algemeen verbeterd moet worden.</p>	<p>711</p>	<p>Acties ter bevordering van de gelijkheid mannen-vrouwen bij de werving en de bevorderingen (SELOR). SELOR is momenteel betrokken bij een onderzoek van de Vlaamse Gemeenschap dat de genderneutraliteit van enkele selectietests evalueert.</p>
--	------------	--

2. Perspectieven 2003

In 2003 zal de FOD P&O onder meer de acties voortzetten die in het bijzonder werden ondernomen op het vlak van de opleiding inzake milieubeheer (OFO) en de integratie van milieuelementen en ethische en sociale elementen in de overheidsopdrachten (ABA en FOR).

SELOR is momenteel betrokken bij een onderzoek van de Vlaamse Gemeenschap dat de genderneutraliteit van enkele selectietests evalueert.

Rapport van de heer J. THEETAERT, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Defensie

1. Inleiding

In 2002 onderging Defensie een verregaande metamorfose. Begin 2002 werd, krachtens het Koninklijk Besluit van 21 december 2001, de nieuwe eenheidsstructuur in plaats gesteld. Tegelijkertijd werden de bevoegdheden en verantwoordelijkheden inzake duurzame ontwikkeling en milieubeheer éénduidig bepaald. Hieruit ontsproot het Stafdepartement Welzijn dat de bevoegdheden in volgende domeinen toegewezen kreeg: Gezondheid, Leefmilieu, Kwaliteit van het Leven en Welzijn op het Werk. Binnen het Stafdepartement Welzijn werd de Divisie Leefmilieu belast met de leefmilieuproblematiek en het aspect duurzame ontwikkeling.

Door deze herstructurering ontstond de noodzaak om talrijke documenten en/of basisteksten te herschrijven op maat van de nieuwe structuren. In een Beleidsnota werd de leefmilieupolitiek van Defensie vastgelegd in principes en objectieven en werd de taakverdeling binnen deze nieuwe structuur inzake leefmilieu en duurzame ontwikkeling bepaald.

De herstructurering heeft evenwel de lopende actieprogramma's, zoals reeds beschreven in voorgaande rapporten inzake de strijd tegen hinder en vervuilingen, het beheer der hulpbronnen, de vorming en de sensibilisering van het personeel en de externe medewerkers niet in vraag gesteld, noch vertraagd.

2. Oprichting van een intern netwerk.

In dit kader krijgt de structuur voor milieubeheer en duurzame ontwikkeling geleidelijk vorm.

De Divisie Leefmilieu van het Stafdepartement Welzijn stippelt op basis van de vigerende wetgeving en interne richtlijnen de door Defensie te volgen politiek inzake milieubeheer uit. De Divisie Inspectie en Audit waakt over de toepassing ervan. Binnen het Stafdepartement Welzijn worden ook de protocols en externe overeenkomsten inzake leefmilieu en duurzame ontwikkeling behandeld.

De andere Stafdepartementen dienen, ieder volgens de hen toevertrouwde bevoegdheden, deze milieupolitiek om te zetten in een eigen tewerkstellingsconcept. Sommige Stafdepartementen beschikken hiervoor over gespecialiseerde structuren. Dit is onder meer het geval voor het Stafdepartement Operaties en Training en de Algemene Directie Material Resources.

De inplaatsstelling in de schoot van elke eenheid van Defensie van een structuur om de toepassing van de concepten te realiseren, zal de creatie van een intern net vervolledigen. Deze inplaatsstelling, die reeds begonnen is voor wat betreft de

vorming inzake leefmilieu en duurzame ontwikkeling vraagt niettemin nog meerdere jaren werk.

3. Uitvoering van het Plan 2002

3.1. MILIEUBEHEER VAN HET DEPARTEMENT

Zoals beschreven hiervoor wordt het milieubeheer van Defensie verzekerd door een structuur in ontwikkeling die gesitueerd is op drie verantwoordelijkheidsniveau's: politiek, tewerkstellingsconcept en uitvoering.

In het kader van haar opdrachten, haar middelen en binnen de specificiteit van Defensie, beoogt het milieubeheer van het Stafdepartement volgende objectieven te realiseren:

- rationeel gebruik van energiebronnen en water en een vermindering der verbruiken;
- vermijden van afval en de ontwikkeling van een triage en een selectief inzamelsysteem;
- preventie van water -, lucht - en bodemverontreinigingen;
- beperken en beheersen van hinder, te wijten aan militaire activiteiten;
- beheer van fauna, flora en habitat op de militaire domeinen;
- sensibilisering en vorming van het personeel van Defensie inzake milieuaangelegenheden en duurzame ontwikkeling.

Deze objectieven werden door Defensie opgenomen in de nieuwe Beleidsnota inzake Leefmilieu en hebben reeds geleid tot talrijke concrete acties.

TABEL VAN ACTIES EN VOORZIENE VERANTWOORDELIJKHEDEN IN HET FPDO		
Acties	Para-graaf van het Plan	Stand van zaken
Art 365 - FPDO, Deel 2, Hoofdstuk 3.3: politiek inzake behoud biologische verscheidenheid	365 (V)	<p>Ministerie van Defensie</p> <p>Op basis van afgesloten overeenkomsten met het Waalse en het Vlaamse Gewest, wordt het beheer van de militaire, beboste zones en zones van biologisch belang geplaatst onder de verantwoordelijkheid van lokale beheercommissies. In deze Commissies zetelen vertegenwoordigers van Defensie en de bevoegde Gewestelijke Administraties (DGRNE/Division Nature et Forêts; AMINAL/Afdeling Bos en Groen, Afdeling Natuur). Deze Commissies hebben de opdracht het beheer van de betrokken domeinen te verzekeren, rekening houdend met het militaire gebruik en de bescherming of de ontwikkeling van de biodiversiteit.</p> <p>18.000 hectaren militaire gronden werden aan de Europese Unie voorgesteld om opgenomen te worden in NATURA 2000. Een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van Defensie en het Waalse Gewest hebben zich reeds in een eerste project gebogen over het aanwijzingsbesluit van deze gronden, rekening houdend met het specifieke gebruik en het statuut van de militaire domeinen. Het militaire oefenterrein van ELSENBORN werd als proefproject weerhouden.</p> <p>In het kader van het Europese project LIFE Natuur 2003 maken, in het Vlaamse Gewest, 12 militaire terreinen het voorwerp uit van een subsidieaanvraag voor het milieubeheer. Deze procedure kwam tot stand met de medewerking van de regionale Vlaamse autoriteiten en is op Europese schaal een première voor militaire domeinen.</p>

4. Andere initiatieven

Gedurende 2002 heeft Defensie niet nagelaten om bij herhaling inspanningen te leveren in actieprogramma's met als thema "duurzame ontwikkeling" en dit zowel voor het luik leefmilieu als voor het sociale luik.

Te onthouden zijn, onder meer, volgende initiatieven:

- Hernieuwing door Defensie van haar engagement in het kader van het Riviercontract van de Semois en de Boven-Maas en verderzetting van de acties ondernomen in het kader van het riviercontract Ourthe;
- In het kader van promotie en informatie verstrekking: deelname van Defensie aan het Milieusalon 2002, realisatie van een brochure over het Natuurbeheer van militaire domeinen en regelmatige publicatie van artikels over onderwerpen met betrekking op duurzame ontwikkeling in de tijdschriften uitgegeven door Defensie (VOX, Direct);
- In het Militair Kamp Marche-en-Famenne: creatie van een infrastructuur voor het trainen van het Detachement voor Interventie bij Catastrofen (DICA) in het kader van Belgian First Aid and Support Team (Be FAST) (Samenwerking tussen Defensie en het Ministerie van Binnenlandse en Buitenlandse Zaken);

-
- Verderzetting van wetenschappelijke programma's inzake epidemiologie en biostatistiek in het kader van de medische begeleiding van het personeel in operaties;
 - Realisatie van verschillende studies in het kader van REG (Rationeel Energie Gebruik) en in het bijzonder het gebruik van windenergie en het inwerking stellen van een systeem van warmtekrachtkoppeling in enkel militaire installaties;
 - In het kader van de strijd tegen de armoede, verdeling van levensmiddelen en goederen aan hulporganisaties voor daklozen;
 - In het kader van de familiale hulp: de realisatie van centra voor kinderopvang in diverse militaire kwartieren;
 - In het kader van de informatie en vorming: integratie van cursussen over duurzame ontwikkeling en leefmilieu in het lessenpakket van de toekomstige officieren in de Koninklijke Militaire School;
 - Deelname aan verschillende internationale werkgroepen op NAVO-niveau in domeinen met betrekking tot duurzame ontwikkeling;
 - Op Europees niveau, deelname aan de werkzaamheden van de werkgroep "Leefmilieu en Defensie in de EU";
 - Deelname aan studiegroepen in het kader van het bewakingsprogramma per satelliet GMES;
 - Organisatie door de Divisie Infrastructuur van Defensie van een internationaal symposium over duurzame bouwtechnieken (Sustainable Building).

5. Vooruitzichten 2003

De inplaatsstelling van een structuur voor de uitvoering van het milieubeleid, zoals aangegeven in paragraaf 2, is een belangrijke opdracht en dito uitdaging voor 2003.

Wat het natuurbeheer betreft, zullen de reeds aangegane samenwerkingsakkoorden en -banden met de regionale overheden onderhouden en zelfs versterkt worden. De realisatie van de NATURA 2000 richtlijnen op militair domein staan hierbij centraal.

Op basis van de positieve resultaten voortvloeiend uit onze deelname aan meerdere riviercontracten in het Waalse Gewest beogen we de medewerking aan enkele contracten inzake het bekkenbeheer (in ontwikkeling) in het Vlaamse Gewest.

Andere acties zijn eveneens geprogrammeerd zoals:

- Het afsluiten, met de bevoegde regionale autoriteiten, van overeenkomsten over de toepassingswijze, in de schoot van Defensie, van regelgeving inzake milieuvergunningen en het ontwikkelen van een intern milieuvergunningssysteem;

- De integratie van criteria voor leefmilieu en duurzame ontwikkeling, zoals KPI (Key Performance Indicator) en KSF (Key Success Factor) in een permanent evaluatiesysteem dat in de schoot van Defensie in ontwikkeling is;
- Het ontwikkelen van een beheers-tool voor milieubeheer dat geïntegreerd wordt in het geografisch informatie systeem (GIS) voor Defensie;
- De integratie van de cursussen over duurzame ontwikkeling in het permanente vormingsprogramma van het militaire kaderpersoneel voor de militairen;
- Het samenstellen van een werkgroep en het realiseren van een studie over de integratie van leefmilieufactoren en bij militaire aankopen;
- Het indienen van een nieuw subsidiedossier ten voordele van het beheer van de natuurzones in militaire domeinen in het kader van het Europees programma Life NATUUR 2004, in samenwerking met de bevoegde regionale administraties.

Rapport van de heer L. DE LEEBEECK, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Justitie

1. Maatregelen ter bevordering van duurzame consumptie

Gezien de aan de gang zijnde reorganisatie werd nog geen formele verbintenis aangegaan ten aanzien van het Federaal Milieucharter of een ander milieubeheersysteem. De huidige toestand laat voornamelijk weinig ruimte om nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Met de logistieke diensten zullen evenwel mogelijkheden worden onderzocht om, met de beperkte beschikbare middelen, een geleidelijke wijziging van consumptiepatronen te bewerkstelligen. De toepassing, binnen FOD Justitie, van het federaal project voor gescheiden afvalinzameling (onderdeel van het "Rosetta-plan") werd met een jaar verlengd, met ingang van oktober 2002. Daartoe werden reeds eind augustus 2002 twee nieuwe "milieu-inzamelaars" voltijds met een startbaanovereenkomst ter beschikking gesteld van de huishoudelijke dienst door de FOD Volksgezondheid en Leefmilieu. Deze worden bij de onderhoudsploeg ingezet en belast met de ophaling van kantoorpapier en karton in de drie hoofdgebouwen van het Centraal Bestuur (Bordet A, Bordet D en Hallepoort). Hiermee wordt beoogd de afname van de massa ongescheiden afval te bestendigen (cf. §101 Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling). Tevens werd een systeem ingevoerd van maandelijkse kwantificering door de ophaalfirma. Daarnaast werden, met het oog op een duurzaam energiebeheer, enerzijds gegevens over het water- en gasverbruik in 2000 en 2001 betreffende de gebouwen Bordet A, Bordet D, Hallepoort en North-Gate I verwerkt in overzichtstabellen, met medewerking van de cel Energie bij de Regie der Gebouwen (cf. §155 FPDO); anderzijds werd, in het kader van de verlenging van de huurovereenkomst betreffende Bordet A en D, een studie aangevat inzake de wenselijkheid om over te gaan tot een geïnformatiseerd gebouwenbeheersysteem, teneinde zowel het comfortgehalte te verbeteren als energie te bezuinigen op het vlak van verwarming en verluchting. Op de interdepartementale informatiesessie van 22 november 2002 werd aan vertegenwoordigers van het D.G. Algemene Diensten, het D.G. Rechterlijke Organisatie en het D.G. Uitvoering Straffen en Maatregelen de rol toegelicht die gebouwbeheerders voortaan vervullen inzake registratie van verbruiksgegevens. Als aanzet tot een duurzaam aankoopbeleid, zoals bedoeld in de recente omzendbrief van november 2002 over eco-consumptie (cf. §158 FPDO), werden de diverse aankoopdiensten van het departement in juni 2002 bevraagd over de aard der bestelde producten (kantoorbenodigdheden, voedingsmiddelen, onderhoudsproducten, enz.); een overzichtslijst werd meegedeeld aan de federale coördinatieruimte voor milieubeheer. Tevens werd aan de aankoopverantwoordelijken van de huishoudelijke dienst, de dienst Gebouwen en Materieel, en de dienst Begroting, Aankopen en Boekhouding een lijst meegedeeld van producten waarvoor ecologische en sociale criteria kunnen worden opgenomen in de bestekken.

2. Juridische bijstand en rechtshulp

Een wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de juridische bijstand en de rechtshulp werd voorbereid in 2002 en zal in de loop van 2003 in het Parlement worden neergelegd. Dit ontwerp geeft gevolg aan een evaluatie van de bepalingen betreffende deze materie die in het Gerechtelijk Wetboek werden ingevoegd door de wet van 23 november 1998 betreffende de juridische bijstand. Deze evaluatie, die werd verwezenlijkt in samenwerking met de autoriteiten van de balie, namelijk de Ordre des barreaux francophones et germanophone en de Orde van Vlaamse balies, heeft problemen aan het licht gebracht die zich in de praktijk stellen en waarvoor spoedig oplossingen moeten worden gevonden opdat de toegang tot de justitie voor minderbegoede burgers volledig verzekerd zou zijn. Het hoofddoel van dit ontwerp is, wat betreft de juridische eerstelijnsbijstand, de forfaitaire bijdrage te schrappen die is voorzien in artikel 508/5, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek en vastgesteld bij koninklijk besluit van 20 december 1999 besluit "tot vaststelling van de vaste bijdrage verschuldigd door de aanvrager aan wie juridische eerstelijnsbijstand is verleend, overeenkomstig artikel 508/5, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek".

3. Mensenhandel

3.1. WETGEVING

- De wet van 13 april 1995 houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en kinderpornografie: deze wet werd ondertussen reeds enkele keren aangepast en dit o.a. ter invoeging van een specifieke incriminatie voor 'huisjesmelkerij' (d.i. de verkoop, verhuur of ter beschikking stelling van enig onroerend goed of kamers of enige andere ruimte met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren) en de invoeging van een bijzondere beslagprocedure voor het geval aan de constitutieve bestanddelen van het misdrijf 'huisjesmelkerij' is voldaan
- Nieuwe wetgeving: de wet van 8 april 2002 betreffende de anonimiteit van de getuigen (B.S., 31.5.2002) en de wet van 7 juli 2002 houdende een regeling voor de bescherming van bedreigde getuigen en andere bepalingen (B.S., 10.8.2002).
- Evaluatie van de richtlijn van de minister van Justitie en het college van procureurs-generaal van 1999 inzake het opsporings- en vervolgingsbeleid betreffende de mensenhandel en de seksuele uitbuiting: ingevolge deze evaluatie werd in de tweede helft van 2002 een werkgroep samengesteld die belast is met de aanpassing van deze richtlijn en dit op grond van de bekomen evaluatieresultaten.
- Algemeen beleid: In 2002 werden twee belangrijke projecten opgestart die door twee afzonderlijke werkgroepen zullen worden uitgewerkt. Een eerste werkgroep houdt zich bezig met de redactie van een richtlijn mensensmokkel. De tweede werkgroep heeft tot doel de resultaten van de evaluatie van de circulaire col 12/99 te implementeren
- Task Force mensenhandel: Binnen deze Task Force werd besloten om een Informatie- en analysecentrum Mensenhandel (I.A.M.) op te richten. Dit cen-

trum heeft de inzameling, analyse en verschaffing van alle relevante niet-persoonsgebonden gegevens inzake mensenhandel tot doel. Zodoende wil zij de informatief flux tussen de verschillende partners betrokken bij de strijd tegen de mensenhandel vergemakkelijken. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de officialisering van dit I.A.M. door het opstellen van een koninklijk besluit.

3.2. INFORMATIECAMPAGNE OVER DE MENSENHANDEL VOEREN

Ontwikkelingssamenwerking zet zich door middel van haar specifieke programmatie, die gericht is op het verhogen van de mogelijkheden voor structurele stabiliteit en duurzame ontwikkeling, in landen van het Zuiden in. Voor de ontwikkeling van projecten wordt frequent samengewerkt met Belgische en lokale organisaties die zich ter plaatse inzetten voor straatkinderen, voor vrouwenrechten en rond informatieverstrekking en sensibilisering. De Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) Brussel heeft in samenwerking met de Belgische regering, Pag-Asa, Payoke, Sürya, 't Huis, Centrum voor Gelijke Kansen en voor Racismebestrijding en andere niet-gouvernementele organisaties (NGO's) ten dienste van slachtoffers van mensenhandel het "Project of Compilation of Information and Dissemination on Return and Reintegration Assistance to Victims of Trafficking, including Minors from Belgium" uitgevoerd van april tot juli 2002. Dit project kan onderverdeeld worden in twee fases. In de eerste fase wilde men informatie verzamelen inzake de mogelijke noden van de slachtoffers van mensenhandel in België om zo die noden in overeenstemming te brengen met de bijstand aanwezig in de landen van oorsprong van deze slachtoffers. In een tweede fase was het de bedoeling om de bekomen informatie inzake de bestaande reïntegratieschema's in de getroffen landen van oorsprong grotendeels te verspreiden in België aan de belangrijkste actoren inzake slachtoffers (i.c. gespecialiseerde NGO's, sociale werkers, relevante regeringsdepartementen en diensten, gespecialiseerde centra voor slachtoffers en niet-begeleide minderjarigen, diplomatieke vertegenwoordigingen van de getroffen landen van oorsprong).

3.3. DE PARKETTEN MEER MIDDELEN GEVEN OM DE CLANDESTIENE IMMIGRATIENETWERKEN AAN TE PAKKEN

De richtlijn Col 12/99 inzake het strafrechtelijk beleid inzake mensenhandel en kinderpornografie die erop gericht is een eenvormig en coherent opsporings- en vervolgingsbeleid op het terrein uit te werken, werd in 2002 geëvalueerd en momenteel is een werkgroep bezig op grond daarvan de richtlijn aan te passen.

4. Racisme

De volgende punten dienen vermeld te worden voor het jaar 2002 of zijn nieuw:

- Luidens art. 5, § 3, van de wet van 12 maart 1998 tot verbetering van de strafrechtspleging in het stadium van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek (de zgn. wet-Franchimont, B.S., 2 april 1998) kan de Procureur des Konings, met instemming van de onderzoeksrechter en indien het openbaar belang het vereist, aan de pers gegevens verstrekken.

-
- Het uitvaardigen van de omzendbrief nr. COL 1/2002 van het College van Procureurs-generaal met betrekking tot de wet van 28 november 2000 inzake de informaticacriminaliteit (B.S., 3 februari 2001).
 - Centrale Meldpunt van de National Computer Crime Unit bij de Federale Politie: Het meldpunt is ontstaan op basis van het samenwerkingsprotocol van 28 mei 1999 ter bestrijding van ongeoorloofd gedrag op het internet, gesloten tussen de Minister van Justitie, de Minister van Telecommunicatie en ISPA Belgium (Internet Service Providers Association; de beroepsfederatie van de internet service providers).
 - Het wetsontwerp ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding werd in de Senaat goedgekeurd. De wet wil iedere discriminatie op grond van geslacht, ras, etnische afstamming, seksuele oriëntatie, handicap, geloof en dergelijke verbieden. De Raad van State heeft een negatief advies uitgebracht omtrent het voorstel van de Regering om de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden te laten bestaan naast de genoemde wet omdat er een andere definitie van discriminatie wordt gehanteerd. De Raad gaat ook niet akkoord met het feit dat in de nieuwe wet alleen de oproepen tot haat worden bestraft en niet de feitelijke discriminatie.
 - De diverse sensibilisaties en vormingssessies (in samenwerking met de vormingsdienst en de cel klachten van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding) over de wet tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden (wet van 30 juli 1981) ten behoeve van rechters, parketmagistraten, gerechtelijke stagiairs en personeel van Justitiehuisen worden nog steeds op regelmatige basis georganiseerd. Er kan hieromtrent worden opgemerkt dat er in 2002 een diversificatie op inhoudelijk vlak heeft plaatsgevonden; zo wordt in de vorming meer aandacht besteed aan het statuut van de vreemdeling.

5. Verkeer (specifiek voor Justitie: het depenaliseren van de verkeersboeten)

Het ontwerp 1915 werd eind 2002 in de Kamer goedgekeurd en begin 2003 in de Senaat. Zie de wet 7 februari 2003 houdende verschillende bepalingen inzake verkeersveiligheid, artikel 2, § 2, tweede lid, dat bepaalt: "Het in voormelde reglementen omschreven parkeren met beperkte parkeertijd, betalend parkeren en parkeren op plaatsen voorbehouden aan bewoners wordt niet strafrechtelijk bestraft" (B.S., 25.02.2003 - een KB zal de datum van inwerkingtreding bepalen).

6. Betalingsachterstand

De wet van 2 augustus 2002 betreffende bestrijding betalingsachterstand bij handelstransacties (B.S., 2 augustus 2002) bevat innoverende maatregelen: de invoering van een uniforme betalingstermijn, een hogere moratoire intrest die van rechtswege vervalt en de mogelijkheid van schadeloosstelling voor de invorderingskosten.

7. Opvang van vreemde minderjarigen

De programmawet van 24 december 2002 (B.S., 31 december 2002) voorziet in artikel 479 in de oprichting bij de FOD Justitie van een "Dienst Voogdij" belast met het organiseren van een specifieke voogdij over niet-begeleide minderjarigen.

Rapport van de heer J. BAVEYE, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Financiën

1. Inleiding

Het Federaal plan inzake duurzame ontwikkeling (FPDO) voorziet in sommige gevallen de gebruikmaking van het fiscale instrumentarium door de regering en in andere gevallen alleen een onderzoek naar de mogelijkheid tot die gebruikmaking. Onderhavig verslag brengt rekenschap uit over de realisaties die het Ministerie van Financiën in 2002 heeft ondernomen of voortgezet in de diverse actiedomeinen van het plan.

2. Oprichting van het intern netwerk

Geleidelijk aan is er een informeel netwerk van informateurs ontstaan, waardoor het Lid van de ICDO de gelegenheid krijgt de uitvoering van het federaal plan op de voet te volgen.

3. Uitvoering van het Plan in 2002

3.1. BELEID INZAKE DUURZAME CONSUMPTIE EN DUURZAME PRODUCTIE (ACTIEPLAN § 122, 141 EN 622)

Het FPDO voorziet eerst dat er nagegaan wordt of het mogelijk is de fiscaliteit in te zetten om milieuvriendelijke producten te bevorderen.

De van kracht zijnde Europese wetgeving laat het toekennen van verlaagde BTW-tarieven voor milieubewuste consumptie niet toe. Om zover te komen zou de Europese Commissie een voorstel tot wijziging van de wetgeving moeten indienen en zou dat met algemene stemmen door de Raad aanvaard moeten worden. De Commissie wil echter bijlage H bij de zesde BTW-richtlijn niet herzien vóór er een evaluatie is geweest van het lopende experiment inzake arbeidsintensieve diensten (bijlage K). Die evaluatie had moeten gebeuren vóór 31 december 2002, einddatum van genoemd experiment, maar, rekening houdend met het tijdsbestek voor die evaluatie, werd het nodig geacht de toepassingstermijn van de maatregel te verlengen tot 31 december 2003 (besluit van de Raad van 3 december 2002). Het verlengen van de termijn brengt mee dat ook de herziening van de verlaagde BTW-tarieven uitgesteld wordt.

Het FPDO voorziet ook een spoedige herziening en hervorming van het wettelijk kader van de milieuheffingen, opdat de doelstellingen van de wet beter bereikt kunnen worden. In december 2002 heeft het Parlement een wet goedgekeurd houdende diverse fiscale bepalingen inzake ecotaksen en ekokortingen, die op 20 maart 2003 van kracht zou moeten worden. Die wet beoogt in het bijzonder het toekennen van fiscale voordelen voor het gebruik van drankverpakkingen die als

niet vervuילend worden beschouwd. Terwijl enerzijds het accijnstarief op drank en het BTW-tarief op alcoholvrije dranken worden verlaagd, wordt anderzijds een verpakkingshelling van 11,6 eurocentiemen ingevoerd, waaraan herbruikbare verpakkingen en verpakkingen die voor minstens 50 % (70 % voor gekleurd glas) bestaan uit gerecycleerde grondstoffen echter niet onderworpen zijn.

3.2. HET BEVORDEREN VAN EEN DUURZAME ONTWIKKELING VAN DE ENERGIE (PLAN § 404, 616 EN 622)

Het FPDO voorziet dat België het voorstel tot een energie/CO₂-taks op Europees vlak ondersteunt.

België heeft in 2002 het hele jaar door actief deelgenomen aan de discussies betreffende het voorstel van richtlijn inzake belasting van de energie. Terwijl België het voorstel steunde, zorgde het ervoor dat grote ondernemingen die veel energie verbruiken niet benadeeld zouden worden. Voor alle belangrijke technische problemen in verband met het voorstel is er een oplossing gevonden, maar de ECOFIN-Raad moet op het politiek vlak nog tot een definitief akkoord komen.

Het door de Ministerraad gevraagde verslag over de weerslag van de energiebelasting op de huishoudens, is in september 2002 aan de Regering overgemaakt. Bij de discussies over het voorstel tot een Europese belasting van de energie heeft België met die weerslag rekening gehouden, vooral die op huishoudens met lage inkomens.

3.3. EEN MET EEN DUURZAME ONTWIKKELING VERENIGBARE BEVORDERING VAN DE MOBILITEIT (PLAN § 442 EN 455)

Behalve de maatregelen die in het Verslag 2001 reeds werden besproken, is er een maatregel genomen inzake de fiscale aftrekbaarheid van de beroepskosten verbonden aan het woon-werkverkeer. Met ingang van aanslagjaar 2003 (inkomsten 2002) wordt de maximale afstand waarvoor de 0,15 EUR/km aftrek geldt, opgetrokken van 50 tot 100 kilometer heen en terug.

3.4. BELEID TER BESCHERMING VAN DE ATMOSFEER (PLAN § 507 EN 614)

Waar het FPDO voorstelt een (bijkomende) belasting in te voeren op sociaal of ecologisch onwenselijke productie- en consumptiewijzen en/of gunstregimes voor wenselijke productie- en consumptiewijzen uit te bouwen, citeert het uitdrukkelijk het aanmoedigen van het gebruik van brandstoffen met een laag zwavelgehalte (§ 614).

Aansluitend bij de op dit gebied reeds getroffen maatregelen, heeft de Ministerraad van 23 mei 2002 beslist een werkgroep ad hoc op te richten die de opportuniteit moet onderzoeken, in een budgettair neutraal kader, van fiscale stimuli voor gasolie met een zwavelgehalte van 0,05 %. De petroleumsector heeft echter laten weten dat ze vandaag de dag nog niet in staat is dat product in voldoende hoeveelheden te produceren. Onder die voorwaarden zou de invoering van een fiscale stimulans leiden tot een verhoging van de invoer, die de

buitenlandse industrie zou bevoordelen ten nadele van de onze. De maatregel is dan ook naar later verschoven.

SAMENVATTENDE TABEL VAN DE IN 2001 EN 2002 GEVOERDE ACTIES		
Acties	Para-graaf van het Plan	Stand van zaken
Beleid van duurzame consumptie en productie (Plan § 122, 141 et 622)		
Verlaagde BTW-tarieven voor milieuvriendelijke producten	122 141 622	De Commissie heeft het onderzoek van het probleem uitgesteld tot na 31 december 2003, ingevolge de voortzetting van het experiment inzake arbeidsintensieve diensten en het daaraan verbonden uitstel van de evaluatie ervan.
Herziening van de fiscale beschikkingen inzake milieuheffingen	141 622	Goedkeuring door het Parlement, in december 2002, van een wet houdende diverse bepalingen inzake ecotaksen en ecokortingen.
Strijd tegen de armoede en de sociale uitsluiting (Plan §186, 188 en 193)		
Bestudering van de mogelijkheid alle toelagen alsmede de personenbelasting te individualiseren in een context van ongelijkheid van de inkomsten	186	De wet van 10 augustus 2001 houdende hervorming van de personenbelasting, voorziet de veralgemening, met ingang van 2004, van de afzonderlijke belasting.
Verhoging, via de fiscaliteit, van de laagste inkomens	188	De hervorming van de personenbelasting bevat twee maatregelen die onder meer tot doel hebben de lage inkomens uit beroepswerkzaamheden op te trekken: enerzijds de verhoging van de eerste schijf van de forfaitaire beroepskosten van de werknemers en anderzijds het instellen van een terugbetaalbaar belastingkrediet
Het weer indexeren, vanaf 1999, van de belastbare schijven bij de personenbelasting	193	Sinds 1999 worden alle in EUR luidende bedragen jaarlijks aangepast aan de ontwikkeling van het prijsindexcijfer van het jaar voorafgaand aan de belastbare periode.
Trapsgewijze afschaffing, vanaf 1999, van de aanvullende crisisbijdrage	193	Geleidelijke afbouw op gang gebracht, met voorrang voor de lage inkomens, door de wet van 24 december 1999 en voortgezet met de wet van 12 augustus 2000.
Onderzoek naar de mate waarin huishoudelijke hulp en thuishulp, vaak in de vorm van zwartwerk verricht, fiscaal aftrekbaar zouden kunnen gemaakt worden	193	De wet van 20 juli 2001 voorziet een belastingaftrek voor pwa-cheques en dienstencheques.
Onderzoek naar mogelijkheid tot uitbreiding van de belastingaftrek voor kinderen ten laste via stelsel van belastingkrediet	193	De hervorming van de personenbelasting voorziet een terugbetaalbaar belastingkrediet voor vrijgestelde delen voor kinderen ten laste die niet konden afgetrokken worden wegens te lage inkomsten.
Bevorderen van een duurzame ontwikkeling van de energie (Plan § 404, 616 en 622)		
Ondersteuning van voorstel van energie-CO ₂ -taks op Europees niveau	404 622	Actieve deelname aan discussies betreffende voorstel van richtlijn over belasting van de energie.
Rekening houden met weerslag van milieuheffingen voor ondernemingen die grote verbruikers zijn van de zwaarst belaste producten en blootgesteld zijn aan de internationale concurrentie	616	Bij de discussies over het Europese voorstel inzake energietaks is België erop bedacht dat de ondernemingen die veel energie verbruiken niet benadeeld worden.

Rekening houden met de weerslag van de milieueffingen op de lagere inkomenscategorieën	616	Het door de Ministerraad gevraagde verslag over de weerslag van de energiebelastingen op de huishoudens is in september 2002 aan de Regering voorgelegd. België heeft tijdens de discussies over een voorstel van energiebelasting op Europees vlak rekening gehouden met die weerslag.
Invoeren van gunstregimes om sociaal of ecologisch wenselijke productie- en consumptiewijzen aan te moedigen	614	Belastingvermindering voor de belastingplichtige die in zijn woning welbepaalde werkzaamheden laat uitvoeren met het oog op een rationeler energieverbruik (art. 33 van de wet van 10 augustus 2001 houdende hervorming van de personenbelasting).
8) Een met duurzame ontwikkeling verenigbare bevordering van de mobiliteit (Plan § 442 en 455)		
Fiscale stimulansen om de ingebruikstelling van voertuigen met minder milieubevuilende motoren te bevorderen	442 455	Vermindering van de belasting op de inverkeerstelling voor minder bevuilende voertuigen en voertuigen die properder brandstof verbruiken (LPG). Gevarieerd tarief in het eurovignetstelsel, om voertuigen die aan de EURO1 en EURO2 normen voldoen te bevorderen.
Aanpassing van aftrekregeling inzake reiskosten voor het woon-werkverkeer	455	Maatregelen uitgevaardigd in het kader van de wet houdende hervorming van de personenbelasting: <ul style="list-style-type: none"> - forfaitaire aftrek (0,15 /km) voor beroepskosten verbonden aan woon-werkverkeer uitgebreid tot alle verplaatsingsmiddelen ; voor aanslagjaar 2003 (inkomsten 2002) wordt de maximaal toelaatbare afstand van 50 op 100 km gebracht (heen en terug); - de werkgever mag 120 % van de kosten aangegaan met het oog op het collectief vervoer van zijn personeel aftrekken. <p>De tussenkomst van de werkgever in het abonnement bij een maatschappij voor openbaar vervoer voor verplaatsingen tussen woonplaats en werkplek is nu volledig vrijgesteld.</p>
9) Beleid ter bescherming van de atmosfeer(Plan § 507 en 614)		
Invoering van een (bijkomende) belasting op sociaal en ecologisch ongewenste en/of gunstregimes voor (wél) gewenste productie- en consumptiewijzen	614 507	Differentiatie van het accijnstarief voor loodvrije benzine en voor diesel, in functie van het zwavelgehalte en het gehalte aan aromatische verbindingen. <p>Het onderzoek naar de opportuniteit om, in een budgettair neutraal kader, fiscale stimuli in te voeren voor diesel met een zwavelgehalte van 0,05 %, heeft geleid tot het verwerpen van een dergelijke maatregel.</p>
Onderzoek, door een interdepartementale werkgroep, naar de opportuniteit om vormen van internationale fiscaliteit, zoals de Tobintaks op speculatieve kapitaalstromen, in te voeren.	622	Op verzoek van de Minister van Financiën heeft de Hoge Raad van Financiën in juni 2001 een "Advies in verband met de mogelijke invoering van een belasting van het "Tobin"-type" ingediend.

Rapport van de heer P-P. HERMOYE, lid, vertegenwoordiger van de Minister van Telecommunicatie en Overheids- bedrijven en Participaties, belast met de Middenstand

Wat de overheidsinstellingen betreft, is Minister Daems bevoegd voor de volgende twee instellingen : de Regie der Gebouwen en het B. I. P.T.

Dit verslag zal bijgevolg, duidelijkheidshalve, in twee delen worden verdeeld.

Deel 1: De Regie der Gebouwen

1. Inleiding

De Regie der Gebouwen, parastatale instelling A, is belast met de huisvesting van de verschillende federale departementen.

Die opdracht omvat de oprichting en het onderhoud van goed uitgeruste en functionele gebouwen, die garant staan voor een goede dienstverlening aan de burgers.

De Regie voert ook de verbintenissen uit die door de Federale Staat, inzake gebouwen, zijn aangegaan ten aanzien van internationale instellingen (zoals de Europese Scholen).

Concreet bestaat die opdracht in, enerzijds, het administratief en technisch beheer en, anderzijds, in het onderhoud van het onroerend patrimonium.

De Regie beheert meer dan 1200 gebouwen in eigendom (ongeveer 6 miljoen m²) en ongeveer 600 gehuurde gebouwen (\pm 1,8 miljoen m²). Dat maakt van de Regie één van de belangrijkste makelaars van het land.

Daarnaast realiseert de Regie architecturale en technische studies, treedt zij op als bouwheer en staat zij in voor de leiding van de werken.

Het patrimonium omvat een bepaald aantal monumentale gebouwen uit diverse tijdperken, vaak met een grote historische en architecturale waarde, waarvan het voortbestaan moet gewaarborgd worden.

Wanneer het om nieuwe gebouwen gaat, schenkt de Regie bijzondere aandacht aan de globale architecturale kwaliteit van haar ontwerpen.

Die kwaliteit wordt, inzonderheid, bepaald door:

- de architecturale kwaliteit en de stedenbouwkundige inpassing in het bestaande milieu;
- het functioneel karakter van het gebouw;
- de levensduur van het gebouw;

-
- de kosten voor de bouw, het onderhoud en de dagelijkse bewoning (energieverbruik,...).

De Regie staat niet in voor het beheer van de gebouwen van de parastatale instellingen (RSVZ,...), noch van de militaire gebouwen, noch van de ambassades.

De Regie heeft twee gespecialiseerde cellen opgericht voor aangelegenheden die te maken hebben met de “duurzame ontwikkeling”:

De Cel Energie en Duurzame Ontwikkeling

De cel Energie werd opgericht in het begin van de jaren 80, om het hoofd te bieden aan de petroleumcrisis. In die tijd liet zij het energiekadaster opmaken van een duizendtal van haar gebouwen, alsmede de “energiediagnose” van een groot aantal gebouwen en heeft zij een beleid van verbeteringswerken op stapel gezet.

De acties van dit type werden beperkt tijdens de omgekeerde petroleumshock op het einde van de jaren 80.

De cel heeft evenwel haar activiteiten in de jaren 90 voortgezet en ze hoofdzakelijk gericht op de verzameling van gegevens nopens en de behandeling van brandstofverbruik. Regelmatige inspecties van de gebouwen, doelgerichte werken en adviezen aan de beheerders hebben het mogelijk gemaakt het verbruik te verminderen.

Sinds 1999, houdt de cel zich ook bezig met de duurzame ontwikkeling in verband met de oprichting van gebouwen.

De cel bestond uit een ingenieur die deeltijds met die taak belast was, een technicus en twee administratieve krachten.

Sinds juli 2002 kan de cel rekenen op de inbreng van twee bijkomende ingenieurs. De milieuoördinator werd nog niet in dienst genomen.

De cel asbest

De cel Asbest werd opgericht in 1996 met het doel de inventaris op te maken van het asbest dat aanwezig is in al de gebouwen welke door de federale administraties zijn ingenomen. Vervolgens heeft zij de saneringswerken georganiseerd en gecontroleerd in de gebouwen welke eigendom zijn van de Regie, evenals de werken die zijn uitgevoerd door de particuliere eigenaars van de gehuurde gebouwen.

De inventaris werd volledig opgemaakt tussen 1998 en 2001. Hij heeft betrekking op 1601 gebouwen die door federale diensten zijn ingenomen (Financiën, Justitie,...). De inventaris werd medegedeeld aan de departementen, samen met een toelichtingsbrochure.

Uit de inventaris blijkt dat in 1313 gebouwen in een of andere vorm asbest aanwezig is. Saneringswerken zijn uitgevoerd of zullen worden uitgevoerd in 952 gebouwen. 731 ervan zijn eigendom van de Regie.

De saneringswerken werden aangevat in 2000, in volgorde van voorrang. Eind 2002 waren 317 gebouwen volledig gesaneerd.

Verkoop van gebouwen en overdracht van bevoegdheden

De Voogdijminister van de Regie voert momenteel een beleid van verkoop en wederinhuring van kantoorgebouwen. Daarnaast werd in 2002 overgegaan tot de overdracht van een groot aantal gebouwen van de Federale Politie aan de gemeenten. De Regie zal niet langer instaan voor het beheer ervan.

Zo ook werden door de regionalisering van de landbouw de gebouwen ervan overgedragen aan de Gewesten. Het aantal gebouwen in eigendom vermindert dus ten voordele van gehuurde gebouwen.

De omzetting in Belgisch recht van de Europese richtlijn 2002/91/CE betreffende de energieprestaties van de gebouwen zou moeten toelaten te beschikken over een objectieve technische basis voor het bepalen van de thermische kwaliteit van de gehuurde gebouwen en om, geval per geval, in de huurcontracten doelstellingen te bepalen die moeten worden bereikt.

2. Oprichting van een intern netwerk

Het federaal charter

Minister Daems, Voogdijminister van de Regie der Gebouwen en de Directeur-generaal van de Regie hebben op 1 augustus 2002 het Federaal Milieucharter ondertekend. Dat charter is gebaseerd op het model bepaald door de cel voor de coördinatie van de acties inzake milieubeheer. Daaraan werden aanvullingen toegevoegd om rekening te houden met het feit dat de Regie de gebouwen beheert die door de federale diensten worden ingenomen. Zij kan derhalve meewerken aan de vermindering van het verbruik in al de gebouwen en niet enkel in die welke door haar personeel zijn ingenomen.

De milieucoördinator

De Regie kreeg de toelating om vanaf januari 2001 een persoon aan te werven voor die post, op de begroting van de uitzonderlijke en tijdelijke behoeften.

In september 2002 heeft zij beslist een wijziging te vragen van de wervingscriteria om een ruimer publiek te kunnen bereiken. Immers, de wervingstoelating was verleend voor een ingenieur of een industrieel ingenieur, hetgeen nogal beperkend is. Het verzoek werd op zodanige wijze geformuleerd dat een universitair (ongeacht zijn diploma) kan solliciteren, indien hij kan aantonen studies te hebben gedaan of ervaring te hebben op het gebied van het milieu.

Eind 2002, werd de mogelijkheid tot aanwerving op de uitzonderlijke en tijdelijke behoeften voor alle administraties opgeheven. De Regie kan dus niet langer iemand in het kader daarvan aanwerven. Niettemin blijft het mogelijk iemand in dienst te nemen op basis van een vervangingscontract, wat geen duurzame oplossing is.

In tussentijd worden de opdrachten van de milieucoördinator deeltijds uitgevoerd door de leden van de Cel Energie & Duurzame Ontwikkeling.

Het intern comité

De oprichting van dit “intern comité” is aan de gang; deze kwestie werd eind februari 2003 behandeld op de Directieraad van de Regie der Gebouwen.

“Project Wallonië”

Het startproces begon in januari 2002. Vervolgens heeft het project verschillende fasen doorlopen : informatie van de syndicale instanties, van de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming (I.D.P.B.), van de buitendiensten van Namen en van Bergen. In juni werd een nieuwe stap gezet : de pilootgroep werd opgericht, er werd een programma bepaald dat meer bepaald informatiedagen plant voor de Waalse buitendiensten II en er werd een planning in zes fasen uitgewerkt.

3. Uitvoering van het Plan 2002

3.1. HET ENERGIEBEHEER VAN DE GEBOUWEN (PLAN § 154)

Bestaande toestand

Sinds een tiental jaren inspecteert de cel Energie systematisch de gebouwen die eigendom zijn ten einde de bestaande verwarmingsinstallaties te beoordelen. Hiervoor stelt zij een beknopt schema op van de installaties ten einde de zones van het gebouw te bepalen die door de verschillende tellers worden gevoed en om op die manier de “or ga ni grammen” van de energiepunten op te maken.

Nadien zenden de beheerders van de gebouwen ieder jaar de verbruiksmetingen naar de Regie. De cel Energie voert een technisch onderzoek uit en stuurt dat terug naar de beheerder. Indien nodig wordt aan de bij het beheer van het gebouw betrokken buitendienst van de Regie ook een voorstel tot wijziging van de installatie gezonden.

3.2. NIEUW VOORZIEN COMPUTERPROGRAMMA

Na de ondertekening van het Federaal Milieucharter is gebleken dat het opnemen van het brandstofverbruik ontoereikend was en dat andere vormen van verbruik, zoals van water, elektriciteit, ... eveneens dienden te worden gecontroleerd.

Er werd dan ook beslist een nieuw computerprogramma te creëren dat al de domeinen van het Federaal Milieucharter omvat. In dat programma zullen natuurlijk al de gegevens en karakteristieken van het huidige programma worden overgenomen.

Bovendien zal dat computerprogramma het mogelijk maken een beschrijving in te voeren van de gebouwen (energiekader), van de verwarmingsinstallaties en van de toestellen die energie en water verbruiken. Hierdoor zal het onderzoek en de verklaring van de evolutie van het verbruik worden vergemakkelijkt, evenals het bepalen van de prioriteiten, zowel met betrekking tot de verbetering van het gebruik van de middelen, als wat betreft de vernieuwing van sommige installaties.

Dat programma zal bestemd zijn voor :

- De federale milieucoördinatoren en al de milieubeheerders in de door de federale administraties ingenomen gebouwen. Het zal een hulpmiddel zijn voor het toezicht op het verbruik, alsmede een bron van informatie en toelichtingen nopens het milieubeheer.
- De ingenieurs en architecten van de Regie der Gebouwen die de informatie betreffende de installaties en de gebouwen zullen kunnen beschrijven.

De door deze twee bronnen verzamelde informatie zal de Regie in staat stellen het verbruik te analyseren en de installaties en de bekleding van de gebouwen te verbeteren.

Het computerprogramma wordt onderzocht in samenwerking met, onder andere, de Federale Coördinatriceel van de acties inzake Milieubeheer en met de hulp van milieucoördinatoren van verschillende FOD's.

3.3. DE TYPEBESTEKKEN (PLAN § 159)

De typebestekken bevatten een verzameling voorschriften die veelvuldig gebruikt worden in de opdrachten van werken.

Het bestek 110 wordt momenteel opgesteld. Het zal speciale voorschriften bevatten betreffende de duurzame materialen.

3.3.1. Milieubeheer van het departement

Het ophalen van papier

Gedurende het jaareinde van 2002 werd de noodzakelijke organisatie ingevoerd voor het selectief ophalen van papier in de hoofdzetel (Gulden Vlies-gebouw). De operatie werd gestart op 14 januari 03. Het ophalen gebeurt met de hulp van eco-recyclers die zijn in dienst genomen door het Ministerie van Volksgezondheid in het kader van het "Rosetta"-project.

De opruiming van het papier gebeurt door "Net-Brussel", in het kader van het gewone contract voor de opruiming van de afval van het gebouw. Aangezien de opruiming van gesorteerd papier minder duur is dan van ongesorteerd afval maakt deze oplossing besparingen mogelijk op de begroting "afval" van het economaat.

De elektronische omzendbrieven

In de loop van het jaar 2002, heeft de informaticadienst het bij de Regie bestaande intranet vernieuwd en er een deel aan toegevoegd dat toelaat de omzendbrieven automatisch te beheren. Elke dienst heeft een verantwoordelijke persoon die de door zijn dienst uitgebrachte omzendbrieven op gebruiksvriendelijke wijze mag invoeren en wijzigen. Vanaf 1 januari 03 is de verdeling van omzendbrieven nog enkel op elektronische wijze toegelaten. De diensthoofden zijn niettemin verantwoordelijk voor de verdeling van de omzendbrieven op papier aan de personeelsleden die over geen computer beschikken.

3.3.2. Tabel met acties en verantwoordelijkheden voorzien in het FPDO

Acties	Paragraaf van het Plan	Stand van zaken
milieuexperts aanwerven en milieuaudits uitvoeren	154	Er werden twee ingenieurs in dienst genomen om het nieuwe computerprogramma te onderzoeken en de milieubepalingen in de opdrachten van werken te bestuderen.
opstellen van overzichtstabellen als bijlage aan het activiteitenrapport van de ICDO (water, energie, afval) (78300)	155	Creatie van een computerprogramma dat toelaat gegevens over het verbruik te verzamelen en de overlegging van boordtabellen.
het verbruik van energie en water verminderen door de kwaliteit van de controle, een betere opvolging van het beheer en bepaalde investeringen (x 9800, 53401)	156	
Alle ministeries nemen zodat de ministeriële kabinetten, federale administraties en instellingen die ervan afhangen een systeem van ecologisch beheer aannemen	157	Federaal Milieucharter ondertekend door de Minister op 1 augustus 2002.
de wettelijke mogelijkheid onderzoeken om sociale clausules in overheids-aanbestedingen in te voeren. (x 18902/03)	159	De typebestekken worden momenteel aangepast.

4. Andere initiatieven

Er werden reeds verschillende projecten gestart, gebaseerd op het concept van de duurzame ontwikkeling:

De "espace Divignes", een project van administratief centrum op de site Remacle in Dinant, dat in maart laatstleden aan Minister Daems werd voorgesteld, voorziet in de groepering, op een zelfde site, van drie ministeries: Justitie, Binnenlandse zaken en Financiën.

De groepering van de federale administraties (Regie der Gebouwen, Justitie, Financiën, Archief,...) op de site van de "quartier des Casernes et des Célestines" in Namen. Die reorganisatie zou toelaten de werking van de betrokken administraties te verbeteren en, tegelijk, een wijk nabij het stadscentrum te laten heropleven.

De post voor autosnelwegbewaking op de site van het verkeersknooppunt van Achêne in Sorinne : complex overdekt met planten, thermische zonne-installatie, regenwaterput, zuiveringsstation, terrein weergegeven aan de natuur...

Fotovoltaïsche zonne-energie: aan de gang zijnde studie die een theoretisch gedeelte en concrete toepassingen zal omvatten.

Er werd een bestek gepubliceerd om een overdekte steiger op te richten boven de "tour valenciennoise", in Bergen, om de renovatiewerken uit te voeren beschermd tegen het slechte weer. Dit bestek omvat specifieke voorschriften in verband met het beheer van het afval van de bouwplaats, met de veiligheid op de bouwplaats,...

Binnenkort zou in Philippeville een nieuw financiecentrum moeten worden gebouwd. De studie die momenteel aan de gang is, voorziet in de invoering van concepten van duurzame ontwikkeling, zoals:

- concept van een vergemakkelijkte toegang tot het gebouw voor gehandicapten,
- gebruik van regenwater voor diverse waterbehoeften,
- gebruik van gezonde materialen,
- geoptimaliseerde concept van natuurlijke verlichting,
- geoptimaliseerde concept inzake verwarming en ventilatie,
- hoog niveau van thermische isolatie,
- welzijn van toekomstige bewoners.

Brugge gevangenis :

- vervangen van sommige koelmiddelen gebruikt bij koelmachines door milieuvriendelijke koelmiddelen,
- vervangen van de halonblusinstallatie door een blusinstallatie met een milieuvriendelijk blusmiddel.

5. Perspectieven 2003

Het in dienst nemen van een coördinator zou in ieder geval dit jaar moeten gebeuren.

Het computerprogramma voor milieubeheer zou tegen het einde van het jaar moeten werken.

In het kader van de vermindering van het papierverbruik is gepland een intranetsite tot stand te brengen die mogelijk maakt het persoverzicht te raadplegen.

De eerste bestekken voor ecologische aankopen zouden moeten worden gepubliceerd.

Deel II: Het Belgisch Instituut voor Post en Telecommunicatie

1. Inleiding

Het instituut is een parastatale instelling van het type A die belast is met de controle van de postdiensten en de telecommunicatie.

2. Installatie van het intern netwerk

Het federaal charter

Het federaal charter werd op 29/09/2001 door minister Daems ondertekend. Gelet op het kleine aantal gebouwen die bezet worden door het instituut, werd er beslist om het Milieucharter rechtstreeks in te voeren in de zes sites die door zijn diensten worden bezet, eerder dan te beginnen met proefsites zoals voorgesteld werd.

De milieucoördinator

M. Dehaye is sinds 1 oktober 2001 milieucoördinator.

Hij heeft als milieucoördinator twee opleidingen mogen volgen. De eerste opleiding had betrekking op "het beleid voor de aankoop van milieuvriendelijke producten" en de tweede op "de sensibilisering en de betrokkenheid van het personeel bij het milieubeheer".

Het intern comité

Het intern Comité werd op 25/03/02 geïnstalleerd. Op die datum hebben de leden het jaarlijks plan 2002 en een ontwerp van het meerjaarlijks plan opgemaakt.

3. Uitvoering van het Plan in 2002

3.1. MILIEUBEHEER VAN HET DEPARTEMENT

De gebouwen

Het instituut is van geen enkel gebouw eigenaar en alle gebouwen die bezet worden door zijn diensten, worden tegelijkertijd door andere huurders of door de eigenaar (Gebouw Astro dat eigendom is van Fortis) bezet, met uitzondering van het gebouw "Anderlecht" dat uitsluitend door het Instituut bezet wordt.

Voor zijn milieubeheer heeft het Instituut te kampen met een gebrek aan gegevens betreffende het energieverbruik.

De eigenaars factureren het verbruik op forfaitaire wijze (bijvoorbeeld, voor de lokalen in de Astro-toren betaalt het Instituut de lasten van de airconditioning en het water op basis van de bezette oppervlaktes).

Het is een algemene situatie, met uitzondering van het gebouw "Anderlecht".

In dit geval is dit gebouw een voormalig atelier met meerdere functies. Een gedeelte van het gebouw is een parkeergarage voor de dienstvoertuigen, een ander gedeelte bestaat uit kantoren en uitgeruste laboratoria waarin het personeel elektrische en elektromagnetische metingen uitvoert en enkele lokalen worden gebruikt om archief in te bewaren.

Het gebouw is bouwvallig, men komt er binnen via een elektrisch luik. Het dak van het gedeelte van de parkeergarage op het gelijkvloers is samengesteld uit gegolfde Eternitplaten.

Recentelijk heeft het Instituut op zijn kosten het sanitair laten herstellen. Dit heeft geleid tot een verlaging van het waterverbruik in 2002 met meer dan de helft ten opzichte van het verbruik in 2001.

Informatie

In zijn milieuprogramma 2002 heeft het Instituut alle personeelsleden geïnformeerd over de ondertekening van het Federaal Milieucharter, het nut van een beleid inzake Duurzame Ontwikkeling en de inspanningen die dienen geleverd te worden om de doelstellingen van het charter te bereiken.

De komende informatiecampagnes hebben betrekking op de bereikte resultaten en de noodzaak om de nadruk te leggen op de besparingsinspanningen. Er wordt ook een affichecampagne voorzien.

Acties

Het Instituut heeft eveneens maatregelen genomen met het oog op de selectieve afvalsortering. Deze doelstelling is volledig bereikt voor de zes gebouwen.

Met het oog op een vermindering van het papierverbruik wordt het gebruik van intranet aangemoedigd. Dit initiatief ontwikkelt zich geleidelijk aan.

Er is een dossier hangende voor de aankoop van gerecycleerd papier.

4. Perspectieven 2003

In 2003 zal er informatie verspreid worden om het personeel opnieuw te sensibiliseren voor het milieucharter en om ook de nieuwe personeelsleden te betrekken bij de collectieve inspanningen. Er zal gelijktijdig een affichecampagne georganiseerd worden.

Er zal een aankoopbeleid voor goederen die beantwoorden aan de milieucriteria uitgewerkt worden. Hiertoe zullen de verantwoordelijken "Voorraad" en "informatica" een opleiding moeten volgen.

De bedoeling is om energiezuinige uitrustingen te kopen die samengesteld zijn uit ecologisch gezien correcte materialen.

Er wordt eveneens overwogen om de toestemming van de eigenaar van het gehuurde gebouw te Luik te vragen voor de installatie van programmeerbare thermostatische kranen op de radiators.

Rapport van de heer E. BAUDHUIN, expert, vertegenwoordiger van de Minister van Economie (en Wetenschappelijk Onderzoek, belast met Grootstedenbeleid)

1. Inleiding

De periode van maart 2002 tot maart 2003 werd besteed aan een tweede oefening inzake concrete toepassing van de maatregelen die voorzien zijn in het Federaal Plan, tevens gepaard gaande met de deelneming aan externe evenementen van openbare bevordering van het Plan, van zijn implementatie en meer in het algemeen van het concept van "duurzame ontwikkeling":

- De verwezenlijking van acties die tot de bevoegdheid behoren van het Mineco werd voortgezet in de schoot van de verschillende administraties. Voor meer informatie, zal de lezer de synthese en "het dashboard" kunnen raadplegen, die hierbij zijn ingesloten en die voor elke actie of specifiek thema de toestand van de verwezenlijking hernemen. Wij verheugen ons erover dat dit type van synthetische presentatie weerhouden werd door de ICDO-CIDD, aangezien dit een grotere leesbaarheid en een betere toegang voor ieder mogelijk maakt.
- De zomerperiode was de gelegenheid om een sectorale balans voor te stellen aan de diensten van de Heer Eerste Minister en aan de leden van de Regering, inzonderheid aan de Minister van Economie en de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, in het kader van de wereldtop van duurzame Ontwikkeling van Johannesburg (van 26 augustus tot 04 september 2002)
- De evenementen van publieke promotie van Federaal Plan en de duurzame ontwikkeling in het algemeen werden geconcentreerd op de deelneming aan twee salons - tentoonstellingen die een nationale bekendheid hebben:

Milieubeurs 2002 - 22, 23 en 24 maart 2002 - Brussels Expo

De voorstelling van onze stand bij deze gelegenheid was vooral gericht op de bevordering in het algemeen van het Federaal Plan en op de voorstelling van de website www.climat.be.

Met hoogwaardig audiovisueel materieel (LCD-projectie op groot scherm en DD video op home cinema) werden talrijke bezoekers geboid.

De organisatie van een wedstrijdspel op basis van de inhoud van de videocassette inzake het federaal Plan kende een groot succes bij een geïnteresseerd schoolgaand publiek: verschillende prijzen werden geschonken aan de talrijke laureaten.

In het bijzonder moet het prinselijk bezoek aan de stand, in de persoon van Prins Laurent van België, vergezeld van Mevrouw de Minister van Volksgezondheid,

Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu en van de Heer Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, worden vermeld.

De aanwezigheid van deze personaliteiten op onze stand heeft ons geëerd en bijgedragen tot het vestigen van de reputatie en de motivering.

Batibouw 2003 - 20 februari 2003 tot 2 maart 2003 - Brussels Expo

De deelneming aan dit belangrijk salon heeft het mogelijk gemaakt om aanwezig te zijn in de Patio bij de verschillende institutionele stands (Gewesten, notariaat, immobiëlen, enz.) en er een zeer talrijk publiek te kunnen bereiken inzake het onderwerp van de nieuwe belastingverminderingen (600 EUR) waarvan de belastingplichtige eigenaars kunnen genieten, voor de veranderingswerken uitgevoerd voor de vervanging of de plaatsing van meer energiebesparende materialen:

- vervanging van oude stookketels;
- installatie van een systeem van waterverwarming door middel van zonne-energie;
- plaatsing van zonnepanelen voor het omzetten van zonne-energie in elektrische energie;
- plaatsing van dubbele beglazing;
- isolatie van daken;
- plaatsing van een warmteregeling van een installatie van centrale verwarming door middel van thermostatische kranen;
- energieaudit van de woning.

Deze fiscale stimulus die investeringen in "duurzamere" materialen aanmoedigt, zal voor het eerst mogen worden toegepast bij de fiscale aangiften van 30 juni 2004. Hij slaat evenwel op de uitgaven die werden gefactureerd door de geregistreerde aannemers in de loop van het jaar 2003. Het behoorde dus om er nu de bekendheid van te bevorderen.

Een voorstelling, projectie van een powerpoint diaporama, alsook het voorhanden zijn van complete informatie op de site www.energie.mineco.fgov.be heeft een goede verstaanbaarheid en verspreiding in de hand gewerkt bij een opmerkelijk publiek dat dikwijls rechtstreek betrokken was.

Het bezoek ter plaatse op 26 februari 2003 van de Heer Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling heeft ook in dit geval bijgedragen tot het vergroten van het prestige van deze gebeurtenis.

Er moet tevens worden genoteerd dat talrijke ondernemers en ondernemingen zijn gekomen om inlichtingen in te winnen terzake om er hun klanten van te laten genieten.

Behalve op de website, is de informatie nu ook sedert 1 maart 2003 beschikbaar in de twee talen, via een Call center, 02/ 201.26.64.

2. Oprichting van een intern netwerk

De oprichting van een dergelijk netwerk kon worden verder worden uitgebouwd ter gelegenheid van een aantal interbestuurlijke coördinaties, zoals die van januari 2003 in verband met een globaal advies van de FOD Economie over het ontwerp van Richtplan "Productbeleid en Milieu". Die coördinaties vonden plaats op initiatief van ondergetekend lid en van de Directeur- Generaal van het Bestuur Energie (Dhr. Sonck - Voorzitter ICDO) en met de steun van de voorzitter van de nieuwe FOD, Dhr. L. Verjus.

3. Uitvoering van het federaal Plan

De verdeling van de acties voorzien in het Plan DO tussen de federale departementen in de schoot van de CIDD-ICDO, heeft aan het Departement Economie zevenenveertig acties toevertrouwd in de hoedanigheid "leade".

De grote krachtlijnen die worden gevolgd en de voornaamste concrete verwezenlijkingen voor de materies - met uitzondering van deze van de Energiesector (cfr. rapport van de Heer F. Sonck, Voorzitter CIDD - ICDO), worden hierna weergegeven. Voor nadere informatie gelieve het "dashboard" in bijlage te raadplegen.

3.1. WIJZEN VAN VERBRUIK - PRODUCTIE - BELEID INZAKE INFORMATIE, OPVOEDING EN SENSIBILISATIE VAN HET PUBLIEK (PLAN: 111 - 133)

3.1.1. Sociaal keurmerk - Keurmerk Label - Politique de produits durables et/ou de qualité - Label développement durable (acties 94 en 116)

De wet van 27 februari 2002 die beoogt de sociaal verantwoorde productie te bevorderen voorziet in het invoeren van een sociaal keurmerk voor de producten die werden vervaardigd de acht fundamentele conventies van de Internationale Arbeidsorganisatie.

De wet werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 26 maart 2002. De uitvoeringsbesluiten worden goedgekeurd teneinde het systeem operationeel te maken.

Het sociaal keurmerk zal kunnen worden toegekend op vraag van de onderneming (op eigen initiatief) voor de producten en diensten waarvan het geheel van de productie- en/of opbouwketen tenminste de vijf grote principes eerbiedigt die in de conventies worden uitgedrukt van de Internationale Arbeidsorganisatie:

- Verbod op de dwangarbeid (nrs 29 en 105),
- Recht op vakbondsvrijheid (nr 87),
- Het recht van organisatie en collectief overleg (nr 98),
- Het verbod op elke discriminatie inzake tewerkstelling en verloning (nrs 100 et 111),
- De minimumleeftijd voor kinderarbeid, alsook het verbod op de ergste vormen van kinderarbeid (nrs 138 et 182).

België speelt een pioniersrol op Europees vlak door zich van een dergelijke wet te voorzien, terwijl de Commissie besloten heeft om de goedkeuring van een keurmerk door verscheidene landen af te wachten, vooraleer een Europees keurmerk voor te stellen.

De nieuwe Belgische wet beoogt tevens op termijn de vermindering en/of de harmonisering van de honderden gedragscodes en talrijke keurmerken, door aan de ondernemingen een wettelijk kader te verlenen en aldus toelaat om de gedragscodes op nationaal niveau te harmoniseren.

3.1.2. Ontwikkeling van indicatoren DO door het Nationaal Instituut voor de Statistiek (acties 105 tot 109 en 641)

De verschillende algemene onderzoeken van het NIS pogen om het perspectief en de inzetten van de DO te integreren (bvb: enquête inzake de structuur van de ondernemingen, het budget van de gezinnen, enz.).

Het NIS ontwikkelt een serie van indicatoren inzonderheid betreffende de productie van "bio" producten, de milieu-uitgaven van de ondernemingen, het aantal gecertificeerde operatoren EMAS of ISO 14000.

De integratie van de inzetten van DO laat een transversale (geïntegreerde) studie toe van de resultaten, een interdisciplinaire standaardisering, het verbinden van de steunpijlen van de DO. Het geheel gaat gepaard met een beperkte administratieve belasting.

3.1.3. Duurzaam/en of 'sustainable' verbruik (acties 111, 115, 120 en 133) - Sociale en ethische reclame (actie 118) - Reclame en consumptiewijzen (acties 120, 432 et 477) - Etikettering en groene keurmerken (acties 121, 265 et 368)

De Raad voor het Verbruik heeft een van zijn subcommissies anders benaamd "Commissie Milieu - Productie duurzaam verbruik".??? Zij is inzonderheid belast met het bestuderen van de problemen inzake het duurzaam verbruik en/of

De thema's inzake de veranderde wijzen van verbruiken en de impact van de reclame op het gedrag werden gericht behandeld in verschillende werken en in adviezen van de Raad voor het Verbruik en de Commissie voor Milieuetikettering en Milieureclame.

Rekening houdend met het overschrijdend karakter van het federaal Plan (band tussen de economische-, sociale- en milieufactoren), lijkt een reflectie van deze twee traditionele overlegforums tussen de interveniënten van de ondernemingen enerzijds en verbruikersorganisaties en milieuorganisaties anderzijds, onontbeerlijk.

De verschillende adviezen die onlangs werden uitgebracht door de Raad voor het Verbruik en de Commissie voor Milieuetikettering en Milieureclame (inzonderheid van 2000 tot 2003) kunnen worden geraadpleegd op de site www.mineco.fgov.be (bescherming van de rechten van de verbruikers - raadgevende raden).

Eenzijds heeft de Raad voor het Verbruik zich inzonderheid uitgesproken inzake ongewenste reclame, reclame waarvan de kinderen de doelgroep zijn, reclamecampagnes voorafgaand aan de feesten, verantwoord gedrag van de bestuurders, verbod op reclame voor elektrische verwarming, informatie op het verbruik van brandstof en de CO₂-uitstoten ten behoeve van de kopers van nieuwe personenwagens.

Anderzijds werden de werkzaamheden van de Commissie voor Milieuetikettering en Milieureclame inzake groene etikettering (logos en keurmerken) voortgezet. Een aanbeveling over het gebruik van grafische symbolen bij de etikettering en de reclameboodschappen met een milieukarakter werd gedaan op 18 oktober. De CEPE heeft een advies uitgebracht i.v.m. de oprichting van een specifiek controleorgaan van de MilieureclameCode alsook een tweede advies betreffende een voorstel van koninklijk besluit van de Minister van Consumentenzaken waardoor die Code verplicht wordt.

3.2. BELEID TER BESTRIJDING VAN DE OVERMATIGE SCHULDENLAST (PLAN 224-236)

Sedert de wet van 5 juli 1998 betreffende de collectieve schuldregeling ligt dit beleid in de lijn van de prioriteiten van het departement.

De follow-up en het constant evalueren van deze wetgeving stemmen in het bijzonder overeen met bepaalde acties van het Plan DO, waaronder speciaal de versterking van de controle op de reclame van de professionele kredietverleners en de effectieve oprichting van een positieve kredietcentrale. Er werd hierover bijzonder gewaakt met de steun van de Economische Inspectie die de controle verzekert over de reglementering.

Dit heeft zich geuit in verschillende belangrijke verwezenlijkingen en projecten op het wetgevend vlak:

- De wet van 10 augustus 2001 inzake de Centrale voor Kredieten aan de Particulieren werd gepubliceerd in het Staatsblad van 25 september 2001. Zij treedt in werking op 1 juni 2003. Het koninklijk besluit van 7 juli 2002 is bekendgemaakt in het B.S. van 19 juli 2002. Deze wetgeving beoogt om aan de kredietverleners een positieve weergave te verstrekken van de werkelijke toestand van de kandidaat-ontleners, met het oog op het vermijden van het toekennen van bijkomende kredieten ten aanzien van een toestand van potentiële overmatige schuldenlast of om het toekennen van geschiktere kredieten mogelijk te maken. De resultaten van de oprichting van deze positieve centrale zouden moeten kunnen worden gewaardeerd in de volgende jaarverslagen van de Nationale Bank (statistieken betreffende de kredietcentrale voor de particulieren).
- De wet van 7 januari 2001 (de "Wet Santkin" genaamd) houdende wijziging van de wet van 12 juni 1991 inzake het verbruikerskrediet wijzigt, regelt uitvoerig de financiële gevolgen van de niet-naleving van de verbintenissen in de kredietcontracten door de verbruiker. Zij werd gepubliceerd in het Staatsblad van 25 januari 2001 en trad in voege op 1 januari 2002.

Deze wet voorziet voortaan in de prioritaire verrekening van de terugbetalingen op de interesten en kosten, teneinde het sneeuwbaaleffect van de

overmatige schuldenlast te vermijden (actie 235).

Zij legt ook aan de kredietverleners op om het aflossingsplan te verstrekken voor alle nieuwe kredietcontracten vanaf 1 januari 2002. De Economische Inspectie heeft er een enquête aan besteed over de periode van april tot juli 2002.

- De effectieve oprichting van het Fonds tegen de overmatige schuldenlast via de wet van 19 april 2002 tot wijziging van het artikel 20 van de wet van 5 juli 1998 inzake de basis voor de berekeningen voor de bijdragen van de kredietverleners aan het fonds (gepubliceerd in het B.S. van 7 juni 2002). Het koninklijk besluit van 9 augustus 2002 houdende reglementering van de werking van het fonds voor behandeling van overmatige schuldenlast is bekendgemaakt en in werking getreden op dezelfde dag, nl. op 6 september 2002 ;
- Een wetsontwerp houdende wijziging van de wet van 12 juni 1991 inzake het verbruikerskrediet, waarbij de bescherming terzake van de verbruiker wordt vergroot, werd door de Kamer goedgekeurd op 22 januari 2003 en nadien ook door de Senaat goedgekeurd (koninklijke bekrachtiging binnenkort), met als voornaamste elementen:
 - een verduidelijking en versterking van de bescherming inzake kredietopening,
 - een versterking van de bepalingen inzake de reclame voor kredieten (strafsanctie),
 - verhoogde verantwoordelijkheid van diegenen die als tussenpersonen bij krediet fungeren,
 - veralgemeende bedenktijd,
 - versterking inzake de verzekering van het nog verschuldigd blijvend saldo,
 - variabiliteit van de rentevoet, verruimd naar alle contracten met een langere duurtijd dan vijf jaar,
 - beperkingen van de verbintenissen inzake waarborg,
 - de reglementering van de kredietovereenkomsten die op afstand worden afgesloten,
 - de wet van 20 december betreffende de "minnelijke invordering van schulden" van de consument (B.S. 20.01.2003) treedt in werking op 1 juli 2003. Zij bevat een hoofdstuk dat beoogt de incassobedrijven te reglementeren.

3.3. BESCHERMING EN BELEID VAN HET MARIENE MILIEU - VERSTERKING VAN DE AANWEZIGHEID IN DE NOORDZEE EN CONTROLE VAN DE MENSELIJKE ACTIVITEITEN (ACTIE 343)

In het kader van de wet van 13 juni 1969 inzake de zanduitbating, heeft de FOD in 1999 een multibeamsonar geïnstalleerd op zijn schip, de "Belgica", voor de controle in situ van de banken in uitbating. Controles van de schepen die deze winning doen, zijn voorzien op zee.

Een werkgroep in de schoot van de subcommissie IEC "Noordzee" heeft de eventuele oprichting van een dienst "kustwacht" onderzocht, in toepassing van de wet van 20 april 1999 op de bescherming van het mariene milieu en van de wet van 22 april 1999 betreffende de exclusieve economische zone.

3.4. INTERNATIONALE STRATEGIE INZAKE BIODIVERSITEIT EN BIOVEILIGHEID (ACTIES 373 EN 374)

Het ontwikkelen van legale instrumenten tegen de biopiraterij in het kader van het recht van de brevetten wordt voortgezet met als essentieel objectief, die uitvindingen niet-octrooieerbaar te maken, die ontwikkeld zijn in schending van de Conventie van Rio inzake de biologische diversiteit van 5 juni 1992. Een wetsontwerp dat de richtlijn 98/44/CE omzet werd ingediend in het Parlement op 21 juni 2002, waarbij de vermelding van de aardrijkskundige oorsprong werd verplicht van de levende materie van waaruit een uitvinding werd ontwikkeld (actie 373).

De follow-up van de werkzaamheden van de Wereldorganisatie voor Intellectuele Eigendom (WIPO) inzake intellectuele eigendom m.b.t genetische rijkdommen, de traditionele kennis, de folklore en de ambachtscunst laat toe om het internationaal erkenningproces van de rechten op collectieve intellectuele eigendom van de inheemse volkeren en de inheemse gemeenschappen, te steunen (actie 374).

3.5. INTERNATIONALE HANDEL (ACTIES 567 EN 569)

Tijdens de verschillende internationale werkzaamheden van de WHO, EU en OESO, heeft het Departement Economie, UE et OCDE, moedigde het Departement Economie, in functie van de politieke en socio-economische context van het ogenblik, een multilaterale consensus "duurzame ontwikkeling" aan, in het bijzonder m.b.t het gebruik van keurmerken en etikettering in die zin. De follow-up van de paragrafen 31.iii et 32.iii van de ministeriële verklaring van de vierde Conferentie van de WHO (Doha, 9-14 november 2001) lijkt hier prioritair te zijn (actie 567).

Langs de sociale partners en andere kanalen van de bedrijfswereld om, begunstigt de FOD de bevordering en de toepassing van de richtlijnen van de OESO die van toepassing zijn op de multinationale ondernemingen (actie 569).

3.6. GREENING: MILIEUBEHEER VAN HET DEPARTEMENT (ACTIES 154 TOT 157)

De FOD is overgegaan tot de aanwerving van een milieucoördinatrice op datum van oktober 2001.

De dashboards inzake het energieverbruik (water, gas, stookolie, elektriciteit) en papier (kg/pers) werden opgesteld voor de periode van 1997 tot 2002, waarbij onderscheid werd gemaakt tussen de verschillende gebouwen van het Departement.

Op termijn moet worden geantwoord op objectieven die zijn bepaald door het federaal Milieuhandvest, opgesteld door de federale cel van milieucoördinatie, in toepassing van het artikel 157 van het federaal Plan.

Een interne werkgroep, die inzonderheid de verantwoordelijken van de verschillende gebouwen verenigt, wordt belast met het bepalen van de prioritaire voorstellen en acties die energiebesparingen begunstigen. Een ontwerp van dienstnota, dat bepaalde individuele gedragsregels aangeeft die dergelijke energiebesparingen begunstigen, wordt ook opgesteld.

Sedert november 2001, werd gestart met een eerste test van selectieve ophaling en sortering van afval (speciale PMC containers, PDD) in het gebouw van de Square de Meeûs, met als objectief dit tot alle gebouwen van het Departement uit te breiden.

De preciese uitvoeringsmodaliteiten voor de selectieve inzamelingen zullen binnenkort op intern niveau worden bepaald. Papier en batterijen worden reeds nu selectief ingezameld.

Stand van de acties en verantwoordelijkheden (10.03.2003)(14.03.2002)		
Acties	Paragraaf van het Plan	Stand van Zaken
Consumptiepatronen-productiewijzen Politiek inzake informatie, onderwijs en sensibilisatie van het publiek (plan: 111 - 133)		
Keurmerken Sociaal keurmerk (eerlijke producten) Keurmerk eerlijke handel Politiek inzake duurzame- en/of kwaliteitsproducten Keurmerk van duurzame ontwikkeling Het keurmerk "eerlijke handel" officialiseren en daarna het "sociaal keurmerk" instellen.	94 116	Bestuur Kwaliteit en Veiligheid: Accreditatie Bestuur Regulering en Organisatie van de markten: Bescherming van de consumentenrechten. Bestuur Controle en Bemiddeling: toezicht en opstellen van uitvoeringsbesluiten. De wet van 27 februari 2002 die beoogt de sociaal verantwoorde productie te bevorderen, voorziet in het invoeren van een sociaal keurmerk voor de producten die werden gemaakt volgens de acht fundamentele conventies van de Internationale Arbeidsorganisatie. De wet werd in het Staatsblad bekendgemaakt op 26 maart 2002 (2de uitgave, blz. 12428). De uitvoeringsbesluiten liggen ter goedkeuring zodat het systeem operationeel kan worden. Dit keurmerk zal kunnen worden toegekend op vraag van de onderneming (op eigen initiatief), voor de producten en diensten waarvan het geheel van de productie- en/of opbouwketen tenminste de vijf grote principes eerbiedigt die in de conventies van de I.A.O. worden uitgedrukt: - verbod op 'dwangarbeid' (nrs 29 en 105), - recht op vakbondsvrijheid (nr 87), - het recht van organisatie en collectief overleg (nr 98), - het verbod op elke discriminatie inzake tewerkstelling en verloning (nrs 100 en 111), - de minimumleeftijd voor kinderarbeid, alsook verbod op de ergste vormen van kinderarbeid (nrs 138 en 182).
De verschillende keurmerken bevorderen en duidelijke en correcte informatie verspreken die onderworpen is aan een onafhankelijke objectieve procedure voor toekenning en controle.	116	Een vademecum van de Belgische wet inzake het sociaal keurmerk (70 vragen en antwoorden) werd inmiddels opgesteld. De Afdeling "Accreditatie" werkt samen aan de opstelling van de procedures van productcertificatie (accreditatie van de ondernemingen van sociale audit) en zal deelnemen aan de controles op de toepassing van de regels van de I.A.O.

<p>Harmonisering van de keurmerken op Europees niveau in het belang van producent en verbruiker.</p>	<p>116</p>	<p>België vervult een voortrekkersrol door dit soort wet aan te nemen; Italië en Denemarken werken eraan; Nederland bereidt een gedragscode voor. De Europese Commissie heeft besloten te wachten op de aanvaarding van een keurmerk door verscheidene landen alvorens een Europees keurmerk te creëren.</p> <p>De Belgische wet streeft op termijn ook naar vermindering en/of harmonisering van honderden gedragscodes en tal van keurmerken door de ondernemingen een wettelijk kader aan te bieden via hetwelk de gedragscodes op nationaal vlak kunnen worden geharmoniseerd.</p>
<p>Indicatoren Algemene indicatoren inzake de economische ontwikkeling Indicatoren inzake de consumptie van goederen en diensten door de gezinnen en de openbare besturen; indicatoren inzake de kwaliteit van de geconsumeerde goederen die de kwaliteit en de efficiëntie aantonen van het toezicht op de productieketen Indicatoren inzake geïntegreerde politiek van goederen en productieve structuren Indicatoren inzake de totale band tussen het geheel van niet-hernieuwbare bronnen en het verbruik ervan door de mens.</p>	<p>105 - 109</p>	<p>Nationaal Instituut voor de Statistiek</p> <p>De verschillende algemene onderzoeken van het NIS pogen, het vooruitzicht en de vereisten van de duurzame ontwikkeling te integreren (voorbeeld: enquête betreffende de ondernemingsstructuur, enquête betreffende het Budget van de gezinnen, enz.).</p> <p>Het NIS ontwikkelt een aantal indicatoren meer bepaald inzake de productie van de "bio"-producten, de milieu-uitgaven van ondernemingen, het aantal operatoren dat het EMAS of ISO 14000 -keurmerk heeft.</p>
<p>De vereisten van de duurzame ontwikkeling integreren in de nationale enquêtes via het verzamelen van informatie over de maatschappij. Instrumenten voor het verzamelen van gegevens ontwikkelen die de informatie over de duurzame ontwikkeling systematisch integreren.</p>	<p>641</p>	<p>Nationaal Instituut voor de Statistiek</p> <p>De integratie van de vereisten van DO in de enquête betreffende de ondernemingsstructuur beidt de mogelijkheid over te gaan tot een (geïntegreerde) doorsnedestudie van de resultaten, een interdisciplinaire standaardisatie, de verbinding tussen de pijles van de duurzame ontwikkeling, waarbij steeds de administratieve lasten worden verminderd.</p>
<p>Duurzaam verbruik</p> <p>Het belang voor de verbruikers voor aankopen van producten die het milieu meer eerbiedigen - Gevoeligheid van de verbruikers voor het evenwicht en de kwaliteit van hun voedsel.</p> <p>Coördinatie en ontwikkeling van de maatregelen betreffende informatie, sensibilisatie en opvoeding tussen alle verschillende machtsniveaus inzake duurzaam verbruik</p> <p>Een werkgroep "wijziging van de consumptiepatronen" oprichten die moet waken over de vordering van het FPDO (133 - 147)</p>	<p>111 en 115 120 en 133</p>	<p>Bestuur voor de regulering en de Organisatie van de merken - Bescherming van de consumentenrechten</p> <p>De Raad voor het Verbruik een van haar subcommissies opnieuw samengesteld (Commissie "Milieu-Duurzame productie en verbruik"). Zij is onder meer belast met het bestuderen van de vraagstukken inzake het duurzaam en /of houdbaar verbruik.</p> <p>Deze thema's worden geregeld behandeld in de verscheidene werkzaamheden en adviezen van de Raad voor het Verbruik en de Commissie voor Milieu-etikettering en milieureclame.</p> <p>Zie hierna de verschillende uitgebrachte adviezen 118, 119, 120 et 121.</p> <p>De groep van het Coördinatiecomité voor het Internationaal Milieubeleid (CCIM) "Leidplan van producten" (dat afhangt van Ministerie van Sociale Zaken - Volksgezondheid en Milieu) is belast met het rapporteren van de inhoud van de werkzaamheden van zijn werkzaamheden aan de ICDO-CIDD. Mineco neemt deel aan de werkzaamheden van deze groep.</p> <p>De verbruikersorganisaties en de organisaties ter bescherming van het Milieu zijn echter niet vertegenwoordigd in de schoot van deze groep</p>
<p>Sociale en ethische reclame</p> <p>Een wetsontwerp indienen tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 op de handelspraktijken met als doel alle reclame te verbieden die beweringen, gegevens of voorstellingen bevat die misleiden omtrent de wijze, de datum en de sociale voorwaarden van vervaardiging van een product of een dienst.</p> <p>De werkzaamheden van de Commissie voor de Milieureclame en Milieu-etikettering uitbreiden tot de reclame en de ethische etikettering en de samenstelling verruimen van de Commissie tot de vertegenwoordigers die een ervaring met sociale en ethische keurmerken hebben ontwikkeld.</p>	<p>118</p>	<p>Bestuur voor de Regulering en de Organisatie van de markten - Bescherming van de rechten van de verbruikers.</p> <p>De misleidende reclame verbieden inzake sociale omstandigheden waarin een product wordt gefabriceerd.</p> <p>Een voorontwerp van wet werd opgesteld aan het einde van de voorgaande legislatuur en goedgekeurd door de Ministerraad van 30 april 1999. Het advies van de Raad van State, dat werd gevraagd op 18 mei 1999, werd gegeven op 9 december 1999. Intussen heeft de Minister M. Aelvoet eveneens het advies van de CMM gevraagd op 16 november. Dit tweede advies werd gegeven op 7 juni.</p>

<p>Milieureclame</p> <p>Indien er tegen 31 december 2000, geen wezenlijke voortgang werd geboekt in de toepassing van de Milieureclamecode die nu een norm is van zelfdiscipline, deze Code verplicht maken en hem van alternatieve sancties voorzien.</p> <p>Indien de Milieureclamecode verplichtend werd gemaakt, het statuut en de werking van de Commissie inzake Milieureclame en Milieu-etikettering herzien.</p>	<p>119</p>	<p>De Code inzake milieureclame was het voorwerp van twee evaluatierapporten van de CMM (7 maart 2000 en 20 maart 2001). Ter gelegenheid van het tweede rapport was de Commissie verdeeld. De vertegenwoordigers van Verbruikers en Milieu zijn ontevreden over de auto-disciplinaire toepassing van de Code en pleiten voor een dwingend karakter van de norm (koninklijk besluit), effectieve sancties bij niet-naleving en organisatie van een controle door een onafhankelijk organisme.</p> <p>De vertegenwoordigers van Productie - Distributie - Middenstand - Reclame behouden hun vertrouwen in het systeem van zelfdiscipline en wensen bijdragen tot de verbetering ervan.</p> <p>De CMM heeft een advies uitgebracht betreffende de oprichting van een specifiek controleorgaan van de Code inzake Milieureclame.</p> <p>De Minister van Bescherming van het Verbruik heeft een ontwerp van koninklijk besluit voorgelegd waardoor de code inzake milieu-reclame verplicht wordt.</p>
<p>Reclame en consumptiepatronen</p> <p>De problematiek onderzoeken van de verbanden tussen reclame en consumptiepatronen, van de impact van reclame op de jongeren, van informatieve publiciteit en van buitenlandse ervaringen met reglementering ter zake.</p> <p>Op het vlak van mobiliteit (openbaar vervoer en "zacht" vervoer) de impact bestuderen van de reclame op het gedrag, ondersteuning van het geven van keurmerken aan de minst vervuilende voertuigen, informatieverbreiding over hoe men door zijn gedrag kan bijdragen tot een duurzame ontwikkeling van de mobiliteit.</p>	<p>120 432 477</p>	<p>De Raad voor het Verbruik heeft adviezen uitgebracht over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de maatregelen die toelaten om te vermijden dat men ongewenste reclame ontvangt (RVV 217, 6 april 2000), - de mogelijkheid om de duur van de reclamecampagnes te reglementeren betreffende de feesten van Pasen, Sinterklaas en Kerstmis (RVV 220, 27 juni 2000) en een evaluatierapport inzake de reclame voor kinderfeesten (RVV 249, 27 juni 2001), - het verbod op het commercialiseren van fosfaathoudende wasproducten (RVV 242, 27 juni 2001), - de snelheid van de voertuigen en het verantwoordelijk gedrag van de bestuurders weergegeven in de reclame (RVV 250, 27 juni 2001: reclame voor de motorvoertuigen), - de vraag van het verbod van de reclame voor de elektrische verwarming (RVV 260, 20 december 2001), - de beschikbaarheid van informatie inzake verbruik van brandstof en de uitstoot van CO₂ voor de kopers van nieuwe personenwagens (RVV 241, 30 januari 2001), - het geluidsafgiftevermogen van materiaal voor gebruik buitenshuis (RVV 263, 28 januari 2002), - het ontwerp van herziening van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen (RVV 270, 13 juni 2002), - de grote lijnen voor het Leidsplan voor producten (RVV 272, 13 juni 2002), - het ontwerp van KB over de gas- en elektriciteitsrekeningen (RVV 265, 28 maart 2002), - het ontwerp van K.B. over de steenkool- en huisbrandolierekeningen (RVV 277, 13 juni 2002) <p>Bovendien heeft de Raad voor het Verbruik adviezen uitgebracht inzake:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de adviezen over de nieuwe koninklijke besluiten betreffende het zwavelgehalte van de dieselolie voor de wegvoertuigen (RVV 245), het loodgehalte van de benzines van de motorvoertuigen (RVV 246), het uitstootniveau van Nox en CO voor de centrale-verwarmingsketels, de warme-luchtgeneratoren en de olie- of gasgestookte branders (RVV 276, 13 juni 2002), de benaming, de kenmerken en het zwavelgehalte van huisbrandolie (RVV 278, 13 juni 2002), de vermindering van het gehalte aan vluchtige organische deeltjes in verf, vernis en producten die gebruikt worden voor het retoucheren van voertuigen (RVV 273 en RVV 274, 13 juni 2002), - de uitvoeringsbesluiten van de wet inzake de productnormen, - de ontwerpen van K.B. betreffende gevaarlijke substanties en bereidingen (RVV 268, RVV 269, RVV 279, 13 juni 2002) <p><i>Opmerking:</i> deze adviezen en activiteiten kunnen worden geraadpleegd in de twee talen op de website www.mineco.fgov.be (bescherming van de consumentenrechten)</p>

<p>Etikettering en milieukeurmerken</p> <p>De wetgeving inzake etikettering aanpassen aan de nieuwe maatschappelijke vereisten.</p> <p>Op het vlak van CMM een voorstel opmaken tegen het einde van 2000, dat toelaat om een beperkt systeem van ethische milieu-etikettering te waarborgen (waaronder de keurmerken) dat samenhangend, verstaanbaar en leesbaar is voor de verbruikers.</p>	<p>121 432</p>	<p>De CMM heeft een aanbeveling gedaan over het gebruik van de grafische symbolen in de etikettering en de reclameberichten met een milieukarakter (18 oktober 2001).</p> <p>Het betreft de informatie die werd verstrekt in grafische vorm in de reclame en de milieu-etikettering, van promotioneel of van informatief type (de elementen die zijn voorgeschreven door de wetgeving).</p> <p>Zij brengt vier basisaanbevelingen uit voor de logo's en de pictogrammen: vermijden om te misleiden inzake de reële betekenis of het toepassingsveld - begeleiding door een tekstuele informatie -de feiten inzake het milieu slechts dan weergeven wanneer zij duidelijk zijn vastgesteld - verspreiding van voldoende informatie bij de verbruikers (pers, internet, ...).</p> <p>De CMM zal eerlang definitief een advies goedkeuren betreffende de logo's en pictogrammen, met een interpretatie van artikel 13 van de Code inzake Milieureclame.</p>
<p>Armoede en sociale uitsluiting - Beleid van vermindering van overmatige schuldenlast (plan 219-238)</p>		
<p>Op effectieve wijze overgaan tot de oprichting van een positieve kredietcentrale in 2002. Progressieve eliminering van de overmatige schuldenlast. Tegen 2003 met minstens 10 % het aantal kredieten verminderen dat niet kan worden afgelost (aantal personen dat geregistreerd is bij de centrale voor Krediet aan de particulieren)</p> <p>Ten aanzien van een serie van indicatoren dit objectief van vermindering van overmatige schuldenlast beoordelen.</p> <p>Regelmatig de toepassing evalueren van de wet van 5 juli 1998 m.b.t de collectieve schuldenregeling door zich te baseren op indicatoren.</p> <p>Een regel aanvaarden inzake prioritaire boeking van terugbetalingen op de interesten en kosten ten einde het sneeuwbaaleffect van de schuldenlast te voorkomen.</p>	<p>229 224 en 225 233 235</p>	<p>Bestuur Regulering en Organisatie van de markten - Consumentenkrediet</p> <p>De Wet van 10 augustus 2001 betreffende de centrale voor kredieten aan particulieren werd gepubliceerd in het Staatsblad van 25 september 2001 (in werking getreden op 1 juni 2003). Deze wetgeving beoogt aan de geldschieters een positief overzicht te geven van de reële toestand van de kandidaat-ontleners, met het oog op het vermijden van de toekenning van bijkomende kredieten ten aanzien van een toestand van potentiële overmatige schuldenlast of toe te laten om meer aangepaste kredieten toe te kennen. Het koninklijk besluit tot uitvoering van 7 juli 2002 is bekendgemaakt in het B.S. van 19 juli 2002.</p> <p>De resultaten van de oprichting van deze positieve centrale zouden moeten worden gewaardeerd in de volgende jaarverslagen die worden gepubliceerd door de Nationale Bank (statistieken met betrekking tot de centrale voor kredieten aan de particulieren).</p> <p><i>Opmerking:</i> De Raad voor het Verbruik had voordien een advies uitgebracht inzake een project van koninklijk besluit die de Centrale voor kredieten aan particulieren zou regelen (RVV 256 van 18 oktober 2001).</p> <p>De wet van 7 januari 2001 (de "Wet Santkin" genaamd) houdende wijziging van de wet van 12 juni 1991, regelt in detail de financiële gevolgen van de niet-naleving van de verbintenissen in de kredietcontracten door de verbruiker. Zij werd gepubliceerd in het Staatsblad van 25 januari 2001 en trad in voege op 1 januari 2002. Van april tot juli 2002 heeft de economische inspectie ter zake een enquête verricht.</p> <p>Dezelfde wet legt op om de aflossingsplan te verstrekken voor alle nieuwe kredietcontracten vanaf 1 januari 2002.</p> <p>Een wetsontwerp houdende wijziging van de WCK van 12 juni 1991, dat stamt uit de voorgaande legislatuur is op 22 januari 2003 door de Kamer van Volksvertegenwoordigers en nadien door de Senaat goedgekeurd. Het omvat in essentie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een verduidelijking en versterking van de bescherming inzake kredietopening, - een versterking van de bepalingen inzake de reclame voor kredieten (strafsanctie), - verhoogde verantwoordelijkheid van diegenen die als tussenpersonen bij krediet fungeren, - veralgemeende bedenktijd, - versterking inzake de verzekering van het nog verschuldigd blijvend saldo, - variabiliteit van de rentevoet, verruimd naar alle contracten met een langere duurtijd dan vijf jaar, - beperking van de inzake de waarborg, - reglementering van de kredietovereenkomsten op afstand worden afgesloten. <p>Bovendien heeft de Minister van Economie de intentie om de wet van 5 juli 1998 te herzien, inzake de collectieve regeling van schulden in het licht van de rapporten van het "Observatoire du Crédit et de l'Endettement".</p>

De controle verhogen op de reclame die wordt gemaakt door de professionele kredietverleners	227	<p>Consumentenkrediet</p> <p>Het wetsontwerp houdende wijziging van de wet betreffende het consumentenkrediet van 12 juni 1991 versterkt de wetgeving inzake reclame voor kredieten en voert een nieuwe strafsancie in tegen de overtreders. In de loop van 2002 heeft de Economische Inspectie daarover een enquête verricht.</p> <p>Aanwerving van een bijkomende ambtenaar van niveau 1 (permanente en vaste controle).</p> <p>De Raad voor het Verbruik heeft voordien ook een advies uitgebracht over het wetsontwerp van Mevr. De Meyer (Ch 0890/001 van 10 oktober 2000) die beoogt de WHPC te wijzigen met het doel bepaalde misleidende reclamepraktijken te verbieden en te bestraffen in het domein van consumentenkrediet (advies RVV 235, 30 januari 2001).</p>
Erop toezien dat de thema's overmatige schuldenlast en geldbeheer geïntegreerd worden in lessen en vormingscursussen, alsook in de sensibilisatiecampagnes voor kinderen en volwassenen die worden geleid door de verenigingen (te integreren in de actie 115)	228	<p>Consumentenkrediet</p> <p>Mineco neemt deel aan de sensibilisatie en de algemene informatie van het publiek door de verspreiding van zijn brochures inzake preventie van overmatige schuldenlast en de gevolgen hiervan.</p>
De incassomaatschappijen reglementeren	231	<p>Consumentenkrediet</p> <p>De wet van 20 december 2002 betreffende de minnelijke invordering van schulden van de consument (B.S. 29 januari 2003) treedt in werking op 1 juli 2003. Zij bevat een hoofdstuk over de reglementering van incassobedrijven.</p>
Een Fonds oprichten voor de behandeling van overmatige schuldenlast, gespijsd door de kredietinstellingen.	233	<p>Consumentenkrediet</p> <p>Dit fonds dat werd voorzien in de wet van 5 juli 1998 zal binnenkort effectief worden opgericht. Het zal tussenkomen in de kosten van de verschillende dossiers inzake collectieve schuldenregeling en in de gedeeltelijke financiering van de diensten die worden geleverd door de bemiddelaars van schulden.</p> <p>De wet van 19 april 2002 tot wijziging van artikel 20 van de wet van 5 juli 1998 inzake de grondslagen van berekening van de bijdragen van de kredietgevers aan het fonds, werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 7 juni 2002. Het koninklijk besluit van 9 april 2002 houdende reglementering van het fonds voor behandeling van overmatige schuldenlast zorgt voor de definitieve oprichting van het fonds.</p>
Mineco: diversen en internationale vraagstukken (plan 277 en volgende)		
<p>Bescherming en beheer van het zeemilieu</p> <p>Meer aanwezigheid in de Noordzee voor verscherpte controle en noteren van de menselijke activiteiten</p>	343	<p>Bestuur Kwaliteit en veiligheid en subcommissie IEC "Noordzee" Momenteel buigt een werkgroep binnen de subcommissie IEC "Noordzee" zich over de eventuele oprichting van een dienst "kustwacht", in toepassing van de wet van 20 januari 1999 betreffende de bescherming van het mariene milieu en van de wet van 22 april 1999 betreffende de exclusieve economische zone. In het raam van de wet van 13 juni 1969 betreffende de zandexploitatie heeft de FOD in 1999 een stralendelsoonar geplaatst op het schip de Belgica voor de controle in situ van de geëxploiteerde zandbanken. Het toezicht van exploitatieschepen zal op zee plaatsvinden.</p>
<p>Internationale strategie op het vlak van biodiversiteit en bioveiligheid</p> <p>Wettelijke instrumenten ontwikkelen tegen bio-piraterij (licentierechten)</p>	373	<p>Bestuur Regulering en Organisatie van de Markten - Bureau voor Industriële Eigendom</p> <p>Bedoeling is ervoor te zorgen dat geen licenties kunnen worden verkregen voor uitvindingen die in strijd zijn met de Conventie van Rio betreffende de biologische diversiteit van 5 juni 1992: men zal verplicht zijn de geografische oorsprong te vermelden van de levende stof waaruit de uitvinding is ontwikkeld. Op 21 juni 2002 is bij het Parlement een wetsontwerp ingediend tot omzetting van richtlijn 98/44/EG</p>

<p>Internationale strategie op het vlak van biodiversiteit en bioveiligheid</p> <p>Initiatieven nemen voor de internationale erkenning van de rechten inzake de gemeenschappelijk intellectuele eigendom van inheemse volkeren en plaatselijke gemeenschappen in het raam van de WOIE (Wereld Organisatie voor intellectuele Eigendom)</p>	374	<p>Bestuur Regulering en Organisatie van de Markten - Bureau voor Industriële Eigendom</p> <p>Tijdens de 26ste vergadering van de Algemene vergadering van de Wereld Organisatie voor Intellectuele Eigendom (WOIE) die plaats had van 25 september tot 3 oktober 2000 hebben de Lidstaten besloten een bijzondere instantie op te richten die zich moet buigen over de vraagstukken inzake intellectuele eigendom betreffende genetische grondstoffen, de traditionele kennis, de folklore en de ambachten. Deze instantie heeft de vorm aangenomen van een intergouvernamenteel comité ad hoc en is voor het eerst samengekomen te Genève van 30 april tot 3 mei 2001. Voor ons land neemt OPRI deel aan dit intergouvernamenteel comité</p>
<p>Internationale handel</p> <p>Pleiten voor en een op multilateraal niveau een akkoord trachten te bereiken over de invoering van een keurmerken- etiketteringssysteem voor de producten en productie-methodes, ten gunste van de duurzame ontwikkeling</p>	567	<p>Bestuur Economisch Potentieel</p> <p>Ter gelegenheid van haar deelneming aan de verschillende werkzaamheden van de WTO, EU et de OESO, kan het Bestuur Economisch Potentieel, in functie van de politieke en sociaal-economische context van het ogenblik, een multilaterale consensus "duurzame ontwikkeling" bevorderen en vooral aandringen op het gebruik van keurmerken en etiketten in die zin. Het vervolg van de paragrafen 31.iii en 32.iii van de ministeriële verklaring van de 4de Conferentie van de WTO (Doha, 9-14 november 2001) blijkt hier prioritair te zijn.</p> <p>Initiatieven inzake "capacity building" vereisen een voorafgaandelijk een ruime verspreiding van de concepten bij de ontwikkelingslanden.</p>
<p>Internationale handel</p> <p>De mogelijkheden bestuderen inzake ontwikkeling en bevordering van eerlijke handel, de toepassing van een gedragscode van de OESO voor de multinationals en de vrijwillige gedragscodes voor de ondernemingen en sectoren.</p>	569	<p>Bestuur Economisch Potentieel</p> <p>Via de sociale partners en andere kanalen van de bedrijfswereld stimuleert het Bestuur Economisch Potentieel de promotie en de toepassing van de richtlijnen van de OESO die van toepassing zijn op multinationale bedrijven.</p>
<p>Greening: milieubeheer van het departement</p>		Algemene Diensten
<p>Aanwerving van een milieucoördinator</p>	154 157	<p>Vanaf oktober 2001 heeft het Departement een milieucoördinator aangeworven die burgerlijk ingenieur van opleiding is (Mw. W. Van Aerschot).</p>
<p>Opstellen van boordtabellen inzake water- en energieverbruik en afvalproductie</p>	155 156 98 à 101	<p>Voor de periode 1997 tot 2002 werden boordtabellen opgesteld betreffende het energieverbruik (water, gas, stookolie, elektriciteit) en papierverbruik. Voor de verschillende gebouwen te Brussel (+ Haren) werden aparte gegevens genoteerd per bestuur en per dienst. Op termijn moeten de doelstellingen worden vervuld die bepaald zijn in het federaal Milieuhandvest dat is opgesteld door de federale cel leefmilieu, in toepassing van artikel 157 van het Federaal Plan.</p> <p>Een interne werkgroep van, onder meer, de verantwoordelijken van de verschillende gebouwen is belast met het opstellen van voorstellen en prioritaire acties om energie te besparen. Tevens wordt een ontwerp van dienstnota opgesteld met regels inzake het individueel gedrag om energie te besparen.</p>
<p>Pilootexperiment afvalscheiding</p> <p>Vermindering van de niet-gescheiden afvalberg</p>	101	<p>Vanaf november 2001 werd een eerste test inzake selectie afvalophaling en afvalscheiding gelanceerd (speciale containers voor chemisch afval, KGA) in het gebouw aan de Meeussquare; bedoeling is dit initiatief uit te breiden tot alle andere gebouwen van het departement. De precieze uitvoeringsmodaliteiten zullen eerlang intern worden vastgelegd. Papier en batterijen worden reeds afzonderlijk opgehaald.</p>

<p>Acties inzake preventie, controle repressie en sancties door het Bestuur Economische Inspectie</p>	<p>116, 118, 119, 121, 142, 227, 229,231 232, 265, 410, 411,420 tot 422, 426,427 en 432</p>	<p>Bestuur Controle en Bemiddeling</p> <p>De opdrachten van dit bestuur zijn gegroepeerd rond vier pijlers: informatie (verbruikers), preventie (professionelen), controle (initiatief en/of klacht) en repressie (pro-justitia).</p> <p>Voor de verschillende bestaande en/of door het federaal Plan DO geplande reglementeringen wordt toegezien op de uitvoering ervan, overeenkomstig de bevoegdheden en opdrachten die aan het Bestuur Controle en Bemiddeling zijn toegekend.</p>
<p>Armoede en sociale uitsluiting - Beleid van vermindering van overmatige schuldenlast (plan 219-238)</p>		
<p>Op effectieve wijze overgaan tot de oprichting van een positieve kredietcentrale in 2002.</p> <p>Progressieve eliminering van de overmatige schuldenlast. Tegen 2003 met minstens 10 % het aantal kredieten verminderen dat niet kan worden afgelost (aantal personen dat geregistreerd is bij de centrale voor Krediet aan de particulieren)</p> <p>Ten aanzien van een serie van indicatoren dit objectief van vermindering van overmatige schuldenlast beoordelen.</p> <p>Regelmatig de toepassing evalueren van de wet van 5 juli 1998 m.b.t de collectieve schuldenregeling door zich te baseren op indicatoren.</p> <p>Een regel aanvaarden inzake prioritaire boeking van terugbetalingen op de interesten en kosten ten einde het sneeuwbal-effect van de schuldenlast te voorkomen.</p>	<p>229,224 en 225, 233</p>	<p>Bestuur Regulering en Organisatie van de markten - Consumentenkrediet</p> <p>De Wet van 10 augustus 2001 betreffende de centrale voor kredieten aan particulieren werd gepubliceerd in het Staatsblad van 25 september 2001 (inwerkingtreding in april 2003). Deze wetgeving beoogt aan de geldschieters een positief overzicht te geven van de reële toestand van de kandidaat-ontleners, met het oog op het vermijden van de toekenning van bijkomende kredieten ten aanzien van een toestand van potentiële overmatige schuldenlast of toe te laten om meer aangepaste kredieten toe te kennen.</p> <p>De resultaten van de oprichting van deze positieve centrale zouden moeten worden gewaardeerd in de volgende jaarverslagen die worden gepubliceerd door de Nationale Bank (statistieken met betrekking tot de centrale voor kredieten aan de particulieren).</p> <p><i>Opmerking:</i> De Raad voor het Verbruik had voordien een advies uitgebracht inzake een project van koninklijk besluit die de Centrale voor kredieten aan particulieren zou regelen (RVV 256 van 18 oktober 2001). De wet van 7 januari 2001 (de "Wet Santkin" genaamd) houdende wijziging van de wet van 12 juni 1991, regelt in detail de financiële gevolgen van de niet-naleving van de verbintenissen in de kredietcontracten door de verbruiker. Zij werd gepubliceerd in het Staatsblad van 25 januari 2001 en trad in voege op 1 januari 2002.</p> <p>Dezelfde wet legt op om de aflossingsplan te verstrekken voor alle nieuwe kredietcontracten vanaf 1 januari 2002.</p> <p>Een wetsontwerp houdende wijziging van de WCK van 12 juni 1991, dat stamt uit de voorgaande legislatuur zal binnenkort worden ingediend bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Het omvat in essentie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een verduidelijking en versterking van de bescherming inzake kredietopening, - een versterking van de bepalingen inzake de reclame voor kredieten (strafsanctie), - verhoogde verantwoordelijkheid van diegenen die als tussenpersonen bij krediet fungeren, - veralgemeende bedenktijd, - versterking inzake de verzekering van het nog verschuldigd blijvend saldo, - variabiliteit van de rentevoet, verruimd naar alle contracten met een langere duurtijd dan vijf jaar, - beperking van de inzake de waarborg, - reglementering van de kredietovereenkomsten op afstand worden afgesloten. <p>Bovendien heeft de Minister van Economie de intentie om de wet van 5 juli 1998 te herzien, inzake de collectieve regeling van schulden in het licht van de rapporten van het "Observatoire du Crédit et de l'Endettement".</p>

De controle verhogen op de reclame die wordt gemaakt door de professionele kredietverleners	227	Consumentenkrediet Het wetsontwerp houdende wijziging van de wet betreffende het consumentenkrediet van 12 juni 1991 versterkt de wetgeving inzake reclame voor kredieten en voert een nieuwe strafsancie in tegen de overtreders. Aanwerving van een bijkomende ambtenaar van niveau 1 (permanente en vaste controle). De Raad voor het Verbruik heeft voordien ook een advies uitgebracht over het wetsontwerp van Mevr. De Meyer (Ch 0890/001 van 10 oktober 2000) die beoogt de WHPC te wijzigen met het doel bepaalde misleidende reclamepraktijken te verbieden en te bestraffen in het domein van consumentenkrediet (advies RVV 235, 30 januari 2001).
Erop toezien dat de thema's overmatige schuldenlast en geldbeheer geïntegreerd worden in lessen en vormingscursussen, alsook in de sensibilisatiecampagnes voor kinderen en volwassenen die worden geleid door de verenigingen (te integreren in de actie 115)	228	schuldenlast en de gevolgen hiervan. Consumentenkrediet Mineco neemt deel aan de sensibilisatie en de algemene informatie van het publiek door de verspreiding van zijn brochures inzake preventie van overmatige
De incassomaatschappijen reglementeren	231	Consumentenkrediet Het wetsvoorstel (doc 50 0223/006) dat bepaalde vormen van invordering van schulden tegen vergoeding verbiedt (nieuwe benaming: "over de minnelijke invordering van schulden") werd geamendeerd opdat er een hoofdstuk zou worden in geïntegreerd dat de incassomaatschappijen. reglementeert. Het werd goedgekeurd in de Kamer op 22 februari 2002.
Een Fonds oprichten voor de behandeling van overmatige schuldenlast, gespijsd door de kredietinstellingen.	233	Dit fonds dat werd voorzien in de wet van 5 juli 1998 zal binnenkort effectief worden opgericht. Het zal tussenkomen in de kosten van de verschillende dossiers inzake collectieve schuldenregeling en in de gedeeltelijke financiering van de diensten die worden geleverd door de bemiddelaars van schulden. De wet van 19 april 2002 tot wijziging van artikel 20 van de wet van 5 juli 1998 inzake de grondslagen van berekening van de bijdragen van de kredietgevers aan het fonds, werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 7 juni 2002. Een uitvoeringsbesluit zorgt voor de definitieve oprichting van het fonds.

4. Andere initiatieven

Cf. hiervoor "Salon van het Milieu 2002" en "Salon Batibouw 2003".

BESLUIT

Tijdens de tweede periode 2002-2003 van uitvoering van het federaal Plan, heeft het concept zelf van Duurzame Ontwikkeling meer ingang gevonden in de schoot van het Departement Economie, met een bewustwording die ontstond in-gevolge de opeenvolgende informatie en coördinaties.

De implicatie en de verantwoordelijkheden van het Mineco konden met ernst en toewijding tot een goed einde worden gebracht, en dit ook naar buiten uit in het kader van prestigieuze publieke evenementen (Milieusalon 2002 en Batibouw 2003).

Dit werk zou tot moeten worden voortgezet in 2004, met de inzet en de toewijding van de collega's en met de wel begrepen ondersteuning van de hiërarchie en de Voorzitter van de nieuwe FOD.

**Rapport van de heer H. HERNALSTEEN, expert,
vertegenwoordiger van de Minister
toegevoegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken,
belast met Landbouw**

De ontbinding van het Ministerie van Middenstand en Landbouw

Het jaar 2002 was voor het Ministerie van Middenstand en Landbouw een overgangsjaar. Een aantal ontwikkelingen heeft tot de ontbinding van het departement geleid:

- de regionalisering van de landbouwbevoegdheden vanaf 1 januari 2002 ingevolge de bijzondere wet van 13 juli 2001;
- de aan de gang zijnde modernisering van de federale overheid (het Copernicusplan) waarbij resterende federale bevoegdheden inzake landbouw geïntegreerd werden in verschillende Federale Overheidsdiensten (FOD);
- de oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV). Vanaf 1 juli 2001 werd het merendeel van de diensten en het personeel van het Bestuur voor de kwaliteit van de grondstoffen en de plantaardige sector (DG 4) en Bestuur voor de diergezondheid en de kwaliteit van de dierlijke producten (DG 5) van het Ministerie van Middenstand en Landbouw ter beschikking gesteld van dit agentschap in afwachting van de overheveling op 1 oktober 2002.

De definitieve overdracht van het personeel van het Ministerie van Middenstand en Landbouw naar de regionale en federale overheidsdiensten, heeft plaatsgehad op 1 oktober 2002. Sinds 1 oktober 2002 is het Ministerie van Middenstand en Landbouw dus ongeveer volledig ontbonden. Enkel de Nationale Plantentuin die een wetenschappelijke instelling is, behoort nog tot het ministerie. De overdracht ervan moet nog door het parlement goedgekeurd worden.

Met de bijzondere wet houdende de overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen van 13 juli 2001 zijn de gewesten met ingang van 1 januari 2002 bevoegd geworden voor het landbouwbeleid en de zeevisserij. Wel blijft de federale overheid bevoegd voor:

- de normering en de daarop toepasbare controle inzake de kwaliteit van de grondstoffen en de plantaardige producten met het oog op het verzekeren van de veiligheid van de voedselketen;
- de normering en de daarop toepasbare controle inzake de diergezondheid, het dierenwelzijn en de kwaliteit van de dierlijke producten met het oog op het verzekeren van de veiligheid van de voedselketen;
- de inkomensvervangende maatregelen bij vervroegde uittreding van oudere landbouwers;

-
- het Belgisch Interventie- en Restitutiebureau, met dien verstande dat de gewesten hierbinnen beschikken over een gegarandeerde en significante vertegenwoordiging.

Het akkoord van de betrokken gewestregeringen is vereist voor de maatregelen van de federale overheid inzake dierenwelzijn die een weerslag hebben op het landbouwbeleid bij de gewesten.

De Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid Voedselketen en Leefmilieu heeft van het Ministerie van Middenstand en Landbouw de diensten overgenomen die belast waren met de volgende opdrachten:

- de productnormering inzake grondstoffen en de plantaardige sector;
- de productnormering inzake de diergezondheid en de dierlijke productie;
- de normering en het beheer van het dierenwelzijn;
- de internationale relaties die betrekking hebben op de bovenvermelde normen.

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen is belast met de opdrachten die rechtstreeks verband houden met de veiligheid van de voedselketen en met de kwaliteit van het voedsel teneinde de gezondheid van de consumenten te beschermen. Het agentschap is eveneens bevoegd voor de controleactiviteiten die kaderen in de wetgeving op de grondstoffen in de landbouw, het sanitaire en fytosanitaire beleid.

De Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie heeft van het Ministerie van Middenstand en Landbouw de diensten overgenomen belast met de opvolging van de middenstand met uitzondering van het sociaal statuut van de zelfstandigen, dat overgedragen werd aan de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid. Daarnaast kwamen ook de dienst belast met de kweekproducten en de dienst Financiering van het Landbouwbeleid bij de FOD Economie terecht.

De memorie van toelichting bij de wet van 13 juli 2001 bepaalt dat het standpunt van België, gebaseerd op het standpunt van de gewesten, in de EU-Landbouwradaad vertolkt zal worden door de federale Staatssecretaris (momenteel Minister) voor Buitenlandse Zaken toegevoegd aan de federale Minister van Buitenlandse Zaken, bijgestaan door assessoren van het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest. In dat opzicht is eveneens een aantal ambtenaren van het Ministerie van Middenstand en Landbouw overgedragen naar de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken.

Door deze nieuwe structuur is een verdere gecentraliseerde opvolging van het landbouwluik uit het eerste federaal Plan Duurzame Ontwikkeling onmogelijk geworden.

Rapport van Mevrouw M. SMEETS, experte, Federale Coördinatieceel voor Milieuzorgacties en Contactgroep "Milieubeheer"

1. Inleiding

Een van de luiken van het hoofdstuk "Consumptie- en productiepatronen" van het FPDO slaat op het consumptiebeleid van de federale overheidsadministraties. Via hun dagelijkse activiteiten belasten zij immers de ecologische en menselijke hulpmiddelen. Om de overheidsbeslissingen inzake duurzame ontwikkeling geloofwaardig te maken, zouden zij een voorbeeld moeten geven door hun ecologische en sociale impact geleidelijk te verminderen.

Om de strategische doelstellingen van het FPDO te bereiken, beschikken de federale overheidsadministraties over drie hefboomen: het milieubeheer van hun activiteiten, hun aankoopbeleid en de wetgeving op overheidsopdrachten voor diensten en werken.

2. Het invoeren van het interne netwerk

§ 154 van het FPDO 2000-2004 voorziet: de oprichting van een coördinatieceel bestaande uit drie milieuconsulenten (experts van niveau 1) binnen het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. Deze coördineert het werk dat verricht wordt in ieder federaal ministerie en brengt het onder in een netwerk. Die cel moet eveneens zorgen voor de synthese en de opvolging van de overzichtstabellen van het water- en energieverbruik en van de afvalproductie, die door elk ministerie moeten worden uitgewerkt en vanaf 2001 integraal moeten deel uitmaken van het jaarlijks activiteitenrapport van de departementen.

Naast haar taken, die expliciet in het FPDO zijn vastgelegd, werd aan de coördinatieceel een aantal bijkomende opdrachten toevertrouwd:

- De uitwerking, uitvoering en dagelijks beheer van het globale project voor gescheiden afvalophaling in de federale administraties in het kader van het Rosetta-project.
- De opvolging van het dossier over de invoering van milieu- en sociale clausules in de overheidsopdrachten en de voorbereiding van de ministeriële omzendbrief, § 158, van zijn implementatie in de federale overheidsdiensten evenals de voorziene bijwerking (updates/upgrades), opdat de omzendbrief actueel blijft.
- De opvolging en de controle op de toepassing van het Federaal Milieucharter (§157) in de deelnemende overheidsinstellingen.

Om zijn transversale taken zo goed mogelijk te waarborgen, heeft de coördinatieceel in april 2001 een contactgroep "Milieubeheer" opgericht.

Deze informele en operationele werkgroep, waaraan de federale milieucoördinatoren of de ambtenaren die tijdelijk als contactpersoon werden aangewezen, deelnemen, beoogt voornamelijk het volgende:

- Het opstellen van een tijdschema voor de acties om geleidelijk de doeltellingen te bereiken die in het FPDO 2000-2004 bepaald zijn.
- De opvolging verzekeren van het uitvoeren van het Federaal Milieucharter in de deelnemende instellingen of van om het even welk ander milieubeheersysteem dat in een departement wordt toegepast (vrije keuze van EMS toegestaan aan de departementen volgens § 157 van het FPDO).
- De structuur van opleiding, bewustmaking, uitwisseling van informatie en ervaring tussen de verschillende federale milieucoördinatoren.

De lijst van de instellingen die aan deze contactgroep deelnemen en de persona's van hun vertegenwoordiger(s) is terug te vinden als bijlage 1.

3. Uitvoering van het Plan in 2002

TABEL VAN DE VOORZIENE ACTIES EN VERANTWOORDELIJKHEDEN IN DE FPDO		
Acties	Paragraaf van het Plan	Stand van zaken
Indienstneming van een milieu-coördinator in elk federaal en parastataal departement	154	Van 31/12/2003: <ul style="list-style-type: none"> - 3 FOD/POD hebben voltijds een milieu-coördinator aangeworven: FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Milieu - POD Wetenschapsbeleid - FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie - 12 FOD/POD/parastatalen hebben intern een milieucoördinator aangeduid (functie die naast hun hoofdfunctie wordt uitgevoerd): FOD Mobiliteit en Transport - FOD Tewerkstelling en Sociaal Overleg- FOD Personeel & Organisatie - FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking - FOD Financiën - FOD Kanselarij van de Eerste Minister- Defensie - FOD Binnenlandse Zaken - INASTI - Belgische Technische Coördinatie (BTC) - IBPT - Federaal Planbureau, Nationaal Instituut voor Pensioenen. - 3 FOD/POD/parastatalen worden in de groep milieubeheer vertegenwoordigd door een contactpersoon maar hebben geen interne milieucoördinator in dienst genomen of aangeduid: FOD Justitie - Regie der Gebouwen De andere FOD/POD/Parastatalen hebben noch een milieucoördinator of contactpersoon aangeworven, noch aangeduid.
Oprichting van een federale coördinatieceel "milieubeheer" in MSZVGL	154	De federale coördinatieceel van de acties inzake milieubeheer is op het niveau van het Secretariaat-generaal van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu geïnstalleerd in januari 2001 (twee TP op 3 voorzien in de FPDO). N.B. De overdracht van de coördinatieceel en zijn taken naar de nieuwe POD Duurzame Ontwikkeling is voorzien in de eerste trimester 2003.
Opmaken van overzichtstabellen van verbruik(water -energie -afvalstoffen)	155	Het typemodel van de overzichtstabel werd opgesteld door de Groep greening van de ICDO in juni 2001.Het invullen van de overzichtstabellen voor het jaar 2002 is nog aan de gang en een samenvatting van de analyse van de gegevens zal het voorwerp uitmaken van een later verslag.

Mobiliteitsplan	155	<ul style="list-style-type: none"> - Tot hiertoe op dit gebied geen gemeenschappelijke actie via de federale coördinatieceel - Vereist tijd en kan dus moeilijk door de milieu-coördinator voor zijn rekening worden genomen - Voor vele departementen niet prioritair in de rangschikking van de acties
Opstellen van een federale Milieu-charter	157	Het project Federaal Milieucharter werd in mei 2001 opgesteld door de federale coördinatieceel van de acties inzake milieubeheer en GT Greening van ICDO. Alvorens de definitieve tekst van het Federaal Milieu-charter (bijlage 2) in de Ministerraad van 13 juli 2001 werd goedgekeurd, was hij eveneens het onderwerp van een interministerieel kabinet op 30 mei 2001.
Systeem van milieubeheer	157	<p>Situatie op 31/12/2002 :</p> <ul style="list-style-type: none"> - 17 FOD/POD/Parastatalen en ministeriële kabinetten hebben het Federaal Milieucharter ondertekend: FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu - FOD Wetenschapsbeleid FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie - FOD Mobiliteit en Vervoer - FOD Personeel en Organisatie - FOD Kanselarij van de Eerste Minister - Defensie - FOD Binnenlandse Zaken - RSVZ - BIPT - Nationaal Instituut voor Pensioenen - Federaal Planbureau, Regie der Gebouwen - Kabinet van de Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Energie - Kabinet van de Minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu - Kabinet van de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking - Kabinet van de Minister van Mobiliteit en Vervoer - 3 FOD/POD/Parastatalen hebben zich ten aanzien van het eco-dynamisch ondernemings-label van BIM verbonden en werden in 2002 van een label voorzien: FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking (label 1*), Belgische Technische Coöperatie (label 1*), Federaal Planbureau (label 2**) <p>De andere FOD/POD/Parastatalen zijn geen verbintenissen aangegaan voor de verscheidene EMS, voorgesteld in het FPDO (termijn van de volgende actie FPDO: einde 2001)</p>
Opstellen van een ministeriële omzendbrief	158	Omzendbrief van de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling Olivier Deleuze bestemd voor de Federale Overheidsdiensten en Programmatorische Overheidsdiensten en officieel sinds november 2002.
Model lastenboek	158	Voorschriften voor de invoering van de sociale- en milieucriteria in de lastenboeken zoals voorgesteld in de omzendbrief - Juridische hulp en standaard lastenboeken verzekerd door de cellen ABA-FOR van de FOD P&O worden gewaarborgd. Progressieve invoering van de ecologische criteria van de omzendbrief in de kadercontracten van de cel FOR van P&O die vervallen.
Dienstencontracten	158	
Markten van werkzaamheden en diensten	159	Piloot-project met de Regie der Gebouwen
Producten afkomstig van de biologische landbouw en "sociaal verantwoorde" producten	93 94	Momenteel geen gecoördineerde acties noch een overzicht via de coördinatieceel, maar er werden door bepaalde FOD/POD individuele initiatieven genomen
Energieverbruik	98	Overzichttabellen 2002 nog niet afgesloten - geen overzicht van de situatie - zullen later het onderwerp uitmaken van een analyse en een verslag van de coördinatieceel in samenwerking met de cel Energie en Duurzame Ontwikkeling en van de Regie der Gebouwen
Waterverbruik	99	Overzichttabellen 2002 niet afgesloten - geen gezamenlijk standpunt van de situatie - zullen later het onderwerp uitmaken van een analyse en het verslag van de coördinatieceel in samenwerking met de cel Energie van de Regie der Gebouwen
Papierverbruik	100	Overzichttabellen 2002 niet afgesloten - geen gezamenlijk standpunt van de situatie - zullen later het onderwerp uitmaken van een analyse en het verslag van de coördinatieceel in samenwerking met de cel Energie van de Regie der Gebouwen

Productie van afvalstoffen	101	Gegevens van het Rosetta-project inzake selectieve ophaling van papier/karton voor 2002
Uitvoeren van financiële economieën	156	Overzichttabellen 2002 nog niet afgesloten - geen gezamenlijk standpunt van de situatie - zullen later het onderwerp uitmaken van een analyse en een verslag van de coördinatieceel in samenwerking met de cel Energie en Duurzame Ontwikkeling van de Regie der Gebouwen

4. Andere initiatieven

4.1. OPVOLGING VAN DE TENUITVOERLEGGING VAN HET FEDERAAL MILIEUCHARTER, IN DE DEELNEMENDE INSTELLINGEN

Om de voortgang in de tenuitvoerlegging van het Federaal Milieucharter in de deelnemende instellingen en van het systeem van milieubeheer van de instellingen die zich tot een ander certificatiesysteem hebben verbonden te evalueren (label eco-dynamische onderneming van BIM), heeft de coördinatieceel van de acties inzake milieubeheer een evaluatierooster opgesteld dat werd bezorgd aan de FOD's, POD's en parastatalen.

Op 20/02/2003 hebben slechts 11 instellingen dit evaluatierooster ingevuld en teruggestuurd naar de coördinatieceel.

De tabellen op de volgende bladzijde, geven een overzicht van de begonnen/verwezenlijkte acties in deze instellingen overeenkomstig de voorschriften van het Federaal Milieucharter of van het eco-dynamische ondernemingslabel.

Bepaalde conclusies kunnen uit deze informatie getrokken worden:

1. Het beperkte aantal en de soms laattijdige antwoorden die door de coördinatieceel werden ontvangen, wijzen op het probleem van de opvolging en de controle van de uitvoering van het charter:
 - Binnen de deelnemende instellingen (geen milieucoördinator, cumulfunctie, tengevolge van de herstructurering van de federale openbare diensten regelmatige wijziging van de persoon die als milieucoördinator wordt aangeduid, betrokkenheid en steun van de hiërarchie voor het initiatief, weinig of geen interne coördinatie op dit vlak,...).
 - Door de coördinatieceel: beperkte personeelsbezetting, moeilijkheid om zonder evaluatiesysteem een daadwerkelijke controle op de uitvoering te verzekeren (bijvoorbeeld een intern of extern auditsysteem en/of certificatiesysteem), standpunt van rechter en partij van de coördinatieceel.
2. De verst gevorderde instellingen wat het initiatief betreft, beschikken over een voltijds milieucoördinator (Volksgezondheid, Economie, DWTC), een reeds bestaande milieu dienstnetwerk (Defensie, Volksgezondheid) of een bijzondere begeleiding (bim voor de kandidaten voor het regionale label, project Germaine voor de FOD Mobiliteit en Vervoer).
3. Voor veel departementen werd tot hiertoe de nadruk gelegd op de structurele/organisatorische maatregelen van het federale charter en weinig op het invoeren van maatregelen die het mogelijk maken om de kwantitatieve doelstellingen van vermindering van verbruik (water, energie, papier) of produc-

tie (afvalstoffen) te verwezenlijken. De analyse van de gegevens van de overzichtstabellen 2002 en hun vergelijking met de gegevens van 2001 moeten het mogelijk maken om aan te tonen of deze doelstellingen zullen kunnen verwezenlijkt worden tegen eind 2004.

Deze vaststellingen en conclusies uit de analyse van de gegevens van 2002 zullen als basis moeten dienen voor de uitwerking van nieuwe maatregel(en) inzake milieubeheer in het kader van de voorbereiding van FPDO 2004-2008.

Enkele bijzondere initiatieven of resultaten die in bepaalde deelnemende instellingen werden behaald verdienen een vermelding:

- P&O: Invoering van de ecologische criteria van de omzendbrief "Deleuze" in de kaderovereenkomsten die komen te vervallen (cel ABAFOR), opleidingsproject van het personeel van de Economaten van de FOD's voor het toepassen van de omzendbrief Deleuze (OFO).
- CTB-BTC: In voorbereiding: gids eco-beleid, bestemd voor de ter plaatse woonachtige vertegenwoordigers van BTC (25 landen), screening van samenwerkings-projecten ten opzichte van het milieu.
- Defensie:
 - Ingebruikneming van verwarmingsinstallaties bij de gespecialiseerde ondernemingen met systeem van financiële winstdeling aan de energiebesparingen (eerste positieve resultaten),
 - Haalbaarheidsstudie van de uitwerking van een beleid "Duurzame Aankopen",
 - Mobiliteitsburelen in bepaalde militaire kwartieren, beschikbaar stellen van militaire bussen voor de dagelijkse verplaatsingen van het personeel,
 - Beheer van de natuurgebieden op militaire domeinen volgens methoden die militair gebruik en biodiversiteit kunnen verenigen (samenwerking met gewestelijke overheden, voorstel tot klassering van 18000Ha onder het statuut NATURA 2000, intern statuut "Beschermd Militaire Site" , voor de gebieden met grote ecologische waarde, aanvraag voor subsidies in het kader van het Europese Programma LIFE-NATURE,
- Economie, KMO, Middenstand en Energie: uitvoerig overzicht van de facturatie van het energie- en waterverbruik en van het ophalen van afval voor 2001 en 2002 voor het geheel der gebouwen bezet door de FOD's; berekeningen van de stijgende en dalende tendens van dit verbruik.

TABEL ELEKTRICITEITSVERBRUIK

Gebouw	2001			2002			Afname Toename (kWh/m ²)	Afname Toename (kWh/m ²)
	Verbruik (kWh)	Verbruik (kWh/m ²)	Prijs (EUR)	Verbruik (kWh)	Verbruik (kWh/m ²)	Prijs (EUR)		
Leopold I	34.212	8,20	5.512,04	37.850	9,07	6.186,14	0,87	10,63
Haecht	303.700	239,13	33.226,01	140.700	110,79	18.833,37	-128,35	-53,67
North Gate III	3.897.786	131,49	338.333,89	3.757.393	126,75	322.871,68	-4,74	-3,60 *
Senne	94.777	34,77	13.566,12	115.929	42,53	13.053,39	7,76	22,32
NIS	1.751.821	96,34	171.965,65	1.654.400	90,98	159.366,95	-5,36	-5,56
Industrie	197.248	52,67	31.496,53	99.148	26,47	24.304,35	-26,19	-49,73 *
Meeûs	438.134	37,98	51.375,61	463.686	40,20	52.755,77	2,22	5,83
Lalaing	68.827	30,64	8.979,60	71.388	31,78	9.073,04	1,14	3,72
Belgrade			5.065,23	30.492	6,30	4.394,34		
WTC III			18.647,59	283.829	91,56	23.576,27		
Leman			81.541,18	615.600	51,84	70.793,12		
TOTAAL	6.786.505	78,90	759.709,46	7.270.415	57,12	705.208,42	-21,79	7,13

Volgens het Brussels Instituut voor Milieubeheer, bedraagt het gemiddelde verbruik van elektriciteit 90 kWh/m²/jaar in de dienstverlenende sector in de Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De referentiewaarde die door de OVAM gebruikt wordt is daarentegen duidelijk lager en ligt rondom 50kWh/m²/jaar.

In een eerste analyse vertonen verschillende gebouwen een hoger electriciteitsverbruik per/m² dan de referentiewaarden: Haecht en North Gate III voor de twee referentiewaarden; het NIS en het gebouw gelegen in de Industriestraat enkel ten opzichte van de indicator van de OVAM. Mochten er energieaudits plaatsvinden, dan zou men zich dus in de eerste plaats op deze gebouwen moeten concentreren.

Terzelfdertijd wordt een sterke vermindering van verbruik tussen 2001 en 2002 waargenomen voor het gebouw aan de Haachtsesteenweg (-53,5 %). De oorzaken van deze vermindering moeten nog vastgesteld worden, maar deze eerste resultaten wijzen op een niet onbelangrijk potentieel van verminderd energieverbruik in de federale gebouwen.

De analyse en de synthese van de gegevens van de overzichtstabellen 2002 zullen deze vaststelling bevestigen of ontkrachten.

	Defensie	DWTC	Tewerkstelling	P&O	Economie	Mobiliteit Vervoer	Volksgezondheid	Financiën	Regie Gebouwen	Eerste Minister	BTC
Leefmilieu-coörd.	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Intern Comité	x	x	x		(2003)	x				x	x
Overzichttabel											
2001 (x) aantal betrokken geb.	X tsWa/M/G/El ^a	X (1)Wa/M/El/A	X (1)W/M/G/El	X(1)Wa/G/El	X(11)Wa/g/M/El/A	X(3)Wa/g/M/El/A	X(2)Wa/g/El/A	X(1)Wa/G/M/El/A	X(1)Wa/G/El/A	X(1)Wa/G/El/A	X(1)Wa/El
2001 (x) aantal betrokken geb.	X tsWa-G-M-EL	X(1)Wa/M/El/A	X (1)Wa-G-M-EL	X(1)Wa/G/El	X(11)Wa/g/M/El/A	X(3)Wa/g/M/El/A	X(3)Wa/G/El/A	lopende (meerdere)	X(1)Wa/G/El/A	X(1)Wa/G/El/A	X(1)Wa/El/A
Meerjaren leefmilieu-progr.	(2003)	x		(2003)	x	x	x				x
Planning uitvoering 2002	x	x			x	x	x	x	x	x	x
Pers. deelname											
Sensibilisering	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
Informatie	x	x	x		x	x	x	x	x		x
Vorming	x		x					x			x
Afval sorteren operation											
Gev. afval klein gev. afval	x (1)	juni 2003	x		x	x	x			x	
Papier/ karton	x (1)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Verpakk. andere	x (1)	x					x (keuken)	x		x	x
	x (1)	juni 2003					x EEA	x		x	(paletten) DEE

a. Wa: water; M: mazout/stookolie; El: elektriciteit; G: gas; A: afval

	Defensie	DWTC	Tewerk- stelling	P&O	Econo- mie	Mobiliteit Vervoer	Volks- gezond- heid	Finan- ciën	Regie Gebou- wen	Eerste Minister	BTC
Rat. Verbr.pro- ducten											
Terug- name ver- pakk.	X Spec.Prod	XSpec Prod	(soms pal- etten)	Juni 2003	x			x		x	
U.R. papier							x	x	x	x	x
Energie											
Cons. con- trole											
Temp. regeling	x	x			x		x			x	
Verlichting					x		x	x		x	x
Gebruik informatica uitrusting	x	x					x			x	x
Waargenomen ver- mind/ verhog. verbruik	lopende	lopende	-20% ** ^a	lopende	zie details na tabellen	lopende	RAC +4-5% gas -1% EI **	lopende		+23,8% gas -3,1% elektr. **	verh. tss 2000-2001
alternat. hernieuw- bare ener- gie	locale studies	x					x Zonne calculator			x Zonne calculator	
Water											
Cons. con- trole											
Onder- houd	x	x	x		x		x	x		x	x
Inrichting installat.	x	x	x							x	x
Waargen. vermind/ verhog. verbr. ng verbruik	lopende	lopende	-33% ** 5 m ³ /p/jaar	lopende	zie details na tabellen		RAC: Espl: -3% Ves: +14% **	lopende		+14,2% ** lekken	6,4 m ³ /p/ jaar in 2002

a. eerste evaluatie van de onbewerkte gegevens - tendens van de afname/toename te bevestigen door analysegegevens Regie der Gebouwen en coördinatiecel.

	Defensie	DWTC	Tewerk- stelling	P&O	Econo- mie	Mobiliteit Vervoer	Volks- gezond- heid	Finan- ciën	Regie Gebou- wen	Eerste Minister	BTC
Kwaliteit uits- toot											
Vermind. gebruik toxis- che prod.	x	x	x				x				
Aankoop ecol. prod	x	x			x		x				x
Andere acties	Zuiver- ingsstat.	sensib. onderh. person.					x			x	
Eco-con- sumptie											
Milieuve- rantw. aan- kopen	studie	x (ABA- FOR)	x(reflectie nieuw geb.	x	2003		x			x	x
K. Soc., ethische aankopen	studie	x (koffie)		x	2003						x
aankoop bio prod.	studie	x	x								x
mobilititeit											
mobiliteits- plannen		x									x
aansporen alternat. verpl. nor- men	x	x		x	x		x	x		x	x
leefmilieu cri- teria aan- koop wagen				x				x		x	
localis. bure- len t.o.v. openb. ver- voer		x	x nieuw gebouw Eurosta- tion	x	x			x		x	x
Lawaai											
Interne over- last	x	x	x ateliers	x				x		x	
externe over- last	x									x	
lucht											
binnenlucht			x	x	x				x	x	
beperking rechtstr. en onrechtst. emissies in de lucht	x	x			x		x			x	
beheer groene ruim- tes	x !!!	NR	NR	NR		NR	Nr	NR		NR	

4.2. ROSETTAPROJECT : BALANS VAN DE OPHALINGEN 2002

Het globale project inzake het ophalen en sorteren van de afval in de federale besturen gelegen in Brussel, dat via het openbare luik van het Rosetta Plan werd opgezet, past door zijn sociale, ecologische en economische dimensies, uitstekend met het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling.

- Sociaal: de tewerkstelling van jongeren die door hun schoolloopbaan moeilijkheden hebben om een job te vinden. Het sociaal belang van dit project is deze jongeren de gelegenheid te geven zich duurzaam in onze samenleving in te schakelen.
- ecologisch: vermindering van de hinder veroorzaakt door onaangepast afvalbeheer. Het selectief ophalen van afval maakt het mogelijk om te vermijden dat inert afval met gevaarlijk afval wordt vervuild (batterijen, drukinkt, enz.) en om de recycling en valorisatie van bepaalde afvalstoffen kwantitatief en kwalitatief te verbeteren.
- Economisch: een kostenvermindering van het ophalen van afval. De bedrijven voor ophaling van afvalstoffen hebben immers de neiging om selectief opgehaald afval lager te factureren ten opzichte van niet gesorteerd afval. Bovendien kunnen ecologische kosten die moeilijk te becijferen, maar niet onbelangrijk zijn, vermeden worden.

Tevens helpt het de departementen die aan het project deelnemen, bij het behalen van de becijferde doelstellingen van het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling wat de productie van afvalstoffen betreft.

De hiervolgende tabellen geven een synthese weer van de reeds beschikbare gegevens in verband met het verzamelen van papier/karton in 2002 in de administratieve gebouwen van de departementen die aan het Rosetta-project deelnemen.

De "relevante" kwantificering van de afvalstoffen blijft een moeilijke oefening, omdat het merendeel van de ophalers geen gegevens kunnen (of willen) verstrekken over de verzamelde hoeveelheid (via het aantal containers die bijvoorbeeld per week worden opgehaald). Het merendeel van de ophalingscontracten met de voornoemde afvalophalers vermeldt de ophaling van een vastgesteld gespecificeerd volume per week. Derhalve zijn gegevens in volume van afvalstoffen (bv: 50 containers van 1100 liter) weinig betrouwbaar en komen slecht overeen met de realiteit.

4.3. OPHALING VAN PAPIER IN KG (JAAR 2002)

Plaats van ophaling	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni
Esplanade, Vesalius, Selor	8 965	8 870	6 040	5 880	4 160	6 300
Parking 58, Philipstoren	5 910	8 995	9 240	8 370	4 570	8 110
Financietoren, Arcaden	25 780	17 730	24 570	22 730	16 620	25 270
Kleine Carmelietenstraat, 15 Ministerie van Buitenlandse Zaken	8 790	9 460	11 110	7 280	6 470	9 105
Koningsstraat, 64-66 et 60-62 - Min. Binnenlandse Zaken	6 360	3 620	6 130	5 040	3 630	2 610
OFO, Voorlopig Bewindstraat, 15 IFA, Wetstraat, 61 Copernicus, Wetstraat 51 (pap. en kart.) Openbaar Ambt	N.C. N.C. 2 060	N.C. N.C.£3 080	N.C. N.C. 2 560	4 130	650 1 820	940 2 780
Belliardstraat 51 - Min. Tewerkstelling en Arbeid	11 530	9 610	7 250	7 620	4 950	8 630
Bordet A Bordet D Hallepoort Ministerie van Justitie	1 930 1 690 1 070	6 005 1 778 1 385	3 610 1 280 790	4 230 480 1 020	1 880 2080 100	7 550 1 645 240
TOTAAL ROSETTAPROJECT	74 085	70 533	72 580	66 780	46 930	73 180

Plaats van ophaling	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Esplanade, Vesalius, Selor	3 200	3 350	5 680	5 510	5 280	2 000
Parking 58, Philipstoren	2 530	5 270	3 040	4 480	4 210	23 210
Financietoren, Arcaden	12 480	28 400	22 720	22 050	21 200	12 900
Kleine Carmelietenstraat, 15 Ministerie van Buitenlandse Zaken	11 120	4 120	9 990	7 400	8 130	6 810
Koningsstraat, 64-66 et 60-62 - Min. Binnenlandse Zaken	5 310	2 610	3 470	5 380	3 680	4 050
OFO, Voorlopig Bewindstraat, 15 IFA, Wetstraat, 61 Copernicus, Wetstraat 51 (pap. en kart.) Openbaar Ambt	1 180 3 200	990 2 700	1 200 3 320	530 1 110	240 2 560	800 3 690
Belliardstraat 51 - Min. Tewerkstelling en Arbeid	6 000	4 510	5 010	8 550	4 150	7 060
Bordet A Bordet D Hallepoort Ministerie van Justitie	4 530 940 710	2 930 1 180 600	3 140 1 530 470	4 940 1 060 590	2 800 1 740 540	3 590 940 590
TOTAAL ROSETTAPROJECT	51 220	56 660	59 570	61 600	54 530	65 640

4.4. OPHALING KARTON IN KL (JAAR 2002)

Plaats van ophaling	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni
Esplanade, Vesalius, Selor	1 920	1 350	880	1 240	860	1 090
Parking 58, Philipstoren	1 300	1 040	960	1 120	320	800
Financietoren, Arcaden	2 660	3 040	3 920	4 280	3 460	4 350
Kleine Carmelietenstraat, 15 Ministerie van Buitenlandse Zaken	1 720	1 040	990	770	660	0
Koningsstraat, 64-66 et 60-62 - Min. Binnenlandse Zaken	1 280	1 120	1 440	1 200	880	1 120
OFO, Voorlopig Bewindstraat, 15 IFA, Wetstraat, 61 Copernicus, Wetstraat 51 (pap. en kart.) Openbaar Ambt	N.C. N.C.	N.C. N.C.				
Belliardstraat 51 - Min. Tewerkstelling en Arbeid	1 920	1 840	2 160	1 920	1 920	1 840
Bordet A Bordet D Hallepoort Ministerie van Justitie	4 080	3 120	3 200	2 560	2 240	1 760
TOTAAL ROSETTAPROJECT	14 880	12 550	13 550	13 090	10 340	10 960

Plaats van ophaling	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Esplanade, Vesalius, Selor	1 080	800	860	740	690	600
Parking 58, Philipstoren	1440	960	520	660	720	270
Financietoren, Arcaden	4 360	3 280	2 640	3 110	4 020	2 505
Kleine Carmelietenstraat, 15 Ministerie van Buitenlandse Zaken	1 740	1 620	1 400	1 500	880	440
Koningsstraat, 64-66 et 60-62 - Min. Binnenlandse Zaken	1 280	1 120	480	610	560	450
OFO, Voorlopig Bewindstraat, 15 IFA, Wetstraat, 61 Copernicus, Wetstraat 51 (pap. en kart.) Openbaar Ambt						
Belliardstraat 51 - Min. Tewerkstelling en Arbeid	1 840	1 360	800	900	850	765
Bordet A Bordet D Hallepoort Ministerie van Justitie	1 760	1 840	962	1 336	1 336	1 291
TOTAAL ROSETTAPROJECT	13 500	10 980	7 662	8 856	9 056	6 321

4.5. THEMATISCH ONDERWIJSPROGRAMMA VOOR DE MILIEUCOÖRDINATORS IN SAMENWERKING MET HET OPLEIDINGSINSTITUUT VAN DE FEDERALE OVERHEID

De eerste vorming georganiseerd voor de milieucoördinatoren, was gericht op de algemene aspecten van het milieubeheer. Naargelang het vorderen van de uitvoering van het Federaal Milieucharter of van een ander systeem van milieubeheer, zijn meer technische en specifieke opleidingsbehoeften aan het daglicht gekomen: hoe de communicatie inzake het milieu organiseren en uitvoeren; hoe ecologische criteria invoeren in de overheidsopdrachten; hoe de prestaties van de departementen, gebouwen enz... verbeteren op het vlak van energiehouding.

Derhalve heeft de federale coördinatriceel, in nauwe samenwerking met de diensten van het Opleidingsinstituut van de federale Overheid in het kader van de begeleiding van de federale milieucoördinatoren, een vormingsprogramma over specifieke milieuthema's uitgewerkt

De modules "communicatie en milieubewustmaking" en "ecologische openbare aankopen": hoe de omzendbrief Deleuze toepassen werden reeds georganiseerd. Deze laatste module zou moeten worden uitgebreid en aan alle logistieke aankoopdiensten van de federale openbare besturen worden aangeboden.

Andere modules zouden in de loop van het eerste semester 2003 moeten volgen (REV en energieprestaties van de gebouwen - mobiliteit - uitvoering van een EMS: voorstelling van praktische gevallen,...).

4.6. ONTWIKKELING VAN SOFTWARE VAN VERWERKING EN ANALYSE VAN DE VERBRUIKSGEGEVENS DOOR DE REGIE DER GEBOUWEN IN SAMENWERKING MET DE COÖRDINATIECEL.

Sinds een tiental jaar, verzamelt en verwerkt de cel energie van de Regie der Gebouwen de gegevens betreffende het "brandstofverbruik" in de gebouwen waarvan zij eigenaar is. Volgens het FPDO 2000-2004 en het Federaal Milieucharter is gebleken dat dit overzicht ontoereikend is en dat eveneens andere soorten van gegevens moeten worden gevolgd.

De cel heeft dus besloten om een nieuwe software te ontwikkelen die alle thema's van het charter omvat en die de analyse van de evoluties in het verbruik en de vaststelling van de prioriteiten van de acties zou moeten vergemakkelijken.

Dit werk gebeurt in samenwerking met de federale coördinatriceel van de acties inzake milieubeheer en is bestemd voor de federale milieucoördinatoren, voor alle beheerders van federale gebouwen, alsmede voor de ingenieurs en architecten van de Regie der Gebouwen.

5. Perspectieven 2003

5.1. ANALYSE VAN DE OVERZICHTTABELLEN 2002

De analyse van de overzichtstabellen 2002 zal in samenwerking met de cel Energie en Duurzame Ontwikkeling van de Regie der Gebouwen gebeuren en het voorwerp uitmaken van een afzonderlijk verslag. Een deel van deze analyse zou zich op de geschiktheid van de opgezette maatregelen voor het bereiken van de kwantitatieve doelstellingen van FPDO 2000-2004 en het Federaal Milieucharter moeten concentreren.

5.2. BEGELEIDING VAN DE MILIEUCOÖRDINATOREN EN OPVOLGING VAN HET UITVOEREN VAN HET FEDERAAL MILIEUCHARTER

In 2003 zal prioriteit worden gegeven aan het ontwikkelen van software voor het verwerken van de door de Regie der Gebouwen bekomen gegevens, het opstarten van de acties van het FPDO 2000-2004 die tot hiertoe nog niet werden behandeld en het invoeren van maatregelen die het mogelijk maken om de kwantitatieve doelstellingen van verbruiks- (water, energie, papier), of productievermindering (afvalstoffen) te bereiken; maatregelen uitgewerkt op basis van de prioritaire hoofdlijnen worden onderstreept door de analyse van de overzichtstabellen 2002.

5.3. VOORBEREIDING VAN HET THEMA "MILIEUBEHEER" VOOR DE FPDO 2004-2008

De evaluatie van de gerealiseerde en van de lopende acties inzake milieubeheer op het niveau van de federale instellingen zou als basis moeten dienen voor de uitwerking van nieuwe actie(s) op dit gebied voor de FPDO 2004-2008.

BIJLAGE 1

Departement	Milieuoördinator	Andere contacten	Administratieve gegevens
FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie	mevrouw Wendy Van Aerschot	mijnheer Régis Massant Algemeen adviseur mevrouw Rita Pauwels Adviseur mevrouw Sigrid Vergauwe Algemeen secretariaat Christian Ferdinand Adjunct adviseur	Square de Meeûs 23 - 1000 Bxl mevrouw Van Aerschot tel: ?? e-mail: Wendy.Vanaerschot@mineco.fgov.be Mr Massant: tel: 02/506 53 03 02/506 53 19 e-mail: Regis.Massant@mineco.fgov.be Mme Pauwels: tel: 02/ 506 54 55 02/ 506 54 22 e-mail: Rita.Pauwels@mineco.fgov.be Mme Vergauwe: tel: 02/506 59 08 e-mail: Sigrid.Vergauwe@mineco.fgov.be Bestuur Energie - North gate III- Koning Albert II laan n°16 -1 000 Bxl tél: 02/206 42 97 e-mail: Christian.Ferdinand@mineco.fgov.be
FOD Mobiliteit en Vervoer	mijnheer Roger Huwart Industrieel ingenieur - Directeur SIPPT	mijnheer Chris De Bodt adjunct adviseur	Rue d'Arlon 104 1040 BXL Mr Huwart: tel :02/ 233 14 19 fax: 02/ 233 14 31 e-mail: roger.huwart@vici.fgov.be Mr DeBodt: tel: 02/ 2331426 fax: 02/2331431 e-mail: chris.debodt@vici.fgov.be
FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg	mijnheer Marc Galloo Ing. Daniel Tahon Directeur, preventieadviseur	Ing. Paul Tousseyn Preventie adviseur	Rue Belliard 51 - 1040 Bxl Mr Galloo: tel: 02/ 233 43 01 e-mail: galloom@meta.fgov.be Mr Daniel tahon tél: 02/233 4021 e-mail: daniel.tahon@meta.fgov.be De heer Paul Tousseyn tel: 016/311490 Gistelsteenweg 12 - 8490 Jabbeke e-mail: paul.tousseyn@meta.fgov.be
FOD Personeel en Organisatie	mijnheer Marcel Van Den Bossche		Rue de la Loi 61 - 1040 Bxl tél.: 02/286.49.10. e-mail: marcel.vandenbossche@bfab.fgov.be
FOD Justitie		mijnheer Wilfried Kennes	Boulevard de Waterloo 115 - 1000 BXL tel: 02/ 542 69 16 fax: 02/ 542 70 26 e-mail: wilfried.kennes@just.fgov.be
FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking	mijnheer Guillaume Lefèbvre Algemeen adviseur		Rue des Petits Carmes 15 -1000 BXL tél: 02/ 501 81 26 fax: 02/ 501 82 65 e-mail: Guillaume.Lefebvre@diplobel.fed.be
FOD Financiën	mijnheer Michel Theunissen Directeur Algemene diensten	mevrouw Bernadette Saint-Viteux	Tour des Finances - Boulevard du Jardin Botanique 50 -1010 BXL- mijnheer Theunissen: tel: 02/ 210 37 39 e-mail: Michel.Theunissen@minfin.fed.be mevrouw Saint-Viteux e-mail: bernadette.saintviteux@minfin.fed.be
FOD Kanselarij van de Eerste Minister	de Heer Marc De Trazegnies adviseur	De Heer Paul Tourwé - Economaat De Heer Johan D'Haeyer - preventieadviseur	Kanselarij van de Eerste Minister Wetstraat 16 - 1000 Bxl tél: 02/ 501 04 45 e-mail: marc.detrazegnies@premier.fed.be

Landsverdediging	Lieutenant-Colonel Johan Theetaert Etat-Major de la Défense - Departement Welzijn - Hoofd afdeling Leefmilieu		Lieutenant-Colonel Theetaert Etat-Major de la Défense - Département Bien-être - Chef de Division Environnement Quartier Reine Astrid - Rue Bruyn 1120 Neder-over-Heembeek tél: 02/2645310 - fax: 02/2645001 e-mail: johan.theetaert@mil.be
FOD Binnenlandse Zaken	De Heer Marc Linten Adjunct-adviseur Coördinatie Economaat- Algemene Diensten		FOD Intérieur Services généraux - Economat Rue Royale 64-66 - 1000 BXL tél: 02/500.20.72 Fax: 02/500 20 74 e-mail: Marc.Linten@mibz.fgov.be
INASTI-RSVZ	mijnheer Patrick Ameeuw adviseur	mijnheer Jean-Noël Fun- towicz	Place Jean Jacobs 6 - 1000 Bxl tél: 02/ 546 44 04 e-mail: patrick.ameeuw@rsvz-inasti.fgov.be Jean-Noel.Funtowicz@rsvz-inasti.be
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu		mijnheer Audry Buys- schaert Expert Gestion Environ- nementale Interne	Cité Administrative de l'Etat Bâtiment Esplanade - Bureau 714 Boulevard pachéco n°19-boite5 1010 Bxl tél: 02/2106403 fax: 02/2104463 e-mail: audry.buyschaert@health.fgov.be
Belgische Technische Coöperatie (CTB-BTC)	mijnheer Claude Croizer	mijnheer David Jacques Stagiaire eco-conseiller	mijnheer Claude Croizer Conseiller Environnement CTB-BTC 147 rue haute - 1000 BXL tél-fax: 02/5053742 e-mail: claude.croizer@btctb.org mijnheer David Jacques Stagiaire eco-conseiller CTB-BTC 147 rue haute -1000 BXL tél-fax: 02/5053742 e-mail: david.jacques@btctb.org
IBPT - BIPT	mijnheer René Dehaye		IBPT- BIPT Tour Astro 14 avenue de l'Astronomie, boîte 21 1210 Bruxelles tél: 02/2268888 fax: 02/2268877 e-mail: rene.dehaye@ibpt.be
POD Wetenschapsbeleid	mijnheer Benaïnou Memde	Catharina Camerlinck Adjunct-adviseur	SPP Politique Scientifique Wetenschapstraat - rue de la Science 8 1000 BXL tél: 02/238 35.95 e-mail: memd@belspo.be e-mail: came@belspo.be
Rijkdienst voor Peinsioenen		Ludo Dierickx Adjunct-adviseur	Rijkdienst voor pensioenen - Administratieve diensten - directie torenbeheer Zuidertoren - 1000 BXL tel: 02/509 29 67 e-mail: Ludo.dierickx@rvp.fgov.be
Federaal Planbureau	Sébastien Storme		Federaal Planbureau 47-49 Kunstlaan - 1000 BXL tél: 02/507 73 97 e-mail: st@plan.be